NASLOV

Knjige za pripadnike narodnosti

Pokrajinska in študijska knjižnica iz Murske Sobote ter centralna knjižnica Železne županije Berzsenji Daniel v Szombathelyu že več let tesno sodelujeta. Med drugim si izmenjujeta tudi slovenske oziroma madžarske knjige, da bi vsaka na svoji strani z njimi obogatila vaške knjižnice na dvojezičnem območju. Pred dnevi so se predstavniki obeh knjižnic srečali v Murski Soboti, se pogovorili o sodelovanju in izmenjali knjižne pakete. Gostje z Madžarske so prinesli s sabo okrog 400 knjig, od gostiteljev pa so prejeli 219 slovenskih knjig in 20 plošč.

-aj

Leto XXXVI
Št. 3

Murska Sobota
26. januar 1984

CENA 13 DIN

VESTNIK

Pripombe in predlogi Pomurja

Ta čas se v Pomurju srečujemo z nekaterimi aktualnimi vprašanji in dilemami na področju srednjega šolstva.

Denimo, ali naj zaradi tega, ker v domačih organizacijah združenega dela in skupnostih ni možno zagotoviti vsem, ki končajo srednje šole usmerjenega izobraževanja, tudi zaposlitve, omejimo možnosti za njihovo izobraževanje? Nekateri to zagovarjajo, češ zakaj bi izobraževali toliko medicinskih sester, trgovcev, administratorjev . . . , ko pa se potem priključijo vrsti nezaposlenih ali pa se kvečjemu zaposlijo na delovnih mestih, za katera se sploh niso usposabljali. Prav gotovo so takšni pomisleki delno upravičeni. Vendar, kot smo že zapisali, ali bi bilo tudi prav, če bi omejevali mladim Pomurcem možnosti za izobraževanje in jih tako tudi prisilili, da bi odhajali na druga (razvitejša) območja iskat delo kot nekvalificirana delovna sila. Razlogov, da ne pristajamo na takšno tezo, pa je seveda še več. Nenazadnje še vedno velja tudi načelo, da je izobraževanje v vseh srednjih šolah v Sloveniji odraz republiških kadrovskih potreb in ne le regij, še manj pa posameznih občin.

Konferenca delegacij občinskih izobraževalnih skupnosti Pomurja je zategadelj izoblikovala več konkretnih pripomb na predlog republiške izobraževalne skupnosti o razmestitvi izvajanja vzgojno-izobraževalnih programov srednjega usmerjenega izobraževanja v šolskem letu 1984/85. Po omenjenem predlogu naj bi se za pomurske srednje šole zmanjšal obseg vpisa za 4 oddelke, kar pomeni, da bi se od 1.798 osmošolcev lahko vpisalo le 1.236. Za en oddelek naj bi namreč zmanjšali obseg na srednješolskem centru v Lendavi v programu kovinarstvo in strojništvo, prav tako naj bi zmanjšali vpis za en oddelek na srednji zdravstveni šoli v Rakičanu, medtem ko vpis za elektrotehnično usmeritev (2 oddelka) pri srednješolskem centru v Murski Soboti sploh ni predviden. To pa bi poleg zmanjševanja možnosti za nadaljnje izobraževanje pomurske mladine pomenilo tudi korak nazaj v kvaliteti programov. Ali bi bilo namreč prav in tudi ekonomsko upravičeno, da bi se naj vsak drugi učenec (fantje) usposabljal za poklice v kovinarstvu!

V Pomurju si bomo torej prizadevali, da omenjeni predlogi o vpisih ne bi obveljali, obenem pa, da bi dodatno vpisali en oddelek mladine v program tekstilni konfekcionar-konfekcijski tehnik in en dislocirani oddelek programa gradbinec na srednješolskem centru tehniško-pedagoške usmeritve v Murski Soboti ter na istem centru še en oddelek skrajšanega programa kovinarske usmeritve namenjen predvsem učencem, ki končajo osnovne šole s prilagojenim učnim programom. Med predlogi je tudi, da naj bi pri ekonomski šoli v Murski Soboti dodali vpis 1 oddelka odraslih za nadaljevalni program trgovski poslovodja.

Ali bodo pripombe in predlogi iz Pomurja — z njimi soglaša tudi širša družbenopolitična skupnost — upoštevani, pa bo treba počakati do naslednje seje izobraževalne skupnosti Slovenije, ki bo predvidoma 9. februarja.

JOŽE GRAJ

ZIMA — POČITNICE — Če smo se že nekako privadili, da so zadnje zime minile v glavnem brez snega, kaže, da je letošnja prekinila tradicijo. Debela snežna odeja je seveda najbolj razveselila tudi pomurske šolarje, saj je sneg prišel z začetkom zimskih počitnic, ki se jih bo [illegible] preživeti na smučeh tudi doma. Ljubljanski in mariborski šolarji, za katere je počitnic konec, jim tako lahko le zavidajo.

Zbor Ljubljanske banke Pomurske banke

ZA PRITEGNITEV DOPOLNILNIH SREDSTEV

Ciljem in nalogam na področju poslovne politike bank v letu 1984 so sredi prejšnjega tedna namenili največ pozornosti delegati zbora Ljubljanske banke Pomurske banke. O tem so razpravljali podrobno že na konferencah temeljnih bank v vseh štirih pomurskih občinah, na zboru pa so strnili najpomembnejše ugotovitve.

Poslovno politiko bank bi morale kreirati članice, zato bi morala biti ta politika tudi v skladu z njihovimi interesi in željami. Žal pa se banka mora največkrat prilagajati najrazličnejšim ukrepom denarno kreditne politike, interese združenega dela pa puščati ob strani. Predvidena restriktivna denarno kreditna politika se bo tudi letos neugodno odražala v gospodarskih gibanjih. Kljub temu pa mora biti dejavnost bank zastavljena v tej smeri, da bo zagotavljala uresničevanje tistih razvojnih programov članic, ki bodo zagotavljali uresničevanje ciljev družbenoekonomskega razvoja kot jih opredeljuje program dolgoročne gospodarske stabilizacije.

Možnosti in pogoji poslovanja članic preko Pomurske banke bodo v tem letu še bolj zaostreni kot v preteklosti. Tudi sama banka stopa v leto 1984 z vrsto problemov na dinarskem in deviznem področju poslovanja, temu pa mora biti prilagojena tudi poslovna politika. Zlasti na področju denarno kreditne politike bo potrebna večja selektivnost, saj napovedani možen porast plasmajev ne bo zadoščal niti za ohranjanje realnega obsega kreditiranja izvoza blaga in storitev ter odkupa zalog ključnih kmetijskih pridelkov. Zato bo potrebno napovedane potrebe članic uskladiti z realnimi možnostmi ter določiti prednostno usmerjanje tekočih in dopolnilnih sredstev v naložbe. Poleg izvozno usmerjenih investicij bo imelo še naprej prednost kmetijstvo, sredstva za naložbe v kmetijstvo pa bo potrebno pritegniti tudi z drugih območij. Na tem področju so v preteklosti že zabeležili določene uspehe, saj je pomursko kmetijstvo lani pritegnilo z drugih območij 362 milijonov dinarjev investicijskih sredstev, poleg tega pa še okrog 450 milijonov dinarjev za obratna sredstva.

Takšna tendenca bo morala biti prisotna tudi v tem letu, saj je plan zagotavljanja lastnih sredstev za naložbe v Pomurju izredno napet, zato se bo potrebno posluževati pridobivanja dopolnilnih sredstev. To še toliko bolj, saj, denimo, samo sredstva, ki so namenjena za kmetijstvo, ne bodo zadostovala za realizacijo razvojnih programov. Na zboru Ljubljanske banke Pomurske banke pa je obveljalo mnenje, da na račun prednostnih naložb ne bi smele zaostajati naložbe v ostale dejavnosti.

L. Kovač

VOLITVAM '84 NA POT

NI VSEENO KDO, KJE, KAKO . . .

Tretja delegatska izmena, ki je — če si malce osvežimo spomin — marca 1982 dobila v Pomurju od delovnih ljudi in občanov odstotkovno najvišjo zaupnico v naši republiki, je zdaj tik pred tem, da se do nje vnovič opredelimo. Če smo še določnejši: smo pred iztekom dveletnega mandata nosilcem najodgovornejših funkcij v skupščinah družbenopolitičnih in interesnih skupnosti.

Zagotovo ni in ne bo odveč, če spomnimo na nekaj znanih resnic in si v ta namen vzamemo za iztočnico spoznanje, da pomenijo volitve le vezni člen stalnega kadrovanja. Ni in ne more nam biti vseeno, kdo, kje in predvsem kako se bo potegoval za razvojna hotenja določene vasi, krajevne skupnosti, temeljne organizacije, občine in širše družbene skupnosti. Veljavo in podporo naj dobijo delavoljni, usposobljeni, ženske, mladi . . . Volitve so možnost in priložnost, da neposredno izrazimo, soočimo, povežemo in uskladimo interese vseh nas v samoupravnih in družbenopolitičnih skupnostih. In naj pribijemo — ne izhajajo od posameznika kot namišljenega političnega državljana, marveč od združenega delavca, ne potekajo v posebnih volilnih enotah, ampak v samoupravnih življenjskih in proizvodnih družbenih skupnostih, že dolgo niso več klasična politična svoboščina, marveč izraz pravice združenega delavca, da določa pogoje in upravlja z rezultati svojega dela ter tokovi celotne družbene reprodukcije.

Ta in takšna, resda širša in načelna izhodišča, so oz. morajo biti rdeča nit začetih priprav na v bistvu nadomestne volitve, ki so se na terenu, po krajevnih konferencah SZDL in po sindikalnih organizacijah v delovnih kolektivih že začele. Pripomočki, postopki in opravila za evidentiranje, kandidiranje ter samo dejanje izvolitve so isti kot marca 1982 in zato se velja zdaj toliko bolj osredotočiti na ljudi, ki bodo znova ali pa morda prvič sedli v delegatske klopi. To še tem bolj, ker gre za nosilce najodgovornejših funkcij: predsednike in podpredsednike občinskih skupščin, predsednike in podpredsednike zborov občinskih skupščin ter predsednike in podpredsednike skupščin interesnih skupnosti z zbori izvajalcev in uporabnikov, kot tudi za tovrstne funkcionarje na ravni republike oz. federacije. Če smo uvodoma zapisali, da smo zdaj tik pred tem, da se opredelimo do dela tretje delegatske izmene, ki smo ji marca 1982 dali malone soglasno zaupnico, to ne pomeni nič drugega kot možnost in priložnost širše presoje poslanstva delegatskega mandata. Potreba, da to storimo, je tem večja, če upoštevamo, da so se v gospodarskih in siceršnjih razmerah z mnogoterimi in mnogovrstnimi predznaki krize porodile in razvile zamisli o spremembah in dopolnitvah političnega sistema socialističnega samoupravljanja. Dosedanje razprave, večidel organizirane in izpeljane na izredno visoki, zahtevni, dobesedno akademski ravni, vseh pomisli in tehtanj glede tega niso ovrgle, zato pa se z vso resnostjo postavlja vprašanje, če pri vseh teh razčiščevanjih le ni morda vse preveč izostala tkim. baza, se pravi delovni ljudje in občani, organizirani v temeljnih oblikah dela in življenja (krajevnih skupnostih, organizacijah združenega dela). Tudi oni bi morali priti do besede, kajti le tako bo mogoče zanikati dejstvo, da sta vrh in baza v najširšem smislu še predaleč vsaksebi. Delegatska pot pa je v tej zvezi najustreznejša.

Časi odbornikov in poslancev so za nami in prej ali slej bo moralo odbiti tudi zgolj formalnemu dvigovanju rok, kimanju in potrjevanju vsega, kar pride pred delegate. V demokratičnem dialogu in ozračju, oboroženi z mnenji in pooblastili svoje samoupravne baze, se bodo morali kdaj pa kdaj tudi skregati, če že ne bo šlo drugače. Vendar naj bo to kreganje na principih, ki mu morajo biti kos še posebej najodgovornejši funkcionarji družbenopolitičnih in interesnih skupnosti. Saj prav zanje se bomo odločali, točneje za to, da bodo pravi ljudje na pravih mestih.

Branko ŽUNEC

LJUBLJANSKI ZMAJ za soboško MURO

Na letošnjem sejmu mode v Ljubljani, na katerem so jugoslovanski proizvajalci konfekcije prikazali najnovejše modele kolekcij za pomlad—poletje 84, je sodelovala tudi Mura z vsemi svojimi programi in pravtako prikazala najnovejše modele na področju mode. Za kolekcijo moških športnih vetrovk je Mura prejela statuo Ljubljanskega zmaja, najvišje priznanje, ki ga skupščina mesta Ljubljane podeljuje za najuspešnejše kolekcije. To priznanje je soboška Mura tokrat prejela že petič, kar je dokaz, da si v Muri že vrsto let prizadevajo slediti modnim dogajanjem v svetu in zadovoljiti okus potrošnika.

Poleg tega najvišjega priznanja pa je Mura prejela še diplomo za program ženskih vetrovk, društvo obiskovalcev Slovenije pa je celotni kreatorski team Mure nagradilo s posebnim priznanjem za najnovejšo in najboljšo kompletno kolekcijo vseh programov na letošnjem sejmu Moda 84. Posebno priznanje pa je prejela tudi modna kreatorka Ika Fujs, prav tako za kolekcijo moških športnih oblačil. Oblačila so kreirana v african military look stilu in so namenjena izključno mlajši generaciji.

L. K.

Obrambni minister sandinistične vlade v Nikaragvi Humberto Ortega je pred dnevi svetovno javnost opozoril, da ZDA resno razmišljajo o sočasnem napadu na Nikaragvo in na neposredno intervencijo v Salvadorju, da bi obračunali z uporniško fronto Farabundo Marti. Njegova izjava se ujema z informacijami ameriškega tiska, da ima obrambno ministrstvo ZDA že pripravljen načrt napada na Nikaragvo. Celotno akcijo naj bi po mnenju ameriškega tiska zaupali poveljniku ameriških sil v coni Panamskega prekopa generalu Paulu Gormanu. Po besedah Ortege naj bi v kratkem sile pred leti pregnanega diktatorja Somoze, ponovno okrepile svojo dejavnost, da bi vrgle sandinistično vlado v Nikaragvi. V kolikor to ne bo uspelo, naj bi februarja ali marca prišlo do ameriške intervencije. Tudi vojna med salvadorsko gverilo in silami režima traja že nekaj let in vse več je v deželi podobnih grobov kot ga kaže naša slika.

Kancler Sinowatz pri nas

Jugoslovansko-avstrijski odnosi so prav gotovo dobri, lahko pa bi bili še boljši, je izjavil pred tridnevnim obiskom v Jugoslaviji (torek, sreda, četrtek) avstrijski zvezni kancler dr. FRED SINOWATZ za jugoslovansko televizijo.

Poudaril je, da sta se obe deželi v zadnjih letih kljub neugodnim gospodarskim gibanjem zelo trudili, da bi popravili in okrepili trgovinske odnose. Na tem področju sta dosegli pomemben napredek, še zlasti se je zmanjšal jugoslovanski primanjkljaj v trgovinski menjavi z Avstrijo.

Kancler Sinowatz je ocenil, da si morata obe strani še naprej prizadevati za krepitev gospodarskega sodelovanja. Poudaril je prepričanje, da je treba dobre odnose predvsem graditi na sosedih, ker je takšna politika aktiven prispevek k miru v svetu.

Vprašan o morebitnih novih pobudah avstrijske vlade za izboljšanje položaja manjšin, je kancler Sinowatz dejal, da je tudi sam hrvaškega porekla in da so mu zato ti problemi zelo blizu. Spomnil je, da se je takoj po prevzemu kanclerskega položaja pogovarjal s koroškimi Slovenci in da bo avstrijska vlada takšne stike nadaljevala, da bi našla rešitev za nerešena vprašanja. Podobne pobude bo vlada sprožila tudi v dialogu z gradiščanskimi Hrvati.

»Želimo storiti vse, kar je mogoče, čeprav je pri tem treba biti strpen, iznajdljiv, in je potrebno dobro poznavanje regionalnih značilnosti,« je dejal Sinowatz in izrazil upanje, da bodo tudi druga še nerešena vprašanja, kot sta problem obmejnega gospodarskega sodelovanja in vrnitev arhivskega gradiva, rešena v nadaljnjih stikih in pogajanjih.

Dan pred prihodom kanclerja in njegovega spremstva je zvezni sekretar za zunanje zadeve SFRJ Lazar Mojsov v Beogradu sprejel skupno delegacijo koroških Slovencev in gradiščanskih Hrvatov, ki ga je seznanila s trenutnim položajem obeh manjšin v Avstriji in ga opozorila na nerešena vprašanja člena 7 državne pogodbe.

Za mesec marec je napovedan obisk predsednika Jugoslavije Mika Špiljka v Avstriji. Obe srečanji kažeta, da so se odnosi med sosednjima državama v zadnjih letih ugodno razvijali. Posebej to postane očitno, če pomislimo na nevarne napetosti, do katerih je prišlo med zahodom in vzhodom. Politika neuvrščenosti in nevtralnosti je napravila iz sosednjih držav partnerja, ki dobro sodelujeta med seboj in na prizoriščih mednarodne politike.

Manjšinsko vprašanje, uresničevanje naših pravic, ima v odnosih med Avstrijo in Jugoslavijo svojo stalno mesto. Zato je tudi v diplomatskih stikih vedno prisotno, zlasti če gre za stike na najvišji ravni. Taki kontakti pa so tudi neke vrste obračun, piše Slovenski vestnik.

Ko sta se aprila 1981 na Dunaju srečala Veselin Djuranović in Bruno Kreisky in je leto navrh Rudolf Kirchschläger obiskal Jugoslavijo, so v komunikejih na vidnem mestu obravnavali tudi manjšinsko vprašanje v Avstriji. Obakrat so približno enako zapisali: »Avstrijska stran je tudi ob tej priložnosti potrdila pripravljenost, da izpolni vse obveznosti, ki izhajajo iz državne pogodbe, kakor tudi ostale obveznosti iz mednarodnega prava. Naredila bo vse, da zagotovi obstoj in uspešen razvoj slovenske in hrvaške narodne manjšine v Avstriji in da tvorno zagotovi spoštovanje njunih jezikov in narodnostnih značilnosti, vsestranski razvoj njune kulture, izobraževanja, družbenih oblik življenja in njunega gospodarskega položaja. V tem smislu sta se obe strani strinjali, da je dialog in sodelovanje avstrijske zvezne vlade in predstavnikov hrvaške in slovenske narodne manjšine najboljša pot za reševanje vseh vprašanj, ki zadevajo njun položaj in pravice.

Pogled nazaj nam pove, da je bilo pozitivnih premikov za koroške Slovence prav malo. Tudi nekaj drugega bode v oči. V povezavi s preteklimi obiski na najvišji državniški ravni so bili navadno tudi razgovori med osrednjima organizacijama manjšine in avstrijsko ali koroško vlado. Od zadnjega srečanja je minilo že nekaj časa. Le kancler Sinowatz je naglasil pred nekaj dnevi v posebnem razgovoru z jugoslovanskimi novinarji pripravljenost za razgovore z manjšino.

Na konkretni ravni, ki ima v življenju manjšine največji pomen, prav v zadnjih mesecih vidimo, da na predloge naših organizacij avstrijske politične strukture odgovarjajo le s politiko moči, z diktati. To pa je vse kaj drugega kot pripravljenost za enakopraven dialog o odprtih vprašanjih med manjšino in avstrijsko vlado. Najnovejši primer za to je imenovanje okrajnega šolskega nadzornika za manjšinsko šolstvo in vodje manjšinskega šolskega oddelka. Dolga leta smo že priča, da je zakon o narodnih skupinah za manjšino nesprejemljiva ureditev manjšinskega vprašanja. Naši predlogi, na primer za razširitev slovenskih oddaj na radiu in televiziji, za sprejemanje oddaj RTV Ljubljana, za ustanovitev dvojezične trgovske akademije, za dvojezično vzgojo v javnih vrtcih itd. naletijo pri pristojnih na odklonilna stališča ali nerazumljivo zavlačevanje. Na obeh straneh meje čakamo tudi na ugodnejše možnosti gospodarskega sodelovanja. Posebno temno senco na sedanje avstrijsko-jugoslovansko srečanje pa mečejo koroške nemško-nacionalistične sile, ki izzivajo eskalacijo protimanjšinskega vzdušja na Koroškem. Zahteva po ločenih šolah za slovenske otroke, nacionalistični napadi na dvojezične učitelje, vse to v temeljih ogroža naše življenjske korenine.

Mimo teh odprtih vprašanj tudi razgovori na ravni meddržavnih srečanj ne morejo potekati. Kot manjšina, ki se bori za svoj obstoj in razvoj, moramo od dobrih odnosov med Avstrijo in Jugoslavijo pričakovati, da so stalna spodbuda za izpolnjevanje mednarodnih obveznosti do slovenske in hrvaške manjšine v Avstriji. Zato pričakujemo, da bodo razgovori med najvišjimi predstavniki Avstrije in Jugoslavije prispevali h konkretnim in pozitivnim premikom v našem položaju, je pred obiskom kanclerja Sinowatza v Jugoslaviji komentiral celovški Slovenski vestnik.

RAKAVA POT

Štirje mladeniči iz Beograda in eden iz Pančeva so bili tik pred novoletnimi prazniki poškodovani v puljskem „Uljaniku", kjer so delali kot varilci po posredovanju mladinske zadruge „Beograd". Takoj po nesreči pri delu je bilo ugotovljeno, da nobeden ni bil zavarovan niti zdravstveno niti socialno, in tudi medicinska pomoč jim ni bila nudena pravočasno, so poročale „Večerne novosti". To nas spominja na mnoge podobne nesreče mladinskih zadružnikov, ki jih v Beogradu že desetletja spregledujejo, čeprav so take nesreče pri delu vse pogostejše in vse težje ter za družbo vse bolj nevarne, kar se tiče amoralnosti.

Zgodba petih mladincev je takale: mladinska zadruga jih je napotila na delo v „Feniks", združenje zasebnih delodajalcev v Beogradu, ki jih je predalo Zoranu Mašireviću, zasebnemu lastniku varilske delavnice v Mehovinah, on pa jih je poslal v „Uljanik", vendar še prek dveh posredovalcev, Čedomira Stojkovića in Radovana Petrovića, ki prav tako stanujeta v Beogradu, imata pa pisarno v Pulju, v zasebnem stanovanju na ime Kovačević.

Tako so se mladeniči kot varilci zaposlili v ladjedelnici, čeprav za varjenje niso izučeni in z njim nimajo nobenih izkušenj, razen teh, ko so si opekli oči, lica, glave. To pa je tudi vse, kar so dobili od te zaposlitve, kajti delodajalci jim ničesar niso izplačali do polovice januarja, ko je bila vest objavljena v beograjskem večerniku. In ker je tako, nimajo niti pravice do odškodnine — saj niso bili zavarovani . . .

BEOGRAJSKO PISMO

Tako smo pri ugotovitvi, da mladinsko zadružništvo v Beogradu nazaduje, gre rakavo pot, namesto da bi se prilagodilo organizaciji dela, združevanju in sploh omogočanju zaposlovanja mladih, kakor bi bilo potrebno, če je to res del mladinske organizacije. Namesto samoupravne socialistične poti ubira mladinska zadruga rakavo pot nazaj k palirjem in palirskemu načinu, k tistemu kar poznamo v Prekmurju iz devetnajstega stoletja in kar smo javno preganjali po osvoboditvi kot nedovoljeno trgovino z delovno silo.

Zakaj takšno zaposlovanje prakticirajo in dovoljujejo ne samo v Beogradu, temveč tudi drugje, je povsem jasno; to je najcenejša delovna sila, ki zamenjuje mnogo dražje zaposlovanje za nedoločen čas, kjer se ni mogoče izogniti vsem predpisanim prispevkom in vsem samoupravnim pravicam delavcev kot v primeru „posojenih" mladinskih zadružnikov. Beograjski uradni in politični krogi se delajo slepe zategadelj, ker to blaži probleme nezaposlenosti, čeprav spreminja mladino v nekakšne sodobne stavkokaze, saj jih spreminja v asocialneže najhujše vrste, v ljudi, ki za lahek zaslužek pozabijo na vse moralno, kar smo negovali v delavskem razredu od nekoč.

Ta zgodba pove, da tudi novi zakoni nič ne pomenijo, če jih ne uresničujemo, saj so lani sprejeli nekakšen zakon o mladinskem zadružništvu, ki naj bi zagotovil mladim začasnim delavcem vsaj nekaj od ustavnih pravic, če že ne vseh. Ne glede na to, da takšni kompromisni zakoni, ki zaostajajo za ustavnimi načeli, najbrž zelo zavestno, pravzaprav ne prinašajo nič novega, pa je bolj pomembno dejstvo, da se kljub vsem zakonom v Beogradu trdovratno ohranja staro stanje, kar spreminja življenje v nezakonito, in če mestne oblasti to dopuščajo, potem to postaja nasilje nad ljudmi, ki iščejo svojo gotovost pač v zakonitosti.

Če bi bil Beograd država, kakor se sicer rad ponaša, potem bi lahko rekli, da Beograjčani doživljajo državni teror, vendar je v praksi to nekoliko bolj zapleteno, kajti Srbija s svojo zakonodajo ne ravna tako, da ne bi hotela uresničevati svojih lastnih zakonov, med tem kot Beograd svojih odlokov in predpisov ne prilagaja zakonski ureditvi svoje države, temveč jih kljub vsemu ohranja takšne, kot so bili, preden smo dobili novo ustavo, zakon o združenem delu in druge podobne zakone.

Kakorkoli že rečemo neuresničevanju zakonitosti bodisi na mestni, občinski, krajevni ali hišni ravni, ostaja to nasilje nad ljudmi toliko bolj, kolikor manj imajo ljudje moči, da se ubranijo pred takim nasiljem. Vse je kajpak zelo odvisno od funkcioniranja socialistične zveze in drugih frontnih organizacij, ki pa žal takšno stanje dopuščajo.

Viktor Širec

globus

SYDNEY — Letošnje avstralsko tropsko poletje se bo zapisalo v zgodovino kot najbolj muhasto v minulih 150 letih, odkar v Avstraliji spremljajo podnebne in meteorološke razmere. Samo v prvih dveh januarskih tednih je padlo več dežja kot sicer skozi vse leto, drugod pa je bil to prvi dež v zadnjih šestih letih.

BUENOS AIRES — Z zvišanjem potrošniških cen za 433,7 odst. in cen na debelo za 410,6 odst. je Argentina v letu 1983 dosegla svojo doslej najvišjo inflacijo.

SARAJEVO — Energoinvest bo v Indoneziji gradil 150-kilovoltno transformatorsko postajo. Dela bodo trajala 30 mesecev, vrednost gradnje pa znaša 24 milijonov dolarjev. Za gradnjo so se potegovale tudi priznane firme iz Japonske, Francije, Švice, ZRN, Švedske in Južne Koreje.

LONDON — Britanska neodvisna televizijska mreža ITN je prikazala posebno oddajo o tem, kako je posadka ameriškega vesoljskega letala Columbia decembra lani fotografirala sovjetsko raketo, ki so jo doslej varovali v najstrožji tajnosti in za katero trdijo, da lahko popelje človeka na Mars.

DUNAJ — V hudi mednarodni konkurenci je avstrijsko podjetje Voest Alpina na ticitaciji dobilo naročilo za gradnjo jeklarne v Južni Koreji. Predračunska vrednost investicije je 70 milijonov dolarjev.

MOSKVA — Kot piše glasilo obrambnega ministrstva Krasnaja zvezda, so tudi na Češkoslovaškem postavili prve rakete in izstrelišča.

WASHINGTON — V ZDA so preizkusili novo orožje in sicer takoimenovanega »morilca satelitov«, ki lahko uničujejo določene cilje v vesolju. Američani trdijo, da ima podobno orožje SZ že od leta 1968.

Izdaja državne tajnosti?

Zvezni sekretar za trg in splošne gospodarske zadeve Luka Reljić je na seji predsedstva Zvezne konference SZDL navedel podatke, ki zgovorno pričajo, da odloka ZIS o zamrznitvi cen niso povsod spoštovali. Od tedaj ko je omenjeni odlok pričel veljati, do 7. januarja so inšpektorji pregledali poslovanje 1.381 organizacij in odkrili 141 prekrškov. Sprejeli so tudi 30 upravnih ukrepov. Zanimivo pa je, da so veliko podražitev odobrili komaj nekaj dni pred sprejemom odloka o zamrznitvi. Od 1. do 24. decembra so republiške in pokrajinske skupnosti za cene potrdile 591 cenikov, od tega polovico komaj 3 dni pred zamrznitvijo. Očitno so vse delali z veliko naglico. Treba pa se je tudi vprašati, kako so v republikah in pokrajinah zvedeli za zamrznitev, četudi je bila to najstrožja državna tajnost.

Milan Rakas je zahteval, da morajo ugotoviti, kdo je konkretno odgovoren, in vprašal, ali bo kdo odstopil zaradi izdaje državne tajnosti. Lazar Žarić pa je še predlagal, naj bi bile cene spet takšne kot pred 20. decembrom. Odgovornosti za pravo poplavo podražitev pa ne kaže iskati zgolj v skupnostih za cene, marveč tudi v družbenopolitičnih organizacijah. Radisav Nedeljković je izjavil, da je odobravanje novih podražitev »spodkopavanje družbenih temeljev«. Pri nas pogosto preganjamo takšne in drugačne pisatelje, ki so menda naši največji sovražniki, v bistvu pa bi morali tiste, ki z zviševanjem cen zavirajo prizadevanja za uresničevanje gospodarske stabilizacije. Velizar Škerović pa je zahteval, naj SZDL v vseh republikah in pokrajinah sproži postopek za odpoklic predsednikov skupnosti za cene. Po mnenju Alija Shukrije bi bilo odstavljanje predsednikov skupnosti za cene »udarec v prazno«, ker ti niso zviševali cen brez soglasja lokalnih oblasti. Aleksandar Grličkov pa je opozoril, da »vsa naša družba ni bila pripravljena na celovito reformo cen, marveč le na delno. Cene je treba vrniti na prejšnjo raven, ZIS pa mora sprejeti vse druge ukrepe, s katerimi bo zagotovil njihovo zmernejšo rast«.

Razlike se večajo

Svet se je v celoti gledano v minulih dveh desetletjih »obogatil«, saj se je njegov dohodek med letoma 1960 in 1980 povečal za 65 odstotkov. Tako pravi pred kratkim objavljeno poročilo mednarodne organizacije za delo. Države, kjer je narodni dohodek na prebivalca okrog 260 dolarjev, so povečale svoj dohodek v minulih dveh desetletjih za komaj 1,2 odstotka. Istočasno je bil dohodek na industrijskem zahodu večji za 3,6 odstotka. Če pogledamo absolutne zneske, bomo še bolj presenečeni, kajti pri bogatih se je že itak visoki dohodek močno povečal, pri revnih oziroma nerazvitih pa komaj za kak odstotek.

V industrijskih vzhodnoevropskih državah z netržnim gospodarstvom se je v zadnjih dvajsetih letih dohodek povečal za 4,2 odstotka. Pred njimi so še države izvoznice surove nafte s 6,3-odstotno rastjo dohodka.

Mednarodna organizacija za delo meni, da razvoj v državah v razvoju v obdobju 1960 do 1980 nikakor ni zanemarljiv. Povprečna rast narodnega dohodka v teh državah je bila povprečno 2,8 odstotka na leto.

Občutno povečanje dohodka po vsem svetu potrjuje, da bi »v zgodovinskem razvoju le težko našli državo, ki bi dosegla tolikšno rast dohodka, kot so jo v številnih državah prav v šestdesetih oziroma sedemdesetih letih«.

Življenjska doba ljudi pa se je podaljšala, najbolj v državah, ki imajo veliko revnih prebivalcev — z 52 na 57 let.

Kdor naročuje-naj plača?

Nekako v smislu tega starega ljudskega pravila bo Ustavno sodišče Jugoslavije proučilo ustavnost zakona o plačevanju s konvertibilnimi devizami. Ustavno sodišče ugotavlja, da se sporni tretji člen omenjenega zakona nanaša na ozde, ki si ne morejo zagotoviti deviz za poravnavo tujih dolgov. Zakon namreč predvideva, da v takšnih primerih devize zagotovijo druge organizacije v okviru iste sestavljene ali delovne organizacije ali

OGLEDALO TEDNA

drugi člani združene banke ali banke na sedežu republike ali pokrajine. Sodišče se pri tem sklicuje na 24. člen ustave SFRJ, ki pravi, da organizacije združenega dela oziroma druge pravne osebe za svoje obveznosti odgovarjajo z družbenimi sredstvi s katerimi razpolagajo. V kolikor se bo izkazalo, da odredba tretjega člena omenjenega zakona ni v soglasju z ustavo, bo potrebno vzpostaviti drugačen mehanizem za zbiranje manjkajočih deviz. Postavlja se vprašanje ali bi v takšnem primeru prišlo enostavno do razprodaje tovarn.

od tedna

LENDAVA — Predsedstvo občinske konference ZSMS je razpravljalo o problemih alkoholizma med mladimi in koriščenju prostega časa mladih. Menili so, da alkoholizem še ni pereč problem med mladino, vendar pa je izkoriščenje prostega časa neorganizirano in prav to lahko povzroči začetke alkoholizma, saj mladi nimajo dovolj prostorov in ne vsebinsko organizirane aktivnosti in dejavnosti v prostem času. Posebej pereč problem je v sami Lendavi, kjer mladi nimajo prostora, zato pa jih je v javnih lokalih kar precej.

LENDAVA — Društvo inženirjev in tehnikov INA-Nafte Lendava je v zadnjem času organizator zanimivih strokovnih predavanj, ki se jih zaradi pomembnosti udeležujejo tudi drugi občani. Društvo je pred dnevi pripravilo za naše območje še posebej zanimivo predavanje na temo Koriščenje geotermalnih možnosti v Pomurju. Predaval je strokovnjak s tega področja ing. Koloman Cigüt. Pomurje ima velike možnosti za koriščenja prirodnih bogastev, kot so termalna voda, plin, nafta in premog. Nekaj teh možnosti že izkoriščajo, zato bi bilo potrebno z vlaganji začeti, izkoriščati tudi druga naravna bogastva.

LENDAVA — Usklajevanje vpisov v srednjem usmerjenem izobraževanju v prihodnjem šolskem letu je bila osnovna tema za razpravo na skupni seji odbora za usmerjeno izobraževanje pri IS SO in komisije za usmerjeno izobraževanje pri občinski izobraževalni skupnosti. V razpravi so ugotovili, da se v pomurski regiji zmanjšuje vpis v 4. letnike, konkretno v Lendavi je 1 oddelek manj vzgojno izobraževalnega programa kovinarstvo in strojništvo. Razpravljalci so menili, da ne bi bilo dopustno, da bi obseg vpisa še zmanjšali in s tem mladini še bolj onemogočili nadaljnje izobraževanje.

LENDAVA — Na seji izvršnega sveta skupščine občine so razpravljali o osnutku zakona o pokopališki in pogrebni dejavnosti ter urejanju pokopališč, predlogu družbenega dogovora o priznavalninah udeležencem NOV ter o predlogu odloka o spremembah in dopolnitvah o pripravi in sprejetju dolgoročnega plana razvoja občine do leta 1995. Izvršni svet je razpravljal še o predlogu programa dela zborov občinske skupščine za letošnje leto.

KOT — V vasi ugotavljajo, da so z asfaltiranjem ceste, ki jih veže z magistralno cesto Lendava — Murska Sobota, veliko pridobili. Sami vaščani, teh je 117, sicer ne bi zmogli tako velike naložbe, zato so si sposodili denar iz skupnih sredstev krajevne skupnosti Hotiza, kamor skupaj s Kapco tudi spadajo. Asfaltirali so 1 km ceste, kar jih je stalo 1,3 milijona dinarjev. Vsako gospodinjstvo bo prispevalo 37 tisoč dinarjev. Zaradi teh večjih izdatkov je krajevni skupnosti Hotiza priskočila na pomoč tudi občina in ji dodelila dodatnih 170 tisoč dinarjev iz združenih sredstev delovnih organizacij za razvoj manj razvitih vasi in krajevnih skupnosti.

MURSKA SOBOTA — Ob koncu tedna je bil posvet aktiva predsednikov osnovnih organizacij zveze sindikatov in konferenc OO ZSS iz soboške občine. Dogovorili so se o nekaterih najpomembnejših nalogah sindikalnih organizacij v bližnjem obdobju. Tako so spregovorili o vodenju aktivnosti pri obravnavi zaključnih računov za leto 1983, o nalogah izvršnih odborov OO ZSS v pripravah na izvolitve nosilcev delegatskih funkcij družbenopolitičnih in samoupravnih interesnih skupnosti. Govor pa je bil tudi o nalogah sindikata na področju usposabljanja članstva.

GORNJA RADGONA — Skoraj 50 predsednikov osnovnih sindikalnih organizacij v občini in predstavniki krajevnih konferenc so se sestali na pobudo predsedstev OK SZDL in OS ZSS na delovnem srečanju v pripravah na volitve za nosilce najodgovornejših funkcij v DPS in sisih. Ker bosta imeli obe organizaciji pri tem odgovorno vlogo, so sprejeli kar konkreten dogovor o delu temeljnih kandidacijskih konferenc, pri čemer jim bo v veliko pomoč prispevek, ki jim je nazorno pokazal, kako se naj sestanki vodijo. Zatem so se sindikalisti sestali še posebej in se dogovorili o pripravah na občinske volitve v to DPO in o akciji zaključnih računov.

GORNJA RADGONA — Na zadnji seji IS SO so člani namenili osrednjo pozornost delu vseh osnovnih šol v občini, osnovne šole s prilagojenim učnim programom dr. Janko Šlebinger, radgonski glasbeni šoli ter vzgojnovarstveni dejavnosti in usmerjenemu izobraževanju. Za vse je značilno, da so naredile v zadnjem obdobju precejšen korak, vendarle pa se predvsem usmerjeno izobraževanje, tudi zaradi sredstev, ponekod še prepočasi uveljavlja. Člani občinskega izvršnega sveta so tudi potrdili predlog o prenosu del in nalog ter o financiranju psihologa v Centru za socialno delo Gornja Radgona.

do tedna

Na usposabljanju blizu 900 gasilcev

Gasilska organizacija nenehno skrbi za usposabljanje članstva. Tako bodo tudi v soboto, 28. tega meseca, začeli z usposabljanjem vodilnega kadra za celotno Pomurje, tečaji pa bodo trajali do sredine meseca marca. Za naziv gasilskega častnika se je prijavilo 44 kandidatov, ki bodo po končanem usposabljanju opravljali poveljniške funkcije v gasilskih društvih. Za nižje častnike je prijavljenih 54 kandidatov, ki bodo imeli odgovorne operativne funkcije v gasilskih društvih. Za strojnike pa se je prijavilo 42 kandidatov, ki bodo rokovali s specialno gasilsko opremo.

Poleg vodilnega gasilskega kadra pa gasilska društva v Pomurju organizirajo tudi osnovne tečaje za gasilce — pionirje, mladince in pripadnike gasilsko-tehničnih enot civilne zaščite. Po nepopolnih podatkih se osnovnega tečaja udeležuje okrog 750 kandidatov. Letošnjo zimo bo torej v Pomurju na usposabljanju za različne naloge blizu 900 gasilcev.

F. Maučec

Delavski svet DSSS DO AVTORADGONA Gornja Radgona, Ljutomerska 26 **RAZPISUJE**

JAVNO LICITACIJO

za prodajo osebnega avtomobila FIAT 132 — 2000, leto izdelave 1979, za izklicno ceno 165.000 dinarjev.
Vozilo je karambolirano, vendar je v voznem stanju.
Interesenti morajo pred licitacijo položiti varščino v višini 10 % od izklicne cene.
Licitacija bo na dvorišču delovne organizacije AVTORADGONA, Gornja Radgona, Ljutomerska 26, v torek, 7. 2. 1984 ob 12. uri.
Avtomobil bo na ogled na dan licitacije od 10. ure dalje.
Kupec plača, od izlicitiranega zneska, tudi prometni davek.

Podpora evidentiranim kandidatom

V pripravah na volilno-programsko sejo občinske organizacije zveze komunistov v Murski Soboti, ki bo 10. marca, se je sestalo predsedstvo občinskega komiteja ZKS. Na seji so se odločili, da bodo v osnovne organizacije ZK soboške občine razposlali predlog kandidatne liste za člane organov občinske partijske organizacije in najodgovornejših funkcij teh organov, kakor tudi osnutek akcijskega in operativnega programa občinskega komiteja in njegovih organov za leto 1984. Kot je bilo rečeno v razpravi, je sedaj v ospredju postopek kandidiranja za člane občinskega komiteja ZK in njegovega predsedstva.

Tako je kandidat za novega predsednika občinskega komiteja Jože Vild, sedanji član predsedstva OK ZKS, sekretar predsedstva OK ZKS bi še nadalje bil Stanko Erjavec, izvršna sekretarka pa Anica Karba.

Pregledali so tudi kandidatno listo za člane občinskega komiteja ZSK, kjer je evidentiranih 29 možnih kandidatov, vključujoč tudi predstavnika garnizije JLA. Za nove člane občinskega komiteja so evidentirali Andreja Šajnoviča, zaposlenega v Agroservisu, Branka Žida iz TOZD Avtobusni promet, s področja zdravstva Nado Ivanc iz TOZD Zdravstveni dom OO ZZB NOV pa predlaga Ljubomira Deškoviča. Hkrati so soglašali, da se zaradi poteka dvojnega mandata nekaterim članom predsedstva občinskega komiteja izvolijo kot novi kandidati Boris Goljevšek, Tanja Lutar in Ivo Gerenčer. Statutarno komisijo bi naj še nadalje vodil Karel Sukič, nadzorno komisijo Martin Puhan, tovariško razsodišče pa po novem Matija Šerak.

Prav sklepi 7. seje CK ZKS o kadrovski politiki pa spodbujajo komuniste v soboški občini, da se zares aktivno vključujejo v ta pomemben proces evidentiranja možnih kandidatov za opravljanje najodgovornejših funkcij v občini. Gre za skupščino občine in njene zbore, skupščine samoupravnih interesnih skupnosti na občinskem nivoju, kjer se morajo na osnovni celovite ocene opredeliti naloge komunistov kot nosilcev odgovornih funkcij. Po temeljitih ocenah opravljanja najodgovornejših delegatskih funkcij v soboški občini je predsedstvo občinskega komiteja ZK potrdilo evidentirane možne kandidate, ki so že v preteklem dvoletnem mandatnem obdobju izkazali s svojim dosedanjim delom. Med drugim so dali podporo ponovni izvolitvi za predsednika skupščine občine Martina Horvata, za podpredsednika Štefana Ošlaja, za predsednika zbora združenega dela Karla Pečka, zbora krajevnih skupnosti Rudolfa Cipota in družbenopolitičnega zbora Silvo Čenar. Prav tako so soglašali s predloženimi kandidati za najodgovornejše funkcije v skupščinah samoupravnih interesnih skupnosti. Pripomnili pa so, da se mora ZK nenehno vključevati v njihovo delovanje, da bi z evidentiranjem članov zagotovili dejansko kontinuiteto v konkretni praksi.

Milan Jerše

KOMENTIRAMO

V CERTUSOVEM „DA" JE NEKAJ VEČ!

O ponedeljkovem (16. januarja), več kot uspešno izpeljanem referendumu o reorganizaciji Certusove delovne in njegovih temeljnih organizacij — torej tudi tozda Avtobusni promet v Murski Soboti — bi bilo karkoli novega težko zapisati. Zato pa si dovolimo nekoliko in na kratko pokomentirati ozadje dogajanja, ki je bilo očitno, zaradi minulih grenkih izkušenj, skrbno, takorekoč študijsko zastavljeno in tako tudi izvedeno.

Spomnimo se samo predlani decembra spodletelega poskusa, da bi »zbogali« bolj ali manj »sprte« strani: gostinsko-turistični in prometni (vozniško-sprevodniški ter vzdrževalno-mehanični) del in delavce Certusovih skupnih služb. Takrat je bilo vse skupaj preskromno dognano in pripravljeno, zato koncept reorganizacije (odcepitve!) posameznih tozdov ni doživel potrditve. Referendum je splaval po vodi in začele so se obsežne, analitično-organizacijske priprave na novo preoblikovanje mariborskega Certusa.

V stresę in pretrese, ki so jih poslej oz. vse do nedavna doživljale in preživljale posamezne temeljne organizacije — organizacijske, kadrovske, gnotne in še kakšne — se ne kanimo spuščati in tudi glede minulega dogajanja v soboškem Avtobusnem prometu ni, da bi na dolgo in široko razpredali. Kot vse kaže, pa bo kar držala resnica: če so pravi ljudje na pravih mestih, potem se da prodreti z navidez še tako nemogočim. Ali še drugače in črno na belem: da se je klobčič nesporazumov, zadreg in navzkrižij sploh začel razpletati, je v dobršni meri pripomogla »serija« odhodov in odstopov nekaterih vodilnih in vodstvenih delavcev tako na ravni delovne kot posameznih temeljnih Certusovih organizacij.

Nova organiziranost mariborskega Certusa potemtakem ni nemogoča, čeravno pomeni pred kratkim izglasovan referendum šele njeno prvo fazo. Končna odločitev glede vsebinskega preoblikovanja in v tej luči poslovanja posameznih tozdov oz. po novem dveh delovnih organizacij — gostinsko-turistične in prometne — bo padla meseca maja. In če lahko verjamemo razpoloženju zaposlenih ter prepričanju odgovornih delavcev, naj bi tudi takrat Certusovi delavci plebiscitarno glasovali »za«.

Vendar do tedaj, najkasneje do maja, bo potrebno še počakati.

B. Žunec

PEČAROVCI

SMUČARSKI SKOKI

Mladina in gasilci iz Pečarovec pripravljajo v nedeljo, 29. januarja 1984, ob 10.30 uri rekreacijsko tekmovanje v smučarskih skokih na 30 metrski skakalnici, v spustu in slalomu. Na voljo bo tudi vlečnica. Organizatorji pričakujejo, da se bo tekmovanja udeležilo veliko število ljubiteljev smučanja. Najboljši bodo prejeli priznanja in nagrade. Tekmovanje bo pri gasilskem domu.

F. M.

V Beltincih so začeli urejati zemljišče za izgradnjo novih proizvodnih prostorov TOZD Beltinke. Gre za izgradnjo nove pletilnice, konfekcije in trgovine. Z izgradnjo prve faze bodo začeli že v začetku februarja, proizvodni prostori naj bi bili zgrajeni do konca meseca maja, trgovina pa do konca meseca junija letos. Investicija bo veljala okrog 64 milijonov dinarjev. Foto: F. Maučec

ZDOMCI! POSTANITE NAŠI KOOPERANTI!

REK Elektrofilterski elementi ŠOŠTANJ

VAS VABI K SODELOVANJU PRI IZDELAVI STROJNIH „EFELIT" OMETOV!

- sodelovati želimo z zdomci, ki imajo na razpolago lastne stroje za izvedbo EFELIT ometov (gips fix, pucmeister stroji) ali bi jih želeli kupiti
- vse informacije dobite na naslov:

REK DO EFE, komerciala
Družomirje 20
ŠOŠTANJ

Telefon: (063) 881-053, 852-442, 851-100, interna 302

Ustanovili obrtno zadrugo LINDAU

Želja po ustanovitvi obrtne zadruge v Lendavi se je naposled uresničila, saj od novega leta ta zadruga že deluje. V začetku se je ukvarjala seveda bolj z vprašanji organizacije in sprejemanja samoupravnih in drugih aktov, toda vendarle je tu, z njo pa, kot menijo, tudi hitrejši razvoj drobnega gospodarstva v občini. Posebno zanimiva bo industrijska kooperacija, posebno zavoljo tega, ker nekatere delovne organizacije v Lendavi, kot so Gorenje-Varstroj, INDIP in nekatere druge ponujajo dokaj velika sredstva kooperantom, ki bi bili pripravljeni z njimi sodelovati. Ta čas nova obrtna zadruga vključuje 25 obrtnikov, verjetno pa jih bo v bodoče še več. Zadruga bo organizirala kooperacijske odnose med organizacijami združenega dela in obrtniki, nabavljala reprodukcijski material, opremo, stroje in orodje. Prodajala bo izdelke in storitve svojih članov, prevzemala naročila in organizirala skupno nastopanje na sejmih in razstavah. Ena izmed posebnih nalog zadruge bo tudi spodbujanje strokovnega in tehnološkega napredka obrtnikov.

V lendavski občini se nadejajo, da bo zadruga močna spodbuda za hitrejši razvoj drobnega gospodarstva, ki danes še vedno ni razvito.

Jani D.

GRADNJA DOMA NA VANEČI

Začetek predvidoma marca

Če bo šlo vse po načrtih, bodo marca na Vaneči pri Murski Soboti zasadili prvo lopato za izgradnjo spominskega doma borcev in mladine. Predračunska vrednost naložbe znaša po zadnjih cenah okrog 7,7 milijona dinarjev, doslej pa so v soboški občini na bančnem računu zbrali nekaj nad 2,6 milijona dinarjev. Otvoritev doma predvidevajo 17. oktobra za občinski praznik, sicer pa 40. obletnico spopada med partizanskimi aktivisti in madžarskimi okupatorji na Vaneči.

Zbiranje prostovoljnih prispevkov se je v ta namen začelo konec junija lani, odločitev pa so po poprejšnjih razpravah na terenu in v organizacijah združenega dela izglasovali delegati vseh treh zborov soboške občinske skupščine. Čeravno se je pri tem v začetku močno zatikalo in je bilo slišati najrazličnejše komentarje, so zdaj s pripravljalnimi deli in sredstvi, zbranimi na investicijskem računu pri SDK, tako daleč, da naj bi se gradnja doma začela predvidoma marca. Po krajevnih skupnostih so borci in aktivisti socialistične zveze dobili nad 600 tisočakov, od sindikalnih organizacij ter zaposlenih po delovnih kolektivih in obrtnikov pa je prišlo na poseben račun nad 1,6 milijona dinarjev. Tako je torej z nekaterimi dodatnimi vplačili doslej zbranih čez 2,6 milijona dinarjev ali dobra tretjina od predvidene predračunske vrednosti naložbe.

Za dom borcev in mladine na Vaneči pri Murski Soboti, ki bo imel 180 kvadratnih metrov uporabne površine, so projekti izdelani, prav tako pa so na nedavni seji gradbenega odbora sprejeli ponudbe za umetniško upodobitev spomenika. Na podlagi anonimnega natečaja je dobil prvo nagrado profesor Vlado Sagadin iz Murske Sobote za dva idejna in praktična prikaza veličine spopada med partizani in madžarskimi okupatorji pred 40 leti na Vaneči. Z vsemi temi stroški se bo vrednost naložbe približala 10 milijonom dinarjev, čeravno bodo precej del in storitev opravili kar udarniško.

Sicer pa jih zdaj čaka — kot ugotavljajo v gradbenem odboru oz. občinski borčevski organizaciji v Murski Soboti — pridobitev gradbenega in nekaterih drugih dovoljenj ter razgovori s tistimi organizacijami, ki so se zavezale, da bodo sredstva za izgradnjo doma borcev in mladine na Vaneči nakazale takoj po zaključnih računih.

B. Žunec

ROMSKIH PROBLEMOV VEDNO VEČ

Izvršni svet občinske skupščine Lendava je na zadnji seji obravnaval problematiko Romov in njeno razreševanje. Občina Lendava je ena izmed desetih v Sloveniji, kjer žive avtohtone skupine Romov, od vsega prebivalstva občine kar 1,06 odstotka. Dosedanja prizadevanja glede vključevanja Romov v družbenoekonomsko in družbenopolitično življenje niso bila uspešna predvsem zaradi neenotnega nastopa do določanih problemov pa tudi odporov v nekaterih krajevnih skupnostih. Problemi, ki najbolj tarejo Rome, so: zaposlovanje, vzgoja in izobraževanje, stanovanjska problematika. Zaposlenih je le nekaj Romov, na področju vzgoje in izobraževanja so bili v zadnjih letih doseženi vidni uspehi, vanji pa so vključeni vsi romski otroci. Slabo je tudi na področju stanovanjske politike, saj nekateri Romi še vedno stanujejo pod šotori. V zadnjem času kažejo pripravljenost pri razreševanju problematike Romov v Črenšovcih in Dolgi vasi, to pa je edina pot, da se problemi tudi rešijo. Letos bodo gradili nekaj stanovanjskih enot za Rome, z zaposlovanjem pa je zaradi gospodarskih težav še vedno slabo. Pri razreševanju te problematike bodo morali tesneje sodelovati vsi dejavniki od centra za socialno delo, delovnih organizacij, postaje milice in stanovanjske skupnosti. Seveda bodo morale pomagati krajevne skupnosti, kjer Romi živijo.

Jani D.

Spodbudna investicijska vlaganja drugje

V letih 1980-1983 so organizacije združenega dela iz soboške občine vložile v investicije zunaj občinskega območja okrog 352 milijonov dinarjev. Z združevanjem sredstev za naložbe drugih organizacij združenega dela si je tukajšnje združeno delo zagotovilo surovine in reprodukcijski material za nemoteno proizvodnjo, devizna sredstva, skladiščne zmogljivosti, prodajni prostor in skupen nastop na raznih tržiščih. Nekatere organizacije iz soboške občine pa so denarna sredstva vlagale tudi v turistično-gostinske zmogljivosti, razvoj informacijskih sistemov in obdelavo podatkov, izgradnjo poslovnih stavb in sofinanciranje raziskovalne dejavnosti v SOZD, združevale pa so tudi sredstva za investicije v manj razvitih republikah in avtonomnih pokrajinah.

To je del informacije o investicijskih vlaganjih organizacij združenega dela na območjih zunaj občine, ki jo je pretresal izvršni svet skupščine občine v Murski Soboti. V razpravi so ugotovili, da so takšna investicijska vlaganja prinesla vrsto pozitivnih in tudi negativnih rezultatov. Ni dvoma, da je omenjena naložbena politika v večini primerov obojestransko koristna, pri čemer si soboške organizacije združenega dela zagotavljajo določeno surovinsko bazo, redno in dolgoročno dobavo potrebnih repromaterialov, kažejo pa se tudi večje možnosti za odpiranje združenega dela navzven. Hkrati pa so navzoči tudi problemi, ki se kažejo zlasti v raznih oblikah izsiljevanja, pogojevanj dobav in nespoštovanja sprejetih samoupravnih sporazumov. Poleg tega združevanje sredstev le v redkih primerih sloni na dohodkovnih odnosih, kar imajo urejeno v Zunanji trgovini ABC Pomurke, TOZD Gradbeništvo Pomurje, Pomurskem tisku, Avtobusnem prometu in delovni organizaciji za PTT promet. Ob tem je vsekakor zanimiv podatek, da so v minulih štirih letih OZD s področja gospodarstva soboške občine vložile v druge organizacije zunaj občine okrog 6 odstotkov sredstev, porabljenih za gospodarske investicije v tem obdobju v občini. Tako je bilo za investicije v gospodarstvu soboške občine v letih 1980-1983 namenjeno 15,3 odstotka ustvarjenega družbenega proizvoda, medtem ko je znašal delež naložb v OZD zunaj občine v družbenem proizvodu 1 odstotek.

Na seji soboškega izvršnega sveta so se zavzeli za nadaljnja prizadevanja pri uresničevanju osnovnih ciljev združevanja sredstev, zlasti še prek reprodukcijskih verig na osnovi dohodkovnih odnosov. O vsem tem bi naj OZD sproti poročale izvršnemu svetu, da bi lahko ugotavljali, kakšen položaj so dosegli s temi procesi povezovanja, kakor tudi položaj OZD zunaj soboške občine, s katerimi združujejo sredstva. Govor je bil tudi o poročilu pedagoške službe o stanju in problematiki in področju vzgoje in izobraževanja v srednjih šolah soboške občine v šolskem letu 1982/83. Med drugim so ugotovili, da se izboljšujejo kadrovska zasedba in delovne razmere vendar je še premalo sodelovanja med srednjimi šolami in OZD, ki bi se morale povezovati. Izvršni svet priporoča, naj se bolj uveljavi vzgojna funkcija, aktivnejša vloga učenca, preveriti pa je treba tudi odgovornost učiteljev, ki ne sprejemajo sodobnih poti učno-vzgojnega procesa v usmerjenem izobraževanju. Šole kot glavni pobudnik pa se morajo v večji meri povezovati z OZD, da bi zagotovili uvajanje novih kvalitetnih programov. V tem smislu so se tudi zavzeli za skupno regijsko razpravo med šolami, OZD po panogah, MGZ in IS glede pripravništva.

Milan Jerše

14. ZIMSKE OLIMPIJSKE IGRE V SARAJEVU IN POMURSKO ZDRUŽENO DELO

V OLIMPIJSKEM OGNJU TUDI POMURSKI PLAMENI

7. februar, pričetek 14. zimskih olimpijskih iger v Sarajevu je takorekoč pred vrati. Do največje in najpomembnejše manifestacije v zgodovini jugoslovanskega športa nas loči le še 12 dni, ki pa jih gotovo prireditelji že dolgo odštevajo kot minute. Po njihovih zagotovilih in sodeč po informacijah, ki jih neposredni opazovalci in spremljevalci prek sredstev javnega obveščanja sporočajo vsakodnevno domači in svetovni javnosti, je za pričetek te prve jugoslovanske manifestacije v znamenju petih olimpijskih krogov vse nared. Doslej rekordno število prijavljenih držav in tekmovalcev pa daje olimpiadi v Sarajevu še poseben pomen. V Sarajevo so že dolgo uprte oči vsega sveta, zato pa so se tudi organizatorji in celotno jugoslovansko združeno delo potrudili, da jih ne bomo razočarali. Pomembne kamne v ta mogočen olimpijski mozaik pa prispeva tudi pomursko združeno delo.

PRVA JE BILA MURA

Po potrditvi sarajevske kandidature je bilo kmalu jasno, da bomo tako velik projekt zmogli le skupno, to je s podporo jugoslovanskega združenega dela. Med pomurskimi delovnimi kolektivi pa je led sodelovanja in sponzorstva 14. zimskih olimpijskih iger prebila soboška Mura. Vzroki, da so že v začetku leta 1982 vzpostavili stike z organizacijskim komitejem in podpisali pogodbo o sponzorstvu tega najširšega srečanja športnikov, so seveda jasni in prepričljivi: izkoristiti olimpijske igre za široko predstavitev proizvodov jugoslovanskemu in tujemu trgu. V ta namen so se odločili, da bodo uporabili svoj športni program tozda Perilo: z Vučkom in olimpijskim simbolom so etiketirali 70 tisoč moških, ženskih in otroških pulijev ter srajc iz popelina. Kot zagotavljajo, so začrtano s tem dosegli — cene sicer niso izdali, bržkone pa se vrti okrog štirih milijonov dinarjev — bili pa bi še zadovolnejši, če bi trgovci v državi pravočasno pokazali še večjo fleksibilnost.

RADENSKI SE PONOVNO ODPIRA BOSANSKO-HERCEGOVSKI TRG

Radenska bi seveda ne bila Radenska, če bi ne izkoristila olimpiade. Vodja propagande in raziskave trga ALOJZ BEHEK: »Mi smo že konec lanskega leta podpisali pogodbo o sponzorstvu in sodelovanju z organizacijskim komitejem ZOI. Za 8 milijonov dinarjev, ki jih prispevamo, bomo pridobili tudi pravice. Najpomembnejše je gotovo to, da se nam po dolgih letih ponovno odpirajo maloprodajna mesta sozda Upi v Bosni in Hercegovini, smemo pa uporabljati tudi službene simbole ZOI. Te smo pričeli na steklenicah mineralne vode uporabljati takoj. Čeprav to morebiti ni tako pomembno za nas doma, pa je tembolj na tujih trgih, kjer dajejo olimpijski simboliki precejšnjo težo in propagandni učinek. Pripravljamo pa še niz drugih akcij, s katerimi bomo popestrili našo prisotnost v Sarajevu pred in med olimpiado in po njej. V upravljanje smo sprejeli Zlatni restovran v Skenderiji, kjer bo gostovala naša gostinska ekipa. To je zelo pomembno, saj gre praktično za edino restavracijo v neposredni bližini glavnega press centra za 6 tisoč predstavnikov sedme sile, tu pa bodo še tekmovanja v hokeju in umetnostno drsanje, v bližini pa še poslovni center Yu Ski Poola, kjer bomo prav tako zraven. Ne ostajamo pa le pri tem, saj se še dogovarjamo oz. smo se že dogovorili še za našo udeležbo v samem glavnem tiskovnem središču, v takšnem centru na Malem polju in na Jahorini, prisotni bomo še v hotelu Holiday Inn, angažirali sarajevske trgovine vozila mestnega avtobusnega prometa . . . in nenazadnje tudi navezali stike s člani smučarskih klubov G. Radgona, Ptuj in Pohorje Hoče, ki bodo prav tako na olimpijskih prizoriščih reklamirali Radensko.«

RADGONSKA ZLATA PENINA OLIMPIJSKIM ZMAGOVALCEM?

Zanimivo vprašanje, na katerega pričakujejo v sozdu ABC Pomurka, ki je ekskluzivni dobavitelj penečih vin na ZOI, odgovor kmalu. **Vili Šiftar**, organizator plasmana v sozdu, pravi:

»Naša velika želja je, da bi zmagovalci v posameznih olimpijskih panogah slavili uspeh z radgonskim šampanjcem. Zato smo tudi pripravljeni zagotoviti 1,5-litrske steklenice. Sicer pa smo se zavezali, da bomo v času ZOI oskrbovali mesto Sarajevo s sto tonami kritičnih živil (mlečni izdelki, maslo, siri . . .), s podpisom sponzorske pogodbe (cena 2 milijona dinarjev op. p.) pa smo ekskluzivni dobavitelj penečih vin. To pomeni, da bomo z zlato penino radgonskega kmetijskega kombinata, v državi še edino narejeno po stari šampanjski metodi, oskrbovali gostince in trgovce ter jo tako predstavili potencialnim tujim kupcem.«

BREME ODGOVORNOSTI NA RAMENIH STROKOVNJAKOV GORENJE ELRADA

Alojz Hojnik, vodja inženiringa v DO: »Na ZOI smo prisotni s skupinskimi antenskimi napravami, profesionalno tehniko, oddajniki, pretvorniki, modulatorji in distribucijo TV signala, in to praktično povsod. Na Jahorini, olimpijskem prizorišču ženskih alpskih disciplin, smo udeleženi s skupinskimi antenami na objektih Skočine in Rajska dolina — opremili smo tudi tiskovno središče in pretvorniško oddajniško točko na hotelu Bistrica. Na Bjelašnici, kjer se bodo v alpskem smučanju pomerili moški, imamo skupinske antenske naprave na Babinem in Štirinem dolu in razvode po komentatorskih skupinah, prav tako na Igmanu (biatlon, smučarski skoki) in za nas gigantskem objektu Trebević. Tu, kjer se bo odvijalo tekmovanje v bobu in sankanju, nas čakata še posebej odgovorno delo in velika preizkušnja tako na področju kabelske TV in skupinskih antenskih naprav, vračali pa bomo tudi signal iz cilja do starta. Z našo tehniko bo opremljen še glavni tiskovni center v Skenderiji, potem pa so tu še pretvorniške točke na Bjelašnici, Humu in na Trebeviću, prek katerih se bo v času olimpijskega dogajanja distribuiral tako imenovani dodatni olimpijski program »olimpic I« in »olimpic II« in ga bodo komentatorji spremljali z našo pomočjo.«

Manzur Chowdhury, vodja marketinga Gorenje Elrada: »Vse to potrjuje, da smo v okviru sponzorstva sozda Gorenje s strani naše delovne organizacije izjemno močno vključeni v izvedbo sarajevske olimpiade. Smo glavni nosilci pomembnega dela, kar je veliko breme, odgovornost pa tudi priznanje našemu delu. Vrednost našega dela v okviru sponzorstva — predvsem opreme — dosega višino skoraj 50 milijonov dinarjev. Seveda gre v glavnem le za posojo naprav — te bodo v večini vrnili — in strokovno delo. Dodal bi še to, da smo z našimi napravami opremili tudi celotno olimpijsko vas. Pravico, da uporabljamo službena obeležja in naziv ekskluzivnega dobavitelja antenskih naprav, smo že dobro vnovčili, na trgu se že pozna, pričakujemo pa še večji odziv. Ponosni smo, ker nam je to uspelo izboriti v težki konkurenci s priznanimi svetovnimi proizvajalci tovrstne opreme in naprav.«

NAMESTO KOMENTARJA

Toliko o poslovnih aranžmajih in deležu pomurskega združenega dela pri izvedbi 14. olimpijskih iger v Sarajevu. Če k temu prištejemo še povsem kupoprodajne pogodbe, denimo Pomurskega tiska — pravkar ponovno delajo plakate z olimpijskimi simboli za okrasitev Sarajeva in ostalih olimpijskih prizorišč, Line in še koga — niso majhni. Avtoradgona pa je nekaj bivalnih enot namenila za smučarsko reprezentanco. Seveda tudi cena za udeležbo na olimpijskih igrah, kakršnakoli je že, ni majhna. Zato pa jo je potrebno dodobra izkoristiti. Pomursko združeno delo jo je, kot kaže, že, bo pa še pobiralo sadeže tudi po njej. Vsekakor je prispevalo k tej izjemno veliki, široki, svetovni in pomembni prireditvi, ki bo imela tudi ustrezno odmevnost na vseh meridianih, precej. In ni neskromno reči, da bodo v sarajevskem olimpijskem ognju tudi pomurski plameni.

Vlado Paveo

IMP — DO »PANONIJA«
KOVINSKA IN ELEKTROINDUSTRIJA
MURSKA SOBOTA

Na podlagi 6. in 7. člena Pravilnika o delovnih razmerjih IMP — DO »PANONIJA«, Kovinska in elektroindustrija Murska Sobota, Bjedičeva 1,

objavlja

za nedoločen čas prosta dela in naloge:

1. vodja zunanje trgovine;
2. vodja investicij;
3. samostojni referent prodaje kmetijske mehanizacije;
4. več strojnih inženirjev;

Pogoji:

K točki 1
— visokošolska izobrazba ekonomske smeri in 3 leta delovnih izkušenj ali
— višješolska izobrazba ekonomske smeri in 5 let delovnih izkušenj,
— zunanjetrgovinska registracija,
— znanje tujih jezikov, nemščina, angleščina,
— poskusno delo 90 dni.

K točki 2
— Višješolska izobrazba gradbene ali strojne smeri in 2 leti delovnih izkušenj,
— poskusno delo 90 dni.

K točki 3
— višješolska izobrazba, strojne, ekonomske ali agronomske smeri z eno leto delovnih izkušenj ali
— srednješolska izobrazba strojne ali ekonomske smeri in 4 leta delovnih izkušenj od tega vsaj 2 leti v prodaji,
— poskusno delo 90 dni.

K točki 4
— visoka ali višješolska izobrazba tehnološko-konstrukcijske smeri,
— sprejmemo tudi začetnike,
— poskusno delo 90 dni.

Kandidati vložijo pismene prijave z ustreznimi dokazili na naslov podjetja, Kadrovsko splošni sektor, Bjedičeva 1, Murska Sobota.

Možnost nastopa dela je takoj ali po dogovoru.
Razpis velja do zasedbe.
Vse informacije lahko imenovani dobijo v Kadrovsko splošnem sektorju ali po telefonu št.: 069 21-750, int. 37, vsak delovni dan.

VIDEM OB ŠČAVNICI

Pripravljajo se na referendum

Na območju krajevne skupnosti Videm ob Ščavnici, ki zajema 25 vasi, se pripravljajo na uvedbo novega krajevnega samoprispevka za prihodnjih pet let. Skupščina KS je že podprla okvirni program, v prihodnjih dneh pa se bodo vrstili zbori občanov, na katerih bo dovolj možnosti za dopolnitve in manjše spremembe.

Koliko sredstev bi lahko zbrali, še ne vedo, predlagajo pa, da bi 70 odstotkov s samoprispevkom zbranega denarja namenili za komunalno dejavnost, ostalo pa za kulturo, telesno kulturo in požarno varnost. Vsaj pri Vidmu naj bi čimprej kupili avtocisterno, saj je na območju krajevne skupnosti precej hribovitih predelov. Referendum bo, če bodo pravočasno končali s pripravami, v marcu.

-js-

Krvodajalka - rekorderka

V lendavski občini je krvodajalstvo dobro organizirano in razvito, kar dokazujejo tudi vsakoletne številke dajalcev krvi ob posebnih in rednih akcijah. Letos jih je bilo kar 800. Terezija Zadravec iz Renkovec, stara 75 let, je rekorderka, saj je svojo kri darovala že več kot 50 krat. Z dajanjem krvi je začela pred 30 leti in od takrat jo oddaja vsako leto. Kri rešuje življenje, tudi sama jo je nekoč potrebovala, zato zanjo ni nobene ovire, da je tudi v bodoče ne bi, seveda če ji bo zdravje to dopuščalo. Za svojo humano gesto je dobila tudi številna priznanja in plakete, to pa je seveda, kot pravi, vse, kar si človek želi, saj se kri ne da plačati z nobenim denarjem.

Jani D.

RADGONSKI KOMUNISTI OPRAVILI PROGRAMSKO VOLILNO KONFERENCO

PARTIJA VSE MANJ PRIVLAČNA ZA MLADE?

Komunisti v radgonski občini bi bili veliko bolj učinkoviti, ko bi se ne ukvarjali toliko s seboj in to zlasti na sestankih, namesto da bi smeleje, prodorneje in odločneje uveljavljali svojo vlogo med ljudmi. Akcijsko učinkovitost duši forumsko delo in ta ugotovitev je bila glavna zamera dvoletnemu delu te občinske organizacije zveze komunistov, na kateri so radgonski delegati zaradi določenih kadrovskih potreb opravili svojo programsko volilno konferenco prvi v Sloveniji.

Razpravljalci so se zato zavzeli predvsem za fleksibilnejšo kadrovsko politiko, pridobivanje in uveljavljanje mladih v partiji, za kontinuirano delo pri tem, skratka za oživljanje in krepitev svojih vrst. Da so te naloge v preteklih dveh letih zanemarili, kaže podatek, da so izmed 61 osnovnih organizacij v občini v zadnjem letu sprejeli medse 8 novih članov le v 6 osnovnih organizacijah. Gotovo je to tudi posledica tega, da se radgonska partija dobesedno razdaja na vse preveč frontah in je zato nezmožna povsod obvladovati razmere. To pa je vzrok, da je vse manj privlačna za mlade in jih ,namesto da bi bila »magnet«' odbija.

Po besedah Geze Bačiča, člana predsedstva Centralnega komiteja Zveze komunistov Slovenije je razloge za neučinkovitost komunistov iskati v tem, ker velik del, sicer dobro zastavljenih akcij, ostaja zgolj na papirju. Tovariš Bačič je dodal, da ljudje pogrešajo predvsem otipljivejše dokaze o vplivu te avantgardne organizacije na dogajanja tako v radgonski občini kot tudi širše. Ravno zato so radgonski komunisti namenili velik del razprave preskromnemu delovanju svetov zveze komunistov v krajevnih skupnostih in tudi delu akcijskih konferenc, v velikem delu delovnih organizacij v občini sicer ustanovljenih, vendar pa še akcijsko neuveljavljenih.

Volilno programska seja občinske organizacije ZK ni mogla tudi mimo dogajanja 5. decembra lani v Mesoizdelkih, ko so delavci klavniške in črevarske skupine nezadovoljni z nagrajevanjem in skaljenimi medsebojnimi odnosi za kratek čas prekinili z delom, oziroma izsilili sestanek z odgovornimi v občinskih DPO in občini, kakorkoli ta korak že imenujemo. Rečeno je bilo, da bo treba celotno dogajanje dodobra razčistiti in ustrezno ukrepati.

Na programsko volilni seji so delegati občinske organizacije ZK izvedli tudi volitve za svoje vodstvo. Za predsednico komiteja so izvolili **Melito Bakračevič**, za sekretarja ponovno **Ferda Matvosa**, za novega izvršnega sekretarja pa **Zdravka Stolnika**.

V. Paveo

Urejene domačije v KS Veržej

Na letni konferenci Turistično olepševalnega društva Veržej je zbranim poročal predsednik Erih Mohorko. V društvo je vključenih 198 odraslih članov in podmladek »Narcisa« z 42 člani.

V minulem obdobju sta aktivno delovali komisija za urejanje in varstvo okolja in komisija za ocenjevanje domačij. Akcija »Čimveč zelenja in cvetja v naše okolje« je dobro uspela. Kupili so 680 vrtnic, 60 okrasnih grmičev in 850 balkonskih rož. Ta dejavnost je neprekinjena in se nadaljuje spomladi. Komisija za ocenjevanje domačij je delala skozi celo leto in ocenila najlepše po kriterijih, ki jih je izdelal upravni odbor društva. Delo komisije je bilo zahtevno, saj je morala od 600 domačij zbrati 19 najlepših.

Na konferenci so podelili najboljšim priznanja. Iz Salinec Cvetka in Anton Slavič ter Marija in Vlado Vučko, iz Krištanec Marija in Viktor Polanič, iz Grlave Marta in Alojz Novak ter Ivanka in Mirko Heric, iz Banovec Marija in Ludvik Heric, Milica Novak, Marjan Skuhala ter Zinka in Franc Marinič, iz Bunčan Marija in Milan Petovar ter Julijana in Mirko Petovar, iz Veržeja Alojzija in Marjan Vinkovič, Anica in Milan Osterc, Alojzija in Jože Seršen, Milica Pečič, Angela in Mihael Fras, Marica in Franc Rauter, Marija in Alojz Senčar ter za lepo urejen lokal in okolico Albina in Avgust Bobnjar in Mira Kuhar. Posebno priznanje so podelili za skrbno urejeno foto in filmsko dokumentacijo turistično olepševalnega društva Milki Brunec.

Turistično olepševalno društvo Veržej je lani sodelovalo v tekmovanju »Izbiramo najbolj urejen kraj v Sloveniji«. V izbirnem tekmovanju, kjer je sodelovalo preko 200 slovenskih turističnih krajev, sta drugo mesto zasedla Bled in Veržej.

Š.

UREJEVANJE ZEMLJIŠČ ZA GRADNJO

Za potrebe družbeno usmerjene stanovanjske gradnje bo komunalna skupnost v tem srednjeročnem obdobju uredila zemljišča za 200 stanovanj pretežno v centralni coni v Lendavi ter po potrebi v drugih naseljih, kjer se bodo pojavile potrebe po stanovanjski gradnji. Predvideni stroški za pripravo komunalne opremljenosti stavbnega zemljišča, kot so odkup zemljišč in objektov, odškodnine, urejanje zemljišč, izdelava tehnične in druge dokumentacije ter končna izgradnja kompletne infrastrukture naj bi znašale nekaj nad 2 milijardi starih dinarjev. Doslej je komunalna skupnost lendavske občine uredila zemljišča s potrebnimi komunalnimi objekti za 107 stanovanj v glavnem v Lendavi v centralni coni, kar jih je stalo 1,1 miljarde starih dinarjev. Upajo, da bodo v tem srednjeročnem obdobju opravili tudi vsa ostala dela pri urejevanju stavbnih zemljišč.

Jani D.

Zakaj tako in ne drugače

Zakaj avtobusno podjetje Certus iz Murske Sobote izdaja rezervacije za daljše proge samo v M. Soboti in ne tudi v Lendavi, kjer se tudi začne takšna proga, denimo do Ljubljane. Potniki iz Lendave, ki potujejo v Ljubljano, morajo prepustiti svoj sedež drugim. Zakaj tako, sprašujejo delegati občinske skupščine. Zakaj avtobus Certusa ne sprejema dijakov, ko morajo le-ti na obvezno prakso, ki se običajno začne prej kot vozi šolski avtobus, saj je, kot pravijo, njihova vozovnica plačana pri istem podjetju. Tudi to vprašanje so zastavili delegati zborov občinske skupščine Lendava. Na vsa zastavljena vprašanja bo potrebno odgovoriti, kajti delegati občinske skupščine jih niso zastavili le tako mimogrede.

Jani D.

BOGOJINA

Kulturni utrip na šoli

Vse šolsko leto delajo učenci v različnih krožkih, posebno aktivni so v kulturnih in telesnokulturnih dejavnostih. Zato bo ob slovenskem kulturnem prazniku zelo pestro. Od 6. do 10. februarja bodo likovniki razstavljali risbe na temo ,,moji vzorniki'' (v poklicih, knjiga, filmih), izšlo bo šolsko glasilo ,,Besede mladih'', lutkarji bodo uprizorili igrico ,,Dobrosrčno ptičje strašilo'', posamezni razredi bodo tekmovali, kdo bo imel najlepše urejeno učilnico, razstavljene bodo tudi najnovejše knjige naših založb. 8. februarja bodo imeli pouk, vendar se bo oglasil šolski radio in 20 minut posvetil slovenskemu kulturnemu prazniku. V petek, 10. februarja, se bodo vsi učenci zbrali v kulturni dvorani, vabljeni bodo tudi vaščani in starši učencev. Prikazane bodo dejavnosti dramskega in recitatorskega krožka, zapeli bodo zbor in manjše skupine pevcev, folkloristi pa bodo zaplesali. Po praznovanju v dvorani bodo učenci od 1. do 4. razreda odšli na podružnično šolo v Tešanovce, kjer bodo tešanovski šolarji pripravili kulturni program, bogojinski pa jim bodo predstavili nekaj svojih dejavnosti. In še bi lahko naštevali. Tako so delavni učenci in njihovi učitelji — mentorji.

—sb—

OBČINSKI ODBOR ZZB NOV LENDAVA

PRIMERNO POSKRBLJENO ZA BORCE

Občinska organizacija Zveze združenj borcev narodnoosvobodilne borbe Lendava šteje 485 članov, ki so organizirani v osmih krajevnih združenjih: Lendavi, Benici, Petišovcih, Hotizi, Veliki Polani, Črenšovcih, Turnišču in Dobrovniku. Sekretar te organizacije Cvetko Devetak, s katerim smo se pogovarjali o borčevski organizaciji, je zatrdil, da je v lendavski občini primerno poskrbljeno za borce. Kakih 130 jih prejema borčevske priznavalnine v poprečnem znesku 2.800 dinarjev. Pri zdravstvenem domu v Lendavi imajo borci poseben dispanzer, kjer so letno deležni najmanj enega specialističnega pregleda. Tudi stanovanjski problemi so bolj ali manj urejeni. K primernemu stanju so pripomogli zlasti krediti, ki jih uveljavljajo pri stanovanjskih skupnosti. V ta namen je bilo doslej letno na voljo 8 milijonov novih dinarjev. Žal pa se število borcev nenehno zmanjšuje. Pač posledica naravnega zakona — smrti.

Borci lendavske občine so aktivni na vseh področjih družbenega in političnega življenja. V sami organizaciji ZZB NOV pa delujejo v komisijah za prenašanje tradicij NOV na mladi rod, za vojaške vojne invalide, za vprašanja borcev-internirancev in za splošni ljudski odpor in družbeno samozaščito. V tem poročilu naj posebej izpostavimo aktivnost komisije za prenašanje tradicij NOV na mladi rod. Borci namreč često obiščejo šolsko mladino in ji pripovedujejo o svojih prispevkih za osvoboditev dežele.

S. SOBOČAN

mala anketa

DELEGATE JE TREBA USPOSOBITI

Čeprav teče že tretje mandatno obdobje našega delegatskega sistema, nemalokrat ugotavljamo, da le-ta ni zaživel tako, kot smo si zamislili. Vzroki za to so večkrat pri delegatih samih, saj po določenem času postanejo za delo nezainteresirani, njihova aktivnost pojenjuje, posledica pa so slabo obiskane ali pa včasih tudi nesklepčne seje. Da delegati za delo niso zainteresirani, je včasih krivo tudi gradivo, ki je preobširno, strokovno napisano in zato premalo razumljivo. Da bi bili kos gradivu, jih je treba za to usposobiti. Kako so se tega lotili v posameznih pomurskih občinah?

GEZA FARKAŠ, sekretar OK SZDL Murska Sobota: Ker lansko leto kljub dobri zastavitvi delegatsko usposabljanje v soboški občini ni najbolje steklo, smo letos sklenili odpraviti pomanjkljivosti. Tako bomo skupno z izvajalcem — delavsko univerzo opravili prvo fazo usposabljanja delegatov, na posvetu s predsedniki KK SZDL pa smo se dogovorili o konkretnih aktivnostih. Ugotovili smo, da poteka usposabljanje za celotno delegatsko strukturo še posebej zadovoljivo v krajevnih skupnostih, nekoliko slabši pa je odziv v delovnih organizacijah. Spričo raznolike strukture pa smo se dogovorili za posebno obliko usposabljanja delegatov v mestu Murska Sobota. Največ časa pa bomo namenili razreševanju konkretnih problemov v posameznih okoljih.

MARJAN ČENAR, direktor Delavske univerze Murska Sobota: Program usposabljanja delegatov v tej izobraževalni sezoni poteka po dosedanjem ustaljenem načinu, en del pa bo ostal še za jesen, kar je posledica poznega odziva nekaterih krajevnih skupnosti in večine delovnih organizacij. Delavska univerza kot izvajalka predavanj je predvsem s pedagoškega vidika pripravila posamezne teme kakor tudi vse dodatne materialne za vse predavatelje in se dogovorila o enotnem pristopu. Po željah predavateljev, katerih odziv ni bil najbolj ustrezen, smo pripravili tudi ponazorila in pripomočke, vsaka delegacija pa je dobila komplet osnovnega gradiva. Tako so delegati seznanjeni z vsebino seminarja, medtem ko z udeležbo še nismo zadovoljni.

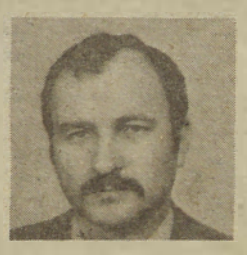

LUDVIK HORVAT: Letošnje usposabljanje delegatov bo potekalo po principu bivanja leteh, pa naj gre za delegate združenega dela, krajevnih skupnosti ali samoupravne interesne skupnosti. Dve osrednji temi bomo obravnavali — to sta Subjektivne sile v socializmu in Nacionalno vprašanje ter ureditev SFRJ. Seveda bomo na teh sestankih pregledali tudi funkcioniranje delegatskega sistema v občini in skušali v nekaterih okoljih napake odpraviti. Delegatsko usposobljavanje bo trajalo do 17. februarja v vseh krajevnih skupnostih lendavske občine. Upamo, da bo udeležba zadovoljiva in da bo vsak delegat pridobil novo znanje za nadaljnje delovanje.

FRANC STOJKO, KS Cezanjevci: Naša temeljna delegacija šteje sedem članov, vendar pa smo vsi enotnega mnenja, da so doslej v naši občini bili premalo pozorni na izobraževanje delegatov. Gradiva, ki prihajajo do nas, so včasih tako strokovno napisana, da jih sami težko razvozlamo. Pravzaprav se še iščemo, ne vemo, kaj je naša dolžnost, pravica in naloga. Res je sicer, da so obljubljali izobraževalne seminarje in tečaje, a do danes ni bilo o tem ne duha ne sluha. Ljutomerska delavska univerza in občinska konferenca SZDL bi morali stopiti v akcijo in narediti prvi korak ter ponuditi izobraževalne programe. Istočasno pa menim, da je prav pomanjkljiva izobraževnost delegatov vzrok za slabo udeležbo na sejah delegacije.

BORIS EDŠID, delegat družbenopolitičnega zbora SO Gornja Radgona: Ob izteku prvega mandata bi kot delegat občinske konference mladih težko govoril o samem delegatskem usposabljanju. Preprosto iz razloga, ker v kakšno organizirano obliko še nisem bil vključen. Prepričan pa sem, da moramo usposabljanje čimbolj približati nam delegatom, nas s tem predvsem oborožiti za boljše in kakovostnejše delo. Lani so, menda to v naši občini že poskušali, vendar odziv ni bil spodbuden. Zato menim, da je v delegatskem sistemu še posebej pomembna etapa evidentiranja možnih delegatov. Če bomo znali izbrati prave, potem tudi z njihovim usposabljanjem ne bo težav.

OZADJE 5. DECEMBRA V RADGONSKIH MESOIZDELKIH

So mesarji usekali mimo?

Na skupni seji predsedstva OK ZKS Gornja Radgona z OO ZK Mesoizdelki 7. decembra 1983 so bila sprejeta naslednja stališča:

— treba je odpraviti očitna nesorazmerja v nagrajevanju po delu, upoštevajoč njegovo težavnost,

— svobodna menjava dela v kolektivu še ni zaživela,

— skupaj s sindikatom je treba doseči, da strokovne službe pripravijo skupaj s samoupravnimi organi celovit sanacijski program in poiščejo odgovorne za razmere tako v tozdu kot kombinatu,

— družbenopolitične organizacije tozda in kombinata, zlasti sindikat, morajo delovati tvorneje in učinkoviteje.

Že nekaj časa se v 217-članski temeljni organizaciji Mesoizdelki v Gornji Radgoni vlečejo razprtije med političnimi organizacijami in vodstvom tozda. Začelo se je že predlani, ko je direktor fizično obračunal z enim od delovodij in ga je tovariško razsodišče radgonskega občinskega komiteja ZK izključilo iz članstva, nadaljevalo pa avgusta lani, ko je kljub skaljenim odnosom kandidiral za ta dela in naloge. Občinska kadrovska koordinacija in družbenopolitične organizacije v občini in temeljni organizaciji njegove kandidature sicer niso potrdile, vendar pa sta ga razpisna komisija in delavski svet tozda le imenovala za direktorja. Zadnji dogodki 5. decembra lani, ko so delavci v klavniški in črevarski skupini prekinili z delom, pa so še prilili olja na ogenj že tako skrhanih odnosov.

JANKO JAUŠOVEC: „JE PREKINITEV IZVIRNI GREH?"

Bivši sekretar osnovne organizacije ZK tozda in zdajšnji član predsedstva občinskega partijskega komiteja v Gornji Radgoni: „Partijska organizacija je bila pri nas vedno družbeno zelo angažirana. Zavzemali smo se predvsem za družbenoekonomski položaj delavca, kakršen naj bi v sistemu socialistične demokracije tudi bil, vendar smo pri tem, na žalost, naleteli na ovire s strani direktorja tozda. Nekajkrat smo ga partijsko obravnavali i ga marca lani zaradi fizičnega obračunavanja z delovodjem izključili. To je bil pravzaprav samo povod, saj je bil direktor kot član partije že pred tem večkrat kaznovan. Lani ob njegovi reelekciji je bila naša partijska organizacija proti, za kar so nam v tozdu očitali marsikaj. Med drugim tudi frakcionaštvo, čeprav mi ni jasno, kako naj bi bili frakcija v odnosu vsi proti enemu. Zakaj sem dal ostavko kot partijski sekretar? Mogoče tudi iz razočaranja, ker mi je direktor očital osebno sovraštvo. Tako je skušal na nek način diskreditirati vse tisto, kar sem počel kot sekretar v času svojega mandata, pa tudi zaradi solidarnostnega pisma mariborskim mesarjem, ki so lani prekinili z delom. Čutil sem, da partija nima takšne vloge, kot bi jo morala imeti, in da tudi v osnovni organizaciji obstajajo zavore, ki onemogočajo popolno uveljavitev razredne zavesti delavcev. In ko bi morali delavci nastopiti razredno in družbeno angažirano, jih ravno to zavre in preseka vsako spontano kritičnost že v kali.

Mi smo 5. decembra organizirali štrajk oziroma prekinitev dela ali kakorkoli že v našem socrealističnem besednjaku to imenujemo. Da bi dali tej potezi organiziranost, smo poklicali sekretarja komiteja ZK, sekretarja občinskega sindikalnega sveta, izvršnega sveta za področje kmetijstva. Poklicali smo jih zato, da nam ne bi kasneje očitali, da je bila akcija pripravljena stihijsko. Razložili smo jim, kar nas teži. Gre pa zato, da je bila naša skupina že več mesecev prikrajšana za ustrezen del gibljivega osebnega dohodka. To se nam je zdelo nepravično v primerjavi z drugimi skupinami, ki so tudi do 50 odstotkov presegli norme, in režijo, ki je imela na tej osnovi 18 odstotkov presežka. Kot sem slišal, so nam morale nekatere skupine celo posojati, da smo lahko imeli izplačano polno akontacijo osebnega dohodka.

Glede prekinitve dela bi dejal, da tako pač jemljem partijo, ki bi po mojem morala biti angažirana tudi v takšnih situacijah. Očitali so nam marsikaj. Med drugim tudi to, da se nismo pred tem obrnili na družbenopolitične organizacije znotraj tozda, pri čemer so me še posebej izpostavljali kot takratnega sekretarja osnovne organizacije ZK. Teh očitkov sem se branil tako, da sem podobno kot drugi tudi sam poskušal pri zdajšnjem sekretarju

partijske organizacije, delovanji in tehnologu vplivati na razmere. Žal ni nič pomagalo. Mislim, da sem se zato moral zateči k temu koraku, kajti razmere so se po prekinitvi dela že zelo spremenile, čeprav so glavne naloge v zvezi z njo še pred nami. Kar zadeva moje članstvo v občinskem komiteju ZK pa se sprašujem, ali je prekinitev dela izvirni greh proti

»Člani predsedstva občinskega komiteja ZK Gornja Radgona so na skupni seji z našo partijsko organizacijo v svojih sklepih dali potrditev našemu dejanju.« (Janko Jaušovec)

načelom demokratičnega centralizma. Ravnal sem pač tako, kot sem v tistem trenutku sodil, da je pravilno. Mislim, da sem dobil tudi potrditev, čeprav mi sicer to ni bilo naravnost povedano, s strani občinskega komiteja ZK . . . Takoj za tem smo sklicali sejo naše osnovne organizacije ZK skupaj s predsedstvom občinskega komiteja in ti so nam — v svojih sklepih — dali tudi potrditev za naše dejanje.

BRANKO KRIŽAN: „TO JE BILA PROVOKACIJA!"

Direktor tozda Mesoizdelki Branko Križan: „Prekinitev dela ocenjujem zelo kritično, kar na žalost predsedstvo občinskega komiteja ZK — konkretno mislim sekretarja tovariša Matvosa — ni storilo. Mislim celo, da je sekretar bil v ozadju dogajanja in končno, da je bila to provokacija. Kar zadeva razloge za prekinitev dela, moram poudariti, da bi se lahko tovariš Jaušovec kot organizator obrnil najprej na same normirce, na tehnologe in nazadnje tudi name kot direktorja, če že ne prej pa vsaj na tisti dan, to je 5. decembra, ko se je kot vsak mesec sestala komisija za normative. Sicer pa je vse skupaj steklo spontano in izjemno hitro organizirano.

Kar zadeva doseganje normativov in pripombe, da je imela režija 18-odstotni presežek, bi to argumentiral s tem, da ima povprečje gibljivega dela v desetih mesecih lanskega leta 110 odstotkov, medtem ko imajo posamezne skupine 120, 118 in manj. Drži pa, da klavniška skupina tega ni dosegala in da je recimo v omenjenem času imela le 5,7 odstotkov presežka. Vsa izplačila gibljivega dela niso stimulacija, marveč izračunan normativ na podlagi kilogramov in metrov, torej fizičnih kazalcev dosežene prjoizvodnje.

Ni mi jasno, kaj misli Jaušovec s tem, ko pravi, da stvari v zvezi s prekinitvijo dela še niso končane. Dodal pa bi rad, da obstaja v klavniški skupini določena nedisciplina, da se delavci večkrat obnašajo neodgovorno — prihodi in odhodi z dela, malica in podobno — del krivde pa nosi sama organizacija dela, za katero je odgovoren tehnolog. Slednje smo delno že odpravili in takoj ukrepali tako, da smo z njegovim soglasjem zamenjali tehnologa, kajti sam je priznal, da v skupni ni znal vpeljati ustrezne discipline in organizacije. Sicer pa same prekinitve ne kaže jemati preveč tragično, saj je šlo le za 30 od 217 zaposlenih, obstajala pa je bojazen, da bi se lahko prenesla na ostale zaposlene. Znano je namreč, da je z osebnim dohodkom danes le redkogdo zadovoljen in bi se lahko ostali zaposleni s tistimi, ki so prekinili delo, kaj hitro solidarizirali. Ponovno trdim: razloga za reševanje problemov na tako drastičen način ni bilo. Sicer pa se je kasneje — kot sem že omenil — z boljšo organiziranostjo in nekaterimi spremembami izkazalo, da so normativi objektivni in realni, saj so jih zatem v klavniški skupini, kljub temu da gre za mlad kader, presegli celo za 30 odstotkov.

DODATNA IN NUJNA POJASNILA

Janko Jaušovec: „Preseganje normativov v moji skupini je le odraz spremenjenih razmer. Prejšnji vzroki so bili objektivne narave in nanje nismo mogli vplivati. Kvarile so se strojne naprave, bile so zamude pri dobavi živine, sledili so zastoji in čakanja, šepala je organizacija dela . . . Če bi vse to razreševali z režijskimi urami, kot na primer v decembru — podobno pa smo delali že prej, vendar v manjšem obsegu — bi bile norme tudi za nas ugodnejše. Zdaj, ko je to urejeno bolj radikalno, pa je jasno, da je bila tudi dosežena norma višja. Tudi dobava živine je bila boljša. Veliko smo delali . . ."

Zdajšnji sekretar osnovne organizacije ZK tozda in predsednik aktiva komunistov delavcev neposrednih proizvajalcev v Gornji Radgoni Silvo Černjavič: „Mislim, da način, da so prekinili z delom, ni bil pravilen. Predvsem iz razlogov, ker bi se lahko delavci klavniške in črevarske skupine prej obrnili na družbenopolitične organizacije in samoupravne organe v temeljni organizaciji. Prekinitev ni prinesla nič drugega kot le še večje nezadovoljstvo, vsaj v tistem trenutku."

KOMENTAR S KRAJA DOGAJANJA

Pravzaprav škoda, da vse duhovi v radgonskem tozdu Mesoizdelki nočejo in nočejo pomiriti, saj kolektiv, ki sicer sodi pod streho Kmetijskega kombinata, v zadnjem času solidno posluje in se s svojimi proizvodi vse bolj uveljavlja tako doma kot na tujem. Kronologija dogajanja je tako in toliko zapletena, da preprosto ni mogoče razjasniti

»Prekinitev dela je steklo spontano in izjemno hitro organizirano . . . Obstajala je celo bojazen, da bi se lahko ostali zaposleni z nje solidarizirali.« (Branko Križan)

vsega, kar je 5. decembra lani privedlo 30 delavcev od 217 zaposlenih, da za kratek čas prekinejo z delom in na izsiljenem sestanku demonstrativno terjajo višje osebne dohodke oz. boljše nagrajevanje po delu. Zdaj hoče kajpak vsakdo imeti svoj prav, čeravno ni dvoma, da je resnica nekje na sredini. Zato pa tembolj preseneča odnos občinskega vodstva ZK v Gornji Radgoni do tega dogodka. Dva dni po izsiljenem sestanku se je namreč sestalo s komunisti osnovne organizacije in se do njega opredelilo le toliko, da je treba razmere v kolektivu, predvsem pa v prizadetih delovnih skupinah, spremeniti na bolje. S tem je v bistvu ostalo na pol poti in kot vse kaže, bo treba na končno odločitev glede ukrepov še nekoliko počakati.

Branko Žunec
Vlado Paveo

Na volilno-programski konferenci občinske organizacije ZKS Gornja Radgona 19. januarja 1984 je Ferdo Matvos, sekretar predsedstva, med drugim dejal, da je čutiti ideološko ofenzivo, ki skuša razvrednotiti prizadevanja zveze komunistov za spreminjanje razmer v občini. „Z aferami ničesar ne bomo dosegli, in to velja tudi za dogodek 5. decembra lani v radgonskih Mesoizdelkih. Do prekinitve dela ni prišlo, saj so delavci v klavniški skupini, pred tem ko so se sestali z nami, delovni proces končali."

Civilna zaščita v INA — Nafti Lendava

NIČ NAS NE SME PRESENETITI

V lendavski INA-Nafti, ki zaposluje okrog 1080 delavcev, že od vsega začetka ustanovitve delovne organizacije namenjajo posebno skrb delovanju civilne zaščite. To je tudi razumljivo, saj je to delovna organizacija, katere dejavnost je takšne narave, da je nenehno izpostavljena požaru. Za štiri TOZD in DSSS imajo organizirano enotno civilno zaščito, ki deluje, po načrtu civilne zaščite, le-ta pa je sestavni del obrambnega načrta delovne organizacije. V delovni organizaciji INA-Nafta Lendava delujejo štab civilne zaščite in številne enote. Te so: protipožarna enota, ki je v mimodobnem času poklicna enota, tehnično-reševalna enota, enota prve medicinske pomoči, opazovanja in obveščanja, za maskiranje in zatemnjevanje, za zaklanjanje in usposabljanje zaklonišča, za preskrbo z materialom in prehrano, za socialno delo, za sanacijo ter enota za vzdrževanje reda in miru, ki jo sestavljajo sedanji industrijski stražarji službe fizičnega zavarovanja. Nekaj enot civilne zaščite je torej, ki v mimodobnem času delujejo kot poklicne enote.

Enote civilne zaščite v lendavski INA-Nafti se tudi ves čas vključujejo v akcijo Nič nas ne sme presenetiti. V preteklih letih so v okviru te akcije posebno skrb namenjali večji aktivnosti enot civilne zaščite, medtem ko so v zadnjem letu dajali poudarek delovanju narodne zaščite in prometne vzgoje. Pri tem dobro sodelujejo z občinskim štabom civilne zaščite in delavsko univerzo, zlasti pri usposabljanju članov civilne zaščite, ki obiskujejo 40 in 80-urne tečaje. Pripadnike civilne zaščite kadrujejo na osnovi evidence na sekretariatu za ljudsko obrambo občine Lendava in jih štejejo med obveznike. Na ta način pridejo tudi do specialistov kot so bolničarji, pripadniki enot za ABH zaščito in druge. Vključujejo tudi rezervne vojaške starešine. Tako imajo v delovni organizaciji primerno sestavo enot civilne zaščite. Samo v enote civilne zaščite pa je vključenih okrog 14 odstotkov zaposlenih. Če pa še upoštevamo ostale obrambne in samozaščitne enote v delovni organizaciji, pa je odstotek veliko višji.

V delovni organizaciji INA-Nafta v Lendavi pa so v preteklosti veliko skrbi namenili tudi opremljanju enot civilne zaščite. V ta namen zagotavljajo sredstva tako kot za druge potrebe temeljnih organizacij združenega dela. Izdelan imajo srednjeročni program izpopolnjevanja opreme za potrebe civilne zaščite. Tako so enote civilne zaščite dobro opremljene. Ker pa je oprema razmeščena po skladiščih poklicnih enot, bodo po besedah upravitelja obrambnega načrta in vodje varnostne službe pri delovni organizaciji INA-Nafta v Lendavi ostalo opremo letos lahko uskladiščili v novo skladišče civilne zaščite, ki ga prav te dni dokončujejo.

Tudi v prihodnje bodo posebno skrb namenjali nadaljnjemu usposabljanju in opremljanju enot civilne zaščite. Vključevali se bodo v vse obrambne in samozaščitne akcije, ki jih bodo organizirali v občini ali regiji ter na ta način preizkušali pripravljenost in usposobljenost enot civilne zaščite. To pa je tudi poroštvo, da bodo pripadniki civilne zaščite lahko v nesrečah, izrednih razmerah ali v vojni učinkovito delovali.

Feri Maučec

Integral — Viator, TOZD Promet in delavnice Lendava

VEČJE DELAVNICE

Najkasneje v prvih dneh maja bodo v lendavskem Viatorju — TOZD Promet in delavnice začeli graditi dve hali. Odločili so se namreč, da bodo obseg svojih storitev v mehaničnih delavnicah povečali. V hali, ki bo merila 7 krat 27 metrov, bodo delavci opravljali predvsem vzdrževalna dela lastnega strojnega parka, seveda pa bodo tod popravljali tudi vozila drugih naročnikov. Ta objekt bo zgrajen tako, da se bodo lahko mehaniki še posebej posvetili popravilom in vzdrževanju spodnjega dela vozil. Opravljali bodo tudi tehnične preglede. Prizadevajo si, da bi pregledovali tudi osebna vozila. V večji hali, ki bo merila 20 krat 27 metrov, pa bodo popravljali „zgornje" dele svojih tovornjakov in vozil, ki jih bodo pripeljali drugi. V Lendavi ugotavljajo, da je na našem območju premalo mehaničnih delavnic za tovornjake, zato bodo z usposobitvijo oziroma razširitvijo svojih delavnic veliko doprinesli k skrajšanju čakalne dobe.

In kako kaže z denarjem za ti dve gradnji in še nekatere pomožne prostore? Dobršen del sredstev je zagotovil kolektiv tozda Promet in delavnice s pomočjo interne banke, sredstva bo posodila Ljubljanska banka — Pomurska banka, tudi zavarovalna skupnost bo dala nekaj denarja, saj bo investicija v objekte, še bolj pa v usposobljena vozila, pripomogla k večji varnosti v prometu. Ne nazadnje bo nekaj kredita dal tudi izvajalec gradbenih del. Ta bodo veljala 34 milijonov novih dinarjev. Hkrati s prizadevanji za razširitev mehaničnih delavnic v lendavskem tozdu dajejo poudarek strokovnemu usposabljanju delavcev. Obeta se tudi zaposlitev nekaj mehanikom.

Š. SOBOČAN

MURSKA SOBOTA

PROGRAM DELA IZVRŠNEGA SVETA

Soboški izvršni svet je na nedavni seji največ razpravljal o osnutku programa dela izvršnega sveta v letošnjem letu. Velja povedati, da gre za dokaj obširno gradivo, ki posega na različna področja pristojnosti slovenske skupščine in njenega izvršnega sveta, občinske skupščine in izvršnega sveta, sklepni del dokumenta pa ima še normativni del z vrsto odlokov. V razpravi so še marsikaj dodali, nekatere zadeve tudi črtali, prečiščeno besedilo pa bodo kot predlog sprejeli na prihodnji seji. Tako so v gradivo med drugim vnesli obravnavo sanacijskih programov nekaterih organizacij združenega dela iz soboške občine, kot je primer puconske opekarne, nadalje spremljanje razmer v Blisku in Lesni predelavi, uresničevanje zakona o družbenem sistemu informiranja in informacijo o sodobnih razvadah mladih.

Govor pa je bil tudi o informaciji o uresničevanju družbenega dogovora o skupnih usmeritvah za urejanje rasti obsega določenih materialnih stroškov. V devetih mesecih lanskega leta beleži hitrejšo rast izdatkov za prevozne stroške, dnevnice in reprezentanco od rasti dohodka 19 organizacij; od tega 15 iz gospodarstva. Višji pa je tudi delež izplačil sredstev za začasna in občasna dela. V združenem delu opravičujejo višja izplačila zlasti zaradi povečanega obsega dela, večjih stroškov za prevoz in dnevnice, ponekod pa zaradi specifičnosti posameznih nalog niso mogli delavcev zaposliti redno. Sicer pa bo podrobnejša informacija podana po zaključnih računih, ko bodo zoper kršitelje ustrezno ukrepali. V razpravi so tudi podprli osnutek zakona o pokopališki in pogrebni dejavnosti ter urejanju pokopališč ter odlok o spremembi in dopolnitvi odloka o upravljanju in razpolaganju s stavbnim zemljiščem v občini.

Milan Jerše

LJUBLJANA

BUJTA REPA 84

Klub študentov Prekmurja v Ljubljani je 12. januarja organiziral tradicionalno prireditev »bujta repa«. Ta je, poleg brucovanja, največja prireditev, ki jo organiziramo prekmurski študentje. Razmišljali smo že o tem, da bi »bujto repo« priredili doma v Prekmurju, ne pa v Ljubljani, kot do sedaj.

Sicer pa postaja ta prireditev vedno manj tradicionalna. Lani se je zgodilo prvič, da ni igral prekmurski ansambel, letos pa je prvič namesto žive glasbe igral disko. Tudi obiskovalcev je bilo letos manj kot prejšnja leta. Morda bo prihodnje leto boljše.

Borut Sušec

LESNINA, proizvodno in trgovsko podjetje z lesom, lesnimi izdelki, pohištvom in gradbenim materialom n. sol. o. Ljubljana — TOZD tovarna pohištva MIZARSTVO n. sub. o., Ljutomer, Prešernova 31

RAZPISUJE

po sklepu začasnega kolegijskega organa prosta dela oz. naloge

1. 2 PRIPRAVNIKA

— s končano višješolsko izobrazbo ekonomske smeri — ekonomist

2. 1 PRIPRAVNIKA

— s končano srednješolsko izobrazbo lesne smeri — lesarski tehnik

Kandidati naj pošljejo svoje prijave o izpolnjevanju pogojev na gornji naslov z oznako »za začasni kolegijski organ«.
Rok v katerem se morajo kandidati prijaviti je 8 dni od dneva objave.
Izbrani kandidati bodo o izbiri obveščeni v roku 30 dni po končanem zbiranju prijav.

INA — NAFTA LENDAVA
Razpisna komisija pri delavskem svetu TOZD Rafinerija

razpisuje

v skladu s splošnimi samoupravnimi akti in sprejetim sklepom delavskega sveta TOZD prosta dela in delovne naloge

DIREKTORJA TOZD RAFINERIJA

Kandidati morajo poleg splošnih pogojev izpolnjevati še naslednje:
— da imajo visokošolsko izobrazbo kemijske, ekonomske ali pravne smeri;
— da imajo najmanj 5 let strokovne prakse v delovnih organizacijah ali na delih gospodarskega področja, v organih družbeno-političnih organizacij ali skupnosti;
— da imajo ustrezne moralno politične sposobnosti in izpolnjujejo pogoje iz Družbenega dogovora o temeljih kadrovske politike.

Od kandidatov se pričakuje sposobnost vodenja in organiziranja ter aktivno zavzemanje za razvoj samoupravljanja.
Kandidat bo imenovan za dobo 4 let.
Pismene ponudbe s potrebnimi dokazili sprejema kadrovska služba INA — Nafta Lendava, Rudarska c. 1 — z oznako »za razpisno komisijo«, 15 dni od dneva objave.
Kandidati bodo o izbiri obveščeni v 30 dneh po poteku objave.

Vzgojnoizobraževalni zavod Veržej p. o.
Veržej 22
69241 VERŽEJ
razpisuje na podlagi 127. člena statuta dela in naloge

RAVNATELJA

Kandidati morajo poleg splošnih izpolnjevati še naslednje pogoje:
— da imajo ustrezno višjo ali visoko izobrazbo: učitelj, vzgojitelj otrok z MVO, psiholog, socialni delavec
— da imajo najmanj 5 let delovnih izkušenj pri vzgojnoizobraževalnem delu
— da imajo sposobnost za organiziranje in vodenje pedagoškega delovnega procesa
— da imajo ustvarjalen odnos do samoupravljanja, moralne vrline in družbenopolitično razgledanost

Prijave z dokazili o izpolnjevanju razpisnih pogojev naj kandidati pošljejo na gornji naslov s pripisom »za razpisno komisijo« v 8 dneh po objavi. Kandidati bodo o rezultatih razpisa obveščeni v 15 dneh po izbiri.
Mandat za razpisana dela in naloge traja 4 leta s pričetkom 1. 3. 1984.

TEHNOSTROJ

Delovna organizacija Tehnostroj Ljutomer TOZD Proizvodnja vozil in kmetijske mehanizacije, Prešernova c. 40

Delavski svet temeljne organizacije

RAZPISUJE

prosta dela in naloge:

INDIVIDUALNEGA POSLOVODNEGA ORGANA TEMELJNE ORGANIZACIJE
Pogoji
kandidati morajo poleg splošnih pogojev, določenih z zakonom, izpolnjevati še naslednje pogoje:
— visoko ali višjo izobrazbo tehnične, ekonomske ali organizacijske smeri
— 4 leta delovnih izkušenj pri vodenju v najmanj neposredni nižji in isti smeri izobrazbe
— da ima organizacijske sposobnosti
— da ima pozitiven odnos do socialistične družbe in samoupravljanja
Izbira delavca na razpisana dela in naloge velja za 4 leta.
Prijave z opisom dosedanjega dela, kratkim življenjepisom in dokazili o izpolnjevanju zahtev za opravljanje razpisanih del morajo biti vložene pisno v zaprti ovojnici v 15 dneh po objavi na naslov: »Tehnostroj« Ljutomer, 69240 Ljutomer, Prešernova c. 40, z dostavkom na ovojnici »za razpisno komisijo«. Prijavljene kandidate bomo o izbiri obvestili v 30 dneh po izteku razpisnega roka.

Zaradi pospeševanja del na razvoju novih proizvodnih programov,

VABIMO K SODELOVANJU

VEČ STROKOVNO USPOSOBLJENIH IN PRIZADEVNIH DELAVCEV

Nove sodelavce želimo vključiti v našo delovno organizacijo za opravljanje naslednjih del in nalog:
— DIPLOMIRANE INŽENIRJE IN INŽENIRJE STROJNIŠTVA, za področje projektiranja novih proizvodnih programov za kmetijsko mehanizacijo in transportno tehniko
— DIPLOMIRANE EKONOMISTE, ZA PODROČJE RAZISKAVE TRŽIČ
— EKONOMISTE za načrtovanje in vodenje investicij
Interesenti dobijo vsa dodatna pojasnila v kadrovsko splošnem sektorju DO TEHNOSTROJ Ljutomer

Institucionalizirana resnica

Stari upokojenec Gustek, čista in nepokvarjena duša, mogoče malce preveč »militaristično« vzgojen, se slučajno znajde v vlogi predsednika hišnega sveta. Predsedništvo ga tudi pokoplje, saj ne zmore donkihotovskega boja proti intrigam in prešuštvom, torej proti tisti čisti morali v naši družbi, ki je že dolgo časa ni več. Osamljen je — ne čisto, saj mu pomagajo — vsaj na videz — mladi, a tudi tu se na koncu zaplete. In tako kljub vsem naporom ostane osramočen in osamljen, čeprav vsi vemo, da ima prav in da se mu je godila in zgodila krivica. Je že pač tako, da imajo partija, socialistična zveza, sindikat ali pa direktor večjo moč, kot pa navaden predsednik hišnega sveta. Brešanova groteska Smrt predsednika hišnega sveta je napadalna, neusmiljena, čudna in neprijetna, nas zabava in sili v zadrego, ne moremo se braniti pred njenimi udarci — ni se nam treba, smejemo se, saj niso namenjeni nam. Ves čas pa smo v zadregi zaradi bližine, v kateri se vse dogaja. In največji paradoks vsega tega je, da se smejemo sami sebi, kajti v podzavesti spoznavamo sami sebe in smeh ima grenak priokus.

Po Hermanu Celjskem se je dramska sekcija KUD Ivan Kaučič lotila sodobne teme. Režijo je prevzel Stane Kralj, ki v letošnji sezoni prav s to igro praznuje svojo 30-letno delovanje na dramskem področju — bil je igralec in režiser. Verjetno pa je prav ta dolgoletna praksa rezultat igre, ki smo jo imeli priliko videti v Ljutomeru v petek in nedeljo. Pravzaprav režiserskemu delu ne bi imeli kaj dosti očitati. Igra je dovolj domiselno postavljena v nek univerzalni štanovanjski blok, v katerem se znajdejo najrazličnejši prebivalci tako po poklicih in po narodnostih. In ta pestrost daje režiserju in igralcem dovolj manevrirnega prostora za oblikovanje vlog. In to so prav dobro tudi izkoristili. K tekočemu dogajanju je dosti pripomogla enostavna a dovolj bogata scena, ki jo je naredil Bojan Čebulj (k. g.).

Osrednja in tragična oseba je vsekakor Gustek — Ivo Žnidarič. Na ljutomerskih deskah smo ga doslej v glavnem videli kot burkača in takega ga je pričakovala tudi večina gledalcev v dvorani. Vendar pa je njegova vloga v Smrti prav nasprotna. Kljub temu, da zbuja dosti smeha, pa vloga ni smešna in Ivo Žnidarič ves čas obvladuje nivo tragikomičnosti in ne zapada v burkaštvo. Nasprotno pa so vse ostale vloge dovolj svobodne, da si lahko privoščijo karikiranost. Poleg Bučarja (Srečko Centrih), Šizmana (Jože Laba), Rakovca (Milan Kovačič) je še dosti vlog, osrednjih in stranskih, ki bi jih morali omeniti. Pravzaprav kaj dosti pripomb na igro akterjev ni, saj Smrt predsednika dovolj dobro »sedi« v vsakem od njih. Prav pa je, da omenimo številno mlado zasedbo. Skoraj polovica igralcev se je na ljutomerskih odrskih deskah pojavila prvič in nekateri celo v nosilnih vlogah. Ni bilo dosti razlike med »starimi bajtami« in njimi. Mogoče pa se prav v tem letošnjem dramskem društvu kaže že jedro bodočega in talentiranega dramskega društva v Ljutomeru. Upajmo, da je tako. Pa še beseda dve o petkovem in nedeljskem obisku. Prav nenavadno je, da je v obeh predstavah dvorana ljutomerskega Doma kulture bila nabito polna. To se ni zgodilo že lep čas, pri dramskih predstavah pa še dalj. Mogoče pa je to tudi kažipot za repertoarno politiko dramske sekcije, saj je igra napisana občinstvu na kožo.

Dušan Loparnik

IZVIRNI SPOMINEK IZ PRLEKIJE

Na razširjeni seji upravnega in nadzornega odbora Turistično olepševalnega društva Ljutomer so pregledali dosedanje delo odborov in se zavzeli za aktivnejše delovanje društva v mestu Ljutomer in okolici. Več kot doslej za organizirano delo društva v okviru krajevne skupnosti za lepši zunanji videz kraja in naselij, varstvo okolja, obnovo parkov, zelenic in nasadov. Gre za to, da bo naš kraj lepši, privlačnejši, da privabimo čimveč turistov, domačih in tujih gostov v osrčje Prlekije.

Turistično olepševalno društvo Ljutomer si že nekaj let prizadeva za popestritev turistične ponudbe izvirnih spominkov Prlekije. Žal je v zadnjih letih še vedno preveč kiča in prav malo izvirnih spominkov naših krajev. Da bi popestrili ta del turistične ponudbe, se je upravni odbor društva odločil, da bo v Ljutomeru organiziral prvo razstavo spominkov Prlekije v času od 9. do 19. marca. V ta namen je Turistično olepševalno društvo preko komisije za spominke povabilo vse izdelovalce domačih spominkov Prlekije (les, glina, kovina, tekstil itd.), da sodelujejo na prvi razstavi spominkov pod geslom »Vključimo izdelke domače in umetne obrti v spominkarsko ponudbo 1984«. Na tej prvi razstavi bomo izbirali najprimernejši spominek Prlekije za leto 1984. Poudarek — izvirnosti! Namen akcije je, da turistom, domačim in tujim gostom, ki obiščejo kraje Prlekije, ponudimo izviren domači spominek. Na seji društva so se zavzemali tudi za izdajo turističnega prospekta Prlekije, razglednic in obnovo turističnih tabel. Za boljšo povezanost med turističnimi društvi v občini, smotrnejšo in enotno organizirano turistično ponudbo so predlagali ustanovitev občinske turistične zveze.

S. Feuš

Na veterana niso pozabili

Martin Blagovič, ki se je rodil 18. 10. 1900 v Desnjaku pri Ljutomeru, je bil med ustanovnimi člani ljutomerske godbe na pihala. Aktivno je sodeloval preko 50 let pri godbi in ob tej obletnici prejel zlato Galusovo značko, za svoje aktivno delo pa je prejel tudi številne plakete, priznanja in pohvale. Kulturno umetniško društvo Ivan Kaučič Ljutomer ga je sprejelo za častnega člana. Zelo rad se spominja na svoje prijatelje — člane pihalnega orkestra Ljutomer, s katerimi je preživel lepe in tudi težke trenutke. Na vaje orkestra je prihajal vedno peš iz Desnjaka. S. Feuš

Kulturni koledar

RADENCI — V petek, 27. januarja, bo v Kongresni dvorani hotela Radin literarno glasbeni večer. Gosta bosta Marko Kočar in Rajko Misja. Pričetek bo ob 18.00 uri.

•

LJUTOMER — V petek, 27. januarja, bo v Domu kulture ponovitev groteske Iva Brešana Smrt predsednika hišnega sveta. Predstava se bo pričela ob 19.30 uri. Režija: Stane Kralj, izvajajo pa člani dramske sekcije KUD Ivan Kaučič Ljutomer

razstave

V Galeriji Kulturnega centra Miško Kranjec v Murski Soboti je na ogled razstava »11. mednarodna razstava likovne kolonije v Lendavi«. Razstava bo odprta do 31. januarja 1984.

•

RADENCI — V Razstavnem salonu v Radencih si lahko ogledate razstavo olj slikarja Vladimirja Vrtiča. Razstava bo odprta do 31. januarja 1984.

SREČANJE LUTK IN LUTKARJEV

Okrog 800 učencev se je pred kratkim zvrstilo v soboški grajski dvorani, ko je potekalo občinsko srečanje lutkovnih skupin in je sodelovalo kar sedem skupin.

»Eno najštevilnejših in najkvalitetnejših srečanj v severovzhodni Sloveniji«, je povedal Danilo Vranc iz Maribora, ki je kot strokovni sodelavec in selektor prisostvoval srečanju. Učenci nižjih razredov soboških šol so pozorno in disciplinirano sledili dogajanju na odru, doživeto spremljali zgode in nezgode malih junakov in s ploskanjem nagradili lutkarje.

Na srečanju so sodelovale lutkovne skupine šolskih kulturnih društev iz Dokležovja, Gornjih Petrovec, OŠ »E. Kardelj« in »K. D. Kajuh« iz Murske Sobote, z osnovne šole Bogojina in »Dane Šumenjak« iz Murske Sobote ter skupina Vzgojnovarstvenega zavoda iz Murske Sobote.

Na strokovnem posvetu, ki je sledil predstavam, so lutkarji poudarili velik pomen lutkarstva v krožkih in skupinah, se pogovorili o idejni vrednosti posameznih tekstov, animacijski možnosti lutke, umetniški besedi in likovni opremi.

Pri Zvezi kulturnih organizacij Murska Sobota, ki je nosilec prireditve, so prepričani, da bo naslednje leto srečanje še številčnejše in kvalitetnejše, kajti — nikoli ni tako dobro, da ne bi moglo biti boljše — kot pravijo.

Na predlog selektorja se bodo območnega srečanja lutkovnih skupin v Ormožu udeležili lutkarji VVZ, in OŠ »Edvard Kardelj«, in »K. D. Kajuh« iz Murske Sobote

»GŠ«

Vabimo vse izdelovalce domačih spominkov iz Prlekije (les, tekstil, glina, steklo, kovina, slama, usnje itd . . .), da sodelujejo na

I. RAZSTAVI DOMAČIH SPOMINKOV IZ PRLEKIJE V LJUTOMERU OD 9. 3. DO 19. 3. 1984

kjer bomo izbirali najprimernejše prleške spominke za leto 1984 (poudarek izvirnosti).
Vsi, ki ste pripravljeni izdelovati spominke v večjih količinah, se oglasite s svojim vzorčnim izdelkom pri Turistično-olepševalnem društvu Ljutomer do 25. 2. 1984.
K sodelovanju vabimo tudi tiste občane, ki bodo s svojimi idejami, skicami, osnutki in podobno prispevali k oblikovanju izvirnih spominkov iz Prlekije.
Turistu, domačemu in tujemu gostu, ki obišče naše kraje, ponudimo izviren domač spominek, to je tudi namen naše akcije. (Možnost prodaje na vseh prodajnih mestih.)
Vključimo izdelke domače in umetne obrti v ponudbo spominkov 1984. Popestrimo turistično ponudbo v Ljutomeru in Prlekiji.

KOMISIJA ZA SPOMINKE
pri Turistično-olepševalnem
društvu, 69240 LJUTOMER, p. p. 2
Glavni trg 1.

„ORANJE DELEGATSKE LEDINE" V PALAČI FEDERACIJE

POGOVOR Z JOŽETOM BRUSOM

Tokratni gost našega uredništva je bil Jože Brus iz Gornje Radgone, pomurski (slovenski) delegat v zveznem zboru skupščine SFRJ, ki je maja 1982 »nasledil« Antona Kapuna iz Ljutomera in Jožico Draškovič iz Lendave. Z 42-letnim izmenovodjem v temeljni organizaciji Bivalne enote v Avtoradgoni, dobitnikom prvomajske nagrade dela 1981 in predanim družbenopolitičnim delavcem v vasi Zepovci, krajevni skupnosti Apače in radgonski občini smo se pomenkovali več kot dve uri. Ta čas nam je razkril, kako je septembra lani zveznemu izvršnemu svetu postavil vprašanje glede oskrbe z rezervnimi deli in gumami za kmetijsko mehanizacijo, se razgovoril o utripu delegatske baze v zvezni skupščini in dogovarjanju kot osnovnem principu odločanja v federaciji, komentiral interventno zakonodajo in vlogo zveznega izvršnega sveta ter se opredelil do paketov administrativnih ukrepov, uveljavljanja delegatske baze v beograjski palači federacije in zadnjih, decembrskih dogodkov na dvodnevnem skupnem zasedanju zveznega zbora in zbora republik in pokrajin.

O vsem tem je Jože Brus pripravil izčrpno poročilo, ki so ga doslej že pretresali delegati vseh treh zborov občinskih skupščin v Murski Soboti, Ljutomeru in Lendavi, medtem ko ga bodo v Gornji Radgoni ta ali najkasneje v začetku prihodnjega meseca. Ker nimamo vsak dan priložnosti, da bi se pogovarjali s človekom, ki ima v rokah takorekoč najbolj sveže informacije iz najvišjega samoupravnega, delegatsko-skupščinskega organa v državi — to je zvezne skupščine SFRJ — je samoumevno, da je bila naša vedoželjnost tem večja. Po vnaprejšnjem dogovoru smo »kramljanje« zastavili po sistemu: vprašanje-odgovor, kajti sogovorniku je to ob dejstvu, da smo dobili njegovo poročilo dobesedno na mizo, še najbolj ustrezalo. Prilagodili smo se mu in sami boste lahko presodili, če se je obneslo.

— Strinjam se, da imamo obilo zakonov in daleč premalo zakonitosti.

Za ogrevanje najprej vprašanje ali ste doslej že imeli možnost, da razpravljate oziroma postavite kakšno delegatsko vprašanje?

Da, to možnost sem že imel. Septembra lani sem zveznemu izvršnemu svetu zastavil vprašanje, kako misli zagotoviti devizna sredstva za uvoz rezervnih delov oziroma gum ali vsaj surovin zanje za kmetijsko mehanizacijo, da bo tako jesenska setev nemoteno potekala. Pri tem sem izhajal iz naše, pomurske problematike. Predstavnik ZIS mi je odgovoril, da bodo devizna sredstva zagotovili iz sklada skupnih rezerv in kolikor vem je bilo res nekaj storjenega.

Ne bi se spuščala v pristojnosti vašega zbora, ker so ustavno dovolj jasno in točno določene, zato pa bi vas povprašal, kako vi, ki delujete v zvezni skupščini, doživljate delovanje in uveljavljanje delegatskega sistema? In še — ker ste pač človek iz baze, konkretno iz Avtoradgone v radgonski občini — v kolikšni meri je v zvezni skupščini čutiti duha in utrip delegatske baze?

Glede na ustavne določbe je še posebej pomembno, kako v delu zveznega zbora prihajajo do izraza interesi in stališča delegatske baze in kako poteka zapleten proces usklajevanja interesov ter dogovarjanje o uresničevanju splošnih in skupnih interesov v federaciji. Več kot polovica delegatov je iz združenega dela in neposredno vključenih v družbenopolitične organizacije, kar zagotavlja, da je v delu našega zbora prisoten utrip okolja, iz katerega prihajajo. Skušali smo se kar najbolj povezovati z občinskimi skupščinami, ki nastopajo v vlogi delegacij, pri čemer je bil dosežen določen napredek. Večje zanimanje občin za delovanje našega zbora se je pokazalo predvsem ob vprašanjih, ki zadevajo razvoj družbenoekonomskih odnosov in ob sprejemanju interventnih zakonov o zavarovanju plačil in o sanaciji ter razprave v zvezi z osnutkom letne resolucije o ekonomski politiki in analizi njenega uresničevanja. Oblikovanje številnih pripomb, opozoril in pobud je zajelo tudi večji del slovenskih občin in organizacij združenega dela. Precej pobud je prišlo v obliki delegatskih vprašanj, nekaj pa se jih je tudi neposredno nanašalo na spremembe in dopolnitve posameznih zveznih zakonov. Med drugimi naj omenim predlog za izdajo zakona o SDK in informacijo o sodelovanju s sosednjimi državami. Poudariti moram, da so bili precejšnja ovira pri delu časovni pogoji, saj je bilo od 11 sej zbora kar 7 takih, ko ni bila mogoča vsebinska razprava niti posvetovanje o pripravljenih predlogih. V tej zvezi smo bili delegati mnenja, da do tega v prihodnje ne bi smelo več prihajati.

S programom zveznega zbora je bilo določenih 120 nalog (64 tematskih in 56 normativnih). V izvršnem programu pa je čez 40 odstotkov takih, ki jih v prvotno dogovorjenem programu ni bilo. V tem je kar 35 zakonskih projektov in od tega 19 zakonov, ki so bili sprejeti po hitrem in 11 zakonov po skrajšanem postopku.

Aktivnost zbora za socialistično samoupravno, gospodarsko in družbeno stabilizacijo na Kosovu se je nadaljevala tudi v minulem letu. Največ skrbi je zbor namenil izseljevanju Srbov in Črnogorcev pod pritiskom. To problematiko je obravnaval večkrat in sprejel ustrezne ukrepe za delovanje pooblaščenih zvenih organov. Zadnja delegatska razprava je pokazala, da je sovražna dejavnost stisnjena in da nima množične podpore, še manj pa opore v delavskih okoljih. Vendar izseljevanje ni ustavljeno in se še nadaljuje.

PREGLASOVANI SLOVENSKI DELEGATI

Dogovarjanje je osnovni princip odločanja v federaciji. To tudi izhaja iz doslej povedanega. Kako ta princip vpliva na učinkovitost in smotrnost odločitev? Pa še podvprašanje: zakaj je tako počasno?

Gre za izjemno zapleteno vprašanje. Razen v izrednih primerih, ko zvezni zbor odloča s soglasjem republiških in pokrajinskih skupščin (na primer pri spremembi ustave ali spremembi meja), se odločitve sprejemajo z večino glasov. Usklajevanje različnih stališč in interesov se začne že z obravnavo v delovnih telesih zbora, na sejah zbora pa pogosto odloča šele glasovanje. Delegati iz naše republike smo pri številnih obravnavanih vprašanjih opozarjali na nujnost doslednejšega uresničevanja sprejete družbenoekonomske politike stabilizacije in na potrebo po drugačnem pripravljanju zveznih aktov in bili pri tem preglasovani, ker so prevladali posamični, kratkoročni interesi. Nekajkrat smo se dogovorili za podpis skupnih amandmajev. Z njimi praviloma nismo prodrli. Prav zaradi tega bi morali biti bolj kot doslej vnaprej seznanjeni s stališči delegatov iz drugih republik in pokrajin, kar je bilo doslej prešibko.

Nobena skrivnost ni, da smo dosegli enega ne najbolj častitljivih svetovnih rekordov: smo namreč država z največjim številom zakonov, ki pa jih dovolj ne upoštevamo. Skratka: obilo zakonov, pa premalo zakonitosti. Kako vi to komentirate?

Interventna zakonodajna dejavnost je s svojimi kratkimi roki pri sprejemanju zakonov povezovanje, kaj šele preverjanje in najširše oblikovanje stališč v delegatski bazi, komaj kdaj dopuščala. Vemo pa, da morajo biti odločitve, sprejete v zveznem zboru, izraz potreb in interesov delovnih ljudi in občanov ter njihova pravica, obveznost in odgovornost v skladu z ustavnim načelom, da jih uresničujejo tudi v federaciji in da so tako odgovorni za svoj lastni razvoj in razvoj skupnosti kot celote. Mislim, da sem s tem dovolj povedal, vsekakor pa se strinjam, da imamo obilo zakonov in daleč premalo zakonitosti.

— Delegati iz naše republike smo bili nekajkrat preglasovani, ker so prevladali posamični, kratkoročni interesi.

Pri nas je — kot pravimo — v veljavi sistem skupščinske vladavine. To z drugimi besedami pomeni, da je, denimo, zvezni izvršni svet v bistvu eden izmed odborov zvezne skupščine. Kakšno je z vašega, delegatskega vidika razmerje oz. sodelovanje med skupščino na eni in ZIS na drugi strani?

Zvezni izvršni svet je navzoč pri usklajevanju, predvsem v zboru republik in pokrajin in na odborih zveznega zbora, ki usklajujejo stališča o posameznih zakonih. Prav tako je prisoten na sejah našega zbora, na katerih predvsem daje odgovore na postavljena delegatska vprašanja.

Ali morda tudi vi — v zvezi s tistim, kar sva prej govorila okrog interventnih zakonov in administriranja — vsaj na tihem soglašate z vsesplošno kritiko administrativnih ukrepov in vseh mogočih »paketov« ukrepov, ki prihajajo iz palače federacije v Beogradu ali pa imate nemara o tem svoje mnenje? Če ga imate, bi nam ga hoteli zaupati?

Mislim, da si interventna zakonodaja in administriranje zaslužita ostro kritiko, ki pa je sicer povezana in leti na dva osrednja problema našega delovanja. Med prvega sodijo preštevilna gradiva — tudi zaupne narave — in njihovo vročanje neposredno pred sejami zborov, čemur je pogosto sledilo odločanje po hitrem postopku. Ne glede na časovno stisko pri pripravi gradiv za njihovo sprejemanje po hitrem postopku pa smo se zavzemali, da morajo delegati dobiti gradivo toliko prej, da se še lahko posvetujejo vsaj z organiziranimi subjekti delegatske baze in drugimi delegati. Med drugega pa sodi dejstvo, da sredstva javnega obveščanja iz skupščine SFRJ v celoti nepravočasno in necelovito obveščajo javnost o vseh težavah in poteh razreševanja zapletene problematike. Premalo je tudi obveščanja o tem, kako se sprejeti zakoni uresničujejo v praksi.

O ZADNJIH DOGODKIH V PALAČI FEDERACIJE

S tema dvema problemoma ste najbrže hoteli povedati tudo to, da bomo morali še krepko orati ledino pri uveljavljanju delegatsko-skupščinskega sistema na ravni federacije. Vendar, vrniva se v bazo! V kolikšni meri ste povezani s slovensko skupščino oziroma skupščinami vseh štirih občin v Pomurju (Lendavi, Gornji Radgoni, Murski Soboti in Ljutomeru), koliko ste pri tem samostojni, komu pravzaprav odgovorni in ali ste o svojem dosedanjem delu že komu poročali?

Kljub številnim razpravam po občinah — v okviru SZDL in konferenc delegacij — pogrešamo širše uveljavljanje delegacij in samoupravnih organov v temeljnih organizacijah in skupnostih ter širše razprave in obravnave gradiv zveznega zbora na sejah občinskih skupščin. Z zadovoljstvom ugotavljam, da se pomurska regija v ta proces dokaj zadovoljivo vključuje. Sicer pa moram dodati, da se v zvezi z aktiviranjem delegatske baze odpira več praktičnih vprašanj. Omenim naj, da delegati ob še tako prizadevnem delu ne morejo sodelovati z vsemi temeljnimi organizacijami (delegacijami), da bi ugotovili njihova stališča v zvezi z vprašanji in pristojnostmi zbora. Še posebej težko je delegatom, ki te dolžnosti opravljamo neprofesionalno. Ugotavljamo tudi, da je povratni tok informacij, ki naj bi delovnim ljudem in občanom omogočile boljšo obveščenost in razumevanje sprejetih rešitev, prešibak in da javna občila v tem primeru še niso prišla dovolj do izraza. Poudariti moram, da se slovenski delegati skorajda redno dobivamo pred sejami zveznega zbora in stališča, ki jih prinesemo iz posameznih okolij, na teh sejah uskladimo ter prenesemo na zvezno raven. O svojem dosedanjem delu sem poročal v Murski Soboti in Ljutomeru — poročilo so delegati vseh treh zborov občinskih skupščin obravnavali in sprejeli — v Lendavi pa je to storila Ela Ulrih Atena. V Gornji Radgoni bom poročilo podal še v tem ali najkasneje v začetku prihodnjega meseca.

Dotakniva se še zadnjih dogodkov v skupščini SFRJ! Bilo je konec decembra lani, ko sta oba zbora zasedala kar dva dni. Sprejeli ste zelo pomembne dokumente. Omeniva resolucijo o gospodarski politiki v tem letu s spremljajočimi akti, spremenili in dopolnili ste zakon o deviznem poslovanju in ekonomskih odnosih s tujino ter imenovali novega zveznega sekretarja za finance. Bi nam hoteli pojasniti, kako je pravzaprav potekalo vse to dogovarjanje, usklajevanje, sprejemanje . . .?

Do zahtev po sprejemanju zakonov po hitrem postopku je prihajalo predvsem iz dveh ralogov: preširokega razlaganja (pojmovanja) 267. člena ustave SFRJ in dejstva, da se nekateri predlogi predolgo zadržujejo v rokah upravnih in izvršnih organov.

Res je, zadnja seja je trajala dva dni. Na njej smo med drugim čakali, da se odbori zbora republik in pokrajin zedinijo glede nekaterih vprašanj s področja gospodarske politike v letu 1984. Dogovarjanje in usklajevanje se je zavleklo v pozne jutranje ure in nazadnje so le prišli do skupnega jezika, tako da smo naslednji dan resolucijo tudi sprejeli. Zakon o celotnem proračunu je sprejel zbor republik in pokrajin, predvideva pa, da bo poraba v tem letu znašala 374 milijard dinarjev ali kar 43 odstotkov več kot v letu 1983. Naš zbor je sprejel ostale proračunske postavke, ob tem pa še po hitrem postopku zakon o začasni prepovedi razpolaganja z delom družbenih sredstev družbenopolitičnih in samoupravnih interesnih skupnosti v letu 1984. Z njim naj bi omejili rast splošne in skupne porabe: v prvem četrtletju za 19 in v celem letu bi morala biti ta rast za 25 odstotkov počasnejša od rasti dohodka. No, ravno tu je prihajalo do največjih neskladij, vendar pa naša in hrvaška delegacija nista popustili.

Nedorečeno je tudi vprašanje uresničevanja skupščinskih pristojnosti in funkcij glede na pristojnosti in funkcije, ki jih izvajajo ali pa si jih prisvajajo zvezni izvršni svet in zvezni upravni organi. Nedelujoč družbeni sistem informiranja jih postavlja v privilegiran položaj, delegati pa so povsem odvisni od podatkov, ki jih navajajo kot argumentacijo za sprejemanje ukrepov, ker drugačnih sicer ni na voljo. Prav to pa zveznemu izvršnemu svetu omogoča, da se vse pogosteje opredeljuje za adiministrativne, globalne rešitve, ki zamenjujejo sistemske zakonske rešitve.

Kolikor smo seznanjeni, so se menda še zlasti kresala mnenja okrog zakona o zavarovanju plačil!?

Tu je bilo precej dilem glede 7. a člena zakona, ki predvideva takojšnjo poravnavo plačil med uporabniki družbenih sredstev. Zvezni izvršni svet je vztrajal, da sprejem oziroma veljavo zakona preložimo za šest mesecev, vendar pa smo slednjič v zveznem zboru sprejeli soglasno preložitev za eno leto. V tem času naj bi organizacije združenega dela razrešile probleme — ali jih vsaj razčistile — v svojem poslovanju.

— Skušali smo se kar najbolj povezovati z občinskimi skupščinami, ki nastopajo v vlogi delegacij, pri čemer je bil dosežen določen napredek.

V sklepnem delu pogovora smo se z Jožetom Brusom dotaknili še vprašanja razrešitve dolžnosti zveznega sekretarja za finance Jožeta Florjančiča, o čemer je javnost dobila ničkoliko takšnih in drugačnih informacij, ter težine poslanstva, ki mu je naloženo do maja 1986. »Do oktobra lani mi niti ni vzelo toliko časa, saj sem delal v tovarni le v eni izmeni. Poslej, ko moram delati v dveh — en teden dopoldne in naslednji teden popoldne — pa mi ostane bore malo časa zase in za družino,« nam je potožil in dodal, da bi lahko bili kupi gradiv, ki jih dobiva iz zvezne skupščine, bolj konkretni, saj bi jih tako tudi lažje predelal. Tej, očitno »pobožni« želji se pridružujejo tudi ostali delegati.

Branko ŽUNEC

Aktivnosti pred volitvami najodgovornejših v DPS in sisih

V Gornji Radgoni že začeli

Konec marca poteče dveletni mandat nosilcem najodgovornejših funkcij v družbenopolitičnih in samoupravnih interesnih skupnostih. V pripravah na to pomembno dejanje so zato v radgonski občinski organizaciji socialistične zveze že stekle tudi priprave.

Tako so se pretekli teden najprej sestali člani KOO za kadrovska vprašanja pri predsedstvu OK SZDL, zatem pa so doslejšnje aktivnosti strnili na skupni seji predsedstev občinske frontne organizacije in občinskega sindikalnega sveta. Ta seja, na kateri so uvodoma potrdili opravila in rokovnik za izvedbo kandidacijskih postopkov in volitev nosilcev delegatskih dolžnosti v občini, je dala vedeti, da do bistvenih sprememb pri imenih ne bo prišlo tudi po marčevskih volitvah. Kajti prve ocene — seveda tam kjer so jih že opravili — dajejo doslejšnjim nosilcem najodgovornejših funkcij še nadalje vso podporo. Tudi razgovori z večino sedanjih funkcionarjev v sisih in DPS so bili opravljeni, v njih pa so posamezniki, naslanjoč se na dobre ocene svojega dela, pokazali pripravljenost, da še naprej izvršujejo pomembne dolžnosti. Le v družbenopolitični skupnosti najodgovornejši samokritično zahtevajo, svet SO je sicer o tem že razpravljal, tudi širšo družbeno verifikacijo doslejšne uspešnosti.

Ker v vseh sisih ocen in analiz pa tudi pogovorov še niso opravili, s predlogi možnih evidentiranih kandidatov pa zamuja tudi republika, se je predsedstvo občinske organizacije SZDL sestalo še teden dni kasneje, v torek, ko smo redakcijo že sklenili. Gotovo pa predlog vseh evidentiranih možnih kandidatov, ki so ga posredovali temeljnim kandidacijskim konferencam, ne vsebuje bistvenih sprememb. Ob razpravi o tem pa čaka posamezne temeljne kandidacijske konference še dodatno delo, saj so ponekod potekli tudi mandati najodgovornejšim krajevnim funkcionarjem.

V. Paveo

Ljubečna Celje
izotal
termoizolacijski pod
(063) 25-800

Zapleti pri oskrbi s koruzo

Položaj pri oskrbi s koruzo se je v zadnjem času tako zaostril, da če se razmere v čim krajšem času ne bodo normalizirale, bo marsikje ogrožena živinorejska proizvodnja. V tem trenutku koruze na jugoslovanskem tržišču takorekoč ni moč dobiti, to pa postavlja nekatere živinorejce, ki jim zaloge kopnijo, v položaj, iz katerega ne vidijo pravega izhoda. Ne bi sicer mogli reči, da koruze ni, vendar je pridelovalci po ceni, ki je sedaj v veljavi, ne dajo. Dejstvo je namreč, da imajo tržne viške koruze zdaj v glavnem le še kmetje, tem pa se s prodajo ne mudi.

In kako je pravzaprav prišlo do zapletov? Zvezni izvršni svet je z odlokom določil ceno koruzi na 17 dinarjev kilogram, znano pa je, da je cena koruze pred zamrznitvijo dosegala že tudi do 25 dinarjev kilogram. Ker pa so znane tudi kazni za kršitelje, torej tiste, ki bi prodajali ali kupovali koruzo po višji ceni, je trgovina zastala. Pridelovalci čakajo na odmrznitev cen, kupci pa razmišljajo o odločitvi, kaj z živinorejsko proizvodnjo.

Takšne razmere postavljajo tudi pomurske kmetijce v nezavidljiv položaj. Pomurje potrebuje letno okrog 110 tisoč ton koruze in če vemo, da smo je lani sami pridelali okrog 30 tisoč ton, potem je bo potrebno dokupiti 80 tisoč ton. Pomurske kmetijske organizacije so doslej sklenile pogodbe in tudi plačale 28.700 ton koruze, prejele pa so je le 17.250 ton. Ob podatku, da porabijo pomurske mešalnice mesečno 6.500 ton koruze, lahko ugotovimo, da se nekaterim živinorejcem obetajo težki časi. V najbolj neugodnem položaju so trenutno v Ljutomeru, kjer so imeli po podatkih 15. januarja koruzo le za 10 do 14 dni, v soboškem Agromerkurju bodo zaloge zadoščale za 30 dni, v Kmetijskem kombinatu Radgona za poldrugi mesec in v Kmetijskem gospodarstvu Rakičan za tri mesece.

Kaj torej storiti? O tem so konec prejšnjega tedna spregovorili tudi na posvetu direktorjev delovnih organizacij v okviru sestavljene organizacije ABC Pomurka in se poenotili, da je s proizvodnjo potrebno nadaljevati, koruzo pa zagotoviti pod kakršnimi koli pogoji. Republiškim blagovnim rezervam so naslovili skupni zahtevek po potrebnih količinah koruze, v primeru, da bi morali koruzo nabavljati po višji ceni od dogovorjene, pa je potrebno izdelati analizo, kakšne posledice bo imelo to za nadaljnjo reproverigo in s tem seznaniti ustrezne republiške organe. Dejstvo je namreč, da bo dražja koruza pogojevala tudi višje proizvodne stroške, če pa vemo, da cena mesa na svetovnem trgu pada, potem komentar o tem, kaj to pomeni za mesno industrijo, ni potreben.

Ob položaju, ki je nastal pri oskrbi s koruzo na jugoslovanskem tržišču, pa ne moremo tudi mimo nekaterih ugotovitev, zakaj je do tega pravzaprav prišlo. Res je sicer, da je koruza na svetovnem tržišču dosegla višjo ceno kot doma, nekateri pridelovalci pa so jo izvozili tudi zaradi potreb po devizah, vendar se ob tem zastavlja vprašanje, ali je bil izvoz sploh umesten, ko pa sedaj ugotavljamo, da bomo morali koruzo uvoziti. In za nameček še po ceni, ki velja na svetovnem tržišču in se prav nič ne ozira na naše odloke. Kdo si s takšnim ravnanjem kuje dobiček, ni jasno, jasno pa je, da ne koristi našim skupnim jugoslovanskim interesom. Vendar, kot vedno doslej, krivcev za takšno ravnanje nihče ne išče, kaj šele, da bi jih postavil pred odgovornost.

Pred odgovornost pa ne pokličemo tudi tistih, ki so krivi za to, da pomurski kmetje že lep čas ne morejo dobiti koruze v zamenjavo za pšenico, pa čeprav je v pogodbi o tržnem pridelovanju pšenice jasno zapisano, da so do nje upravičeni.

Vemo namreč, da je suša v lanskem letu opravila svoje, ker pa kmetje koruze ne morejo dobiti, nas ne bo smelo presenečati, če planskih obveznosti za oddajo pšenice ob letošnji žetvi ne bodo izpolnili.

Ludvik Kovač

Vlaganja v turistične objekte na Gorenjskem

— Na sedežu skupnih služb ABC Pomurka so se mudili predstavniki izvršnega sveta Skupščine občine Jesenice in poslovodni delavci gostinsko turistične delovne organizacije Gorenjka in trgovinske DO Golica iz Jesenic. Ob razgovorih z vodilnimi delavci ABC Pomurka so ocenili še neizkoriščene možnosti razvoja turizma in trgovine v občini Jesenice oziroma v delovnih organizacijah Gorenjki in Golici, ki sta združeni v sestavljeni organizaciji ABC Pomurka. Predsednik IS SO Jesenice Srečko Mlinarič je predstavnike ABC Pomurka seznanil z načrtovanim razvojem gospodarstva na območju te obmejne gorenjske občine, pri čemer je posebej izpostavil, da bo ob razvoju železarske industrije v prihodnje veljala posebna pozornost razvoju turistične ponudbe in s tem boljšemu izkoriščanju naravnih danosti Kranjske gore in drugih krajev v občini Jesenice. K hitrejšemu razvoju naj bi ponovno prispevala z združevanjem sredstev za nove naložbe pri svojih članicah DO Gorenjki in Golici tudi ABC Pomurka.

Na razgovorih v Murski Soboti so se dogovorili, da bo 20 odstotkov potrebnih sredstev za gradnjo apartmajev v vrednosti 218,8 milijonov preko interne banke zagotovila DO Gorenjka skupaj z združenimi organizacijami ABC Pomurka. SOZD ABC Pomurka pa je prevzela tudi obvezo, da postori potrebno pri samoupravnem združevanju sredstev drugih sovlagateljev. Za naložbo je v Sloveniji veliko zanimanje. Tako so pripravljenost za sovlaganje pokazale že številne delovne organizacije, med njimi Železarna Jesenice, Iskra in Sava iz Kranja.

Že letos pa bodo v ABC Pomurki oziroma Gorenjki pripravili tehnično dokumentacijo in investicijske elaborate za obnovo Motela in gradnjo trgovin, ki jih bo gradila Golica v prihodnjem 1985. letu Trgovska delovna organizacija ABC Pomurka — Golica, bo prihodnje leto gradila okoli 25 milijona dinarjev vreden trgovski lokal na Hrušici in trgovinski objekt v novi stanovanjski soseski na Jesenicah, ki bo veljal med 35 in 50 milijoni dinarjev. Tudi pri gradnji trgovske mreže Golica bodo z združenimi sredstvi sodelovale združene OZD ABC Pomurka.

Sicer pa bodo na Jesenicah pripravili študijo o potrebah razvoja trgovinske mreže, v kateri bodo posebej upoštevali potrebe te največje obmejne železniške postaje oziroma tranzitnih potnikov in potrebe, ki jih narekuje razvoj turizma. Ob naštetem pa jeseniški prodajalci seveda ne želijo zamuditi priložnosti, ki se bodo trgovcem ponudile ob otvoritvi Karavanškega tuneta.

Združene OZD ABC Pomurka bodo, tako so se dogovorili predstavniki SO Jesenice in direktorji Pomurkinih DO z Jesenic, tudi v prihodnje posvečale pozornost razvoju turizma, gostinstva in trgovine na območju občine Jesenice ter tako izkoristili možnosti dinarskega in deviznega zaslužka, ki ga ponuja to tranzitno in turistično območje. Ob naravnih danostih bodo ponudbo popestrili z izgradnjo vlečnic in sedežnic Trebež, kjer bodo sezono smučanja lahko s topovi za sneg tudi podaljšali.

Ob naložbah v objekte pa so se dogovorili tudi za pretoke blaga oziroma oskrbo Jesenic in drugih krajev v občini z mesom, mesnimi in mlečnimi izdelki ter drugimi prehrambenimi proizvodi iz Pomurja. Oskrba bo potekala preko Pomurkinega distribucijskega centra Kočna Kamnik. Potrošniki z Jesenic pa bodo za boljšo oskrbo, ki naj bi bila na ravni turistične oskrbe Primorja, vlagali sredstva za uresničitev programov večje proizvodnje prašičev, govedorejo, vzrejo piščancev in drugo proizvodnjo hrane.

Boris Hegedüš

ABC POMURKA
KMETIJSKA ZADRUGA PANONKA
Murska Sobota, o. sol. o.

PRIDELOVANJE SLADKORNE PESE

PESA BO ŠE DRAŽJA

V lanskem letu smo v severovzhodni Sloveniji posejali sladkorno peso na 5180 hektarjih, vendar so na jesen pospravljali pridelek le s 4680 hektarjev. Zaradi neugodnih vremenskih razmer in tudi zavoljo semena je bilo treba 500 hektarjev njiv preorati oziroma zasejati z drugimi poljščinami. Tako so vsi pridelovalci proizvedli 150.000 ton sladkorne pese, ki je dala 20.000 ton sladkorja. Glede na leto dni prej, ko je bilo pese več, je lani proizvedena količina sladkorja pravzaprav velika. »Skrivnost« je v večji vsebnosti sladkorja v sladkorni pesi. V porečju je znašala 16,06 odstotka.

Kako pa je s pridelovanjem pese letos? Mr. Trezika Štefančič, ki je v tovarni sladkorja v Ormožu vodja surovinskega sektorja, dokaj optimistično zre v bližajočo se pridelovalno sezono. V družbenem sektorju bodo peso sejali na 3200 hektarjih, zasebni pridelovalci pa na površini 2460 hektarjev. Skupaj torej na 5660 hektarjih. To pa so površine, katerih pridelek zagotavlja skoraj stoodstotno izkoriščenost proizvodnih zmogljivosti ormoške tovarne sladkorja. V lanskem letu je znašala izkoriščenost 65 odstotkov. Zanimanje za pridelovanje pese nenehno narašča, saj gre za dokaj donosno poljščino. Tovarna se je namreč obvezala, da bo letošnji pridelek plačala 5,20 dinarjev za kilogram čiste sladkorne pese pri sladkorni stopnji 15,5 odstotka. Za vsak večji odstotek sladkorja se cena poveča za 0,274 dinarjev oziroma, če bo manj sladkorja, se za toliko zniža. Pridelovalci dobe za kilogram oddane pese še 0,20 dinarjev za prevoz, če je oddaljenost od njive do prevzemnega mesta do 10 kilometrov. Če je oddaljenost večja, obračunajo prevoz posebej glede na kilometre in količino pese. Proizvajalci pese bodo tudi letos lahko dobili 3,5 odstotka suhih pesnih rezancev. Če bodo proizvedli več kot 10 ton sladkorne pese, pa bodo lahko kupili po tovarniški ceni 50 kilogramov sladkorja. Tovarna bo prek zadrug tudi poskrbela za obvezno dvakratno škropljenje proti cerkospori. Važno je tudi to, da bo pesa plačana v 15 dneh po dobavi. K temu naj še dodamo neuradno informacijo, da bo po vsej verjetnosti letošnji pridelek plačan še bolje. Torej bo cena usklajena s ceno pšenice oziroma koruze.

Dohodek od pese je moč povečati ne le s ceno, ampak tudi s količino pridelka. Družbeni sektor je lani v poprečju pridelal na hektar 30,81 ton, zasebni pridelovalci, organizirani v svojih temeljnih zadružnih organizacijah, pa 32,49 ton na hektar.

To je dokaz, da so kmetje že dokaj dobro osvojili tehnologijo pridelovanja in da svoji pesi namenjajo veliko pozornost. Ugodno je tudi to, da jo sejejo gosto, s čemer si sicer povzročijo dodatno delo — redčenje, vendar pa se s tem nekako zavarujejo, da bodo na določeni površini imeli pravšnje število rastlin. Drugače je v družbenem sektorju, kjer jim ne »diši« redčenje, zato sejejo »na končni sklop«.

To pa je tvegano. V prejšnjem tednu je bilo na posvetu, ki ga je organiziral republiški komite za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, še posebej poudarjeno, naj bi tudi družbena posestva sejala peso gosteje, pozneje pa jo redčila. Boljše je namreč odvečno peso izpuliti (redčiti), kot pa imeti na njivi prazna mesta. Izgovor, da posestva nimajo delavcev, ki bi se po potrebi lotili redčenja, ne more biti sprejemljiv, saj bi v ta namen lahko organizirali širšo delovno akcijo (podobno kot pred leti, ko smo šli množično peso pulit.) Sicer pa bi k delu kazalo pritegniti šolsko mladino, nezaposlene, pa tudi v tovarni sladkorja v Ormožu imajo delavce, ki bi priskočili na pomoč.

Kakšno pa je stanje z reprodukcijskim materialom? Umetna gnojila so že dobavljena. Tisti, ki so dali vzorce zemlje v analizo, so že prejeli navodila za gnojenje. Ostali pa bodo pač potrosili po nasvetu kmetijske pospeševalne službe svoje temeljne zadružne organizacije. Tudi za zaščitna sredstva je poskrbljeno; tovarne jih bodo začele izdobavljati v februarju in marcu. V teh dneh bo začelo prihajati seme in ga bodo dostavili zadružnim skladiščem. Semenu so letos sploh posvetili veliko skrb, saj so naročili semena z visokim odstotkom kaljivosti.

V letošnjem letu si torej lahko obetamo (če le vreme ne bo preveč nagajalo) visok pridelek, primeren dohodek, pa tudi polno izkoriščenost predelovalnih zmogljivosti ormoške tovarne. Ta naj bi se še letos vključila v sestavljeno organizacijo združenega dela ABC Pomurka Murska Sobota. S tem pa bodo obveznosti pridelovalcev s pomurskega območja tudi moralno večje.

Š. SOBOČAN

ODKUPUJEMO SVINJSKE KOŽE PO 80 DIN ZA KG
TER OSTALE KOŽE PO UGODNIH CENAH
KOŽA JE ZA KOTO!
KOTO
KOTO
Koteks tovus in zbiralnice kmetijskih zadrug

Ljubečna Celje
hlevit
tlak za hleve
(063) 25-800

ABC POMURKA — KZ PANONKA
TOZD SADJARSTVO
MURSKA SOBOTA

OBJAVLJA

prosta dela oz. naloge

traktorista — strojnika

Poleg splošnih pogojev morajo kandidati izpolnjevati še naslednje pogoje:
— 2 leti delovnih izkušenj pri delu s težjo kmetijsko mehanizacijo
— tehnično znanje o novih težkih traktorjih
Kandidati naj vloge z ustreznimi dokazili vložijo v roku 8 dni od dneva objave na naslov ABC POMURKA — KZ PANONKA TOZD Sadjarstvo Murska Sobota, Markišavska 3. V primeru večjega števila prijav bodo kandidati opravljali teste.

BRANOSLAVCI — vas dobrih kmetov

Ko govorimo o Branoslavcih, bi verjetno morali pričeti z vaško zgodovino, zgodovino, ki je bila bogata, polna obratov in zato toliko bolj zanimiva, a ne bomo. Bilo je že zapisano, povedano, zato je današnji utrip dosti bolj pomemben in tudi zanimiv.

Samo štirideset hišnih številk je v vasi Branoslavci. Spadajo pa v krajevno skupnost Cezanjevci. Od teh štirideset gospodarjev jih je kar deset čistih kmetov in skoraj polovica med njimi je mladih, ki so pustili delo v mestu in se zaposlili doma na kmetiji. To se je zgodilo v zadnjih nekaj letih, kar priča, da kmetijstvo v tej vasi še ne bo tako hitro zamrlo. Zakaj bi le, ko pa je zemlja za obdelavo dobra, predvsem pa, če upoštevamo, da so v zadnjih letih na tem območju meliorirali okrog sedemdeset hektarjev zemlje. A ni samo kmetijstvo pomembna dejavnost Branoslavčanov, vedno več se jih odloča tudi za živinorejo in prašičerejo.

Na obisku v Branoslavcih pa smo srečali tudi dva — lahko bi rekli — pomembna krajana: Matijo Kavčiča, predsednika KK SZDL Cezanjevci, in Stanka Novaka, predsednika vaškega odbora SZDL v Branoslavcih. Odveč je (vsaj za domačine) pisati, da imata oba poleg teh funkcij še vrsto drugih. In Matija Kavčič pripoveduje o aktivnosti KK SZDL v Cezanjevcih: »Tudi, če sem zelo samokritičen, moram reči, da je naša krajevna konferenca zelo aktivna. Če drugače ne, lahko to opravičim z lanskoletnim referendumom za podaljšanje samoprispevka v naši krajevni skupnosti, kjer smo — s prizadevnim delom aktivistov socialistične zveze — dosegli visok odstotek udeležbe in glasovanja za podaljšanje. V minulem petletnem obdobju smo namreč porabili sredstva zbrana s samoprispevkom. Sedaj nameravamo urediti ceste. Že asfaltirane bomo utrdili in nanje položili novo asfaltno prevleko. In to je tudi osrednja naloga v naslednjem petletnem obdobju.«

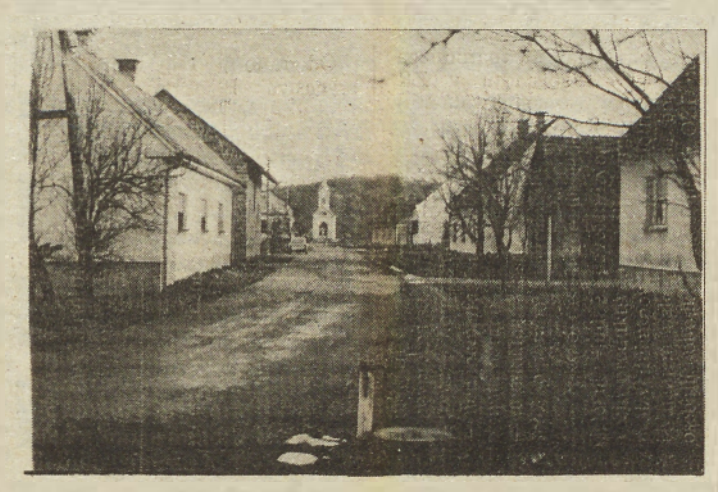

Središče vasi Branoslavci, ki je lepo urejeno in kjer bi vaščani želeli narediti še kanalizacijo, v tem srednjeročnem obdobju pa bo verjetno cesta dobila novo asfaltno prevleko.

Matija Kavčič je iz Branoslavec, predseduje pa krajevni konferenci SZDL Cezanjevci in gasilskemu društvu v Branoslavcih.

Stanko Novak ves prosti čas, ki mu ostaja pri kmetovanju, namenja vaškemu odboru SZDL Branoslavci in problemom, ki se pojavljajo v vasi.

In besedo je povzel Stanko Novak — le-ta je najprej odgovoril na vprašanje o ustanovitvi vaškega odbora socialistične zveze: »Vaški odbor smo sicer res ustanovili komaj lansko leto, je pa že dokazal, da je bila ustanovitev upravičena. Predvsem zaradi tega, ker je postal iniciator vsega dogajanja v naši vasi. Menim, da bi bilo še prezgodaj govoriti o kakšnih večjih akcijah, zastavili pa smo si program dela, ki precej obeta.«

In že je sledilo povpraševanje (Stanko Novak je namreč kmet): »Kako zmorete oboje — kmetovanje in družbenopolitično delo?«

»To pravzaprav ni moja prva politična funkcija. V svojem življenju sem jih opravljal že nekaj, tudi pomembnejših. V sezoni kmetovanja imam čas za družbenopolitično delo le v večernih urah. Pri tem se spominjam izjave nekega kmeta, ki pravi, da si ob dobri razporeditvi časa lahko kmet privošči poletu tudi morje. Ne bi se strinjal z njim, kajti iz lastnih izkušenj vem, da je to nemogoče. Sicer pa delo, tisto na kmetiji in tisto v socialistični zvezi, opravljam zelo rad, predvsem če so rezultati takšni, da so sovaščani zadovoljni. S tem je poplačano vse.«

K vsemu temu dodajmo še to, da v Branoslavcih živijo složno in dobrososedsko življenje. Imajo elektriko, vodovod, nimajo pa še urejene kanalizacije in telefonije. Ti dve nalogi so si začrtali nekoliko dolgoročneje, saj se zavedajo, da naenkrat ne bo šlo. Zato pa se ob prostem času raje vključujejo v družabno življenje v celotni krajevni skupnosti. Kar precej vaščanov je aktivnih v kulturnem društvu Cezanjevci. Sodelujejo v dramski, recitacijski in ostalih sekcijah in se tako poizkušajo tudi na tem področju. Lahko bi rekli: vaško življenje za vzor, ni kaj.

Dušan Loparnik

ZAMRZNITEV CEN IN NJIHOVO SPREMLJANJE V POMURJU

Primeri neopravičenega oblikovanja novih cen tudi pri nas

Kot v gospodarskih organizacijah so sprva begala različna tolmačenja zveznega odloka tudi inšpekcijske službe — Alojz Gabor, tržni inšpaktor za pomurske občine: »Opravili smo pregled v približno 20-tih organizacijah — Ukrepali bomo brž, ko bo tolmačenje odloka v Uradnem listu SR Slovenije.

Za primer in zares le primer ter iztočnico povišane cene slaščičarskih izdelkov delavcev radgonskega tozda Mura, mariborske delovne organizacije Intes: ti so cene enako kot v vsej delovni organizaciji povišali s 1. januarjem, dasiravno jim je nove cene odobrila občinska skupnost za cene občine Gornja Radgona 21. decembra lanskega leta. Kot pravijo sami, pa jih niso takoj uveljavili iz povsem preprostega razloga, da gre pri tem ta računalniško obdelavo podatkov na ravni celotnega delovnega kolektiva po dekadnem sistemu in si torej niso hoteli nakopati na grbo dvojnih stroškov. To nam je povedal v obrazložitev, ko smo ga obiskali — v občini so se namreč v zvezi s tem širile novice in razburjali duhovi — direktor radgonske pekarne Janko Fras.

Ker je bil to »signal«, da so v gospodarskih organizacijah, niso povsem na jasnem, kako lahko po odloku zveznega sekretariata za tržišče in cene o zamrznitvi cen ravnajo, smo se oglasili pri ALOJZU GABORJU, tržnemu inšpektorju za pomurske občine: »Najprej o novih cenah slaščičarskih izdelkov radgonskih pekarjev. Dosedanja razlaga republiškega tržnega inšpektorata republiškega komiteja za tržišče in cene in zveznega sekretariata je bila, da se lahko vse potrjene cene — ne glede na to, ali so izdelek že podražili ali ne — uveljavijo, tudi po zamrznitvi. Enako naj bi veljalo tudi za cene, ki jih spremljamo. Cena blagu, ki je bilo v fazi spremljave in mu je potekel 30-dnevni rok pred zamrznitvijo, bi se prav tako lahko uveljavile. To pomeni, po tej prvi inačici razlage odloka, da so radgonski pekarji imeli pravico zvišati cene. Pred kratkim pa smo dobili od republiškega tržnega inšpektorata po navodilu zveznega inšpektorata novo pojasnilo, v katerem je določeno, da so zamrznjene vse cene. Torej prejšnje tolmačenje odpade, kar pomeni, da veljajo cene, ki so veljale 24. decembra 1983. Ne glede na to ali so gospodarska organizacija, temeljna organizacija oz. obrtnik imeli cene potrjene, v skladu z odlokom je veljavna cena, ki je veljala z še prej omenjenim dnevom.«

Seveda so imeli te dni in še imajo tudi pomurski tržni inšpektorji veliko dela. Pregledati je potrebno veliko cen in, če so nezakonito zvišane, primerno ukrepati.

Alojz Gabor: »V Pomurju smo opravili po odloku okoli 20 kontrolnih pregledov pri gospodarskih organizacijah in v nekaterih so podobni primeri kot v radgonskem tozdu Mura. Vendar zaenkrat še nismo ukrepali. Čakamo uradno objavo in razlago odloka v Uradnem listu SR Slovenije, čeprav sem prepričan, da bo enaka najnovejšemu pojasnilu. Potem pa bomo seveda ukrepali, ve se kako, in cene se bodo morale vrniti tja, kjer so bile 24. decembra lanskega leta. V takih primerih bo šlo za odvzem premoženjskih koristi, za varstvene ukrepe in seveda uskladitev cen. Želim pa še dodati dve novosti, ki jih zvezni odlok o zamrznitvi cen prinaša. Zamrznjene so cene proizvodov in storitev, niso pa zamrznjeni odvisni stroški (stroški nakladov, razkladov, kala . . .). Odlok o maksimiranju cen pa še pravi, da je tudi kupec blaga po nezakoniti ceni okvalificiran kot storitelj prekrška, tisti, ki so nepravilno oblikovali cene pa so — kot sem že dejal — storili gospodarski prekršek.«

V. Paveo

MOTVARJEVCI

RADI BI IMELI NOVO TRGOVINO IN DVORANO

Vse kaže, da se MOTVARJEVCEM — to je dvojezični kraj — obetajo boljši časi. To so najbrž zaslutil tudi mladi, ki so se začeli vračati in doma gradijo nove hiše. Nekateri bodo ostali kar na kmetijah, saj so zdaj tudi kmetje zavarovani in čaka jih pokojnina tako kot delavce. Pogoji za kmetijsko dejavnost pa se tudi spreminjajo na bolje.

Letos pričakujejo v Motvarjevcih tudi pomembno pridobitev — nov dom, v katerem sta predvidena trgovina in dvorana za kulturno dejavnost. Ali se jim bo ta želja zares uresničila, bo odvisno predvsem od trgovskega podjetja Potrošnik, ki naj bi sofinansiral izgradnjo, na pomoč seveda računajo tudi pri Zvezi kulturnih organizacij Murska Sobota, del sredstev pa bodo zbrali sami.

Eno pa je znano: v Motvarjevcih so doma zagnani plesalci domačih plesov, tudi dobre pevce imajo in mladi radi nastopajo na odru. Zdaj imajo za tovrstne dejavnosti zelo slabe pogoje. Navezali so tudi stike s kulturnim društvom v kraju Csákanydoroszló na Madžarskem in le kam jih naj povabijo n gostovanje? V dom, ki razpada, najbrž ne.

Domačini pa se seveda ukvarjajo tudi z drugimi vprašanji in problemi. Lani so navozili na vaške poti okrog 100 kubičnih metrov gramoza in še jih bo treba zavažati. Med dolgoročnimi načrti pa je asfaltna povezava s Prosenjakovci, kamor se otroci vozijo v centralno dvojezično osnovno šolo. Morda se bodo kdaj lotili tudi ulične razsvetljave.

JOŽE GRAJ

Zgradba (na levi strani), v kateri sta zdaj trgovina in (nekakšna) dvorana za kulturne prireditve, je dokaj v slabem stanju. Motvarjevčani si želijo nekaj novega.

(Foto: J. G.)

Nedolgo tega, ko smo obiskali Budince, smo se oglasili tudi pri najstarejši domačinki in najbrž tudi eni izmed najstarejših občank Pomurja JUDITI BERKE, ki je sicer doma iz Salovec, zdaj pa živi pri vnukinji. Decembra je praznovala 100. rojstni dan. Ob jubileju so jo obiskali predstavniki KS Šalovci in Čepinci pa šalovski šolarji in ji zaželeli vse najboljše v drugem stoletju njenega življenja. Še kar dobro se počuti glede na tako častitljivo starost. Posebnega recepta za dolgo življenje ni imela. Veliko je delala na poljih, jedla domačo hrano, rada je prepevala . . .

Foto: J. G.

OB STARI ŽE NOVA ŠOLA — Delavci Mariesa in nekateri drugi izvajalci počasi končujejo dela pri izgradnji nove (montažne) podružnične osnovne šole v Dolencih. Do drugega polletja, kot so najprej načrtovali, sicer ne bo vse nared, vendar tudi kakšne večje zamude ne bo. Čez dober mesec se bodo predvidoma otroci iz stare šole, ki celo ogroža njihovo varnost, naposled preselili v nove prostore. Nova šola bo imela 2 učilnici, večnamenski prostor z garderobo, kuhinjo in ostale najnujnejše prostore, v njej pa bo tudi stanovanje za učitelja. Dela bodo veljala okrog 11 milijonov 750 tisoč dinarjev.

Foto: J. Graj

MORAVSKE TOPLICE

PRIZNANJA NAJBOLJŠIM NOGOMETAŠEM

V hotelu Termal v Moravskih Toplicah je bila preteklo soboto slovesnost, ki so jo pripravili ob razglasitvi 6. tradicionalne „Rang liste" SN revije iz Zagreba in najboljšim nogometašem Jugoslavije podelili priznanja. Poleg nagrajencev — nogometašev: Zorana Simoviča, Envera Mariča, Velimira Zajca in Blaža Sliškoviča (manjkala sta Mehmed Baždarevič in Vladimir Matijevič) so slovesnosti prisostvovali tudi selektor olimpijske in mlade nogometne reprezentance Jugoslavije Ivan Toplak, nekateri trenerji zveznih ligašev ter številni gosti in ljubitelji nogometa. Po uvodnem pozdravu Draga Posavca je v imenu DO Radenske udeležence pozdravil Ludvik Rajbar — direktor TOZD Mineralna voda, o rezultatih ankete pa je govoril Mladen Ivanišević. Pripravili so tudi krajši kulturni program.

Za nogometaša jesenske sezone 1983 v Jugoslaviji je bil proglašen vratar Hajduka in državne reprezentance Zoran Simović s poprečno oceno 7,171 in prejel iz roke direktorja SN Zvoneta Mornara zlato medaljo, od glavnega in odgovornega urednika SN revije Miroslava Redeja pa srebrno plaketo. Slednje so prejeli še Mehmed Baždarević (7,171), Enver Marič (7,121), Vladimir Matijevič (7,113), Velimir Zajec (7,036) in Blaž Sliškovič (7,036). Poleg tega so tudi proglasili tri najboljše lanskoletne nogometaše Jugoslavije Zorana Simoviča, Velimira Zajca in Envera Mariča ter jim podelili plakete Radenska tri srca. Podeljena pa so bila tudi spominska darila. Prireditev je lepo uspela.

F. Maučec

SMUČANJE

Smučarski izleti

V času zimskih počitnic organizira ZTKO Murska Sobota več smučarskih izletov na Pohorje in na Goričko ter aktivnosti v košarki, nogometu in namiznem tenisu.

Smučarski klub Pomurje organizira v petek, 27. januarja 1984 smučanje na Goričkem za šolske otroke brezplačno. Odhod bo ob 8.30 izpred Partizana v Murski Soboti. Prijave zbirajo na ZTKO Murska Sobota (tel. 21-428). Montirana bo tudi vlečnica. Poleg tega bodo organizirani vsakodnevni prevozi k Trem kraljem na Pohorju in sicer 29, 30, 31. januarja ter 1, 2, 3 in 5. februarja 1984. Odhod bo ob 7.00 uri izpred Partizana v Murski Soboti. Cena prevoza, celodnevne karte in malice je za otroke 600 dinarjev, za odrasle pa 650 dinarjev. Smučanje organizirajo pod strokovnim vodstvom. Prijave zbirajo na TZKO Murska Sobota.

Poleg smučarskih izletov pa organizirajo tudi dejavnosti v domu Partizana: v košarki: 27. in 31. januarja ter 2. februarja 1984 od 9. do 10.30 ure (vodi tov. Grmič); v nogometu: 30. januarja ter 1. in 3. februarja 1984 od 9. do 10.30 ure (vodi tov. Cirkvenčič) ter v namiznem tenisu: 26. in 30. januarja ter 2. februarja 1984 (vodi tov. Sercer). Pri osnovni šoli D. Šumenjak v Murski Soboti pa je pripravljena tudi naravna ploščad za drsanje, če bodo dovolj nizke temperature.

STRELSTVO — OBČINSKO PRVENSTVO

NA REGIJSKO TEKMOVANJE 47 STRELCEV IN STRELK

Občinska strelska zveza Murska Sobota je pripravila tekmovanje v streljanju z zračno puško za občinske naslove v posamični in ekipni konkurenci. Tekmovanje pa je bilo hkrati kvalifikacija za sodelovanje na regijskem prvenstvu. Skupno je sodelovalo 111 strelcev in strelk iz 18 družin, normo za regijsko tekmovanje pa je izpolnilo 47 strelcev in strelk.

Rezultati — pionirji — ekipno: 1. Tišina 510, 2. Kovinar 475, 3. Mura 474 krogov; Posamezno: 1. Pertoci (TIŠ) 176, 2. Ševanec (Tiš) 171, 3. Hari (Can) 169 krogov; Pionirke — ekipno: 1. Šalovci 457, 2. Cankova 404, 3. Tišina 224 krogov; Posamezno: Horvat (Šal) 163, 2. Kovač (Šal) 150 in 3. Iskra (Can) 149 krogov. Mladinci — ekipno: 1. Cankova 1034, 2. Gederovci 987, 3. Noršinci 920 krogov; Posamezno: 1. Kuzma (Can) 362, 2. Gider (Tiš) 351 in 3. Pertoci (Tiš) 348 krogov; Mladinke — ekipno: 1. Noršinci 1063 krogov; Posamezno: 1. Belšak (Nor) 360, 2. Rojko (Nor) 359 in 3. Kodila (Nor) 344 krogov; Člani — ekipno: 1. Noršinci 1087, 2. Mura 1075, 3. Grafičar 1053 krogov; Posamično: 1. Bukovec (Tiš) 365, 2. Turner (Nor) 365, 3. Šiftar (Mura) 264 krogov; Članice ekipno: 1. B. Kidrič 1043, 2. Mura 633, 3. Petrovci 523 krogov; Posamezno: 1. Vogrinčič (BK) 351, 2. Šinko (BK) 348 in 3. Turner (BK) 344 krogov.

OBČNI ZBOR NK NAFTE

Želja po vrnitvi v SNL

Na letnem občnem zboru NK Nafta iz Lendave so kritično pregledali stanje v klubu po izpadu iz slovenske lige. Niso bili tudi zadovoljni z doseženo uvrstitvijo Nafte po jesenskem delu tekmovanja v vzhodni skupini druge slovenske lige, saj so več pričakovali kot osmo mesto. Treba pa je reči, da je imelo tehnično vodstvo težave pri sestavi moštva, saj je to nastopalo v zelo spremenjeni postavi. Zavzeli so se, da je potrebno s strokovnim delom doseči, da se moštvo čez nekaj časa zopet vrne v slovensko ligo. V svoje vrste nameravajo pritegniti nekatere nove igralce in ustvariti boljše materialne pogoje dela. Dogovorili so se tudi o praznovanju 50-letnice kluba in izvolili novo vodstvo. Za predsednika so izbrali Jožeta Hajdinjaka.

DVORANSKI HOKEJ

Pomurje tretje v Ingolstadtu

Hokejisti Pomurja so se udeležili močnega mednarodnega turnirja v Ingolstadtu v ZR Nemčiji, kjer so sodelovale štiri ekipe. Pomurje je osvojilo tretje mesto. Premagalo je HSV Ingolstadt 8:1 ter izgubilo z Münchnom 3:4 in z zmagovalcem turnirja ESV Münchnom 6:13. Gole za Pomurje so dosegli: M. Mesarič 10, L. Zelko 3, Črnko 2, Časar in Fujs po enega. Igrali so še: Š. Mesarič, V. Zelko, Bedek, Čarni in Bukvič. Prijateljsko tekmo s HSV Ingolstadtom pa je Pomurje izgubilo 4:7.

KOŠARKA

Kuharičeva in Lopertova na pripravah

V Novi Gorici so bile od 21. do 25. januarja 1984 priprave slovenske reprezentance kadetinj. Med izbranimi sta bili tudi članici KK Pomurje iz Murske Sobote Petra Kuharič in Gabrijela Lopert. Na pripravah je tudi sodeloval trener soboških košarkaric Jože Šeruga.

LENDAVA

SEMINAR ZA NOGOMETNE SODNIKE

Občinsko društvo nogometnih sodnikov Lendava bo 29. januarja 1984 organiziralo začetni seminar za nogometne sodnike. Prijave zbira društvo, interesenti pa se lahko prijavijo na igrišču Nafte v Lendavi pred pričetkom seminarja. Zlasti so vabljeni bivši nogometaši, da se udeležijo seminarja.

ROKOMET — PZL

Radgona in Polet 82

V pomurski zimski moški rokometni ligi sta bili odigrani tretje in četrto kolo. Rezultati — 3. kola: Bakovci:Polet 82 22:26, Toko:Polet (ml) 27:19, Ljutomer:Polet 10:0, Radgona:Bakovci 70 23:20. Rezultati — 4. kolo: Bakovci 70:Polet 82 22:26, Polet (ml):Toko 0:10 in Radgona:Ljutomer 27:22.

Radgona	4	4	0	0	85:63	8
Polet 82	4	4	0	0	101:84	8
Toko	4	3	0	1	80:64	6
Ljutomer	4	2	0	2	62:50	4
Bakovci	4	2	0	2	89:87	4
Bakovci 70	4	1	0	3	80:84	2
Polet	4	0	0	4	34:62	0
Polet-ml.	4	0	0	4	36:73	0

KOŠARKA

Pomurje—Ruše 87:72

V prvenstveni tekmi druge slovenske moške košarkarske lige—vzhod je Pomurje doma premagalo Ruše. Koše za Pomurje so dosegli: Sakovič 22, Merklin 19, Rajbar 18, Juteršnik 15 itd.

ŠAH — PRVENSTVO POMURJA

Vodita D. Hari in Š. Cigan

Odigrano je bilo tretje kolo prvenstva Pomurja v šahu. Rezultati: D. Hari—A. Kos 1:0, Kuhar—Cigan 0:1, B. Hari—Strbad 1:0, Gabor—Gaber 1:0, Havaši—Mikolič remi, Ružič—Radiševič 1:0, Vidič—Boris Kovač 0:1, Režonja—Manič 1:0, Lukič—3ranko Kovač remi, Radovan—I. Kos 0:1 in Trop—Božič 0:1. Po tretjem kolu vodita Danilo Hari in Štefan Cigan po 3 točke. Sledijo: Matija Gabor in Bogdan Hari po 2,5, A. Kos, F. Kuhar, Š. Režonja, Ružič in Boris Kovač po 2 točki itd.

INVALIDSKI ŠPORT

Sodelovalo 64 invalidov

Na kegljaškem tekmovanju invalidov štajersko-pomurske regije, ki ga je organiziralo DRSI Murska Sobota je nastopilo 64 tekmovalcev iz 7 društev. Največ uspeha so imeli Mariborčani, nekaj solidnih uvrstitev pa so dosegli tudi Pomurci. V skupini A je Janko Kardinar (MS) zasedel drugof mesto s 377 podrtimi keglji. V skupini je bil Vlado Furlan (Ljutomer) drugi s 379 keglji, v skupini E, kjer so tekmovale ženske pa je Anica Zelko iz Ljutomera s 356 keglji osvojila tretje mesto. Tekmovala sta tudi paraplegika na vozičkih. Boljši je bil Jože Magdič (Ljutomer) z 296 keglji. Prelog (DRŠI MS) pa je dosegel 194 kegljev.

NAMIZNI TENIS

Kuzma in Fridrih zmagovalca

Na V. Jakhlovem memorialu za pionirje in pionirke, ki je bil v Zalogu, je sodelovalo 120 igralcev in igralk iz 20 slovenskih klubov, z izjemo domačina Smrekarja ter Sobočana Mekicarja, vsi najboljši slovenski pionirji. Pomurci so bili zastopani s predstavniki Sobote in Radgone ter dosegli odlične uvrstitve, kar še zlasti velja za Sobočane, ki so pri pionirjih osvojili obe prvi mesti.

Kuzma je v četrtfinalu premagal Horvata (Maribor) z 2:1, v polfinalu Hribarja (Novo mesto) prav tako z 2:1 in v finalu Ungerja z 2:0, ter ponovno dokazal, da je trenutno najboljši slovenski pionir. Če je bila zmaga Kuzme več ali manj pričakovana, pa pomeni drugo mesto Mirka Ungerja veliko presenečenje in doslej njegovo najboljšo uvrstitev na republiških tekmovanjih. V četrtfinalu je premagal prvega nosilca Boldina (Olimpija) z 2:0 ter v polfinalu drugo presenečenje tega turnirja Žurana iz Ptuja z 2:0. Uspeh pomeni tudi uvrstitev Matjaža Ziteka med osmerico. Pri mlajših pionirjih pa je slavil Aleš Fridrih, ki je v finalu premagal Lasana (Olimpija) 2:1 in se mu tako oddolžil za poraz na zadnjem republiškem selekcijskem turnirju. Priložnost za dobro uvrstitev pa je zapravil Gerendaj, ki je v četrtfinalu izgubil z Murnom (Kočevje) z 1:2 po veliki borbi. Med mlajšimi pionirkami se je zelo dobro uvrstila Vogrinčeva iz Radgone, ki je osvojila 4. mesto.

M. U.

AMD GORENJE-VARSTROJ LENDAVA

LETOS ŠTIRI PRIREDITVE

Avto moto društvo Gorenje-Varstroj Lendava, ki se izključno ukvarja s športno dejavnostjo — speedwayem, je v lanskem letu na organizacijskem področju uspešno realiziralo vse zastavljene naloge. Izvedli so vse načrtovane dirke za republiško in državno prvenstvo, dirko za svetovno prvenstvo posameznikov in pa tradicionalno dirko za „zlato čelado". Po besedah predsednika društva Ljuba Dražnika pa niso v celoti uresničili tekmovalnih ciljev, k čemer pa so svoje prispevale številne poškodbe. Tako najboljši tekmovalec Štefan Kekec ni nastopal pol sezone, poškodovana pa sta bila tudi Srtur Horvat in Jože Kekec. Kljub temu pa so v lanskoletnem tekmovanju sosegli nekaj pomembnih uspehov. Na državnem prvenstvu so osvojili drugi mesti v dvojicah in ekipno. Med posamezniki je bil Franc Jaušovec na republiškem prvenstvu tretji, Lazar Čaba pa na državnem prvenstvu četrti, Artur Hórvat sedmi, Jože Kekec enajsti in Goran Oblaj šestnajsti. V prihodnje pa si zlasti veliko obetajo od mladih tekmovalcev Oblaja in Šimonke.

V letošnjem letu bodo nadaljevali z začetim delom, s tem da tokrat več ne bo med tekmovalci Štefana Kekca, ki se bo posvetil le trenerskemu delu. Kljub temu pa računajo, da bodo v ekipni konkurenci osvojili vsaj drugo mesto in imeli dva predstavnika med prvimi petimi. Prizadevali pa si bodo v svoje vrste pritegniti čimveč članov in zagotoviti potrebna sredstva za nemoteno delo. Ta si ustvarjajo s proizvodno dejavnostjo, ki jo imajo organizirano v okviru društva, s propagandno dejavnostjo in z vstopnino. Veliko pa društvu tudi pomaga delovna organizacija Gorenje-Varstroj Lendava, katero ime tudi nosi društvo. Vsako leto pa tudi organizirajo tombolo. Letos pa bodo morali nekaj denarja nameniti za obnovo stadiona v Petišovcih, predvsem za popravilo ograje in inštalacije.

Letos ne bo tekmovanj dvojic, AMD Gorenje-Varstroj Lendava pa bo organizator štirih dirk in sicer: 25. marca — republiško prvenstvo posameznikov, 29. aprila — državno prvenstvo posameznikov, 24. junija — državno prvenstvo posameznikov in 4. oktobra — mednarodno tekmovanje za „Zlato čelado".

Feri Maučec

MURSKA SOBOTA

SEMINAR ZA NOGOMETNE SODNIKE

Medobčinsko društvo nogometnih sodnikov Murska Sobota bo organiziralo seminar za nove nogometne sodnike. Prvi seminar se bo začel v ponedeljek 30. januarja 1984, drugi pa v ponedeljek, 6. februarja 1984. zaradi dvoizmenskega dela. Seminar se bo vsak dan začel ob 17.00 uri in bo trajal cel teden. V soboto bodo teoretični izpiti. Prijave je potrebno poslati na Medobčinsko društvo nogometnih sodnikov Murska Sobota, Mladinska 3. Vabljeni so predvsem bivši nogometaši. Prijave bodo sprejemali tudi pred pričetkom seminarja.

KORISTNO TEKMOVANJE

Končan je bil prvi del pionirske lige SV regije skupina „jug" kjer nastopa 8 ekip. V ligi igrajo igralci rojeni leta 1969 in mlajši, tekmovanje pa je izredno koristno predvsem za mlajše igralce, ki si nabirajo potrebne tekmovalne izkušnje. Proti pričakovanju je na prvem mestu druga ekipa Sobote brez poraza, dočim se je prva ekipa morala zadovoljiti s tretjim mestom po dveh nepričakovanih porazih od druge in tretje ekipe.

Najuspešnejši igralci po scoru v ligi so: 1. Benko (So III) 15:0, 2. Benkovič (So II) 20:1, 3. Kuzma (So I) 15:2.

Sobota II	7	7	0	52:11	14
Sobota III	7	6	1	41:22	12
Sobota I	7	5	2	46:17	10
Lendava	7	4	3	34:29	8
Petovia I	7	3	4	29:34	6
Petovia II	7	2	5	22:41	4
Sobota IV	7	1	6	20:43	2
Radgona	7	0	7	8:55	0

M. U.

NAMIZNI TENIS

PARTIZAN IN GRLAVA II.

V nadaljevanju tekmovanja v prvi občinski namiznoteniški ligi Ljutomer so bili doseženi izidi: Partizan:Grlava 5:1, Cven I:Kamenščak 0:5, Grlava:Cven I. 5:2 in Cven II:Partizan 0:5. Vodi Partizan za 8 točkami pred Kamenščakom 6, Grlavo 4, Cvenom I. 2 in Cvenom II. brez točke.

V drugi občinski ligi pa so igrali: Cven III:Grlava II. 5:5, Partizan II:Križevci 5:0, Grlava II:Logarovci 5:0, Križevci:Grlava II. 0:5, Cven III:Partizan II. 5:2, Cven III:Križevci 5:0, Partizan II:Logarovci 5:0, Grlava II:Partizan II 5:1 in Logarovci:Cven III. 0:5.

Lestvica

Grlava II.	8	8	0	40:7	16
Cven III.	8	6	2	34:15	12
Partizan II.	8	3	5	21:25	6
Križevci	8	2	6	13:30	4
Logarovci	8	0	8	0:40	0

Na občinskem tekmovanju SSD je med 9 ekipami pionirjev zmagal Cven pred Ljutomerom in Cvenom II. Med pionirkami pa so prva tri mesta osvojile igralke iz Cvena.

Stanko Žunič

Varga občinski prvak

V Lendavi je bil občinsko tekmovanje pionirjev v namiznem tenisu, katerega se je udeležilo 32 igralcev iz šestih šolskih športnih društev lendavske občine. V ekipni konkurenci je prvo mesto pripadlo prvi ekipi SSD Mladost Lendava pred drugo ekipo Mladosti in Kobiljem. Med posamezniki je zmagal Tomi Varga pred Damirom Peršo, Gorazdom Sobočanom in Tomijem Sabojem, vsi Mladost.

ROKOMET

JESEN PRVAKOV

Rokomet doživlja v lendavski občini pravi preporod, vsaj tako kažejo uvrstitve ekip po jesenskem delu tekmovanja. Rokometašice Polane, ki so lani proslavile 10-letnico igranja so osvojile naslov jesenskega prvaka v vzhodni skupini slovenske lige. To je doslej največji uspeh ženskega rokometa v lendavski občini, ki pa je rezultat načrtnega dela z najmlajšimi, ki jih vsako leto vključujejo v prvo moštvo. Poleg tega pa so Polančanke uspešno nastopale tudi na raznih turnirjih in sestavljale jedro občinske selekcije, ki je osvojila prvo mesto na turnirju v Keszthelyu ob Balatonu na Madžarskem. V svojih vrstah imajo tudi lansko športnico Pomurja (Anica Utroša).

Poleg rokometašice Polane pa lendavski rokomet lani beleži še dva pomembna uspeha. Rokometaši Partizana so namreč v pomurski ligi osvojili naslov jesenskega prvaka, na najvišji pomurski stopnici pa so po jesenskem delu tudi rokometašice Indipa iz Lendave. Rokomet pa se vse bolj uveljavlja tudi v nekaterih drugih krajih lendavske občine kot so Črenšovci, Bistrica in Žižki.

Franc Bobovec

Rokometna selekcija lendavske občine, ki je zmagala v Keszthelyu na Madžarskem. **Foto: F. Bobovec**

ZIMSKA OLIMPIJADA OD NEKOČ DO DANES

SARAJEVO PRAVZAPRAV PETNAJSTO

Maja 1925 se je v Pragi sestal olimpijski komite. Člani komiteja z vsega sveta so pod vodstvom predsednika Coubertina ugodno ocenili olimpijske zimske igre, ki so bile leto pred tem v Chamonixu. Ali pomlad v prelepi Pragi, ali kaj, je bilo krivo, da so, potem, ko so določili, da bodo naslednje zimske olimpijske igre 1928 v St. Moritzu pozabili zapisniško potrditi igre v Chamonixu. Po načelih birokracije so bile ob tej napaki prve olimpijske igre ilegalne, Sarajevo pa je prikrajšano za dvojni jubilej: šestdeset let zimskih olimpijskih iger in petnajste po vrsti!

SPREGLEDANI CHAMONIX

Na zimskih olimpijskih igrah v Chamonixu so sodelovali 203 tekmovalci iz 16 držav. Podelili so 14 zlatih kolajn.

Glavni junak Chamonixa je bil Norvežan Thorleif Haug, ki je bil zmagovalec teka na smučeh na 18 km in maratona na 50 km. Zlato medaljo je osvojil tudi v nordijskih disciplinah (leta 1936 so na ZOI v Garmisch-Partenkirchenu uvedli tudi alpske discipline.) Haugov uspeh je bil tolikšen, da so mu v rojstnem Trondheimu po povratku iz Chamonixa postavili spomenik.

V Chamonixu se je takrat marsikaj dogajalo. V hitrostnem drsanju je bil Finec Clas Thunberg nepremagljiv. Kanadski hokejisti so premagali Švicarje s 33:0, Cehoslovake so »nasekali« s 30:0. Le Švedi, najboljši Evropejci, so izgubili »samo« z rezultatom 22:0.

Zaradi podobnosti imen so pomotoma podelili bronasto medaljo za skoke Norvežanu Hagu namesto Američanu Haugenu. To napako so odkrili šele po petdesetih letih, ko je bil Haug že zdavnaj mrtev. Leta 1974 so zato podelili kolajno pravemu dobitniku, takrat 86-letnemu Andersu Haugenu. Gledalce ZOI v Chamonixu je osvojila tudi 11-letna Norvežanka Sonja Heine z drsanjem na ledu. Kolajno, in to zlato je dobila šele v St. Moritzu.

»Prve« oziroma »ilegalne« ZOI v Chamonixu pa so znane tudi po tem, da so švicarskim tekmovalcem v bobu neki nepridipravi prerezali vrvico pri zavori. Še dobro, da so to pravočasno odkrili.

PREMALO SNEGA V ST. MORITZU

Za prve (uradno prve) ZOI leta 1928 je znano, da so imeli velike težave s snegom. Tekmovanje v hitrem drsanju na 10 kilometrov so morali odpovedati. Maraton so opravili pri 25 stopinjah Celzija. V hokeju na ledu spet dominirali so Kanadčani, toda ne več tako suvereno kot štiri leta prej. Porušilo se je tudi izključno vodstvo Skandinavcev v skokih s smučmi. Prvo in drugo mesto sta sicer zasedla Andersen in Ruud, tretji pa je bil Čehoslovak Burkert. Na ZOI v St. Moritzu je sodelovalo 494 tekmovalcev iz 25 držav.

ZOI v St. Moritzu še niso bile sejem in modna revija, kar so postale kasneje.

LAKE PLACID

Druge ZOI so bile v ameriškem turističnem in športnem središču Lake Placid v zvezni državi New York. To je bilo leta 1932. To je bil čas strahovite ameriške protialkoholne prohibicije in viski so pili iz kavnih skodelic. Le osem let je minilo odkar je admiral Bird z letalom preletel severni tečaj, zato so mu zaupali čast, da v imenu vseh nastopajočih opravi olimpijsko prisego.

V Lake Placidu je spet zablestela zvezda Sonja Heine. Avstrijec Schäfer je v umetnostnem drsanju nadkrilil dobitnika zlatih medalj v Chamonixu in St. Moritz Šveda Grafströma. V skokih je zablestel Norvežan Birger Ruud.

V hitrostnem drsanju je prišlo do razburjenja. Američani so se požvižgali na pravila in so izsilili štart vseh tekmovalcev hkrati. Finec Thunberg je odstopil, zmagala sta Američana Shea in Jaffee. Kanadčani so tokrat s precejšnjim naporom obranili prvo mesto v hokeju.

V Lake Placidu so prvič (in tudi zadnjič) uvedli kot disciplino tekmovanje s sankami, ki so jih vlekli psi. Zlobneži so ob tem trdili, da so »zimske OI na psu!« In res so bile; zguba je znašala 52 tisoč dolarjev. Veliko za tisti čas.

Prihodnjič:
OLIMPIJADA JE UMRLA

Člani prvega mednarodnega olimpijskega komiteja ob prvih letnih olimpijskih igrah moderne dobe leta 1896 v Atenah: (od leve proti desni) W. Gebhardt — Nemčija, J. Guth—Jarkovsky — Čehoslovaška, F. Kemeny — Madžarska, V. Balck — Švedska, P de. Coubertin — Francija, D. Vikelas — Grčija, A. de Butovski — Rusija

Ljudi obujajo od mrtvih

Haitsko ljudsko izročilo pozna srhljive pripovedo o zombijih, ljudeh, ki jih plemenski vrači po nasilni smrti odkopljejo iz groba in obudijo v življenje. Noben izobražen človek sicer ne verjame v vračanje umrlih na ta svet in znanost je kaj takega dokončno zapisala med bajke in izmišljotine, vendar pa psihiater dr. Lamarque Douyen po temeljiti raziskavi, pri kateri mu je pomagal strokovnjak Wade Davis s harvardske univerze, trdi, da zombiji zares obstajajo in da je pojav mogoče logično razložiti.

Preiskal je primere 15 domnevnih zombijev. Pri večini je ugotovil epilepsijo, duševno zaostalost in alkoholizem, zatorej so bila njihova pričevanja dvomljiva. Pri enem, Clarviusu Narcissu, pa je našel dovolj dokazov za pravega zombija. Narcisse je umrl leta 1962 v Schweitzerjvi bolnišnici v Deschapellesu, kot dokazujejo uradni dokumenti. Vendar se je po odkopu vrnil v življenje. O njegovi osebni istovetnosti priča preko 200 domačinov.

Toda primer ima razumno razlago. Narcissa so zastrupili, razlaga Douyen, s posebnim zombijevskim strupom, ki ga poznajo plemenski vrači za kaznovanje posameznikov, ki se izneverijo plemenskemu izročilu in običajem. Strup deluje tako, da naredi žrtev navidezno mrtvo. In tako so zdravniki v bolnišnici pač ugotovili smrt, čeprav je šlo za globoko komo.

Douyen si je priskrbel nekaj zombijevskega strupa od vračev in ga poslal v ZDA na preiskavo. Analiza je pokazala, da gre za strupene snovi, ki se v naravi najdejo pri orjaških krastačah in pri neki vrsti ribe, znane kot japonska poslastica fugu. Strup učinkuje na srce in živčevje.

Eden od vračev je Douyenu izdal, da res uporabljajo ta strup za tiste, ki jih sklenejo narediti za zombije. Njihova žrtev navidezno umre, pokopljejo jo, vendar jo je treba najkasneje osem ur po pokopu začeti obujati, sicer se nesrečneži res preselijo na oni svet.

Znanost je torej našla odgovor na skrivnostni pojav zombijev. In tudi uporabna korist se obeta od tega. Kot je nekdaj strup kurare, ki so ga odkrili pri indijanskih plemenih v porečjih Amazonke, našel koristno uporabo v medicini kot mišični anestetik pri operacijah, kaže, da bo tudi zombijevski strup koristen v ta namen.

Za naše razmere pa bi bilo zanimivo raziskati, kaj ima s podobnimi strupi opraviti ljudska pripoved o korenu lečenem.

Rikša — vozilo na dveh kolesih, vanj pa je bil vpležen človek — je japonski izum. Tudi ta rikša, ki jo vidite na sliki je japonski izum. Tovarna Honda je pričela izdelovati posebne robote, ki vozijo rikše

Gorile ne posiljujejo deklic

Gorila je bila dolgo ne samo v leposlovju in filmih, temveč tudi v naravoslovnih knjigah opisana kot strahotna zver, ki jo je ovijala tenčica skrivnostnega. Znanost te živali ni dobro poznala, zato pa je domišljija napletla okoli nje cele legende, tako da je postala kar simbol divjosti in elementarnosti. Spomnimo se samo slovitega King Konga! Letos pa je izšla knjiga, ki temeljito popravlja dosedanje zgrešene predstave. V nji naravoslovka in raziskovalka Dian Fossey opisuje gorske gorile, katerih življenje je preučevala v razdobju šestnajstih let, in to ne z branjem knjig in opazovanjem teh živali v živalskem vrtu, marveč v divjini.

V tako prisrčni družbi (za katero je nedvomno treba imeti dovolj poguma in potrpežljivosti) je Fossey odkrila marsikaj zanimivega iz življenja goril, predvsem pa to, da gre za nenasilne živali, katerih podobo so ljudje hudo popačili. Dokončno je zavrgla vse pravljične pripovedi o tem, da gorilji samci ugrabljajo v črnskih vaseh ženske in jih posiljujejo ter podobne štorije.

Gorske gorile je začela raziskovati kot navdušena ljubiteljica, danes pa je zanesljivo ena največjih poznavalk te živalske vrste. V težko dostopnih tropskih godzovih v gorstvu, ki leži med Zairom, Ugando in Ruando, je Fossey uspelo, da si je pridobila zaupanje teh največjih, a plahih (!) opic, ki se, če se le da, ogibljejo človeka in drugih motilcev ter najraje živijo odmaknjeno in tiho življenje. Seveda je čisto drugače, kadar se počutijo ogrožene. Miroljubni vegetarijanci se takrat zares spremenijo v strahovite ubijalce. Vsiljence neusmiljeno uničijo, če skušajo seči po zarodu. Pa tudi boji med samci za naklonjenost samic so grozljivi in življenjsko nevarni.

Fossey je opazovala življenje manjšega tropa goril, ki jo je sprejel medse. Kot je zapisala v knjigi, včasih ni vedela, kdo koga opazuje in študira. Živali so namreč kazale enako živo zanimanje zanjo kot ona zanje. Prijateljstvo pa so izkazovale z božanjem in objemanjem.

Razen znanstvenih odkritij, ki zanimajo predvsem strokovnjake, je Fossey zapisala še eno odkritje, ki posredno zadeva vse nas. Gorske gorile so vse bolj ogrožene. Živi jih samo še kakih 240, pa še to število se iz leta v leto krči. Nekaj zaradi lova nanje, saj so postale želja vsakega živalskega vrta, ki da kaj nase, nekaj pa zaradi krčenja deviške divjine. Če bodo izumrle potem bo na vesti vsega človeštva še en madež več.

V avstralskem Brisbanu so si omislili svojevrstno tekmovanje. Med pivci piva so izbrali »najlepši trebuh«. Sodnik Ruz Hinze (v sredini), ki je sicer minister za promet, je prvo mesto prisodil 25-letnemu Gordonu Mathersu — levo (151 kg), drugo mesto pa 34-letnemu Nevillu Blakeju (teža ni znana). Zmagovalec je dobil 120 steklenic piva.

PRED TRGOVINO
— Že pred dobro uro sem te videl pred to izložbo. Se ne moreš odločiti?
— Ne gre za to. Rad bi videl, koliko časa rabijo za menjavo cen.

STRAH
— Bojim se. Mož me očitno hoče ubiti.
— S čim?
— Avto mi je kupil.

V BANKI
— Tovariš, pozabili ste pritaknili piko na ta dokument.
— Kar vi jo pritisnite.
— Ne smem. Mora biti isti rokopis . . .

LOGIKA
— Jožek, kaj boš takrat, ko boš velik?
— Jože.

PREVIDEN ODGOVOR
— Katerega brata imaš rajši, Petra ali Aleksandra?
— Ne bom povedal, ker se bojim, da bi me Peter pretepel.

Na coventryjskem pokopališču (Anglija) je spomenik na katerem piše: Tukaj leži Norman Huxley, ki je živel in umrl. Kaj več se o njem ne da reči.

DRUGJE SMO PREBRALI

William Dolittle iz Winchestra (ZDA) ima sina in tri hčerke in vsi so rojeni 4. februarja.

x x x

Med naivečje nasprotnike telefona sodi nekdanji ameriški predsednik Calvin Coolidge. Ves čas svojega predsednikovanja, od 1923 do 1929 se niti enkrat ni poslužil te priročne naprave.

x x x

Edini ptič, ki lahko leti tudi vzvratno je kolibri.

POKOJNINE IZ FRANCIJE

Že nekaj časa je med Pomurci pa tudi prebivalci nekaterih drugih emigracijskih območij v Sloveniji opaziti določen nemir v zvezi z možnostjo pridobitve starostne pokojnine iz francoskega kmečkega zavarovanja. Precej teh bivših delavcev v Franciji je že prišlo do sorazmerno ugodne francoske pokojnine, še več pa jih je, ki še čakajo na ugodno rešitev francoskega organa, in nekaj jih je še, ki o tej možnosti še niso dovolj poučeni in ne vedo, kako in kam.

KDO JE UPRAVIČEN DO FRANCOSKE POKOJNINE

Francoska socialistična vlada je pred nekaj leti skoraj neverjetno olajšala pogoje za pridobitev francoske minimalne starostne pokojnine s tem, da je po eni strani znižala starostno mejo za pridobitev te pokojnine od prejšnjih 65 na sedanjih 60 let starosti, po drugi strani pa je postavila zahtevo po najmanjši pokojninski dobi celo na en sam trimester (tri mesece) zavarovanja v francoskem zavarovanju, ki ob izpolnitvi starostnega pogoja že pripelje nekdanjega zavarovanca do (za francoske razmere sicer skromne) včasih kar izdatne starostne pokojnine.

Znano je, da so v času pred zadnjo svetovno vojno zlasti Pomurci množično odhajali na sezonska dela — predvsem kmečka — v Francijo, seveda pa tudi v hrvaške gozdove in še kam. Za jugoslovansko pokojnino so nekateri delo v Jugoslaviji že uveljavili, niso pa mogli do nedavnega uveljaviti pravice iz dela v francoskih gozdovih in na francoskih kmečkih posestvih, ker so bili pač pogoji za to pokojnino praktično nedosegljivi. Podlaga za zaposlitev v Franciji je bila t. i. delovna pogodba (contrat de travail), s pomočjo katere so se ti sezonci zaposlili v Franciji v glavnem s posredovanjem takratne borze dela v Zagrebu. Nekateri so odhajali na delo v Francijo po več let, nekateri samo po eno ali dve sezoni, nekateri so o svoji zaposlitvi ohranili pismena dokazila (potrdila delodajalcev ali celo izpiske iz francoskega socialnega zavarovanja), drugi niso ohranili ničesar in se teh zaposlitev le še medlo spominjajo, še manj seveda imen takratnih svojih delodajalcev in celo kraja zaposlitve, saj niti niso znali tujega jezika. Od tu izhajajo danes največje težave v zvezi z uveljavljanjem pravic iz takratnega dela, ki jim je tako na široko odprl pot novi sistem francoskega socialnega zavarovanja.

POSTOPEK ZA UVELJAVITEV PRAVICE DO POKOJNINE

V postopku za uveljavitev pravice do francoske pokojnine je potrebno seveda predvsem dokazati, da predlagatelj izpolnjuje pogoje za to pokojnino, se pravi, da izkaže potrebno zavarovalno dobo vsaj enega trimesečja in seveda dopolnitev starosti 60 let, kar praktično že izpolnjujejo skoraj vsi takratni sezonski delavci.

Prav pri dokazovanju zavarovalne dobe pa se pojavijo prve in hkrati tudi odločilne težave: francoski organ namreč brezpogojno terja, da je bil predlagatelj v tistem času, ko je delal v Franciji, tudi socialno zavarovan v francoskem zavarovanju. Zato terja od predlagatelja t. i. imatrikulacijsko listino, s katero je bil predlagatelj včlanjen v francosko kmečko zavarovanje. Takšne listine velika večina predlagateljev nima, zato je potrebno počakati, da francoski organ takšno listino odkrije v svojih arhivih. Ta postopek traja sedaj še malo dlje, ker je bila medtem francoska služba socialnega zavarovanja decentralizirana na departmanske ustanove in traja nekaj časa, preden pride vloga na pravi naslov.

K vlogi za francosko pokojnino je potrebno priložiti seveda izpiske iz matične knjige, podatke o otrokih, ki sta jih morebiti predlagatelja ali predlagateljica vzgojila, potrdilo o premoženjskem stanju, potrdilo o skupnem življenju zakoncev ter o morebitni jugoslovanski pokojnini. Da bi ugotovili obstoj francoskega zavarovanja, zadostuje tudi že imatrikulacijska številka, pod katero je bil predlagatelj v Franciji zavarovan, na podlagi katere se potem hitro najdejo zavarovalni podatki.

NAKNADNA OŽIVITEV ZAVAROVALNE DOBE

Seveda je veliko primerov, ko francoski organi nikakor ne morejo odkriti zavarovalnih podatkov za predlagatelja, in sicer iz preprostega razloga, ker takšnega delavca francoski delodajalec enostavno ni zavaroval. S tem je prihranil veliko izdatkov za delavca, po drugi strani pa se tudi delavci sami niso zanimali za to, ali so bili zavarovani ali ne, saj v mladih letih niso niti mislili na to, da bodo kdaj potrebovali pokojnino.

Za te primere je prav tako v najnovejšem času poskrbela francoska socialna zakonodaja, ko je omogočila v takšnih primerih naknadno vplačilo dolžnih prispevkov v francosko socialno zavarovanje. Ker je od takrat minilo veliko let, namreč ni mogoče več izterjati od takratnega delodajalca neplačanih prispevkov, veliko delodajalcev pa je tudi že pomrlo, tako da breme naknadnega vplačila prispevkov doleti predlagatelja samega, pač glede na njegove možnosti za takšno naknadno vplačilo. Podlaga za takšno naknadno vplačilo pa je brezpogojna navedba kraja in časa zaposlitve v Franciji in ime ter priimek francoskega delodajalca. Če je takratni delodajalec že umrl, izda takšno potrdilo njegov naslednik, pri čemer mora navesti svoj sedanji naslov ter sorodstvo s takratnim delodajalcem. Če tudi naslednikov takratnega delodajalca ni več — vmes je bila pač druga svetovna vojna — je možno dokazati zaposlitev tudi s častno izjavo, ki jo morata potrditi vsaj dve klasični priči, od katerih mora ena obvezno živeti v Franciji. Podpise mora po pravilih postopka overoviti pristojna francoska oblast.

Ko so vsi prispevki za nekdanjo zaposlitev predlagatelja v Franciji vplačani, bo pristojni francoski organ socialnega zavarovanja izdal odločbo o priznanju francoske pokojnine, vendar šele od datuma, ko je bil poravnan zadnji prispevek s strani predlagatelja.

PRAVICE DEDIČEV UMRLEGA SEZONSKEGA DELAVCA

Še ena možnost obstaja za pridobitev dajatev iz francoskega zavarovanja, in sicer za dediče svojčas v Franciji zaposlenega, pa pozneje umrlega sezonskega delavca. Ti sicer ne morejo po takšnem umrlem zavarovancu uveljavljati pravice do redne francoske pokojnine, pač pa jim, če je zavarovanje v Franciji za umrlega izkazano, pripada določena odškodnina od zaposlitve in plačevanja prispevkov umrlega v zavarovanje v Franciji. Tu je potrebno poudariti, da se v takšnih primerih ne morejo naknadno vplačati prispevki, če le-ti v času zaposlitve umrlega niso bili vplačani, temveč mora biti zavarovanje umrlega v vsakem primeru izkazano. Postopek se sproži tudi v teh primerih pri tisti francoski zavarovalni blagajni, pri kateri je bil umrli zavarovan v času sezonskega dela v Franciji, priložiti pa je potrebno seveda tudi v teh primerih potrebne listine, predvsem smrtovnico za umrlega ter dedni sklep, s katerim je bil predlagatelj v zapuščinskem postopku spoznan za dediča umrlega.

SKLEP

Tako v interesu upravičencev samih kakor tudi širše družbene skupnosti pri nas je, da bi upravičenci v čim večjem številu uveljavili svoje pravice iz nekdanjega dela v Franciji. Za to so jim v pomoč organi skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja v Murski Soboti in v Ljubljani, pa matični uradi in drugi občinski organi. Če zainteresiranim upravičencem določene stvari v tej zvezi niso jasne, pa lahko vprašanje naslovijo na Vestnik, ki bo s pomočjo strokovnjakov s tega področja svetoval našim ljudem, da bodo uveljavili svoje pravice.

dr. Lev Svetek

Videorekorderji, računalniki...

Je pač tako, da tehničnim izumom ni ne konca ne kraja in da se pojavljajo novi. Zdaj svet vse bolj osvaja video tehnika. Gre predvsem za video rekorderje oziroma magnetoskope, ki imajo posebne kasete (podobno kot kasetofoni), na katere lahko posnameš program, ki ga kaže televizijski sprejemnik. Če pa imaš posebno kamero, pa lahko seveda snemaš, kar se ti zahoče in lahko takoj predvajaš na tv sprejemniku. Tretja možnost pa je, da si posneto kaseto izposodiš ali pa jo kupiš v trgovini in uživaš ob predvajanju na ekranu. Bolj preprosto povedano: gre za skoraj enako novost kot so kasetofoni in kasete za snemanje tona, s to razliko, da video omogoča snemanje, predvajanje in seveda gledanje slike.

Ne vemo, koliko videorekorderjev imamo v Pomurju. Prav gotovo pa jih ni malo. Za Jugoslavijo trdijo, da imajo zasebniki 200 tisoč takih aparatov. Kamer je seveda veliko manj, ker so pač predrage. Vsega tega pa bi bilo prav gotovo veliko več, če bi imeli domačega proizvajalca video naprav. Šušlja se, da ne bo dolgo, ko bo tovarna Gorenje predstavila svoj videorekorder, prav tako pa tudi Ei Niš snuje tako napravo.

Da smo res stopili v obdobje videotehnike, dokazujejo tudi številne videokasete. Že precej so jih posneli naši popevkarji, prav tako pa so na kasete presneti tudi nekateri filmi, na primer Balkan ekspres, Maratonci tečejo častni krog . . . V zahodnih državah pa je seveda na video kasetah že množica filmov, posnetkov pevcev in ansamblov, risank.

Ob vsem tem pa ne smemo prezreti tudi osebnih računalnikov, ki jih priključiš na televizijski sprejemnik, v računalnik vneseš ustrezni program in se greš televizijsko igro, še bolj pametno pa je, če osebni računalnik uporabljaš za kaj koristnejšega. Za tiste, ki so se že „spoprijateljili" z računalnikom, je možnosti nešteto.

Če smo koga navdušili za video tehniko, ga bomo morda malo „ohladili" z nekaterimi številkami: videorekorder stane v konsignacijski prodaji (torej devize in dinarji) v poprečju 100.000 dinarjev. Prav toliko (ali pa še več) stane kamera, ki pa ni potrebna, če nameravaš snemati zgolj s TV ali pa predvajati izposojene ali kupljene kasete. Osebni računalnik je „svet zase". Najcenejši stane 20.000 dinarjev.

naši hišni prijatelji

ČLOVEK IN PES

Marsikdo že ima psa, kdo drug pa bi ga rad imel. Pasjega mladiča kupimo, ko je star dva do tri mesece, ko ga psica ne doji več, in se že lahko nauči jesti s krožnička. Ko se odločamo za nakup, računajmo s tem, da so samice običajno prijaznejše in bolj prisrčne, a vsakih šest mesecev bomo morali paziti, da ne bo prišlo do nezaželenega parjenja. Morda se bomo zato raje odločili za nakup samca. Pri odločitvi prevladuje osebno prepričanje posameznika. Lahko kupimo tudi mladega psa, starega šest do osem mesecev, ki je že cepljen in naučen na čistočo. V tej starosti ne bo težav z njegovo priučitvijo na novega lastnika in na novo okolje.

Še zdaleč ne drži, da so lepi in pametni samo tisti psi, ki imajo rodovnik. Tudi mešanci so lahko prav tako ali še bolj simpatični, razumni, odporni in skromnih zahtev. Dobra sreča jih pogosto pripelje v roke dobrosrčnega lastnika, ki ga ne zanima rodovnik in plemenito poreklo psa, ampak je resničen ljubitelj živali. Rodovnik ali pedigre je nekakšna pasja osebna izkaznica, na kateri so navedeni njegovi predniki, tako da rejec spozna krvno linijo, iz katere pes izhaja. Istočasno ima s tem v rokah jamstvo, da je kupil čistokrvno žival, kar pa za marsikoga ni nepomembno.

Ime, ki ga damo psu, je prva beseda, ki si jo mora zapomniti.

Pes se lahko pohvali z dobrim apetitom. Hrano naj dobiva ob določenih urah, vedno na istem mestu in v isti posodi. Če gre za psa čuvaja, je priporočljivo, da ga hrani vedno ista oseba, ker bo tako manj verjetno, da bi od tujca sprejel kak zastrupljen grižljaj.

Komaj odstavljene mladiče hranimo štirikrat na dan. Kasneje obroke postopoma zmanjšamo. Najprej na tri, nato pri odraslem psu le na dva, med katerima naj bo osem ur presledka. Hrana naj bo raznovrstna. Ne vztrajajmo na enoličnem jedilniku, sestavljenem izključno iz mletega mesa in kuhanega riža. Resda bo psu ohranil zdrava jetra, razveseljeval pa ga prav gotovo ne bo. V njegovi posodi naj se izmenjujejo raznovrstna živila. Primerna so: jetra, vampi, mleto meso, srčki, ribe, sir, mleko, rumenjak, kuhana zelenjava. Tudi konservirana hrana za pse nas lahko včasih reši iz zadrege, ko ne vemo, kaj bi mu dali. Nekatera živila pa so za psa prepovedana. To so zlasti votle kurje kosti in ribje kosti, s katerimi se lahko poškoduje. Ne smemo mu dati: suhega mesa, salam, slaščic, sladoleda, posušenega sadja, močnatih jedi in začinjene hrane. Tudi svež kruh mu ne bo koristil.

Pes, ki živi v stanovanju, porabi malo energije, zato bi moral dobivati manjše obroke hrane kot pes, ki se po ves dan giblje na prostem. Če bomo pazili na pravilno prehrano, bomo imeli lepo, zdravo žival, brez ekcemov, zobne gnilobe, vnetja ledvic, krmežljavih oči, prebavnih motenj in zastrupitev.

In nega psa? Temeljno pravilo čistoče je, da moramo psa, ki živi v stanovanju, vsak dan skrtačiti ali prečesati in vsaj enkrat na mesec okopati v mlačni vodi s pasjim šamponom, ki ne izsušuje kože. Med kopanjem pazimo, da mu voda ne zaide v ušesa. Samic med prvo brejostjo in mladičkov do dvanajstega tedna starosti ne kopamo.

Mnogi lastniki psov menijo, da pes poleti trpi zaradi vročine. Da bi mu pomagali, ga ostrižejo, kar je povsem zgrešeno. S tem ga izpostavijo sončnim opeklinam, pa še zajedalcem je omogočena prosta pot do kože. Sama narava najbolj skrbi, da se psom poleti kožuh zelo razredči. Izjeme so nekatere vrste terierjev, vsi kodri in vsi šnavcerji, pri katerih je striženje obvezno.

Za krtačenje in česanje pasjega kožuha so v prodaji bolj ali manj trde krtače, glavniki z redkimi zobmi, vilice in nagubane rokavice. Psu očistimo notranjost ušesa s paličico, ovito s kosom vate, ki smo ga navlažili v alkoholu.

Povprečna življenjska doba psa je dvanajst let. Praviloma doseže telesna oblika psa višek med tremi in petimi leti starosti. Med sedmim in osmim letom se začne postopoma nazadovanje.

Pa še to: poskrbimo, da bo naš pes deležen prijazne besede, dovolj gibanja, zraka, nege, primerne hrane, da bo varen pred vlago in mrazom, da bo imel dovolj veterinarskih pregledov, da bo njegova starost brez muk. In ne žalujmo dolgo, ko se bo naš stari, zvesti prijatelj poslovil. Čimprej izberimo pasjega mladiča, ki bo zasedel njegovo mesto v našem domu in — srcu.

KOMPLICIRANO

— Mišek, slišal sem, da ste se že preselili v novo stanovanje. Kako je kaj?

— V redu. Jaz imam svojo sobo, sestra ima svojo sobo, babica tudi, edino mamica mora spati pri očetu.

sestavil Marko Napast	obdonavsko mesto v Vojvodini	kijevski knez	pastir v operi Sneguročka	reka v severni Nemčiji	snov za netenje ognja	klada za sekanje drv	osrednji prostor v rimski hiši
koruzna jed							
prvina							
ameriški satelit za TV prenose							
Robert Graves			emblem, znamenje	azijski veletok / it. državnik Moro			
kisik		okljuk / ljubezensko pesništvo					
nizozemsko mesto						mesto v severni Italiji	denar za sto enot
mesto v Romuniji					Varnostni svet / mesto v Turčiji		
športna igra z žogo							
arabski žrebec			stari oče	danski otok / Emily Bronte			
franc. filozof (Denis, 18. stol.)							
način aranžiranja rož							
predlog				ribiška mreža			

Arterioskleroza

Zadnjič smo na splošno govorili o povečanju obolenja srca in ožilja. Danes bomo na splošno govorili o arteriosklerozi. Vedeti moramo, da je miokardni infarkt komplikacija arteriosklerotično spremenjenih koronarnih arterij — tistih žil, ki s krvjo oskrbujejo srčno mišico. Osnovna bolezen, ki privede do infarkta, je arterioskleroza, infarkt, kot rečeno, je le komplikacija, podobno kot je možganska kap v večini primerov posledica komplikacije sklerotično spremenjenega ožilja v možganih.

Proces arterioskleroze poteka več let tiho, pravimo, da poteka asimptomatsko. Človek se počuti zdravega. Nenadoma nastopi obrat. Če je bolezen zajela koronarne arterije, te nas trenutno zanimajo, se pojavi kratkotrajna bolečina za prsnico, z značilnimi lokacijami in izžarevanjem. Periodično se pojavlja ob naporu, razburjenju, ob hladnem vremenu, naglem bitju srca, dvigu krvnega pritiska, lahko pa tudi brez očitnega vzroka. Ko se bolnik umiri ali pa vzame nitroglicerin, bolečina popusti. To stanje lahko traja več mesecev ali let.

Če je arterioskleroza zajela arterije spodnjih okončin, se znaki kažejo v obliki krčev v mečih, ki nastopijo pri hitri hoji. Če se bolnik ustavi, bolečina kmalu popusti.

Potek pa ni vedno tak. Včasih že ob prvem napadu nastopi infarkt. Bistveno vprašanje je, kaj povzroči, da se bolezenski proces arterioskleroze sploh začne? Starostno, postopno arteriosklerozo ne štejemo za bolezenski, ampak fiziološki proces, ki mu vsi, ki dosežejo visoko starost, prej ali slej podležejo.

Interes številnih raziskovalcev je že več desetletij usmerjen v iskanje vzrokov arterioskleroze, da bi se medicina lahko borila proti njim. Veliko teh vzrokov je že znanih, za nekatere domnevamo, mnogih pa verjetno še ne poznamo. So v človeku in zunaj njega.

Dr. Lojze Stevanec
internist

Prihodnjič: Dejavniki tveganja

recept za vas

LEDENA KAVA

Sestavine: 7 dekagramov kristalnega sladkorja, 4 decilitri mleka, košček vanilije, 3 dekagrami mlete kave, 3 rumenjaki, 7 dekagramov sladkorne moke, 2 žlici mleka, 2 decilitra sladke smetane, vanilijev sladkor.

Priprava: Kristalni sladkor spražimo, zalijemo z mlekom, dodamo vanilijo in kuhamo tako dolgo, da se sladkor raztopi. Iz mlete kave skuhamo približno 2 decilitra močne kave, jo odcedimo in vlijemo v sladkano mleko. Pristavimo, da zavre, prilijemo sladkorno moko in z 2 žlicama mleka zmešane rumenjake. Stalno mešamo in prevremo. Takoj odstavimo in še nekaj časa mešamo, da se ohladi. Precedimo, in ko se povsem ohladi, postavimo v hladilnik, da na pol zmrzne. Tedaj damo v kozarce, na vrh pa trdo stepeno, z vanilijevim sladkorjem sladkano smetano.

Poizkusite!

ZA DANAŠNJI ČAS

— Pravi čudak si. Zakaj nisi prijavil, da so ti ukradli avtomobil?

— Čakam, da ga tatovi prebarvajo.

KRIŽEM KRAŽEM PO NAŠIH ŠOLAH

UREJA JOŽE GRAJ

Vrnila sem se v domovino

Moji starši že petnajst let delajo v Nemčiji. Tudi midva z bratom sva se rodila tam. V Ingolstadtu sem končala štiri razrede osnovne šole. Obiskovala sem tudi slovenski dodatni pouk — enkrat tedensko. V obeh šolah sem se s sošolci in učitelji dobro razumela. Vsi so me imeli zelo radi, ne glede na to, da sem bila za njih tujka, čeprav sem rojena tam.

Na začetku četrtega razreda sem jim povedala, da bom šla drugo leto domov v Jugoslavijo. Bili so vsi začudeni, zakaj se želim vrniti v domovino. Razložila sem jim, zakaj odhajam. Ob koncu šolskega leta sem se poslovila od njih.

Sedaj obiskujem peti razred osnovne šole v Odranci in mi je zelo lepo. Sošolci in sošolke me spoštujejo in me imajo radi ter mi pomagajo pri učenju. Najbolj pa mi pomagajo tovariši in tovarišice. Učenje mi ne dela velikih preglavic, potrudila pa se bom, da bom razred izdelala s čim boljšim uspehom.

Doma sem zelo rada, tudi v šolo hodim z velikim veseljem. Najbolj pa pogrešam starše. Upam, da se bosta tudi onadva kmalu vrnila v domovino. Med zimskimi počitnicami ju bom obiskala. Tam se bom srečala tudi z nekaterimi prijateljicami, ki jih ne morem pozabiti.

Ko se bosta oče in mama vrnila, bo še lepše, saj bomo spet vsi skupaj.

Renata HALOŽAN, 5. raz.
OŠ ODRANCI

Mladostni spomini mojega strica

Moj stric se je rodil v Šalincih. Imel je veliko prijateljev. Nekega dne sta s prijateljem pasla krave in se igrala z leseno žogo. Ko je hotel stric vreči žogo pod kravo, jo je po nesreči zadel v nogo. Kravo so morali takoj odpeljati v klavnico na zakol, sicer bi poginila. Stric je bil tedaj zelo tepen.

Ko je nekega dne šel iz šole, so ga prijatelji povabili na kopanje v križevsko gramozno jamo. Eden od prijateljev se je začel utapljati. Stric ga je komaj rešil. Od tedaj se ni upal kopati v gramozni jami.

V zimskem času si je naredil sanke za led. Ves dan ga ni bilo doma, saj se je samo sankal. Takrat ga je oče večkrat natepel, ker ni hotel delati.

Ko je prišla pomlad, si je izrezoval vse vrste piščali iz vrbe. Prišel je pust. Dve našemljeni deklici, ki sta bili starejši od njega, sta šli mimo njihove hiše. Stric se je bahal pred staršema, naj gresta gledat, kako bo ti dve deklici pretepel. Ko se jima je približal, sta ga prestrašili. Zbežal je domov. Vzel si je palico in poskusil znova. Tudi takrat mu ni uspelo in ves osramočen je odšel domov. Starša sta se mu dolgo časa norčevala. Stric pa ju je prosil, naj njegovim prijateljem nič ne povesta o tem pripetljaju.

Miha Kuhar, 7. a
OŠ Ivan Cankar
Ljutomer

URA PRAVLJIC

BILI SMO V PIONIRSKI SOBI. GLEDALI SMO RISANE PRAVLJICE: VOLK IN 7 KOZLIČKOV, RDEČO KAPICO IN ŠE TRNJULJČICO. MENI JE BILA NAJBOLJ VŠEČ PRAVLJICA TRNULJČICA.

Valentina MERTUK, 1. d
COŠ 17. oktober v Beltincih

MOJA PRABABICA

Imam prababico, ki zdaj živi v Budincih. 22. decembra je praznovala 100. rojstni dan. Ob tem visokem jubileju sva jo z očkom obiskala in ji želela vse najboljše. Bila je zelo vesela. O svojem življenju zna še vse povedati, le sliši slabše.

Obiskali so jo tudi šolski otroci s tovarišicami. Prinesli so ji šopek cvetlic in darila. V oči so ji od veselja pritekle solze.

Nada Krajsar, 1. raz.
OŠ Dolenci

Kako sem vzljubila knjigo

Ne spomnim se, kdaj sem dobila prvo knjigo. Spomnim pa se, da so bile moje knjige spravljene na polici v omari. To je bil moj skrivni kotiček, v katerem sem imela svoje osebne stvari. Mama mi je nekoč kupila knjigo z naslovom Pepelka. Po nekaj dneh so bile platnice raztrgane, listi pa so kar frčali po zraku. Ko je mama to opazila, me je samo žalostno pogledala, pobožala po glavi in milo rekla: „Milena, Milena, knjige niso za trganje, ampak za učenje. V njih boš nekoč našla smisel svojega življenja!"

Šele zdaj, ko hodim v sedmi razred, spoznavam, kaj so knjige. To je neskončna povest, v kateri lahko razbereš o vsem in iz katere se lahko naučiš o marsičem. Tu se skriva tvoj besedni zaklad. Šele zdaj vem, kako je treba spoštovati in ljubiti knjigo. Vsak stavek nekaj pomeni in uči. Če ne bi bilo knjig, danes ne bi bili ljudje izobraženi. Že od mladih let je treba brati knjige, se učiti in pisati.

Moja najljubša knjiga, od mnogih prebranih, je povest z naslovom Ovčar Runo. Uči nas ljubiti ljudi in svoje gospodarje. Tudi pes je to občutil. Bil je zvest svojemu gospodarju do smrti. Tudi mi moramo spoštovati svoje starše in druge ljudi, da bomo nekoč srečni, da bo srečen mladi rod, ki pride za nami, da nam bo dal toplo besedo in nas tolažil. Dajmo jim lep zgled.

Spomnim se, da smo si pred nekaj leti zapisali v zvezek verz o knjigi. Glasil se je takole: „Knjiga nas uči nesebično ljubiti ljudi in spoštovati njihovo delo!"

Mislim, da tega nikoli ne bom pozabila. Vedno, ko berem, se takoj spomnim nanj. Knjigi sem postala zvesta in je nikoli ne bom odvrgla. Ona je moja prijateljica, ki me nikoli ne razočara. Kot sem že prej rekla, rada berem. Pa čeprav je to tanka pravljica, ki sem jo nekoč raztrgala. Upam, da tega nikoli več ne bom naredila. Kot otrok še nisem vedela, kaj mi pomeni.

Želim, da bi vsi ljudje radi brali in se učili. Najbolj pa so nesrečni tisti, ki še niso prebrali nobene knjige. Morda zato, ker niso hodili v šolo ali je kak drugi vzrok. Pomagajtu mu, da bo tudi on srečen v svojem življenju. V srcu pa si ohranite, kakor sem si jaz, misel moje mame, ki mi je pomagala vzljubiti knjigo.

Milena Šernek, 7. a
iz glasila Mladi Poljanec
OŠ Velika Polana

IZPOVED

Tam v daljavi stoji drevo,
drevo, ki zame bo
vedno najljubše ostalo.
Njegovo krošnjo poleti krasi
nešteto rumeno rdečih plodov.

Skozi okno gledam v daljavo
na to drevo,
ko mi je pri
srce težko.

In takrat ti plodovi oživijo
in se porazgubijo v mojem srcu,
meni pa postane toplo,
a le za bežen trenutek.

Anica Kučko, 8. a
OŠ Turnišče

Ko sem bila dojenček

Rodila sem se 2. februarja 1974. Mamica mi je pripovedovala, da sem bila dolga samo 48 cm in težka 2800 g. Bila sem zelo živahen dojenček. Nisem rada pila mleka, pa tudi ponoči nisem rada spala. Mamica me je zato dostikrat morala nositi, ker sem jokala. Jokala pa sem tudi, ker je bila zibelka obdana z zavesami in nisem videla nič okrog sebe. Samo prazen strop nad sabo. Ko je mamica to ugotovila, je odstranila stranske zavesice in postala sem kmalu zadovoljna. Nisem marala, če me je z zibelko zibala, raje sem se vozila z vozičkom. Zato me je mamica dosti vozila na sprehode. V začetku, ko sem bila še čisto majhna, sem v vozičku samo spala, pozneje, ko sem postajala večja, pa sem rada opazovala okolje, predvsem listje in veje, ki jih je premikal veter.

Postajala sem večja, zobki so mi začeli rasti in dlesni so me bolele. Vsako stvar sem odnesla v usta, zato sem začela dobivati gumijaste igračke. Še sedaj jih imam shranjene, da me spominjajo na moje prve mesece.

Krišna Povoden, 4. b
OŠ Edvard Kardelj, M. Sobota

SREČANJE S PTIČKO

V deželo je prišla zima. Noči so daljše, dnevi pa krajši. Obiskale so nas že prve kristalne snežinke. Bilo je nekega dne, ko sem se vračala iz šole. Bil je mrzel zimski dan. V grmu sem zagledala premraženega ptička. Vzela sem ga v roke in nekajkrat dahnila vanj. Ptiček je odprl oči. Prinesla sem ga domov. Dala sem ga v tople krpe. Ptič je oživel. Nasipala sem mu zlato-rumeno zrnje in mu nastavila vodo. Tako sem ga hranila en dan. Potem pa si je zaželel svobodo in je odletel.

Zelo sem bila žalostna, ker je odletel. Tako lepo mu je bilo pri nas; vse je imel: vodo, hrano, tudi prostor za letanje. Razmišljala sem, zakaj je sploh odletel, potem pa sem se spomnila berila Ptička siničke in takoj sem vedela, da si je ptič želel svobodo in prijatelje. Poredním fantom moramo preprečiti, da ne bodo ubijali ptic, ker so zelo koristne. Pobirajo nam sadne škodljivce, zato moramo biti hvaležni našim pticam.

Ferčak Sonja, 5. a
OŠ Štefan Kovač
TURNIŠČE

KAM PO KONČANI OSNOVNI ŠOLI

Spet je ena generacija mladih tik pred pragom, ko bo morala vsakdanje šolske skrbi zamenjati in se soočiti s širšimi družbenimi problemi s področja izobraževanja, zaposlovanja in materialne eksistence. Na voljo imamo podatke o poklicnih namerah osmošolcev, predvidene vpisne zmogljivosti v prvi letnik, a žal premalo ali skoraj nič zanesljivega ne vemo o perspektivnih kadrovskih potrebah, za to pa tem več o bolj ali manj znanih in zaostrujočih se problemih s tega področja. Prav zaradi naštetega je naslovno vprašanje, ki si ga postavljajo mladi in njihovi zaskrbljeni starši, toliko bolj aktualno.

V Pomurju imamo številčno relativno dosti možnosti za vpis nove generacije v prvi letnik, ki šteje okoli 1800 učencev, so pa te možnosti skromne po pestrosti poklicev pa tudi za dekleta je po običajnem gledanju na delo in poklice teh premalo, zato se ponavadi nakopičijo v nekatere šole in poklice in s tem povzročijo težave.

Kljub vsemu naštetemu in ne glede na probleme zaposlovanja v naši regiji, saj je potrebno na zaposlitvene možnosti gledati mnogo širše, bi le lahko izluščili nekaj napotkov za poklicno orientacijo mladim.

Pomembno si je pridobiti znanje in poklic, kljub dejstvu, da kažejo trenutne potrebe pomurskega gospodarstva nekoliko drugače. Seveda pa ni vseeno, kakšen poklic si bo kdo izbral in na kako zahtevni ravni. Pri tem je poleg lastnih zmogljivosti in predznanja potrebno upoštevati še naslednje: Največ novih kadrov potrebuje neposredna proizvodnja in v to je orientiran tudi naš širši družbeni razvoj, v okviru tega pa še posebej proizvodnja in predelava hrane, energije, kovinarstvo in strojništvo, elektro usmeritve, storitvene ali proizvodne dejavnosti malega gospodarstva. Aktualne so tudi možnosti izobraževanja in zaposlovanja v organih notranjih zadev in JLA, kjer so poklici izenačeni s tistimi v civilu.

Potrebno se je sprijazniti z zamenljivostjo poklicev, kar pomeni, da pri zaposlitvi ne bo mogoče več vztrajati v pričakovanju delovnega mesta, ki samo neposredno ustreza pridobljeni izobrazbi, ki jo bo potrebno razumevati širše.

Dekleta, zlasti pa starši, se morajo otresti pretirane delitve poklicev na „moške" in na „ženske", saj se dekleta iz tega razloga odločajo za polovico manj poklicev kot fantje.

Pri izbiri je potrebno upoštevati slovenske kadrovske potrebe in možnosti razvoja. Torej se je včasih in v posameznih primerih potrebno odločiti tudi mimo logike, ki nam jo narekujejo številke trenutno prijavljenih brezposelnih pri naši strokovni službi. Mimo logike teh številk se bodo najbrž odločali tudi tisti, ki kažejo izrazite sposobnosti in nagnjenja k nekaterim poklicem, ki jih je morebiti trenutno že dovolj. Taki učenci bodo namreč dobri delavci in strokovnjaki in dobri bodo ob naravni selekciji imeli (*morali bi imeti*) vedno odprta vrata v združenem delu. Ob tem bi kazalo opozoriti še na dejstvo, da 88 odstotkov celotne generacije osmošolcev misli šolanje tako ali drugače nadaljevati, a hkrati je potrebno ob tem resno upoštevati, da pomeni srednje usmerjeno izobraževanje le zahtevnejšo višjo izobraževalno raven kot osnovna šola.

In kakšni so obeti letošnjim pomurskim osmošolcem, da uresničijo svoje poklicne namere?

Kar 165 se jih namerava takoj zaposliti, in če vemo, da je letno največji porabnik nekvalificirane in naknadno strokovno usposobljene delovne sile konfekcijska industrija, potem vemo, kje so njhove realne možnosti. Za kmetijsko izobraževanje se jih odloča 175, 25 pa je tistih, ki nameravajo ostati doma takoj po končani osnovni šoli. Če so to kandidati, ki bodo obdelovali svojo zemljo, z morebiti redkimi izjemami, potem je podatek razveseljiv. Razveseljivo pa je tudi, da interesi za tovrstno dejavnost iz leta v leto rastejo. Za kovinarstvo in strojništvo se jih odloča kar 263 ali 15 odstotkov celotne generacije, ker pa so to skoraj izključno fantje, pomeni kar 30 odstotkov fantovskih namer. Ali jih ima tretjina zares interes, sposobnosti in predznanja za tovrstne poklice, pa je vprašanje. Znotraj teh odločitev je absolutno vprašljivih 93 namer za poklic avtomehanika, ker niti polovica teh ne bo mogla kasneje uresničiti svoje želje.

Torej je na to potrebno misliti že sedaj, da ne bo kasneje nepotrebnih presenečenj in razočaranj. Podoben problem kopičenja je 224 deklet ali 25 odstotkov vseh deklet v konfekcijsko tekstilno usmeritev. Te imajo tudi zares možnosti zaposlitve v domači industriji skorajda zagotovljene, a ambicij za kakimi zahtevnejšimi deli ne bodo mogle uresničiti. Ekonomsko-administrativni interesi so se ustavili na razumni meji, npr. za trgovinsko usmeritev se je v regiji izreklo le 16 kandidatov za razliko od nekaj let nazaj, ko jih je bilo tudi 180 z vsemi znanimi posledicami kasneje. To seveda ne pomeni, da bi se številka 16 morala sedaj bistveno povečati. Pomembno so se zmanjšale tudi namere za opis v zdravstveno šolo in 48 namer pomeni realnost. Poseben primer so namere za elektro program, teh je 100. Znotraj teh kaže omeniti 42 namer za elektrotehnike in 41 za RTV mehanike. Prvim bi kazalo svetovati, če ne bomo izobraževali te usmeritve v Murski Soboti, da se poizkušajo porazdeliti po šolah tudi po drugih krajih v Sloveniji, ker v Mariboru zaradi velikega števila vsi ne bodo uspeli. Podobno velja tudi za RTV mehanike s to pripombo, da naj razmislijo še o drugih poklicih znotraj elektronike ali pa celo, da nekateri presedlajo na energetiko. Za pedagoško usmeritev je 98 namer, kar je veliko in glede na predvidene vpisne zmogljivosti v Murski Soboti in dvojezične v Lendavi le nekoliko preveč. Razmisliti bo potrebno, ali gre za resnične interese in sposobnosti za te poklice ali pa nam bo ta program, kot so to bili v preteklosti nekateri drugi, postal za dekleta in njihovo stisko le mašilo. Kot realne lahko ocenimo namere še za naravoslovno-matematično usmeritev (60) in družboslovno-jezikoslovno (45). Ob vsem povedanem pa je potrebno omeniti, da je še vedno premalo interesa za gradbince, živilce in v okviru gostinstva za strežbo.

Ob koncu bi veljalo zapisati, da Pomurje vseh svojih kadrov, kvalificiranih, srednje izobraženih pa tudi drugih ne more ustrezno zaposliti in jih tudi v bližnji prihodnosti ne bo moglo, saj ni novih investicij, ki bi pomembno vplivale na nove zaposlitvene možnosti. Mladi pri tem niso ničesar krivi. Tudi pomurske izobraževalne možnosti niso tako pestre in tudi v bodoče ne bodo, da bi lahko zadovoljevale večini poklicnih interesov pa tudi človeškim zmogljivostim, ki se rojevajo na tem območju. Vse to pomeni, da se bo še naprej potrebno pač bolj ali manj pogumno, z lažjim ali težjim srcem, odločati za izobraževanje in potem tudi za zaposlovanje zunaj domačega kraja in žal velja to še posebej za tiste sposobnejše in z zahtevnejšimi ali bolj redkimi poklicnimi ambicijami.

Jože BRATUŠ

Ob koncu meseca decembra je bilo v Pomurju evidentiranih 2.261 iskalcev zaposlitve, od tega 1.573 NK in priučenih, 325 s poklicno šolo, 313 s srednjo šolo, 38 z višjo šolo in 8 z visoko šolo. V nadaljevanju tabele prikazujemo pregled nezaposlenih po poklicih, kjer je frekvenca 5 ali večja.

Poklic	Občina				
	M. Sobota	Lendava	G. Radgona	Ljutomer	Skupaj
Orodjar	2	1	—	1	4
Mont. ogrev. naprav	5	1	—	—	6
Mont. vod. naprav	2	1	—	—	3
Avtomehanik	13	3	—	4	20
RTV mehanik	3	1	1	—	5
Voznik tovornjaka	9	5	3	1	18
Prodajalec	42	12	10	12	76
Kuhar	5	—	3	—	9
Natakar	10	4	3	3	20
Frizer moš. in žen.	—	—	3	3	6
Administrator	8	4	2	1	15
Kmetijski tehnik	6	2	3	6	17
Strojni tehnik	11	5	—	1	17
Kemijski tehnik	1	4	—	1	6
Elektrotehnik	6	3	—	1	10
Ekonomski tehnik	24	6	—	2	32
Medic. tehnik	39	21	5	7	72
Gimnazij. maturant	50	17	12	9	88
Admin. tehnik	6	—	—	1	7
Vzgojitelj	7	1	3	1	12
Ekonomist	1	2	1	1	5
Pred. učit. zemlj.	2	2	—	1	5
Pred. uč. razl. usmer.	8	2	—	1	11
Viš. med. sestra	1	1	—	—	2
Socialni delavec	2	1	1	1	5

Večina od navedenih poklicev je suficitarnih tudi na območju SR Slovenije.

IZVIRI MLADIH

Nekoliko z zamudo je pred nedavnim izšla prva številka glasila občinske konference zveze socialistične mladine v Murski Soboti Izviri mladih v tem šolskem letu. Očitno je problem premajhnega sodelovanja pisočih mladink in mladincev navzoč tudi tokrat, kar potrjuje tudi vsebina uvodnega sestavka.

V Izvirih mladih je vredno prebrati nekaj zanimivih prispevkov iz življenja in dela mlade generacije v soboški občini. Tako so se lotili aktualnih vprašanj v zvezi s pomenom marksističnih krožkov za izgradnjo osebnosti mladega človeka ter vloge mladega človeka kot temelja bodočnosti razvoja socialistične družbe. V aktualni temi obravnavajo problematiko alkoholizma med mladimi, pri čemer omenjajo tudi nekatere statistične podatke o vzrokih zasvojenosti z alkoholnimi pijačami in zdravljenju mladih alkoholikov.

VESTNIK URADNE OBJAVE

Leto XIX | Murska Sobota, dne 26. januarja 1984 | Št.: 2

URADNE OBJAVE občinskih skupščin: Gornja Radgona, Lendava, Ljutomer in Murska Sobota

9. **Resolucija o politiki družbenega in gospodarskega razvoja občine Ljutomer v letu 1984**

10. **Resolucija o politiki družbenoekonomskega razvoja občine Lendava v letu 1984**

11. **Odredba o spremembi in dopolnitvi odredbe o določitvi prednostnih in stranskih cest na območju občine Murska Sobota**

12. **Popravek odloka o spremembah in dopolnitvah odloka o davkih občanov v občini Gornja Radgona.**

9

Na podlagi 22. in 156. člena Zakona o sistemu družbenega planiranja in o družbenem planu SR Slovenije, 38. in 180. člena Statuta občine Ljutomer je skupščina občine na seji Zbora združenega dela, Zbora krajevnih skupnosti in Družbenopolitičnega zbora dne 26. 12. 1983 sprejela

RESOLUCIJO O POLITIKI DRUŽBENEGA IN GOSPODARSKEGA RAZVOJA OBČINE LJUTOMER V LETU 1984

I. OSNOVNE USMERITVE IN KLJUČNI CILJI DRUŽBENOEKONOMSKEGA RAZVOJA V LETU 1984

Temeljne usmeritve ekonomske stabilizacije in izvajanja družbenega plana v letu 1984 bomo delovni ljudje in občani v občini Ljutomer uresničevali v skladu z opredelitvami te resolucije, prav tako pa prevzemamo del odgovornosti za izvajanje skupno dogovorjenih ciljev in nalog družbenoekonomskega razvoja SR Slovenije in SFR Jugoslavije.

Tako kot v republiki se bo tudi v naši občini ekonomska politika opirala na odločenost delavcev, delovnih ljudi in občanov, da z učinkovitejšim delom, večjo odgovornostjo in po samoupravni poti uresničujejo naloge in cilje gospodarske stabilizacije ter družbenega in gospodarskega razvoja; da utrjujejo temeljna socialistična samoupravna produkcijska razmerja, uveljavljajo ekonomske zakonitosti in povezanosti združenega dela z vsem slovenskim in jugoslovanskim združenim delom ter pospešujejo njegovo odpiranje v svet.

Izhajajoč iz ocen gospodarjenja v letu 1983; iz sprememb in dopolnitev planskih aktov v občini in SR Sloveniji ter izhodišč dolgoročnega programa ekonomske stabilizacije so osnovne usmeritve in ključne naloge v letu 1984:

— Prizadevati si moramo za večjo dohodkovno in proizvodno povezanost organizacij združenega dela, ki bo omogočila večjo produktivnost, racionalnejšo rabo uvoznega materiala in boljšo organizacijo dela:

— povečati vključenost v mednarodno delitev dela in krepiti izvozno ponudbo;

— za povečano proizvodnjo se mora pospešiti prestrukturiranje gospodarstva in družbenih dejavnosti v občini;

— uskladiti vse vrste porab z razpoložljivimi sredstvi in blagovnimi skladi ter krepiti akumulativno sposobnost združenega dela za zmanjševanje inflacijskih pritiskov;

— s povečanjem proizvodnje hrane moramo doseči boljšo oskrbo ter zmanjšati uvozno odvisnost, kar je pogojeno z učinkovitejšim dohodkovnim in poslovnim povezovanjem;

— investicije bomo usmerjali v boljše izkoriščanje in povečanje proizvodnih zmogljivosti, da bi dvignili produktivnost, pri čemer imajo prednost naložbe, ki bodo bistveno prispevale k povečanju neto deviznega priliva in zagotavljale boljšo oskrbo gospodarstva in prebivalstva;

— medobčinska gospodarska zbornica za Pomurje se bo s svojimi aktivnostmi vključevala v dogovarjanje o novih investicijah, pri čemer pa je potrebno vztrajati na dogovorjenih olajšavah za vlaganje na manj razvitih območjih;

— krepiti in dograjevati je potrebno sistem družbenega informiranja, obrambno sposobnost in družbeno samozaščito kot sestavne dele družbenega planiranja;

— prizadevati si za skladnejši razvoj krajevnih skupnosti;

— krepitev samoupravnih odnosov ter povečanje odgovornosti za izvajanje zastavljenih nalog in ciljev.

II. MATERIALNI OKVIRI RAZVOJA V LETU 1984

Razmere na področju ekonomskih odnosov s tujino in visoke obveznosti države za odplačilo dolgov v tujini bodo v letu 1984 odločilno vplivale na razvojne možnosti v SR Sloveniji, kakor tudi v občini Ljutomer.

Glede na doseženo stopnjo družbenoekonomskega razvoja občine ter z izvajanjem razvojne politike, ki jo opredeljuje dolgoročni program gospodarske stabilizacije, moramo z večjimi delovnimi napori in rezultati ustvariti osnove, da bomo v letu 1984 dosegli naslednje okvire razvoja:

	stopnja rasti v %
— družbeni proizvod — realno	3 — 4
— kmetijska proizvodnja	3 — 4
— industrijska proizvodnja	3 — 4
— povprečna stopnja zaposlovanja	2
— izvoz — nominalno	26
— nominalna rast sredstev za skupno porabo	22,5
— nominalna rast sredstev za splošno porabo	15 — 18

Takšno rast bomo dosegli le z zavzetostjo in odgovornostjo vseh delovnih ljudi za povečan izvoz predvsem na konvertibilno področje, za večjo produktivnost, boljšo organizacijo dela, boljšim dohodkovnim in proizvodnim povezovanjem, smotrnim gospodarjenjem, bolj odgovornim izvajanjem nalog, predvsem pa bo rast proizvodnje, zaposlovanja in osebnih dohodkov v posamezni OZD odvisna od uspešnosti in učinkovitosti pri izvajanju dogovorjenih nalog.

III. RAZVOJNE NALOGE PO POSAMEZNIH PODROČJIH

1. Aktivnosti na področju ekonomskih odnosov s tujino

Izvoz blaga in storitev na konvertibilno področje je v letu 1984 prioritetna naloga, saj je od uresničevanja izvoznih planov odvisno uresničevanje vseh na drugih področjih sprejetih nalog in usmeritev.

Ljubljanska banka — temeljna Pomurska banka bo za pospeševanje izvoza blaga in storitev ter povečanja priliva s konvertibilnega področja zagotavljala sredstva za obratna sredstva predvsem za organizacije, ki bodo izvažale na konvertibilno področje.

Organizacije združenega dela, ki se do sedaj niso vključevale v izvozna prizadevanja, se bodo v letu 1984 morale v večji meri vključevati v mednarodno delitev dela in s tem prispevati k uresničevanju politike gospodarske stabilizacije.

Uvoz surovin in reprodukcijskega materiala bo predvsem odvisen od izpolnjevanja izvoznih načrtov, prednost pa bo dana zlasti OZD, ki proizvajajo za izvoz na konvertibilno tržišče. Možnost uvoza opreme bo dana predvsem tistim OZD, ki bodo modernizirale izvozno proizvodnjo oziroma zagotovile njeno tehnološko in drugo prestrukturiranje.

Za doseganje ugodnejših nabavnih pogojev je nujen skupni nastop OZD.

Izvoz se bo v občini Ljutomer nominalno povečal za 26 % napram doseženemu izvozu v letu 1983. Uvoz pa bo v letu 1984 večji za 17 % od uvoza, doseženega v prejšnjem letu.

2. Ključne naloge po posameznih področjih proizvodnje in storitev

Za doseganje predvidenih proporcev razvoja (rast proizvodnje, rast družbenega proizvoda ter rasti celotnega prihodka in dohodka) moramo doseči smotrno porabo energije ter vseh materialnih, kadrovskih in naravnih zmogljivosti.

Obenem bomo z združevanjem dela in sredstev, boljšim gospodarjenjem, večjo delovno odgovornostjo in ustvarjalnostjo, spodbujanjem inovacij, smotrnejšo organizacijo in varčevanjem na vseh področjih dosegli krepitev reproduktivne sposobnosti. Rezultat uresničevanja teh nalog bo smotrnejše in učinkovitejše gospodarjenje, kar je osnova za hitrejši družbenoekonomski razvoj.

Industrijska proizvodnja

Organizacije združenega dela bodo dosegle 3 — 4 % rast proizvodnje, kar pa bo možno doseči le ob večji in učinkovitejši izrabi obstoječih kapacitet ter vseh razpoložljivih materialnih in kadrovskih zmogljivosti.

Vse organizacije združenega dela, ki jim tržne razmere dovoljujejo delo v več izmenah, bodo izdelale v sodelovanju z družbenopolitično skupnostjo konkretne programe prehoda na delo v več izmenah. Temeljna Pomurska banka bo njihove potrebe po obratnih sredstvih prednostno obravnavala.

Gospodarska zbornica bo vsem organizacijam združenega dela nudila informacije o prostih kapacitetah in neuporabljeni opremi, surovinah in reprodukcijskem materialu ter na ta način pospeševala njihov pretok med organizacijami združenega dela.

S povezovanjem na dohodkovnih osnovah bomo nadaljevali ter s tem dosegli boljšo oskrbo z reprodukcijskimi materiali in energijo. Takšno povezovanje pa bo vključevalo tudi poslovno — tehnično sodelovanje.

Industrija kot nosilec izvozne dejavnosti bo povečala izvoz tudi z uvajanjem novih rogramov, usposabljanjem kadrov ter prilagajanjem organiziranosti, opremljenosti in organizacije dela zahtevam tujih trgov.

KMETIJSKA PROIZVODNJA

V letu 1984 planiramo 3 — 4 % rast kmetijske proizvodnje. Za doseganje take rasti je potrebno pripraviti in realizirati plane setve oziroma proizvodnje in odkupa tržnih viškov najpomembnejših poljščin.

V letu 1984 bomo odkupili skupaj 4.475 ton pšenice, od tega v organiziranem zasebnem sektorju 2.340 ton. Plan setve pšenice za sezono 1984/85 bodo pripravile kmetijske delovne organizacije do avgusta 1984. Sladkorno peso bomo v letu 1984 zasejali na 630 ha, od tega v organiziranem zasebnem sektorju 300 ha. Tako bomo v letu 1984 pridelali v obeh sektorjih 26.460 ton sladkorne pese. Za realizacijo teh ciljev je potrebno proizvodnjo pravočasno oskrbeti s kvalitetnimi reprodukcijskim materialom (semena, gnojila, zaščitna sredstva, pogonsko gorivo, mehanizacija in rezervni deli).

Pospešeno bomo izvajali melioracije in komasacije na območju Berkovci-Bolehnečici in na območju vzhodno od Ljutomera (Razkrižje. Veščica). V organizirano proizvodnjo bomo vključili 45 % vseh kmetijskih proizvajalcev z njihovo proizvodnjo. V živinorejski proizvodnji bomo s pomočjo sredstev za investicije v proizvodnji hrane obnavljali in povečali osnovno čredo. Prav tako bomo povečali težo pitane živine, povečali plodnost in mlečnost.

Z dodelano tehnologijo pitanja se bomo morali usmeriti predvsem na doma pridelano krmo.

Proizvodnja vrtnin in jagodičevja, za katero obstajajo v občini naravne danosti, moramo pospeševati obenem z razvojem sadjarstva. Organizacijo in vodenje te proizvodnje bo prevzela pospeševalna služba.

Pospeševalna služba se mora okrepiti do take more, da bo sposobna strokovno organizirati vso proizvodnjo v zasebnem in družbenem sektorju.

Nadaljevati moramo z akcijo statusnih sprememb v organiziranosti kmetijstva, ki bodo pripomogle k večji proizvodnji in doseganju boljših rezultatov.

Pridelki in proizvodi se morajo v čim večji meri predelati do finalnih proizvodov v domačih predelovalnih obratih in jih take ponuditi na tržišču.

Investicijska politika na področju kmetijstva in predelovalne industrije mora biti enotna, kar pomeni racionalnejšo delitev dela in družbeno upravičene naložbe.

GOZDARSTVO

Racionalna izraba gozdnih potencialov ter nadaljna obnova in nega gozdov sta osnovni nalogi. V letu 1984 planiramo posek 1.400 kub. metrov lesa, kar bo služilo kot surovinska osnova predvsem za lesno industrijo v družbenem sektorju in 8.000 kub. metrov v zasebnem sektorju.

V obeh sektorjih lastništva se bo pogozdilo 22 ha.

GRADBENIŠTVO

Boljše poslovno in dohodkovno povezovanje med gradbeno operativo, proizvajalci gradbenega materiala in stanovanjsko dejavnostjo bo omogočilo kontinuirano, cenejšo in hitrejšo gradnjo.

Poživitev proizvodnje v gradbeništvu in industriji gradbenega materiala bomo dosegli s povečanim obsegom stanovanjske graditve, na kar bo vplival tudi stimulativnejši sistem stanovanjskega varčevanja občanov za stanovanjsko graditev, ki ga bodo razvile banke.

V skladu z zakonom o komunalni dejavnosti moramo izvesti reorganizacijo DO Komgrad.

TURIZEM IN GOSTINSTVO

Izboljšanje in popestritev turistične in gostinske ponudbe je osnovna naloga te dejavnosti v letu 1984. To moramo doseči z obnovo obstoječih objektov (Vinski hram v Jeruzalemu, gostišče „Prlek") in z vključevanjem izven-penzionske ponudbe v osnovno ponudbo. Pri tem moramo posebno pozornost posvetiti razvoju lovskega in ribolovnega ter kmečkega in izletniškega turizma, za katere obstajajo v občini vsi naravni pogoji.

V letu 1984 bo DO Radenska TOZD Jeruzalem izdelala idejne projekte ter nadaljevala z izgradnjo turistično-rekreativnega centra v Banovcih.

Izboljšati se mora kvaliteta gostinskih storitev, kar bo omogočilo večjo rast ustvarjenega dohodka.

Radenska TOZD Jeruzalem kot nosilec turistične in gostinske dejavnosti bo s povečanjem tujskega prometa v vseh svojih kapacitetah dosegla povečanje konvertibilnega devizznega priliva.

DROBNO GOSPODARSTVO

Osnovna naloga vseh dejavnikov na področju drobnega gospodarstva bo ob zadovoljevanju potreb, zlasti deficitarnih storitev, doseganje večjega tehnološkega in dohodkovnega vključevanja v proizvodne procese družbenega sektorja gospodarstva.

Obrtna zadruga Prlekija nastopa kot organizator in povezovalec dela med temeljnimi organizacijami združenega dela in samostojnim osebnim delom tako za skupno planiranje kot organiziranje proizvodnje in storitev. V ta namen bodo organizacije združenega dela prenesle maloserijsko in individualno proizvodnjo v drobno gospodarstvo. S tem bomo dosegli širjenje storitvenih in drugih deficitarnih dejavnosti ter angažiranje sredstev občanov, posebno še delavcev, ki se vračajo z dela v tujini. Izkoristiti moramo vse možnosti, ki jih nudi samostojno osebno delo v zaposlovanju, kar nam omogoča tudi sprejeti družbeni dogovor o pospeševanju razvoja drobnega gospodarstva v občini Ljutomer.

3. Zaposlovanje

Ob ukrepih gospodarske stabilizacije in manjšem obsegu investicijskih sredstev bomo predvideno stopnjo rasti zaposlenosti dosegli predvsem z boljšim izkoriščanjem proizvodnjih zmogljivosti, kvalitetnejšim zaposlovanjem in omejevanjem dopolnilnega dela. Zaradi tega morajo OZD izdelati analize o izkoriščenosti proizvodnih zmogljivosti in ugotoviti možnosti za dodatno zaposlovanje. Pri tem bodo OZD dosledno upoštevale obveznosti do štipendistov in iskale možnosti za zaposlovanje večjega števila pripravnikov.

Pri razporejanju dohodka bodo OZD s področja gospodarstva dajale prednost ustvarjanju novih možnosti za zaposlovanje. Izkoristiti moramo tudi vse možnosti zaposlitve v drobnem gospodarstvu in kmetijstvu.

Organizacije združenega dela bodo v letu 1984 na novo zaposlile 190 delavcev (od tega v DO Mura TOZD Oblačila 75), kar pomeni, da bo povprečna stopnja rasti znašala 2 %.

V družbenih dejavnostih se bo rast zaposlenosti znižala, ob tem pa bodo zaposleni smotrneje razporejeni glede na obratovalni čas.

Pri nadomeščanju delavcev na izpraznjenih delih in nalogah in pri novem zaposlovanju bodo imeli prednost prvi iskalci zaposlitve z ustrezno stopnjo strokovne izobrazbe, ob tem pa moramo skrbeti tudi za prekvalifikacijo in dokvalifikacijo nezaposlenih delavcev.

Prav tako se mora dosledno izvajati družbeni dogovor o izvajanju kadrovske politike v občini Ljutomer, ki omogoča vsakemu posamezniku njegovim sposobnostim in znanju ustrezno delo in uveljavljanje svobodne, odgovorne in ustvarjalne osebnosti. Pri tem mora osrednjo vlogo nositi občinska kadrovska komisija in služba.

4. Politika osebnih dohodkov

Raven in rast sredstev za osebne dohodke v posameznih organizacijah združenega dela gospodarstva bo odvisna od dosežene in povečane proizvodnje, produktivnosti dela, boljše ekonomije dela in sredstev, izvoznih rezultatov na konvertibilnem področju in drugih kvalitativnih dejavnikov gospodarjenja.

Delavci bodo uporabljali in dograjevali v svojih samoupravnih splošnih aktih sprejete osnove in merila za delitev osebnih dohodkov v skladu z družbeno dogovorjenimi merili.

Rast sredstev za osebne dohodke delavcev v organizacijah združenega dela in delovnih skupnostih s področja negospodarstva bo odvisna od opravljenih programov dela, vendar v globalu največ do rasti sredstev za osebne dohodke v gospodarstvu.

5. Preskrba in politika cen

Nosilec preskrbe ABC Pomurka — TP Vesna Ljutomer bo v okviru svojih možnosti skrbelo za čimboljšo založenost, predvsem z osnovnimi življenjskimi artikli, prav tako pa tudi z blagom široke potrošnje. Tudi ostale trgovske organizacije, ki imajo trgovine na območju občine, morajo posvetiti vso pozornost oskrbi prebivalstva. Trgovine v okviru kmetijskih delovnih organizacij bodo skrbele predvsem za oskrbo kmetijstva z reprodukcijskim materialom in rezervnimi deli za kmetijske stroje.

V okviru materialnih možnosti bomo v skladu s srednjeročnim programom oblikovanja občinskih blagovnih rezerv povečali rezerve živil in drugih proizvodov ter v odvisnosti od stranja na tržišču z intervencijskim sproščanjem odpravljali kratkoročne motnje na trgu.

Odpravljanje nesorazmerij med cenami bo osnovna usmeritev politike cen v letu 1984 predvsem pri cenah proizvodov in storitev, ki so pomembni za celotno družbeno reprodukcijo ter neposredno potrošnjo delovnih ljudi in občanov. Pri tem bo večjo vlogo odigral trg s svojimi ekonomskimi zakonitostmi. Občinska skupnost za cene se bo iz svoje pristojnosti vključevala v ta prizadevanja.

6. Materialne naložbe

V letu 1984 bomo nadaljevali z izvajanjem investicij, predvidenih s srednjeročnim planom občine Ljutomer za obdobje 1981-1985. V skladu s politiko omejevanja investicijske porabe bodo naložbe usmerjene pretežno v posodobitev in modernizacijo strojne opreme, razširitev obstoječih kapacitet ter dokončanje začetih investicij v smislu prestrukturiranja gospodarstva.

Nove investicije bo možno pričeti le, če bodo usmerjene v primarno kmetijsko proizvodnjo, v izvoz na konvertibilno tržišče, proizvodnjo, ki temelji na domačem znanju, gospodarsko infrastrukturo, nadomeščanje uvoznih surovin ter objekte za zagotavljanje osnovne preskrbe prebivalst-

va. OZD bodo lahko izvajale le tiste investicije, ki bodo dobile soglasje pristojnih komisij za oceno investicij.

V letu 1984 bodo organizacije združenega dela na področju občine Ljutomer namenile za investicijska vlaganja cca 1.294 mio din, od tega za vlaganje v industriji 640 mio din oz. 49,4 % vseh sredstev, za vlaganje v kmetijstvu 603 mio din oziroma 46,6 % vseh sredstev, ostalo odpade na gradbeništvo, trgovino in obrt.

Večje investicije, ki se bodo nadaljevale oziroma pričele v letu 1984 so:

— Mura TOZD Oblačila — I. in II. faza dograditve prizidka k obstoječim objektom,

— ABC Pomurka DO Mlekopromet — predelava sirotke in dopolnitev sedanje opreme v mlekarni in topilnici,

— Križevske opekarne — pričetek izgradnje novih kapacitet za proizvodnjo strešnikov,

— DO Ljutomerčan — obnova 35 ha vinogradov, izgradnja farme za vzrejo pujskov, 2. faza rekonstrukcije mešalnice, obnova gostišča Prlek,

— KZ Ljutomer Križevci — melioracije zemljišč, izgradnja perutninarske farme.

7. Samoupravne interesne skupnosti

V SIS materialne proizvodnje in družbenih dejavnosti bomo preverili samoupravno organiziranost z vidika smotrnosti, izboljšali organizacijo del, povečali učinkovitost in dvignili strokovnost ob spremenjenih načinih izvajanja in uvajali boljšo informacijsko tehnologijo. Zato bomo v interesnih skupnostih pospešeno oblikovali racionalne skupne strokovne službe in uveljavljali njihovo strokovno odgovornost za predlagane rešitve.

7. 1. SIS s področja gospodarstva

Samoupravna stanovanjska skupnost bo v letu 1984 usmerila svoja sredstva in delo predvsem v naslednje:

1. zagotovila projektno dokumentacijo za gradnjo na Glavnem trgu (na lokaciji od Blagovnice do vključno Florine);

2. zagotovila projektno dokumentacijo za gradnjo kotlovnice v komunalno opremljeni stanovanjski soseski S-3;

3. začela z nabavo idejnih projektov za preureditev Starega trga v poslovno-trgovski center;

4. proučila možnosti o ustanovitvi stanovanjske zadruge in o možnostih graditve stanovanj preko zadruge.

Na področju investicij bo v skladu z možnostmi začela gradnjo na lokaciji od Blagovnice do vključno Florine, v kolikor bodo OZD izkazale interes za gradnjo poslovno-stanovanjskega objekta. V primeru, da interesa organizacij združenega dela ne bo, se bo samoupravna stanovanjska skupnost usmerila v začetek gradnje kotlovnic v S-3.

Na področju stanarin planira samoupravna stanovanjska skupnost, da bodo v letu 1984 dosegle največ 55 % ekonomske vrednosti.

Samoupravna stanovanjska skupnost bo z etažnimi lastniki preko ustreznih samoupravnih splošnih aktov uredila nerešeno področje o financiranju skupnih obveznosti.

Občinska komunalna skupnost bo v okviru razpoložljivih sredstev komunalno opremljala zemljišča in nadaljevala dela na izgradnji vodovoda v severovzhodnem delu občine in kanalizacije v mestu Ljutomer.

Občinska skupnost za ceste bo z razpoložljivimi sredstvi skrbela predvsem za vzdrževanje cest. Nadaljevala bo tudi z deli pri polaganju asfalt—betona na cestišča, ki so opredeljena v temeljih plana te skupnosti za obdobje 1981-1985.

Kmetijska zemljiška skupnost bo vodila nadaljnje aktivnosti pri izgradnji zadrževalnika v Bolehnečicih in pri pripravi za izvedbo melioracij in komasacij v Bolehnečicih in Berkovcih. Prav tako bo pripravljala izvedbo agrarnih operacij na področju Razkrižja, za katerega so projekti že izdelani.

Obenem bo proučila možnosti za izvajanje nadaljnjih komasacij na področju občine Ljutomer. Skrbela bo za obdelavo vseh zemljišč v občini ter aktivneje delovala na področju pridobivanja kmetov v preživninsko varstvo.

Skupnost za pospeševanje kmetijstva bo v okviru enotne politike pospeševanja proizvodnje hrane v SR Sloveniji usmerjala zbrana sredstva v premiranje priveza telet in govedi, v pospeševanje proizvodnje mleka, regresirala nakup semen in vložila več sredstev za financiranje pospeševalne službe pri TZO in TOK. Obenem bo v hribovitih predelih občine, kjer obstajajo možnosti, pospeševala razvoj sadjarstva.

Območna vodna smupnost „MURA" Murska Sobota bo nadaljevala z izvajanjem del pri dokončanju izgradnje zadrževalnika v Bolehnečicih in regulaciji Ščavnice v odseku Kokoriči-Žihlava s pritoki Lipnice in Belejca. Sofinancirala bo regulacijo Kozarice in ostalih pritokov Ščavnice v zvezi z izvedbo melioracij na vzhodnem območju občine (Pristava—Cven—Razkrižje) v vrednosti 24 mio din. Vzdrževala bo vodnogospodarske objekte in naprave v splošni rabi ter korita vodotokov, ki so v upravljanju vodnega gospodarstva.

Občinska požarna skupnost bo v letu 1984 sofinancirala nabavo opreme in motornih vozil za gasilska društva ter nadaljevala z izobraževanjem ter strokovnim izpopolnjevanjem vseh občanov ter članov gasilskih društev.

Na področju *PTT prometa* se bo izvedla investicija v izgradnjo prenosnega sistema Ljutomer—Murska Sobota z visokofrkvenčno opremo, nadaljevala izgradnjo prizidka in modernizacijo poštne zgradbe v Ljutomeru ter izgradnjo telefonskega omrežja po potrebah v krajevnih skupnostih.

7. 2. SIS s poročja negospodarstva

Omejene materialne možnosti v gospodarstvu bodo vplivale tudi na obseg sredstev za izvedbo programov v družbenih dejavnostih.

V tako določenem obsegu materialnih možnosti pa bo rast sredstev različna po posameznih dejavnostih, upoštevajoč prioriteto v občini in sicer: zdravstvo, osnovno izobraževanje, otroško varstvo in socialno skrbstvo.

Samoupravne interesne skupnosti družbenih dejavnosti so dolžne spoštovati in si prizadevati za dosledno uresničevanje stabilizacijskih programov in prvenstveno zagotavljati sredstva za izvajanje zakonskih program. Pri vseh oblikah dogovorjenih programov pa težiti k večji udeležbi uporabnikov storitev.

ZDRAVSTVENO VARSTVO

Na področju zdravstvenega varstva bo v letu 1984 dan poseben povdarek osnovni zdravstveni dejavnosti v občini.

Ob uresničevanju samoupravnih sporazumov bomo dali prednost področjem, ki zagotavljajo osnovo za smotrnejše koriščenje materialnih podlag dela, za uveljavljanje cenejših in enako učinkovitih programov na področju zdravstvenega varstva.

V skladu s sprejetim Samoupravnim sporazumom o uresničevanju zdravstvenega varstva v SRS bomo izvedli delni prenos socialne varnosti uporabnikov in s tem obveznosti neposredno na organizacije združenega dela ter v skladu s tem samoupravnim sporazumom tudi povečali udeležbo uporabnikov pri cenah za zdravstvene storitve.

Ob sodelovanju organizacij osnovne in bolnišnične zdravstvene dejavnosti bomo v letu 1984 delovali v tej smeri, da se začne zagotavljati uporabnikom večje možnosti zdravljanja na domu ter krepitvi odgovornosti in skrbi občanov za lastno zdravje.

OSNOVNO IZOBRAŽEVANJE

Na področju izobraževanja bo prioritetna naloga izvajanja zagotovljenega programa, ki ga opredeljuje zakon o osnovni šoli. Osnova za financiranje pa bo dogovorjeni standard, ki se zagotavlja na območju Slovenije na načelih vzajemnosti in solidarnosti.

V šolskem letu 1983/84 bo v 80. oddelkih osnovne šole vključenih 2047 učencev in v 10. oddelkih celodnevne osnovne šole 215 učencev, oziroma 9,2 % od skupnega števila učencev. V oddelke podaljšanega bivanja bo vključenih 326 učencev v 10. oddelkih. Dogovorjeni program se bo odvijal v okviru razpoložljivih sredstev s tem, da bodo večji del programa financirali uporabniki.

Otroško varstvo

V organizirano otroško varstvo bo vključenih 677 otrok v 35 skupinah. 254 otrok bo vključenih v celoletno pripravo na osnovno šolo; v skrajšan program, ki traja 120 ur, bo vključenih 37 otrok. Predšolski otroci, ki niso deležni navedenih programov, bodo obiskovali občasne oblike otroškega varstva (80 urni program).

Družbeno denarne pomoči se bodo preoblikovale v funkcionalne oblike. Sredstva se bodo namenila za družine, ki s svojim dohodkom ne morejo v zadostni meri zagotoviti varstva svojih otrok.

Skupnost socialnega skrbstva

V letu 1984 bo Občinska skupnost socialnega skrbstva zagotavljala sredstva za družbeno denarne pomoči najbolj socialno ogroženim občanom v občini.

Posebna skrb v letu 1984 bo varstvo duševno in telesno težje in najtežje prizadetih odraslih oseb, v smislu določil sprejetega zakona o družbenem varstvu duševno in telesno težje in najtežje prizadetih odraslih oseb in zagotavljanje združevanja sredstev za te potrebe po načelu solidarnosti.

Skupnost za zaposlovanje

Občinska skupnost za zaposlovanje bo zagotavljala potrebna sredstva za uresničevanje socialne varnosti začasno nezaposlenih delavcev in pripravnikov ter pripravo delavcev za zaposlitev. Pri tem bo posebno pozornost posvetila poklicnemu usmerjanju mladih ter obenem štipendijski politiki. Na izpraznjena delovna mesta in na nova dela in naloge bomo zaposlovali predvsem mlade, strokovno usposobljene kadre.

Skupnost socialnega varstva

Na področju socialnega varstva bo v letu 1984 dan poseben povdarek uvedbi enotne skupne evidence prejemnikov družbeno denarnih pomoči v občini.

S samoupravnim sporazumom se bomo dogovorili o osnovah in merilih za socialno varstvene pomoči in za prispevke zavezancev k socialno varstvenim storitvam.

Kulturna in telesno kulturna skupnost

Za kulturno in telesno kulturo so že v prejšnjih letih glede na omejene materialne možnosti bili programi skrčeni. V letu 1984 je potrebno vsaj ta nivo dejavnosti obdržati. Sredstva je potrebno prvenstveno usmerjati v dejavnost, ki zagotavlja osnovno zadovoljevanje potreb delovnih ljudi in občanov.

Raziskovalna skupnost

Občinska raziskovalna skupnost Ljutomer bo v letu 1984 opravljala naloge, ki so določene s samoupravnim sporazumom o temeljih plana. Pri tem si bo posebej prizadevala, da bo v program vključila raziskovalne

naloge organizacij združenega dela, ki bodo zagotavljale hitrejši gospodarski razvoj in ki bodo opravljale nekatere pomanjkljivosti sedanjega proizvodnega procesa. Take naloge so zlasti na področju pridobivanja hrane. Prav tako bo skupnost še nadalje pospeševala inovacijsko dejavnost kot sestavino delovnih procesov.

Za navedene naloge bo skupnost preko svobodne menjave dela združevala sredstva in jih bo s finančnim planom porazdelila za realizacijo programiranih nalog.

INVESTICIJSKA DEJAVNOST

Ukrepi ekonomske stabilizacije se kažejo tudi v omejenih možnostih za vlaganja v družbenih dejavnostih, kjer se sredstva zbirajo predvsem na podlagi referendumskega programa.

— V letu 1984 bo s sredstvi referendumskega programa in sredstvi vzajemnosti izobraževalne skupnosti SR Slovenije dograjen prizidek k osnovni šoli Branko Bernot Aljaž v Križevcih.

— Na področju zdravstva se bodo z zbranimi sredstvi iz referendumskega programa izvajala dela pri gradnji kirurškega bloka v Murski Soboti in priprava dokumentacije za izgradnjo ambulante v Bučkovcih.

V letu 1984 se bodo izvajale aktivnosti za realizacijo sprejetega občinskega referendumskega programa za področje izobraževanja in zdravstva.

Do konca leta 1984 bo končana izgradnja prizidka pri domu oskrbovancev v Lukavcih za lažje prizadete odrasle osebe s 124 posteljami in pomožnimi prostori.

Združena sredstva amortizacije nepremičnin se bodo v okviru letnega programa namenila za manjša popravila in obnovo objektov izvajalskih organizacij.

9. Splošna poraba

Rast splošne porabe v občini bo temeljila na doslednem izvajanju davčne politike.

V splošni porabi se bo nadaljevala skrajno racionalna poraba sredstev in povečanje učinkovitosti uprave s tem, da se bo zmanjševalo število delavcev na administrativnih in pomožnih delih v korist delavcev, ki opravljajo zahtevnejše strokovne in operativne naloge iz temeljne dejavnosti upravnih organov. Izločile se bodo tiste naloge, ki po svoji naravi ne sodijo med opravila državne uprave.

Postopno je potrebno uveljaviti normative za zagotavljanje potrebnega obsega dela kot podlago za vrednotenje programov dela.

Z enakimi ukrepi se bo povečala učinkovitost dela tudi v pravosodnih organih.

IV. OSTALE NALOGE

1. Uresničevanje nalog na področju splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite.

Na področju splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite bomo usmerili aktivnosti v skladu s srednjeročnimi usmeritvami in materialnimi možnostmi v izvrševanja naslednjih nalog:

— nadaljnja materialna in organizacijska krepitev teritorialne obrambe ter usposabljanje njenih pripadnikov,

— usposabljanje narodne zaščite in nadaljnjo podružbljanje družbene samozaščite,

— nadaljnjo usposabljanje civilne zaščite ter njeno materialno opremljanje,

— usposabljanje in opremljanje zvez in službe opazovanja in obveščanja,

— kvalitetnejšo obrambno-samozaščitno usposabljanje delovnih ljudi in občanov.

2. Krajevne skupnosti

Sredstva, ki jih združujejo OZD iz dohodka in se zbirajo pri samoupravni interesni skupnosti za komunalno dejavnost, se bodo delila na podlagi sprejetega družbenega dogovora o osnovah in načelih planiranja in o financiranju nalog krajevnih skupnosti občine Ljutomer za obdobje 1981-1985.

Prizadevati si moramo za združevanje sredstev posameznih krajevnih skupnosti ter s tem omogočiti izvedbo določenih investicijskih nalog, saj sredstva, ki se zbirajo iz naslova krajevnih samoprispevkov, ne zadoščajo za izvršitev teh nalog.

V letu 1984 bo na območju KS Razkrižje in Cven organizirana republiška mladinska delovna akcija.

V. NOSILCI IN UKREPI ZA IZVAJANJE NALOG

1. Za izvajanje nalog iz resolucije so odgovorni vsi samoupravni organi in nosilci planiranja v organizacijah združenega dela, samoupravnih interesnih skupnostih in krajevnih skupnostih, kakor tudi Izvršni svet in Skupščina občine, ob sodelovanju družbenopolitičnih organizacij v občini.

2. V ta namen bodo vse samoupravne organizacije in skupnosti do konca leta pripravile svoje dokumente o izvajanju plana v letu 1984. Pri tem morajo upoštevati usmeritve in naloge te resolucije in njenih spremljajočih dokumentov, sprejetih na nivoju občine in republike.

3. Izvršni svet Skupščine občine Ljutomer bo sproti spremljal, analiziral in poročal skupščini občine o izvajanju nalog, opredeljenih s to resolucijo.

VI. DRUGI DOKUMENTI K RESOLUCIJI

Naloge in ukrepi na posameznih področjih družbenega in gospodarskega razvoja občine Ljutomer bodo opredeljeni v naslednjih dokumentih:

1. Plan izvoza in uvoza po organizacijah združenega dela za leto 1984
2. Plan zaposlovanja po organizacijah združenega dela za leto 1984
3. Plan investicijskih naložb za leto 1984.

Številka: 30-1/82
Datum: 26/12-1983

Predsednik
skupščine občine Ljutomer
Emil KUHAR, l. r.

10

Na podlagi 156. člena Zakona o sistemu družbenega planiranja in o družbenem planu SR Slovenije ter 265. členu Statuta občine Lendava (Uradne objave, št. 37/81) so zbor združenega dela, zbor krajevnih skupnosti ter družbenopolitični zbor dne 23. 12. 1983 sprejeli

RESOLUCIJO O POLITIKI DRUŽBENEKONOMSKEGA RAZVOJA OBČINE LENDAVA V LETU 1984

I. OSNOVNE USMERITVE PRI IZVAJANJU DRUŽBENEGA IN GOSPODARSKEGA RAZVOJA OBČINE V LETU 1984

Cilji in naloge družbenoekonomskega razvoja, opredeljeni v spremembah in dopolnitvah dogovora o temeljih družbenega plana občine za obdobje 1981—1985 in v Načrtu uresničevanja dolgoročenega programa gospodarske stabilizacije so osnova za izvajanje aktivnosti družbenega in gospodarskega razvoja v letu 1984.

Težišče aktivnosti izvajalcev ekonomske politike, izhajajoč iz omenjenih dokumentov ter usmeritev zvezne in republiške resolucije bo v realizaciji naslednjih osnovnih nalog:

— selektivno spodbujanje industrijske proizvodnje — predvsem izvozne, kmetijske proizvodnje, drobnega gospodarstva in turističnega prometa,

— povečati zunanjetrgovinsko blagovno menjavo, angažiranje storitvenih potencialov v tujini,

— učinkovitejše gospodarjenje, prilagajanje proizvodnih programov tržnim razmeram in vspodbujanje raziskovalnega dela,

— postopno prestrukturiranje gospodarstva in smotrna izraba sedanjih zmogljivosti,

— sanacija deviznega in dinarskega finančnega položaja v združenem delu,

— bolše koriščenje naravnih danosti, širše povezovanje v reprodukcijskih verigah ter dopolnjevanje proizvodnih in drugih spremljajočih kapacitet z vidika izboljšanja poslovanja,

— produktivno zaposlovanje in izboljšanje kvalifikacijske strukture zaposlenih,

— uskladitev vseh vrst porabe z dejansko razpoložljivimi sredstvi in blagovnimi skladi s ciljem krepitve akumulativne sposobnosti gospodarstva in tako prispevati k zmanjševanju inflacijskih pritiskov,

— krepitev samoupravnih odnosov, večja odgovornost pri izvajanju zastavljenih nalog.

Organizacije združenega dela, delovne skupnosti in druge samoupravne organizacije in skupnosti bodo naloge in ukrepe iz republiškega in občinskega načrta uresničevanja programa gospodarske stabilizacije vgradile v svoje letne plane ali pa z njimi dogradile že sprejete stabilizacijske programe.

II. MATERIALNI OKVIRI RAZVOJA V LETU 1984

Ocenjujemo, da bo v letu 1984 možno doseči nekoliko dinamičnejšo gospodarsko rast kot je predvidena za celotno republiko. V veliki meri bo odvisno oživljanje gospodarske aktivnosti od preskrbljenosti OZD s surovinami, repromaterialom in energijo, od delovanja deviznega trga, politike cen, obveznosti za splošno in skupno porabo, posebej pa še od intenzivnosti ustrezne sanacije poslovanja INA Nafte Lendava in Gorenje Varstroj tozda Varis.

Z izvajanjem razvojne politike, predvidene z zvezno in republiško resolucijo, usmeritvami dolgoročnega programa gospodarskega stabilizacije ter dopolnjenih planskih aktov bomo ustvarili osnove, da z večjimi delovnimi napori, večjo odgovornostjo pri izvajanju zastavljenih nalog zaustavimo slabšanje pogojev gospodarjenja v občini in v zadnjih dveh letih tega srednjeročnega obdobja dosežemo ugodnejšo gospodarsko rast občine.

Pri normalni preskrbljenosti gospodarstva sprodukcijskimi sredstvi, nespremenjenih drugih pogojih gospodarjenja in doslednim izvajanjem nalog za smotrno porabo energije, surovin in reprodukcijskega materiala bomo v letu 1984 dosegli naslednje parametre razvoja:

	Stopnja rasti v %
— družbeni proizvod	
— realno	3
— nominalno	28
— industrijska proizvodnja	5
— kmetijska proizvodnja	7
— obseg storitev	2

	Stopnja rasti v %
— zaposlovanje	2,5
— izvoz	10
— uvoz	16
— sredstva za bruto osebne dohodke	22,4
— v tem: čisti OD	23,8
— sredstva za skupno porabo	22,1
v tem:	
— sredstva za SIS	22,1
— sredstva za SPIZ	21,6
— sredstva za splošno porabo	18,8
— življenjski stroški	24,0

Predvidene stopnje rasti posameznih parametrov izhajajo iz naslednjih najbolj vplivnih elementov:

— po republiški resoluciji je deflator za leto 1984 v primerjavi z letom 1983 25 %,

— predvidena rast dohodka OZD gospodarstva je 28 %, od najbolj vplivnih OZD pa planira ugodne dohodkovne rezultate v primerjavi z letom 1983 Primat TOZD Skladiščna oprema, INA Nafta TOZD Petrokemija in področje kmetijstva,

— na rast industrijske proizvodnje bo pretežno vplivala večja proizvodnja v Planiki TOZD Tovarna obutve Turnišče (ind. 110), predvsem na račun aktiviranja proizvodnje na novem traku v šivalnici in dvig tehnologije (planinski čevlji) in v INA Nafti TOZD Petrokemija, ki planira 9 % povečanje proizvodnje,

— kmetijska proizvodnja se bo povečala za predvidenih 7 % glede na to, da plan proizvodnje v letu 1983 ne bo realiziran (manjši pridelek sladkorne pese, pšenice, koruze, grozdja) in zaradi dograditve novih kapacitet za živinorejo in prašičerejo,

— obseg storitev (gradbeništvo, promet, gostinstvo) ne bo doseglo bistvenega porasta zaradi stagnacije v gradbeništvu,

— zaposlovanje se bo povečalo za 2,5 % od tega v Planiki Turnišče za 64, v Elmi za 20 in v obratu Leka za 30 zaposlenih; skupaj pa za 170 delavcev v gospodarskih OZD, zaposlenost v OZD družbenih dejavnosti pa ostane na nivoju iz leta 1983.

Na račun fluktuacije in nadomestnih zaposlitev se bo prav tako zaposlilo 170 delavcev. Skupna potreba po novih delavcih bo torej 340 delovnih mest, kar pomeni, da se število iskalcev zaposlitve ne bo zmanjšalo.

— Planirano povečanje izvoza je bistveno pod planom republiškega povprečja. Razlog za tako načrtovanje je v tem, da INA Nafta TOZD Petrokemija planira le 4 % povečanje izvoza in Planika TOZD Tovarna obutve dosega že 90 % celotnega prihodka z izvozom in bo izvoz te TOZD v letu 1984 na ravni iz leta 1983. Izvoz teh dveh TOZD pa pomeni 73 % celotnega izvoza gospodarstva občine. Ugodnejše izvozne rezultate pričakujemo v Primatu, Elmi in Tovarni varilne opreme.

Uvoz se bo povečal za 16 % na račun večjega uvoza repromateriala oz. surovin Planike (ind. 250), Tovarne varilne opreme (ind. 156) Primata (ind. 200) in Petrokemija.

— Sredstva za bruto osebne dohodke bodo v letu 1984 zaostajala v SR Sloveniji 20 % za rastjo dohodka, čisti osebni dohodki pa za okrog 15 %,

— sredstva za skupno porabo bodo zaostajala za dohodkom za okrog 21 %, od tega bodo sredstva za zavarovanje (SPIZ) zaostajala za dohodkom za 23 %.

— sredstva za splošno porabo bodo zaostajala za rastjo dohodka za okrog 33 %.

— predvidena rast cen življenjskim potrebščinam v SRS v letu 1984 bo 24 %.

III. KLJUČNE NALOGE NA POSAMEZNIH PODROČJIH IN AKTIVNOSTI PRI URESNIČEVANJU PROGRAMA GOSPODARSKE STABILIZACIJE

1. Planirano rast industrijske proizvodnje bomo dosegli z boljšim delom, to je večjo odgovornostjo in ustvarjalnostjo ter vspodbujanjem inovacij, smotrnejšo organiziranostjo in varčevanjem na vseh področjih. S ciljem zmanjševanja zunanjih vplivov na proizvodne rezultate (pomanjkanje vhodnih komponent, cene) bodo OZD okrepile medsebojno reprodukcijsko povezanost na enotnem jugoslovanskem trgu in tako izboljšale oskrbljenost s surovinami, reprodukcijskimi materiali in polizdelki. Pri izvajanju sklenjenih samoupravnih sporazumov bomo zahtevali njihovo izvajanje, pri sporazumih v katerih niso predvidene sankcije za neizvrševanje obveznosti bomo začeli postopke za ustrezne dopolnitve sporazumov. Zaradi drugih pričakovanih učinkov pa tudi zaradi prednosti pri uvozu surovin in repromateriala bomo izkoristili vse možnosti za izvoz na konvertibilno področje. Hkrati si bomo prizadevali za zamenjavo uvoženih vhodnih komponent proizvodnje z domačimi. Ob omejevalnih ukrepih ne bomo pozabili na tehnološki napredek, ki mora biti po prioriteti v ospredju. Rezultati poslovanja bodo tudi na daljši rok odvisni od prožnosti organizacij združenega dela pri izbiri svojih proizvodnih programov, od iniciativnosti pri tehnoloških in organizacijskih izboljšavah ter od gospodarjenja z družbenimi sredstvi. Za nadaljnji razvoj industrijske proizvodnje bo tudi pomemben korak storjen z odpravo, oziroma zamenjavo tržno nezanimivih programov, s ciljem večjih vlaganj v perspektivne programe v občini.

OZD: INA Nafta Lendava TOZD Strojne delavnice, Gorenje Varstroj TOZD TVO Primat TOZD Skladiščna oprema, Planika TOZD Tovarna obutve Turnišče in Elma TOZD Elektromaterial Lendava, bodo svoje zmogljivosti delovnih enot vzdrževanja in strojne obdelave aktivirale za povečanje obstoječe proizvodnje, uvedbo novih proizvodov in razširitev opravljanja storitev izven svojih organizacij združenega dela.

Zaostreni pogoji gospodarjenja omejujejo tudi obseg **investicijskih vlaganj.** V letu 1984 bo prišlo do realizacije izgradnje skladišča ure v INA Nafti. To je naložba, ki je izpadla v letu 1983 zaradi pomanjkanja finančnih sredstev. Pridobitev bo pomembna v smislu zagotavljanja pogojev za kontinuirano preskrbo s surovinami in reprodukcijskim materialom ter povečanja racionalnosti poslovanja. LEK Ljubljana bo prispeval k nadaljnjemu procesu prestrukturiranja lendavskega gospodarstva. V letu 1984 bo predvidoma zgrajen obrat za proizvodnjo antibiotikov — gentanycin, proizvodnja pa bo vplivala tudi na povečanje proizvodnje za izvoz.

V letu 1984 bo izdelana vsa potrebna dokumentacija, eventuelno bo prišlo tudi do začetka izgradnje obrata keramike pri Konstruktorju TOZD Opekarna Dolga vas.

ABC Pomurka TOZD Predelava mesa Lendava bo investirala v rekonstrukcijo mesnopredelovalnega obrata za razsekovalnico divjačine. Investicija je pomembna predvsem glede proizvodnje oz. predelave za izvoz.

V letu 1984 se bodo pričela rudarska raziskovalna dela na odpiranju rudnika pri Benici, kar bo dolgoročno prispevalo k možnostim večjega zaposlovanja v občini.

Nadaljevale se bodo priprave za gradnjo tovarne pentaeritritola in industrijski coni INA Nafte Lendava.

DO RNP Lendava bo sredstva usmerjala v izvedbo globoke raziskovalne vrtine do 4500 m, obdelavo vrtine Pg-6 in detaljna soizmenična dela.

2. Za nadaljnjo rast **kmetijske proizvodnje** je potrebno nadaljevati z zastavljenim konceptom na področju primarne proizvodnje v družbenem sektorju; zagotavljanje sredstev za odkup zemljišč mora biti prioritetna naloga. Ocenjujemo, da bo možno doseči fizični obseg povečanja kmetijske proizvodnje za 7 %.

Aktivnosti za pospeševanje proizvodnje hrane imajo v dolgoročnem programu gospodarske stabilizacije posebni poudarek. v občini je še veliko neizkoriščenih možnosti pri pridobivanju hrane, kajti le primarna proizvodnja v družbenem sektorju presega povprečje Pomurja, v vseh drugih vejah (živinoreja, zasebni sektor) predelovalna industrija pa občina zaostaja za razvojem v regiji. Naloge, ki se bodo v letu 1984 intenzivneje izvajale, so:

— spreminjanje posestne strukture ter usposabljanje kmetijskih zemljišč za večjo proizvodnjo preko komasacij in melioracij,

— v zasebnem in družbenem sektorju povečati izkoriščenost že zgrajenih hlevskih kapacitet, vlaganje v nove hlevske kapacitete in preusmeritev govedoreje predvsem na potrebe reje krav in telet,

— v sodelovanju Kmetijske zemljiške skupnosti, Kmetijske zadruge ter TOZD Poljedelstva in govedoreje, odkupiti čimveč zemlje in jo ponuditi večjim kmečkim proizvajalcem zaradi zagotovitve lastne krme za živino oziroma vključiti v obdelovalne komplekse,

— KZ Lendava mora preko svoje pospeševalne službe vspodbujati usposabljanje travnikov za večje pridelke krme zaradi zagotovitve večjih količin lastne krme. Prav tako se mora voditi akcija za večji odkup tržnih viškov, predvsem pšenice.

— večja družbenopolitična aktivnost za spreminjanje družbenoekonomskih odnosov v kmetijstvu in socialistično samoupravno podružbljanje kmetijske proizvodnje (nosilci nalog bodo: kmetijske organizacije, zemljiška skupnost, DPO in IS).

Poljedelstvo in govedoreja bo investirala v primarno pridelavo hrane in sicer za izgradnjo govejih hlevov kapacitete 900 stojišč rekonstrukcijo za 700 stojišč, opravila melioracijska dela na površini 340 ha in investirala namakalne naprave, ki bodo pokrivale 340 ha površin. Prav tako bo Kmetijska zadruga Lendava povečala kooperacijske kapacitete za 700 stojišč govejih pitancev, 200 krav molzaric, 1.000 prašičjih pitancev in 150 plemenskih svinj, kar bo 3-krat večja vrednost vlaganj kot v letu 1983.

Kmetijsko zemljiška skupnost bo skupaj s KZ Lendava v letu 1984 vodila komasacijski postopek na površini 450 ha, družbeni sektor bo odkupil 200 ha kmetijskih površin in jih vključil v intenzivno kmetijsko proizvodnjo, kakor tudi 20 ha obdelovalnih površin, ki jih pridobi družbeni sektor na račun ureditve preživnin.

3. Področje gradbeništva bo namenilo še več pozornosti angažiranju svojih zmogljivosti izven območja občine, predvsem pa v tujini. Obseg del bo gradbeništvo povečalo v letu 1984 za 2 %. V občini se bodo nadaljevali procesi za ustrezno organiziranost izvajalcev gradbene dejavnosti s ciljem kompletiranja ponudbe in večje konkurenčnosti doma in na tujih trgih. Zaradi pomanjkanja delavcev, ki končajo programe srednjega usmerjenega izobraževanja v gradbeništvu, bo potrebno sodelovanja med gradbenimi OZD in Vzgojno izobraževalnim zavodom Lendava na področju organiziranega poklicnega usmerjanja v osnovni šoli.

4. Področje **gostinstva in turizma** bo povečalo predvsem izkoriščenost hotelskih zmogljivosti. V letu 1984 bo Integral TOZD Gostinstvo povečal realizacijo za okrog 35 %. Z namenom hitrejšega razvoja bodo aktivnosti usmerjene zlasti z:

— večjo povezanost TOZD Gostinstva Lendava z matično delovno organizacijo in sorodnimi organizacijami v Pomurju na področju turistične in zdraviliške ponudbe;

— sodelovanjem TOZD Gostinstva, Turističnega društva Lendava in Občinske kulturne skupnosti pri urejanju in vzdrževanju turističnih točk v Lendavi in tudi v širši okolici;

— čimvečjo racionalno koriščenje terapevtskih in hotelskih kapacitet v hotelu »Lipa«, z dobrim sodelovanjem TOZD gostinstva, Občinske zdravstvene skupnosti in Zdravstvenega doma, z učinkovito propagando doma in v tujini, povezovanjem s turističnimi organizacijami itd.

— vzporedno z razvojem kmečkega turizma si bomo prizadevali za čim tesnejše povezovanje — le tega s hotelom Lipa, kar bo dodatno prispevalo k povečanju gostinsko-turistične ponudbe.

Preko Obrtne zadruge Lendava bomo vzpodbujali vključevanje zasebnih gostinskih zmogljivosti v turistično ponudbo občine; sekcija za gostinstvo se bo zavzemala za izboljšanje sanitarno tehničnih pogojev zasebnih gostinskih objektov.

5. Področje **cestnega prometa** bo usmerilo del svojih prevoznih kapacitet za opravljanje storitev v tujini. S ciljem večjega izkoristka prevoznih enot bo Integral TOZD Promet in delavnice namenil večjo pozornost rednemu vzdrževanju vozil in investiral v opremljenost servisnih zmogljivosti. Tudi v letu 1984 si bo potrebno prizadevati za čimvečjo racionalizacijo prevozov in zaostriti odgovornost pri vzdrževanju vozil. Pri prevozih blaga bomo temeljito proučili možnosti večje udeležbe železniškega prometa zlasti na daljših relacijah.

Da bi zagotovili pogoje za tekoči promet na mednarodnem mejnem prehodu v Dolgi vasi, bosta carinarnica Gornja Radgona in izvršni svet SO Lendava v letu 1984 vodila intenzivno pripravo za postopno urejanje in posodabljanje tega prehoda.

OZD si bodo prizadevale za zmanjševanje režijskih prevozov in se bodo preusmerile na koriščenje uslug prometnih OZD in privatnikov, s ciljem racionalnega koriščenja prevoznih sredstev. To velja posebej za OZD, katerih dejavnost je sezonskega značaja (gradbeništvo) in njihove prevozne zmogljivosti niso optimalno izkoriščene, na drugi strani pa naraščajo stroški vzdrževanja, prisotni so problemi nabave razervnih delov itd.

6. Področje **trgovine** bo namenilo posebno skrb boljši preskrbi občanov in preko maloobmejnega in obmejnega gospodarskega sodelovanja z LR Madžarsko bo DO Mercator Univerzal izvršila blagovno menjavo v okviru usklajenih planov ekonomskih odnosov s tujino. Pomembna naloga na področju maloobmejnega sodelovanja v letu 1984 bo učinkovitejše vključevanje OZD občine v obmejno gospodarsko sodelovanje. Potrebno bo proučiti možnosti za višji nivo sodelovanja, tudi možnosti za kooperacijsko proizvodnjo.

7. Hitrejši razvoj **drobnega gospodarstva** bomo dosegli s pospeševanjem tehnološkega in dohodkovnega povezovanja v industrijsko proizvodnjo združenega dela. Sproti bomo analizirali izvajanje nalog in obveznosti udeležencev družbenega dogovora o pospeševanju drobnega gospodarstva v občini, v letu 1984 pa realizirali pomembne naloge kot so:

— v skladu s predvidenimi spremembami republiškega obrtnega zakona bomo omogočili poenostavitev postopka za izdajo obrtnega dovoljenja za začetnike;

— OZD, ki vključujejo del dejavnosti drobnega gospodarstva (Integral TOZD Promet in delavnice, Gidos) bodo povečale število storitvenih opravil za potrebe občanov (servisiranje vodomerov, kleparstvo, avtopralnica).

— z ustreznejšo davčno politiko bomo omilili obdavčevanje dohodka obrtnikov, ki ne vzpodbuja večjih vlaganj. Preko davčne politike in usmerjanja dela kreditnega potenciala Ljubljanske banke, Temeljne pomurske banke M. Sobota v razvoj drobnega gospodarstva si bomo prizadevali za zainteresiranost vlaganj občanov (predvsem zdomcev) v dejavnosti drobnega gospodarstva, ki bo skladna dopolnitev industrije in gospodarstva v občini. Pri tem bo imela posebne prednosti proizvodnja oz. storitev, ki bo nadomeščala uvoz ali vplivala na večji izvoz našega gospodarstva. Zaradi potrebne povezave osebnega dela z združenim ter usmerjanja zasebne obrti v kooperacijske odnose je nujno, da se zagotovijo ustrezni pogoji za delovanje novo ustanovljene Obrtne Zadruge v Lendavi. S tem bodo pogojene tudi možnosti za boljše sodelovanje z obrtniki izven območja občine preko Zveze obrtnih združenj Slovenije, s ciljem dopolnjevanja programov.

8. Aktivnosti na področju ekonomskih odnosov s tujino

Ugotavljamo, da so možnosti nadaljnjega povečevanja deleža izvoza v celotnem prihodku občine v primerjavi z republiškim gospodarstvom v letu 1984 precej manjše. Planika TOZD Tovarna obutve Turnišče in INA Nafta Lendava TOZD Petrokemija sta v preteklih letih dosegala od 70 do 80 % deleža v vrednosti izvoza občinskega gospodarstva. Planika Turnišče že izvaža cca. 90 % celotne proizvodnje, kar je svojevrsten dosežek, TOZD Petrokemija pa vsled neusklajenih razmer na področju cen surovine — uvoženega plina na eni strani in cen proizvoda-metanola na svetovnem tržišču na tujem trgu ni konkurenčna.

Kljub nekajkratnemu povečanju obsega izvoza, ki ga nekatere OZD (Primat, Elma) planirajo za leto 1984, vključevanje v izvoz nekaterih manjših OZD (TOZD Predelava mesa, Indip) bo občinsko gospodarstvo doseglo le 10 % povečanja izvoza, v glavnem najkonvertibilni tre

Uvoz se bo predvidoma povečal za 16 % (brez uvoza surove nafte) v glavnem pa gre povečanje uvoza na račun večje proizvodnje za izvoz. V skladu z ukrepi in aktivnostmi, ki izhajajo in Načrta uresičevanja gospodarske stabilizacije v občini bodo nosilci planiranja v občini posvetili posebno pozornost naslednjim nalogam:

— v sodelovanju z razvojnimi službami bodo pospeševali izvoz blaga z visoko stopnjo predelave in visoko udeležbo novoustvarjene vrednosti v vrednosti proizvodnje. V tem okviru OZD pripravijo programe izvoza za leto 1984 in jih medsebojno uskladijo v splošnih združenjih in sekcijah. Proizvode večje vrednosti bodo v letu 1984 že izvozili: Planika Turnišče, Elma in Primat.

— nadaljevati z dohodkovnim povezovanjem z OZD v celotni Jugoslaviji zaradi večje oskrbljenosti predvsem izvozne proizvodnje s surovinami, energijo in reprodukcijskim materialom;

— povečati izvoz in uvoz z deželami v razvoju v obliki kompenzacijskih poslov in pripraviti predloge možnih dobav surovin in reprodukcijskih materialov iz dežel v razvoju;

— OZD bodo uveljavile planiranje in spremljanje deviznih tokov kot trajno dejavnost;

— OZD bodo sledile tehnološkemu razvoju predvsem pri izdelkih, s katerimi so si že pridobile kupce na tujem tržišču, da bi ohranile konkurenčno sposobnost;

— OZD bodo združevale devize za nekatere skupne potrebe, s ciljem povečevanja proizvodnje, izboljšanja osnovne blagovne oskrbe občanov itd.;

— za zagotovitev nujnega uvoza reprodukcijskega materiala bodo OZD izkoristile vse možnosti za uporabo razpoložljivih tujih blagovnih kreditov.

Glavna naloga po sprejetju določenih ukrepov pri posameznih nosilcih planiranja glede povečevanja zunanjetrgovinske likvidnosti pa bo intenziviranje aktivnosti pri uresničevanju planov ekonomskih odnosov s tujino. Načrti ukrepov OZD za povečevanja izvoza bodo predvideli tudi odgovornost v primeru neuresničevanja sprejetih ukrepov.

IV. RAZPOREJANJE DOHODKA IN USMERITVE NA PODROČJU PORABE

Pri razporejanju dohodka ostane nadaljnja zavzetost delavcev v OZD, delovnih skupnostih in drugih organizacijah, da si bodo prizadevali za krepitev materialne osnove dela. Da bo ta cilj dosežen, bo potrebno vse napore vložiti za relativno zmanjševanje porabljenih sredstev in realno rast dohodka.

Delavci v združenem delu bodo tudi v letu 1984 razporejali dohodke v skladu z dogovorom o uresničevanju družbene usmeritve razporejanja dohodka za leto 1984, pri tem pa upoštevali selektivno povečanje osebnih dohodkov glede na doseženo produktivnost, ustvarjalnost in kreativnost vloženega dela.

Vse oblike porabe (osebna, skupna, splošna in investicijska) bodo na ravni občine zaostajale za rastjo ustvarjenega dohodka.

V. NALOGE NA PODROČJU SIS

1. Samoupravne interesne skupnosti s področja gospodarstva

Samoupravne interesne skupnosti s področja gospodarstva bodo v okviru omejenih finančnih sredstev izvajale predvsem osnovne letne programe.

Na področju komunalne dejavnosti se bodo v tem letu nadaljevale že začete investicije za vodooskrbo in aktivnosti za rešitev problema odpadnih voda. Prioritetna naloga pa bo dana nadaljnjemu razvoju samoupravnih družbenoekonomskih odnosov v komunalnem gospodarstvu ter uveljavljanju ustreznih oblik samoupravnega interesnega oerganiziranja.

Po posameznih skupnostih bodo prioritetno izvajali sledeče naloge:

1.2. **Samoupravna stanovanjska skupnost** bo usmerila svoje aktivnosti v naslednje prioritetne naloge:

— uveljavljanje družbenoekonomskih odnosov v stanovanjskem gospodarstvu z večjim uveljavljanjem svobodne menjave dela med hišnimi sveti in strokovno službo Samoupravne stanovanjske skupnosti;

— izgradnja: poslovno-stanovanjskega objekta v Lendavi, 6—8 stanovanjskega objekta v Turnišču, dveh stanovanjskih objektov s 4 stanovanjskimi enotami v Dolgi vasi za družine Romov;

— namenila bo več sredstev za delno nadomestitev stanarin (subvencije);

— proučitev možnosti zamenjave naftnih derivatov s trdimi gorivi v skupnih kotlovnicah, ki pokrivajo potrebe stanovanjskih blokov;

— spremlja dinamiko prehoda na ekonomske stanarine v SRS in se prilagajali isti dinamiki tudi v občini;

— vsporedno s prehodom na ekonomske stanarine bo več sredstev namenjeno za vzdrževanje obstoječega stanovanjskega fonda, da se prepreči propadanje le-tega.

1.3. **Občinska komunalna skupnost** bo nadaljevala s komunalnim opremljanjem v individualni coni v Lendavi in z aktivnostmi za pridobitev tehnično projektne dokumentacije za rešitev problema odpadnih voda v Lendavi in Veliki Polani. Prav tako bo nadaljevala dela pri izgradnji primarnega vodovodnega omrežja Čentiba—Pince—Benica in pri razširitvi vodnih zajetij za lendavski in okoliški vodovod.

1.4. **Občinska skupnost za ceste** bo v letu 1984 prevzela od Republiške skupnosti za ceste vzdrževanje regionalnih cest na območju občine. Za vzdrževanje cest planirajo predvsem navoz gramoza, grederiranje, posnemanje bankin, čiščenje obcestnih jarkov, popravila prepustov in vzdrževanje asfalta.

1.5. **Samoupravna interesna skupnost za varstvo pred požarom občine Lendava** bo nadaljevala z opremljanjem in usposabljanjem gasilskih enot in usposabljanjem gasilskega kadra. Ustanavljala bo ga-

silska društva v KS in v OZD. Za boljšo požarno varnost pa bo kot preventivni ukrep izboljšala informiranje občanov v stanovanjskih soseskah in v KS.

1.6. **Delovna organizacija za PTT promet Murska Sobota** predvideva v letu 1984 na področju Občine Lendava razširitev kapacitet avtomatskih telefonskih central za 120 priključkov s potrebnimi prenosnimi sistemi za nadrejeno centralo v Lendavi. Predvidenih 120 telefonskih naročniških priključkov odpade na KATC Turnišče 60 in KATC Dobrovnik 60. Izvršni svet SO bo skupaj z 00 PTT M. Sobota v prvem četrtletju proučil izvajanje srednjeročnega programa PTT gospodarstva v občini in predložil ukrepe za njegovo doslednejše izvajanje

1.7. **Vodno gospodarstvo**

Območna vodna skupnost Mura M. Sobota bo v letu 1984 namenila za investicije v lendavski občini 17.750,00 tisoč dinarjev. Največji del sredstev bo namenjen za vzdrževalno ureditvena dela reke Mure na odseku Dolnja Bistrica—Šibina; za čiščenje zarasti, odstranitve naplavin in sanacije manjših poškodb na Ledavi, Kobiliskem potoku, Bukovnici z Bukovniškim jezerom, Borošnjaku ter za zadrževalniku Radmožanci.

1.8. **Elektrogospodarstvo**

Investicijska sredstva elektrogospodarstva bodo v letu 1984 namenjena za nadaljevanje izgradnje RTP 110/20 KV Lendava in prehod Lendave z okolico na napajalno napetost 20 KV. V začetku leta se bo začelo z izgradnjo 110 KV daljnovoda Ljutomer—Lendava. Za vsako od investicij bo namenjeno 36 milijonov dinarjev. 4.800 tisoč dinarjev pa bo namenjeno za 4 TP postaje v Petišovcih, Kapci, Nedelici in Trnju.

2. **Samoupravne interesne skupnosti s področja družbenih dejavnosti**

V letu 1984 bomo na osnovi programa gospodarske stabilizacije začeli z usklajevanjem razvoj družbenih dejavnosti z materialnim razvojem. Tako bodo ponovno proučene pravice, viri finansiranja in organiziranost nosilcev teh dejavnosti, spremembe znotraj posameznih dejavnosti in med posameznimi dejavnostmi so — dogovorjene v okviru republike. V letu 1984 bomo izvajali selektivno politiko na področju družbenih dejavnosti in v okviru posameznih SIS zagotavljati predvsem tiste programe, ki bodo prispevali k ohranjanju oz. povečanju učinkovitosti gospodarstva.

2.1. **Občinska izobraževalna skupnost** Lendava bo na področju osnovnega izobraževanja usklajevala obseg vzgojnoizobraževalne dejavnosti z razpoložljivimi materialnimi sredstvi. Prednost bodo dali predvsem zagotovljenemu programu v osnovni šoli, preprečevanju nadaljnjega slabšanja, materialnega položaja prosvetnih delavcev in ukrepom za postopno izenačevanje pogojev dela izvajalcev v občini. Pri dodatnem programu bo potrebno selektivno uskladiti te programe z možnostmi. Izvajalci bodo polagali več pozornosti racionalizaciji posameznih programov, ki materialno obremenjujejo učence in starše, racionalizaciji porabe materialnih sredstev ter hitrejšemu uvajanju elementov celodnevne osnovne šole v vsako šolo. Iz referendumskega programa bodo realizirani investiciji prizidek pri OŠ v Odrancih in prizidek večnamenskega prostora pri telovadnici OŠ Drago Lugarič v Lendavi.

2.2. Pri **usmerjenem izobraževanju** bodo tudi v letu 1984 nadaljevali z zastavljenimi programi v povezavi s potrebami združenega dela. Proučili pa bodo za katere vzgojnoizobraževalne in druge storitve je možno v skladu z zakonskimi določili uvesti prispevke udeležencev izobraževanja, ki naj bi temeljili predvsem na socialnih kriterijih.

Aktivnosti na področju usmerjenega izobraževanja bodo intenzivne tudi pri usmerjanju mladine v izobraževanje za poklice, ki so občini deficitarni:

— najvišji oz. visoki stopnji poklici s področja: metalurgije, strojništva, kmetijstva, rudarstva, kemijske tehnologije, varnosti pri delu ter pedagoške smeri — tehnični pouk, glasba, matematika in fizika madžarski jezik.

— na srednji stopnji poklici s področja živilske tehnologije, rudarstva in kovinarstva

2.3. **Občinska zdravstvena skupnost** programira v letu 1984 naloge, ki so pomembne izključno za ohranitev sedanje ravni zdravstvenega varstva prebivalstva. S planirano polno kadrovsko zasedbo bodo dalje krepili osnovno zdravstveno varstvo, zmanjšali čakalno dobo v ordinacijah in občutno izboljšali obseg zdravljenja na domu. S tem se lahko pričakuje realno znižanje bolniško-oskrbnih dni v bolnišničnem zdravljenju. V 1984 letu se ne predvideva nobenih razširitev fizičnega obsega zdravstvenega varstva, potrebno bo le strokovno širjenje dejavnosti z novimi metodami dela.

2.4. **V skupnosti otroškega varstva Lendava** načrtujejo, da bo obseg vzgojnovarstvenega dela ostal na ravni iz leta 1983. V letu 1984 bo skupnost dala prioriteto naslednjim nalogam:

— racionalnemu organiziranju vzgojnovarstvene dejavnosti;

— razširitvi programov v KS;

— uveljavitev funkcionalnih oblik pomoči družinam z otroci;

— uveljavitev pravic iz naslova zaščite materinstva tudi združenim kmeticam;

— izgradnja oddelka otroškega varstva v Kobilju, v Črenšovcih, Turnišču in Genterovcih, v kolikor bodo usklajeni plani financiranja glede na veljavno zakonodajo.

2.5. **Pri skupnosti socialnega skrbstva** se bo obseg nalog iz leta 1983 povečal za dodatne naloge, ki jih skupnost prevzema in so opredeljene z Zakonom o združenem varstvu duševno in telesno prizadetih odraslih oseb. Povečalo se bo tudi število vključenih otrok v prevzgojne zadeve in v rejniške družine. Pri zagotavljanju socialne varnosti starejših občanov brez virov dohodka in lastnega premoženja se bo povečala denarna pomoč kot edini vir na 40 % povprečnega čistega dohodka na zaposlenega v SR Sloveniji.

2.6. **Občinska kulturna skupnost** bo v letu 1984 nadaljevala z izvajanjem nalog, ki so si jih zastavili še v letu 1983. Obsega dejavnosti ne bodo razširjali. Prednost bodo dajali naslednjim dejavnostim:

— amaterski kulturni dejavnosti;

— kulturni dejavnosti za pripadnike madžarske narodnosti;

— varstvu in skrbi za spomenike NOV ter kulturno dediščino v naši občini.

2.7. **Telesnokulturna skupnost Občine Lendava** bo v letu 1984 nadaljevala sprejeto zasnovo razvoja množične telesne kulture in selektivnega športa. Prizadevali si bodo povečati izkoriščenost zunanjih telesnokulturnih objektov, povečati število udeležencev na področju športne rekreacije in razširiti amatersko strokovno delo v osnovnih telesnokulturnih organizacijah.

2.8. **Občinska skupnost za zaposlovanje** si bo v letu 1984 prizadevala za popolnejše izkoriščanje delovnih zmogljivosti in za preprečitev naraščanja števila iskalcev zaposlitve. V organizacijah združenega dela bo nujno ustvariti pogoje za nove zaposlitve in v proizvodnjo vključiti mladi strokovni kader. V letu 1984 bodo povečali skrb za usposabljanje in zaposlovanje invalidnih oseb ter zagotavljanju materialne osnove za socialno pomoč brezposelnim.

2.9. **Občinska raziskovalna skupnost Lendava** bo nosilec vseh potrebnih aktivnosti za konkretno izvajanje prestrukturiranja občinskega gospodarstva. Prioriteto pa bo dajala naslednjim nalogam:

— vzpodbujanju inventivne in inovacijske dejavnosti;

— sofinanciranju raziskave termalnih voda v Pomurju in sodelovanje pri nalogi o možnostih koriščenja tople vode INA-Nafte in termalne vode za ogrevanje prostorov in rastlinjakov;

— še naprej bo sodelovala pri programu proizvodnje fasadne opeke.

VI. OSTALE NALOGE

1. **Krajevne skupnosti**

Tudi v letu 1984 bodo OZD združevale sredstva za krajevne skupnosti iz dohodka OZD, ki se združujejo na posebnem računu občinskega proračuna in se delijo po kriterijih, ki so opredeljeni v samoupravnem sporazumu o financiranju programov razvoja KS za obdobje 1981—1985. Krčenje razvojnih programov samoupravnih interesnih skupnostih in krajevnih skupnostih, z ozirom na zaostrene gospodarske razmere, ovirajo izvajanje politike skladnega razvoja krajevnih skupnosti. Zato bo potrebno v KS razpoložljiva sredstva čimbolj racionalno koristiti.

2. **Splošna ljudska obramba in družbena samozaščita.**

V skladu s srednjeročnimi usmeritvami, vendar v okviru razpoložljivih materialnih možnosti bomo posebno pozornost namenili naslednjim nalogam:

— pridobivanju mladih za vojaške šole in obrambne poklice;

— organiziranju vzgoje z enotami civilne zaščite, centrom zvez in OO;

— opremljanju, oboroževanju, usposabljanju in organiziranju organizacij DPS, enot in štabov CZ in narodne zaščite v KS in OZD;

— gradnji zaklonišča osnovne zaščite in centra zvez in OO ter izpolnjevanju avtonomnega sistema zvez za organe in organizacije DPS, opremljanju in usposabljanju za to potrebnih kadrov;

— razvoju in usposabljanju teritorialne obrambe, zagotavljanje sodobne opreme in oborožitve ter izvajanju vzgoje in urejanju enot in štabov TO.

VII. DRUGI DOKUMENTI K RESOLUCIJI

Naloge in ukrepi na posameznih področjih družbenega in gospodarskega razvoja občine Lendava bodo konkretneje opredeljeni v Načrtu uresničevanja dolgoročnega programa gospodarske stabilizacije in v naslednjih spremljajočih dokumentih:

1. Dogovor o uresničevanju družbene usmeritve razporejanja dohodka v 1984 letu
2. Dogovor o izvajanju politike splošne porabe na ravni občin
3. Dogovor o usklajevanju davčne politike občin v SR Sloveniji
4. Plan jesenske in spomladanske setve 1983/84
5. Načrt zaposlovanja v letu 1984 v občini Lendava
6. Odlok o proračunu občine Lendava za leto 1984

Predsednik
skupščine občine Lendava
Mirko Hajdinjak l. r.

II

Na podlagi 9. člena Zakona o varnosti cestnega prometa (Ur. list SRS, št. 5/82) je Izvršni svet občine Murska Sobota na seji dne. 13/12-1983 sprejel

ODREDBO
o spremembi in dopolnitvi odredbe o določitvi prednostnih in stranskih cest na območju občine Murska Sobota

1. člen

Za prvo alineo 2. točke 4. odstavka 2. člena Odredbe o določitvi predsostnih in stranskih cest na območju občine Murska Sobota (Ur. Objave pomurskih občin št. 20/83) se doda besedilo:

— cesta Murska Sobota — Hodoš je prednostna v odnosu na cestne priključke iz vasi Nemčavci, Martjanci, Puconci, Seberborci, Vaneča, Dolina, Pečarovci, Košarovci, Kuštanovci, Otovci, Stanjevci, Petrovci, Križevci, Adrijanci, Domanjševci, Čepinci, Dolenci, Krplivnik in Hodoš.

2. člen

Ta Odredba začne veljati 8. dan po objavi v Uradnih objavah pomurskih občin.

Štev.: 34—6/83—5
Datum: 13/12—1983

PREDSEDNIK IZVRŠNEGA SVETA
Pavel PONGRAD

12

Primerjav z izvirnikom je pokazala, da je v besedilu Odloka o spremembah in dopolnitvah odloka o davkih občanov v občini Gornja Radgona, objavljenem v Uradnjih objavah št. 34/83, napaka. Zato dajemo

POPRAVEK
ODLOKA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ODLOKA O DAVKIH OBČANOV V OBČINI GORNJA RADGONA

1.

Pred 1. členom se vstavi novo besedilo 1. člena, ki glasi:

»V odloku o davkih občanov v občini Gornja Radgona, Uradne objave št. 9/83 se spremeni 4. člen, ki se glasi:

Davek od osebnega dohodka se ne plačuje od osebnih dohodkov, ki jih izplačujejo svojim delavcem invalidske delavnice.«

2.

Dosedanji 1. člena postane 2. člena s tem, da se besedilo 1. odstavka črta in namesto njega vstavi besedilo:

»spremeni se 8. člen tako, da se glasi«

Besedilo 2. odstavka ostane nespremenjeno, razen da se v prvi vrsti pod oznako OSNOVA vstavi besedica »do« in številka 00.000 din spremeni v številko »60.000.- din«.

3.

Zaporedne številke ostalih členov v odloku se spremenijo tako, da se pomaknejo za eno številko navzgor.

Sekretar
skupščine občine G. Radgona
Feliks PETEK

Z UPRAVE ZA NOTRANJE ZADEVE V MURSKI SOBOTI

RAZSIPNIŠKI TAT

PONEDELJEK, 16. januarja, ob 5.40 uri se je 20-letni Branko Viher s Pavlovskega vrha 14 peljal s kolesom z motorjem po cesti, ki vodi skozi Jeruzalem. Zaradi neprimerne hitrosti in neizkušenosti ni uspel izpeljati ovinka, ampak je zavil na bankino, nato pa je trčil ob drevo, in padel v 4-metrski obcestni jarek. Viher se je hudo poškodoval in so ga prepeljali v bolnico.

V TOREK, 17. januarja, ob 20.30 se je Milan Horvat iz Tešanovec peljal z osebnim avtom proti Vučji gomili. Zaradi neprimerne hitrosti v ovinku je zapeljal s ceste v jarek, nato pa na njivo, kjer se je avto prevrnil na streho. Voznika, ki se je telesno poškodoval, so prepeljali v bolnico. Materialna škoda znaša 30.000 dinarjev.

V SREDO, 18. januarja, ob 20. uri se je Robert Sternad iz Maribora peljal skozi Tišino. Vozil naj bi s preveliko hitrostjo, zato z osebnim avtom ni mogel speljati ostrega ovinka. K temu, da je avto zaneslo s ceste, je pripomoglo tudi spolzko cestišče. Trčil je tudi ob drevo. Škodo so ocenili na 150.000 dinarjev.

V PETEK, 20. januarja, so postajo prometne milice v Murski Soboti obvestili o nesreči, ki je terjala življenje 68-letnega Janeza Gomboca — oskrbovanca doma počitka v Rakičanu. Neznani voznik osebnega avta ga je povozil na lokalni cesti Predanovci — Brezovci. Ob 21.30 uri se je na upravi za notranje zadeve v Murski Soboti prijavil Peter Juhnov od Grada 178 in povedal, da je on z osebnim avtom zadel na tleh ležečega Gomboca.

V SOBOTO, 21. januarja, ob 7. uri se je zgodila prometna nesreča v bližini Radomerja. Albinu Golcu iz Ljutomera je nenadoma pred avto skočila srna, zato je zapeljal na levo v jarek. Materialna škoda znaša 50 tisoč dinarjev, voznikova sopotnica Nevenka G. pa se je poškodovala.

V PETEK, 20. januarja, je prišlo do hude prometne nesreče v Trnju. Stanislav Gabor iz Trnja naj bi izsilil prednost pred osebnim avtom, ki ga je vozil Stanislav Tkalec iz Trnja. Kljub temu pa do nesreče menda ne bi prišlo, ko bi vozišče ne bilo spolzko. Škoda znaša 50.000 dinarjev.

Tudi v prejšnjem tednu je bilo na območju Pomurja veliko tatvin. Preden bomo navedli nekaj primerov, naj sporočimo, da so delavci UNZ prišli na sled storilcu tatvine. V prejšnji številki smo namreč poročali, da je bil okraden eden izmed soboških gostilničarjev, kateremu je tat izmaknil 100.000 dinarjev. Medtem so storilca že izsledili. Gre za občana, ki je sicer v zaporu, vendar je bil doma na nekajdnevnem dopustu. V tem času je obiskal gostilničarjevo stanovanje in odnesel zajetno vsoto. Kaže, da zna tudi dobro trošiti, saj je v nekaj dneh zapravil skoraj ves denar. Potem ko so ga prijeli, je imel le še 1650 dinarjev.

Tudi drugi nepridipravi ne mirujejo. Najprej vest iz Stogovec. Tu so objestneži razbili 4 okenska stekla na osnovni šoli in na zadružnem domu, enako dejanje pa so storili tudi na hiši Vinka P. Na cesti Žiberci-Podgorje je bilo ponoči izpuljenih 20 plastičnih smernikov in 10 lesenih snežnih kolov, poškodovani pa so tudi krajevna tabla in dva druga prometna znaka. Skupna škoda znaša čez 15.000 dinarjev.

Štefan H. iz Šalovec je ob denarnico. To mu je nekdo izvlekel iz zadnjega hlačnega žepa, medtem ko je v Murski Soboti čakal na avtobus. Če bi storilec odnesel zgolj denarnico, ne bi bilo hudo, toda z njo vred je odšel tudi denar v skupni vrednosti 40 tisoč dinarjev in dokumenti.

Denar pa ni varen niti v stanovanju. Tilka B. iz Melinec je prijavila tatvino 57.000 dinarjev, ki jih je nekdo odnesel iz hiše.

Velikokrat tudi ključ ne pomaga. Na domačiji v Kraljevcih so sicer hišo dobro zaklenili, kljub temu pa je nekdo ukradel 3.400 dinarjev in 4 kilograme mesa.

Med 19. in 20. januarjem je bilo vlomljeno v skladišče Rdečega križa v Lendavi na Partizanski cesti. Vlomilec je odnesel nekaj rabljenih oblek.

DES Elektro je oškodovan za 25.000 dinarjev. Toliko so namreč vredni železni kotni profili, ki jih je nekdo odvil z železnega »droga« na daljnovodu pri Krogu.

Iz spalnice v Gubčevi ulici v Murski Soboti je izginilo 4.700 dinarjev. Za storilcem še poizvedujejo.

Iz Lendave pa poročajo o nenavadni tatvini. Izginile so namreč tri posode za smeti, s čemer je Gidos oškodovan za 8.400 dinarjev.

Nepridiprava pa je v Murski Soboti v Gregorčičevi ulici pritegnila obtočna vodna črpalka, pobral pa je še brusilko, nekaj klešč, 5 kilogramov mesa, za pomiritev živcev pa še 2 kilograma kave. Škoda znaša 18.000 dinarjev.

Š. S.

Drevesa morijo

Zima je obdobje, ko marsikje poje motorna žaga. To pa je tudi čas, ko se — žal — zgodi veliko nesreč. Te so posledica neprevidnosti pri delu. Medtem ko poklicni gozdni delavci stalno nosijo čelade in si jih zasebniki ne nataknejo, zato se lažje in hujše telesne poškodbe delavcev v zasebnih gozdovih kar vrstijo. Doklej?

V soboto, 21. januarja, se je ob 11.15 uri zgodila huda delovna nesreča v gozdu ob magistralni cesti pri Crenšovcih. Tam so podirali drevje Jože Kolenko, njegov sin Vlado in sosed Jože Horvat. Z motorno žago je rokoval Vlado, Jože Horvat je pospravljal les, Jože Kolenko pa je bil na cesti in pazil na promet, da ne bi kak avto naletel na podirajoče se drevo. Pri tem pa je bil, kot kaže, premalo pazljiv, saj ga je drevo zadelo po glavi in je za posledicami takoj umrl.

TURNIŠČE: cene pujskov

Pretekli četrtek so reji pripeljali na sejmišče v Turnišču 166 pujskov, starih od 7 do 10 tednov. Prodali so jih le nekaj nad 50, ker je bilo kupcev bolj malo. Cene so se gibale od 6.500,00 do 7.500,00 dinarjev za par pujskov. Sejmišče odpirajo ob 7.30.

Prispevki za kirurgijo

Sodelavci ABC Pomurka, obrat Rakičan TOZD Tov. močnih krmil M. S. (namesto venca na grob pokoj. mame Toma Runjaka) — 4.650,00 din; Zemljič Rudi, Šratovci 2 b (namesto venca za Zemljič Rudolfa) — 10.000,00 din;

ABC Pomurka DO Agromerkur OOZS M. Sobota (namesto venca na grob pokojnih mame od Terezije Hajdinjak, mame od Marije Šerbec, očeta od Ladislava Kopinja, očeta Marjana Lukač in mame Dragoljuba Pjević) — 5.000,00 din; Potrošnik Murska Sobota OOS skupne službe (namesto venca na grob pok. očetu Janka Škrileca) — 1.000,00 din; Potrošnik Murska Sobota OOS TO IZ (namesto venca na grob pok. očetu Franca Škrileca) — 1.000,00 din; ABC Pomurka Delovna skupnost SOZD M. Sobota (namesto venca za pok. Eriko Kovač) — 2.000,00 din; OO sindikata ABC Pomurka DS SOZD Murska Sobota (namesto venca za pok. Leopolda Vučina iz Gederovec in pok. Marijo Grabor IZ M. Sobote) — 4.000,00 din; Milica Juranovič, Podgradje 35 — 1.000,00 din; Martin Škafar, Ižakovci 166 — 1.000,00 din; ABC Pomurka DO Agromerkur TOZD Transport M. Sobota (namesto venca na grob p. matere Dragoljuba Pjevića) — 2.000,00 din; Kolektiv farme Nemščak (namesto šopka na grob vet. Romana Mecilošeka) — 450,00 din; Krajevna organizacija ZRVS Bodonci (namesto venca Karela Kuzmiča) — 1.000,00 din; Štefan Kuhar, Puconci 102 (namesto venca na grob pok. Nikolaja Janoša iz Adrijenec) — 1.000,00 din; Jože Lebar, Mozelj, Kočevje (namesto venca na grob pok. Martina Lebarja iz Hotize) — 3.000,00 din; Štefan Kofjač, ključav. Lendavska 34, M. Sobota — 10.000,00 din; Družina Jožeta Močana, M. Sobota, Štefan Kovača 21 (namesto cvetja na grob pok. Erike Kovač, M. Sobota) — 1.500,00 din; Družina Miloša dr. Borovšaka, M. Sobota, Borisa Kraigherja 26 (namesto venca na grob pok. Janeza Škrileca, M. Sobota) — 2.000,00 din; Družina Arpada dr. Norčič-a (namesto venca na grob pok. Erike Kovač, M. Sobota) — 1.500,00 din; Družina Arpada dr. Norčiča, M. Sobota (namesto venca na grob pok. Janeza Škrileca, M. Sobota) — 1.500,00 din; Alojz Kirič, Kapelski vrh 66 — 400,00 din;

DAROVALCEM SE ZAHVALJUJEMO!

Prispevek nakazujte na račun: 51900-763-30297

ABC POMURKA
KMETIJSKO GOSPODARSTVO
RAKIČAN, n. sol. o.
Rakičan

»ABC Pomurka — KG Rakičan na podlagi sklepa komisije za delovna razmerja pri TOZD PG Beltinci **objavlja** prosta dela in naloge

— dveh živinorejcev

na ek. enoti M. Sobota.

Kandidati morajo poleg splošnih pogojev, določenih z zakonom izpolnjevati še naslednje:
— osnovnošolska izobrazba in
— 6 mesecev delovnih izkušenj.

Delovno razmerje se sklene za nedoločen čas. Stanovanja ni. Fismene prijave pošljite na naslov:
Kadrovska služba pri ABC Pomurka — KG Rakičan p. M. Sobota v roku 8 dni od dneva objave tega oglasa.

Pred dnevi sta proslavila zlato poroko Franc in Genovefa Sovič iz Nunske grabe. Kljub temu, da sta si oba nadela sedem križev — Franc je star 74 let, Genovefa pa 72 let, sta še oba mladostna in čila. Imata 11 otrok, 22 vnukov in 5 pravnukov. Zlatoporočno listino in darilo občinske skupščine Ljutomer jima je izročil predsednik skupščine občine Ljutomer Emil KUHAR. Hkrati jima je zaželel še mnogo srečnih skupnih let.

Tekst in foto: Marija TIVADAR

ZLATA POROKA V BELTINCIH — V krogu svojih najbližjih sta preteklo nedeljo praznovala petdeset let skupnega življenja 74-letni Franc Pintarič in tri leta mlajša žena Marija. Kljub starosti sta zakonca še čila in zdrava. Imata šest otrok in enajst vnukov.

Foto: F. Maučec

FERI MAUČEC

3

60 LET NOGOMETA V POMURJU

Razpuščena nogometna sekcija

Nogomet tudi drugo leto po ustanovitvi športnega kluba Mura v Murski Soboti ni napredoval, kar je mogoče sklepati po tem, da se moštvo ni vključilo v spomladanski del tekmovanja Nogometne podzveze Ljubljana — okrožje Maribor v sezoni 1925/26, temveč so vsa srečanja predali brez borbe. V letu 1926 je SK Mura odigral le dve prijateljski tekmi z Ljutomerom in Rapidom iz Maribora. Stanje se ni spremenilo tudi v naslednjem letu in 22. aprila 1928 je bila nogometna sekcija pri športnem klubu Mura razpuščena. Vse vzroke, da se je upravni odbor SK Mure odločil za ta korak je težko našteti. Prav gotovo pa so bili odločilni neuspehi nogometašev in vedno večja uveljavitev ženske rokometne sekcije — „hazena". Rokometašice SK Mura so namreč v tem času dosegale izredne uspehe, saj so celo osvojile naslov republiškega in državnega prvaka. Poleg tega pa so rokometašice SK Mure tudi premagale prvakinje Italije z visokim rezultatom 20:8 in tesno izgubile z evropskim prvakom Slavijo iz Prage s 5:7. Ti uspehi soboških rokometašic so bili prava senzacija ne samo za Pomurje temveč vso državo. Za SK Mura so igrale: Ilonka Flegar, Anica Tručl, Ženi Nemeš, dr. Gabrijela Ravnikar-Kardoš, Elizabeta Jonaš, Ana Cvetko in Marica Cimperman. Poleg rokometašic pa se je začela vse bolj uveljavljati tudi namiznoteniška sekcija SK Mura, ki se je razvila v eno najmočnejših v državi. Namiznoteniška igra, takrat imenovana ping-pong, se je v Murski Soboti pojavila leta 1926. Pomeni, da je Murska Sobota zibelka slovenskega namiznega tenisa, saj so v Ljubljani začeli igrati z belo žogico šele leto kasneje. Namizni tenis se je naglo razvijal in člani SK Mura so dosegali izvrstne rezultate. Tako je leta 1930 Janez Nemec (Cani) postal državni prvak med posamezniki.

Nogometni moštvi SK Mure in ISSK Maribor leta 1932

USTANOVITEV SK PREKMURJE

Ob izrednih uspehih rokometašic in igralcev namiznega tenisa SK Mura je razumljivo, da se je zanimanje za nogomet zmanjšalo. Kljub temu pa je še vedno bilo nekaj ljudi, ki so se navduševal nad nogometno igro. To so bili predvsem trgovci in obrtniki, ki so se po razpustitvi nogometne sekcije pri SK Mura odločili za ustanovitev SK Prekmurje. Z ustanovitvijo športnega kluba Prekmurje so želeli pritegniti tudi nogometaše iz Dolnje Lendave, ki še vedno niso imeli svojega kluba. Toda do registracije športnega kluba Prekmurje ni prišlo in po dveh mesecih je prenehal delovati.

Članska izkaznica ŠK Mure ob ustanovitvi

NOGOMETNA SEKCIJA PONOVNO OŽIVI

Kmalu po prenehanju delovanja SK Prekmurje ponovno oživi nogometna sekcija SK Mure. Bilo je to junija 1928. leta, ko so v klub prišli nekateri novi nogometaši: I. Norčič, Malačič, Tivadar, Vogrinčič, Kardoš in Nemec. V letu 1928 je SK Mura nastopal v naslednji postavi: Čenar, Norčič II, Turk II, Malačič, Tivadar, Vogrinčič, Šimon, Debelak, Kardoš, Nemec I in Benčec. Rezervi pa sta bili Turk I in Nemec II. V tem letu je SK Mura odigral pet tekem, med njimi z Ljutomerom in Lendavo. Srečanje z Ljutomerom se je končalo neodločeno 5:5, medtem ko je Lendava premagala Muro s 4:0, kar je bila prva zmaga Dolnje Lendave nad Muro. Oživitev nogometne sekcije ŠK Mura pa je bila kratkotrajna, saj za naslednje leto ni bilo mogoče ugotoviti, da bi Sobočani odigrali kakšno tekmo. (nadaljevanje)

Radijski in televizijski spored od 27. januarja do 2. februarja

PETEK

RADIO MURSKA SOBOTA

16.30 — Pet najboljših ta teden — glasbena lestvica, 17.00 — Aktualno v petek, 27. januarja, 18.00 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 19.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.

TV LJUBLJANA

Počitniški TV spored:
9.00 Čebelko Hlaček. 9.25 A. Lindgren: Erazem in potepuh, otroška nadaljevanka. 10.00 Zemljepisne posebnosti: Živali, ki jih ni nihče ljubil. 10.50 Dogodivščine rumenega kovčka, sovjetski film. 12.05 E. Peroci: Nina in Ivo — Na oni strani srebrne črte (do 12.20). 17.25 Poročila. 17.30 Domači ansambli: Ansambel Oglarji. 18.00 Modro poletje, španska mladinska nanizanka. 18.25 Obzornik ljubljanskega območja. 18.40 Turizem — možnost in priložnost, izobraževalna serija. 19.10 Risanka. 19.20 Cik cak. 19.24 TV in radio nocoj. 19.26 Zrno do zrna. 19.30 TV dnevnik. 19.55 Vreme. 19.57 Propagandna oddaja. 20.00 D. Butler-V. Labella-G. Montaldo: Marco Polo, italijanska nadaljevanka. 21.10 Propagandna oddaja. 21.15 Ne prezrite. 21.30 Kviz. 22.35 TV dnevnik II. 22.50 Vsi prijazni tujci, ameriški film.

ljubljanska banka
Ponovna banka

TV ZAGREB

Prvi program
9.20 Zimski šolski spored, 17.40 Poročila, 17.45 Otroška oddaja, 18.15 TV koledar, 18.25 Kronika reških občin, 18.45 Pod zastavo, 19.15 Risanka, 19.30 Dnevnik, 20.00 Marco Polo, 21.15 Zabavnoglasbena oddaja, 22.00 Dnevnik, 22.15 Kulturni magacin.

TV AVSTRIJA

Prvi program
9.00 Jutranja poročila, 9.05 TV v šoli, 10.30 Tudi slon se moti (film), 12.10 SP v smučanju, 13.15 Opoldanska redakcija, 17.00 Eci, peci, pec, 17.25 Risanka, 17.30 Don Kihot, 17.55 Spanček Zaspanček, 18.00 Pan-optikum, 18.30 Družinski magacin, 19.00 Avstrija v sliki, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Primer za dva, 21.20 Prednost, 22.10 Šport, 22.20 Nočni studio.

Drugi program
17.30 Vzgojna oddaja, 18.00 Galerija, 18.30 Vesoljska ladja Enterprise, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Po zametenih sledeh, 21.00 Znanost, 21.20 Politika v petek z 10 pred 10, 22.20 V stotinki sekunde (film).

TV MADŽARSKA

8.15 in 14.55 Šolska TV. 10.00 Kratki filmi: Luknja v morju; Zgodbe na vlaku; Godba na pihala. 16.35 Prijatelj narave. 16.55 Vaba, 10 minut za ribiče. 17.05 Poper. 4. del. 18.00 Okno. 19.30 TV dnevnik. 20.00 Muhasti letni časi, zabavni magazin. 22.15 Še pol ni res, kviz. 21.45 Dr. Faustus, 1. del TV igre. 22.35 TV dnevnik.

TV KOPER

14.00 Odprta meja — oddaja v slovenskem jeziku — Videoteleks, 16.30 Odprta meja — oddaja v slovenskem jeziku — Videoteleks, 17.00 TVD novice, 17.05 TV šola: — »Trilli« — otroška oddaja, 18.00 Rumpole — serijski film, 18.50 Princesa »Zaffiro« — risanke, 19.30 TVD vse danes, 19.50 Drevi, 20.00 Aktualna tema 20.30 Film: Malteški sokol. Igrajo: Humphrey Bogart, Mary Astor, Peter Lorre. Režija: John Huston, 22.00 TVD nocoj, 22.10 Visoki pritisk — glasbena oddaja.

SOBOTA

RADIO MURSKA SOBOTA

16.30 — Glasbena paleta po vašem izboru, 17.00 — Aktualno v soboto, 28. januarja, 18.00 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 19.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.

DEŽURSTVO: 14.00 do 17.00 (telefon: 21-232)

TV LJUBLJANA

8.10 Poročila. 8.15 Zbis — povodni mož. 8.35 Ciciban, dober dan: Zimske težave. 8.50 Meseček, otroška oddaja TV Beograd. 9.20 Mali svet, otroška oddaja TV Zagreb. 9.50 I. Otrin: Pesem giba: Eksperiment. 10.10 Pred izbiro poklica: Poklici v steklarstvu. 10.30 Človek in zemlja: Kozorog — 1. del, španska dokumentarna serija. 10.55 Ljudje in zemlja — ponovitev. 11.50 Propagandna oddaja. 11.55 Garmisch: Svetovni pokal v smučanju — smuk za moške, prenos (do 13.00/30). 15.40 Poročila. 15.45 Elektronikove dogodivščine, sovjetska nadaljevanka. 17.00 PJ v košarki — Zadar : Cibona, prenos; v odmoru . . . 18.30 Skrivnostni svet Arthurja Clarkea: Prikazni iz globin, angleška dokumentarna serija. 18.55 Risanke. 19.10 Risanka. 19.20 Cik cak. 19.24 TV in radio nocoj. 19.26 Zrno do zrna. 19.30 TV dnevnik. 19.55 Vreme. 19.57 Propagandna oddaja. 20.00 Jezdec na motorju, ameriški film. 22.00 Propagandna oddaja. 22.05 Zrcalo tedna. 22.20 Dober večer, zabavno glasbena oddaja TV Zagreb. 23.05 Poročila.

TV ZAGREB

Prvi program
9.20 Zimski šolski program, 11.55 SP v smučanju, 14.40 Sedem TV dni, 15.15 Mozaik, 16.45 Poročila, 16.50 TV koledar, 17.00 Košarka: Zadar—Cibona, 18.30 To je to, 19.15 Risanka, 19.30 Dnevnik, 20.00 Zasebno življenje, 21.45 Odrske luči.

TV AVSTRIJA

Prvi program
9.00 Jutranja poročila, 9.05 TV v šoli, 9.55 SP v smučanju, 13.15 Opoldanska redakcija, 13.25 SP v smučanju, 14.15 Burleska, 14.30 Črna ovca (film), 16.00 Iz parlamenta, 17.00 Otroška oddaja, 17.55 Spanček Zaspanček, 18.00 Tedenski TV spored, 18.25 Dober večer v soboto, 19.00 Avstrija v sliki, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Nekdo bo zmagal, 21.05 Šport, 22.25 Večer rocka in klasike.

TV MADŽARSKA

8.05 Naš ekran. 8.25 Za otroke. 10.10 Ponovitve: Wagner; Pulzus. 14.10 Za otroke. 15.05 Madžarski muzeji. 15.35 Za najstnike. 16.35 Kuhajmo. 17.10 Kamili Feleki. 18.05 Diagnoza. 18.25 Parabola. 19.30 TV dnevnik. 20.00 Filmski koktajl: Diana Ross; Burleska; Sasha Distel; Človek z juga; Vaba, kriminalka; Balet. 23.50 TV dnevnik.

TV KOPER

12.00 Garmisch Partenkirchen — Smučanje, moški spust — Svetovni pokal, 15.55 Garmisch Partenkirchen — Smučanje, moški spust — Svetovni pokal/ponovitev, 16.55 TVD novice, 17.00 Košarka: Zadar, Zadar—Cibona — Jugoslovansko prvenstvo, 18.30 Innsbruck: Bob — 4 (1 — 2) — Evropsko prvenstvo, 19.30 TVD vse danes, 19.50 V kuhinji z nami + glasbena oddaja, 20.30 Lucy in njeni — serijski film, 21.00 Dolgo iskanje — dokumentarna oddaja, 22.00 TVD nocoj, 22.10 Nočni film.

NEDELJA

RADIO MURSKA SOBOTA

10.05 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 11.00 — Srečanje na pomurskem valu, 12.00 — Spored v madžarskem jeziku, 13.00 — Doma in onkraj meja, 13.30 — V nedeljo popoldne (kmetijska oddaja, humoristično-satirična priloga), 14.30 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 16.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.

DEŽURSTVO: 9.00 do 13.00 (telefon: 21.-232)

TV LJUBLJANA

8.25 Poročila. 8.30 Živ žav, otroška matineja. 9.35 Modro poletje, španska mladinska nanizanka. 10.00 Fantje s Hill Streeta, ameriška nanizanka. 10.50 Propagandna oddaja. 10.55 Garmisch: Svetovni pokal v smučanju — supervelesalom, prenos. 12.30/45 625, oddaja za stik z gledalci. 12.50/13.05 Poročila (do 12.55/13.10). 14.10 Prisluhnimo tišini, oddaja TV Koper za slušno prizadete. 14.40 Visok pritisk, glasbena oddaja TV Koper. 15.20 Alpe-Jadran, informativni magazin. 16.05 Poročila. 16.10 Letniki: Letniki 1960—70. 17.05 Športna poročila. 17.30 Denar od doma, ameriški film. 19.10 Risanka. 19.15 Cik cak. 19.23 TV in radio nocoj. 19.25 Zrno do zrna. 19.30 TV dnevnik. 19.55 Vreme. 19.57 Propagandna oddaja. 20.00 Prihod olimpijskega ognja v Dubrovnik, prenos. 20.30 G. Mihič: Šoferja, nadaljevanka TV Beograd. 21.30 Športni pregled. 22.00 Naši olimpijci: Smučarski tekači, dok. oddaja. 22.35 Poročila.

TV ZAGREB

Prvi program
10.20 Poročila, 10.30 Nedeljsko dopoldne, 12.00 Kmetijska oddaja, 13.00 Svetovalnica za starše, 13.30 Samovzgoja, 14.00 Narodna glasba, 14.30 Modro leto, 15.30 Sestanek brez dnevnega reda, 17.40 Kratka hoja do dnevne svetlobe (film), 18.55 Pred VI. svetovnim festivalom animiranega filma, 19.30 Dnevnik, 20.00 Kamionarja, 21.30 Športni pregled, 22.00 Praga, 22.30 Dnevnik.

TV AVSTRIJA

Prvi program
10.55 SP v smučanju, 12.15 Tiskovna ura, 15.00 Zdravnik na morju (film), 16.30 Dok. film, 17.05 Lutke, 17.15 Risanka, 17.40 Čeladek, 17.45 Klub seniorjev, 18.30 Iz živalskega sveta, 19.00 Avstrija v sliki, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Operetni karneval, 22.00 Šport.

TV MADŽARSKA

10.25 Mali nogomet. 12.15 Impresionizem. pon. 14.00 Gola resnica, angleški film. 15.40 Telešport: Športniki leta. 17.15 Nedeljska glasba. 18.00 Delta. 19.00 Teden; aktualne reportaže. 20.00 Poročila. 20.05 Kratek film. 20.15 Operete; pustna revija. 22.00 Športna poročila. 22.15 Tibor Huszar, portret.

TV KOPER

11.00 Garmisch Partenkirchen — Smučanje, veleslalom moški — Svetovni pokal, 17.00 Innsbruck: Bob — 4 (3 — 4) — Evropsko prvenstvo, 18.00 Film: Malteški sokol. Igrajo: Humprey Bogart, Mary Astor, Peter Lorre. Režija: John Huston, 19.30 TVD stičišče, 19.45 Visoki pritisk — glasbena oddaja, 20.30 Film: Zlata kočija. Igrajo: Anna Magnani, Duncan Lamont. Režija: Jean Renoir, 22.00 Dubrovnik — Prihod olimpijskega plamena. 22.15 Dokumentarna oddaja, 22.30 Jugoslovanski pevci — Mery Cetinić.

PONEDELJEK

RADIO MURSKA SOBOTA

16.00 — Po domače, 16.30 — Aktualno v ponedeljek, 30. januarja (šport, kronika, Najbolj iskane plošče preteklega tedna), 18.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.

TV LJUBLJANA

Počitniški TV spored:
9.00 Čebelko Hlaček. 9.25 Risanka. 9.30 Skrivnostni otok, špansko-francoska serija. 10.25 Mladi virtuozi: Trobenta. 10.40 Zemljepisne posebnosti: Nevidni svet. 11.35 Kolargol in čudežni kovček, poljski film. 12.45 E. Peroci: Nina in Ivo — Kaj je Nina našla (do 13.00). 17.05 Poročila. 17.10 Meseček, otroška serija TV Beograd. 17.40 Ideali in dvomi: Denarna morala, izobraževalna oddaja. 18.25 Podravski obzornik. 18.40 Pet minut za rekreacijo. 18.45 Glasba za mlade. 19.15 Risanka. 19.20 Cik cak. 19.24 TV in radio nocoj. 19.26 Zrno do zrna. 19.30 TV dnevnik 1. 19.55 Vreme. 19.57 Propagandna oddaja. 20.00 Zvonimir Bajsić: LED, monodrama TV Beograd. 21.10 Spoznano, neznano, oddaja o znanosti. 22.20 TV dnevnik II.

Oddajniki II. TV mreže:
17.25 TV dnevnik. 17.45 Kresalo, lutkovna predstava. 18.15 Transnacionalne družbe. 18.45 Glasbeni album. 19.00 Športna oddaja. 19.30 TV dnevnik. 20.00 Znanost. 20.50 Zagrebška panorama. 21.05 Intermezzo. 21.15 Borgijci, angleška nadaljevanka. 22.05 Hit meseca (do 22.50).

TV ZAGREB

Prvi program
9.15 Zimski šolski spored, 17.40 Poročila, 17.45 Lutke, 18.15 TV koledar, 18.25 Kronika bjelovarskih občin, 18.45 Glasba za mlade, 19.15 Risanka, 19.30 Dnevnik, 20.00 Hasanaginica, 21.20 Izbrani trenutek, 21.25 Zunanjepolitična oddaja, 21.55 En avtor, en film, 22.15 Dnevnik.

TV AVSTRIJA

Prvi program
9.00 Jutranja poročila, 9.05 TV v šoli, 10.30 Črna ovca (film), 12.00 Iz parlamenta, 13.00 Opoldanska redakcija, 17.00 Eci, peci, pec, 17.30 Stari parnik, 17.55 Spanček Zaspanček, 18.00 Višje, hitreje, močneje, 18.30 Družinski magacin, 19.00 Avstrija v sliki, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Šport v ponedeljek, 21.50 Mazurski robček (film).

Drugi program
18.00 Vidiki, 18.30 Vesoljska ladja Enterprise, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Družina Merian, 21.05 Samo ne resničnost, 21.50 10 pred 10. 22.20 Postanek (film).

ljubljanska banka
Ponovna banka

TV MADŽARSKA

Ni sporeda

TV KOPER

14.00 Odprta meja — Oddaja v slovenskem jeziku — Videoteleks, 16.30 Odprta meja — Oddaja v slovenskem jeziku — Videoteleks, 17.00 TVD novice, 17.05 TV šola: — Čudeži narave, dokumentarna oddaja, — Risanke. 17.30 Film: Zlata kočija. Igrajo: Anna Magnani, Duncan Lamont. Režija: Jean Renoir, 19.00 Športni pregled, 19.30 TV vse danes, 19.50 Drevi, 20.00 Aerobika, 20.10 Stadion — dokumentarna oddaja, 20.30 Veliki detektiv — serijski film, 21.20 TVD nocoj, 21.30 Jazz na ekranu. 22.00 Nočni film.

TOREK

RADIO MURSKA SOBOTA

16.00 — Vrtiljak popevkarskih novosti, 16.30 — Aktualno v torek, 31. januarja, 18.00 — Sotočje, 19.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.

TV LJUBLJANA

Počitniški TV spored:
9.00 Čebelko Hlaček. 9.25 Risanka. 9.30 Skrivnostni otok, špansko-francoska serija. 10.25 Mladi virtuozi: Pozavna. 10.45 Zemljepisne posebnosti: Potovanje na dno sveta. 11.40 Nukijeve dogodivščine, sovjetski film. 12.50 E. Peroci: Nina in Ivo — Nina in Ivo in veliko dežnikov (do 13.05). 17.40 Poročila. 17.45 Zbis: Zlati jablani. 17.55 Srečanje tamburašev Slovenije, 1. del. 18.25 Posavski obzornik. 18.40 Kratek film. 18.50 Knjiga. 19.10 Risanka. 19.20 Cik cak. 19.24 TV in radio nocoj. 19.26 Zrno do zrna. 19.30 TV dnevnik 1. 19.55 Vreme. 19.57 Propagandna oddaja. 20.00 V. Moberg: Raskenovi, švedska nadaljevanka. 21.00 Propagandna oddaja. 21.05 Aktualno. 22.05 TV dnevnik II.

Oddajniki II. TV mreže:
17.25 TV dnevnik. 17.45 Pisani avtobus. 18.15 Odprta knjiga. 18.45 Želeli ste — poglejte, zabavno glasbena oddaja. 19.30 TV dnevnik. 20.00 Olimpijske bakle, dokumentarno-zabavna reportaža. 20.45 Žrebanje lota. 20.50 Spomeniki revolucije. 21.35 Zagrebška panorama. 21.50 Zagrebški sejem jazza '83 (do 22.35).

TV ZAGREB

Prvi program
9.20 Zimski šolski spored, 17.40 Poročila, 17.45 Pisani avtobus, 18.15 TV koledar, 18.25 Kronika osijeških občin, 18.45 Iskali ste — glejte, 19.15 Risanka, 19.30 Dnevnik, 20.00 Poti stabilizacije, 20.55 Pozejdonova avantura (film), 22.35 Dnevnik.

TV AVSTRIJA

Prvi program
9.00 Jutranja poročila, 9.05 TV v šoli, 10.30 Avstrija II, 12.05 Fini ljudje (Burleska), 12.40 Marituba — izziv, 13.00 Opoldanska redakcija, 17.00 Eci, peci, pec, 17.25 Oddaja z miško, 17.55 Spanček Zaspanček, 18.00 Risanka, 18.30 Družinski magacin, 19.00 Avstrija v sliki, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Teleobjektiv. 21.15 Priznani pesniki.

TV MADŽARSKA

8.05 in 15.10 Šolska TV. 9.35 Nesreča, romunski film. 16.40 Otroci in ovce, kratek film. 17.10 Srečanje s tretjim tisočletjem, 2. del. 18.00 Mojstrske arije. 18.30 Meja, ki združuje. 19.30 TV dnevnik. 20.00 Wagner. 7. del nadaljevanke. 21.00 Študio 84, kulturni tednik. 22.00 Folklora. 22.05 Mesto pod zemljo. 22.35 TV dnevnik.

TV KOPER

14.00 Odprta meja — Oddaja v slovenskem jeziku — Videoteleks, 16.30 Odprta meja — Oddaja v slovenskem jeziku — Videoteleks, 17.00 TVD novice, 17.05 TV šola — Kozmos: dokumentarna oddaja, 17.30 Karino — mladinski TV film, 18.00 Veliki detektiv — serijski film, 18.50 Princesa »Zaffiro« — risanke, 19.30 TVD vse danes, 19.50 Drevi, 20.00 Obzorja, 20.30 Film: Trije zapleteni umori. Igrajo: Russel Napier, Harry G. Corbett. Režija: Aland Davis, 21.50 TVD nocoj, 22.00 Petrijin venac — TV nadaljevanka — III del.

SREDA

RADIO MURSKA SOBOTA

16.00 — Iz domačega glasbenega arhiva, 16.30 — Aktualno v sredo, 1. februarja (gost v živo, Iz delovnih kolektivov), 18.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.

TV LJUBLJANA

Počitniški TV spored:
9.00 Čebelko Hlaček. 9.25 Skrivnostni otok, francosko-španska serija. 10.25 Mladi virtuozi: Rog. 10.45 Zemljepisne posebnosti: Skrivnosti uma. 11.40 Kekčeve ukane, slovenski film. 12.55 E. Peroci: Nina in Ivo — Vanilijev sladoled (do 13.10). 18.05 Poročila. 18.10 Ciciban, dober dan: Hej, na sneg. 18.25 Celjski obzornik. 18.40 Sava — reka, ki življenje daje, dokumentarna serija TV Zagreb. 19.10 Risanka. 19.20 Cik cak. 19.24 TV in radio nocoj. 19.26 Zrno do zrna. 19.30 TV dnevnik 1. 19.55 Vreme. 19.57 Propagandna oddaja. 20.00 Film tedna: Krik ranjenih, indijski film. 22.20 TV dnevnik II.

Oddajniki II. TV mreže:
17.25 TV dnevnik. 17.45 Beli kamen, otroška serija. 18.15 Priroda in človek, izobraževalna oddaja. 18.45 Prijatelji glasbe. 19.30 TV dnevnik. 20.00 Lov za zakladom, kviz francoske TV. 21.00 Zagrebška panorama. 21.15 Srečanje s profesorjem Pavlom Emedakovićem (do 21.55).

TV ZAGREB

Prvi program
9.20 Zimski šolski spored, 17.40 Poročila, 17.45 Beli kamen, 18.15 TV koledar, 18.25 Kronika varaždinskih občin, 18.45 Prijatelji glasbe, 19.15 Risanka, 19.30 Dnevnik, 20.00 Filmoskop, 22.30 Dnevnik.

TV AVSTRIJA

Prvi program
9.00 Jutranja poročila, 9.05 TV v šoli, 10.35 Gospod očka (film), 12.00 Teleobjektiv, 13.00 Opoldanska redakcija, 17.00 Lutke, 17.30 Čebelica Maja, 17.55 Spanček Zaspanček, 18.00 Robinovo gnezdo, 18.30 Družinski magacin, 19.00 Avstrija v sliki, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Tokrat je kaviar (film), 21.50 Filmi akademije za film.

Drugi program
18.00 Dežela in ljudje, 18.30 Vesoljska ladja Enterprise, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Kavarna Central, 21.50 10 pred 10, 22.20 Umetnine.

TV MADŽARSKA

8.05 in 15.00 Šolska TV. 9.50 Ponovitve: Delta; Princ regent; Presenetljive povesti. 16.40 Po Franciji. 17.00 Poljske ceste. 5. del. 18.15 Čarobno tveganje, svetovna firma Haldex. 19.30 TV dnevnik. 20.00 Modra luč, kriminalistične reportaže. 21.15 Glasba . . . 22.05 O zadevah urada; dokumentarna serija o CIA, 1. del. 23.00 TV dnevnik.

TV KOPER

14.00 Odprta meja — Oddaja v slovenskem jeziku — Videoteleks, 16.30 Odprta meja — Oddaja v slovenskem jeziku — Videoteleks, 17.00 TVD novice, 17.05 TV šola: Človekovo telo — dokumentarna oddaja, 17.30 Film: Trije zapleteni umori. Igrajo: Russel Napier, Harry G. Corbett. Režija: Alan Davis, 18.50 Princesa »Zaffiro« — risanke, 19.30 TVD vse danes, 19.50 Deset minut glasbe, 20.00 Kulturna panorama, 20.30 Ryan — serijski film, 21.20 TVD nocoj, 21.30 Glasbena oddaja, 22.00 Dokumentarna oddaja.

ČETRTEK

RADIO MURSKA SOBOTA

16.00 — Glasba skozi stoletja, 16.30 — Aktualno v četrtek, 2. februarja, (kultura, prispevek s področja SLO in DS) 18.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.

TV LJUBLJANA

Počitniški TV spored:
9.00 Čebelko Hlaček. 9.25 Risanka. 9.30 Skrivnostni otok, špansko-francoska serija. 10.25 Mladi virtuozi: Violina. 10.40 Zemljepisne posebnosti: Podivjana zemlja. 11.30 Nenavadni pes čuvaj, ameriški film. 12.55 E. Peroci: Nina in Ivo — Ivo fotograf (do 13.10). 17.45 Poročila. 17.50 P. Zidar: Utonilo je sonce — Sledovi časa, mladinska nadaljevanka. 18.25 Severnoprimorski obzornik. 18.40 Obramba in samozaščita. 19.10 Risanka. 19.20 Cik cak. 19.24 TV in radio nocoj. 19.26 Zrno do zrna. 19.30 TV dnevnik 1. 19.55 Vreme. 19.57 Propagandna oddaja. 20.00 Tednik. 21.00 Propagandna oddaja. 21.05 Diamanti na nebu, angleška dokumentarna serija. 21.55 TV dnevnik II. 22.10 Retrospektiva domače TV drame — Cikel Staneta Severja — Angelo Beolco Ruzzante: La Moscheta.

TV ZAGREB

Prvi program
9.20 Zimski šolski spored, 17.40 Poročila, 17.45 Otroška oddaja, 18.15 TV koledar, 18.25 Kronika splitskih občin, 18.45 Francoski šansoni, 19.15 Risanka, 19.30 Dnevnik, 20.00 Monitor, 21.05 Olimpijski kviz, 22.15 Dnevnik.

TV AVSTRIJA

Prvi program
9.00 Jutranja poročila, 9.05 TV v šoli, 10.45 SP v smučanju, 13.00 Opoldanska redakcija, 17.00 Eci, peci, pec, 17.25 Spoznaj nevarnost, 17.30 Mandara, 17.55 Spanček Zaspanček, 18.00 TV kuhinja, 18.30 Družinski magacin, 19.00 Avstrija v sliki, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Prijatelji Kolomana Walicha, 21.45 Otroci iz Vietnama, 22.30 Večerni šport.

Drugi program
17.45 TV v šoli, 18.00 Popotovanje po Avstriji, 18.30 Vesoljska ladja Enterprise, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Klepet pred kamero, 21.50 10 pred 10, 22.20 Klub 2.

TV MADŽARSKA

8.05 in 15.00 Šolska TV. 10.00 V znamenju Merkurja, 5. del. 11.05 Največji človek. 11.50 Račkina zmota. 16.45 Pakistan, kratek film. 17.05 Za najstnike. 18.00 Tukaj se začenja Amerika. 18.35 Telešport. 19.30 TV dnevnik. 20.00 Lažna Izabela, madžarski film. 22.15 Umetnina tedna. 21.25 Med delom; B. Csikos-Nagy, razgovor. 22.05 TV dnevnik.

ljubljanska banka
Ponovna banka

TV KOPER

14.00 Odprta meja — Oddaja v slovenskem jeziku — Videoteleks, 16.30 Odprta meja — Oddaja v slovenskem jeziku — Videoteleks, 17.00 TVD novice, 17.05 TV šola: Kozmos — dokumentarna oddaja, 17.30 Slovenski narodni plesi: Prekmurje, 18.00 Ryan — serijski film, 18.50 Princesa »Zaffiro« risanke, 19.50 Z nami pred kamero . . ., 20.30 Rumpole — serijski film, 21.20 TVD nocoj, 21.30 Video mix — glasbena oddaja v živo z glasbenimi željami in nagradnimi igrami — Vodi: Dario Diviacchi.

tedenski koledar

PETEK, 27. januar — Angela
SOBOTA, 28. januar — Tomaž
NEDELJA, 29. januar — Valerij
PONEDELJEK, 30. januar — Martina
TOREK, 31. januar — Janez
SREDA, 1. februar — Brigita
ČETRTEK, 2. februar — Marija

kino

„PARK" MURSKA SOBOTA

27. januarja ob 10. uri (nižje cene) mladinska ameriška barvna risanka: „TOM IN JERRY — OSKARJEVCA", ob 15.30 redna predstava z istim filmom ter ob 17. in 19. uri italijanski barvni kinemaskopski film: „BANANA JOE";

29. januarja ob 15. in 17. uri italijanski barvni kinemaskopski film: „PUŠČAVSKI LEV"; 30. januarja ob 17. in 19. uri švedski barvni vistavisionski film: „LJUBEZENSKI TRIKOT";

31. januarja ob 10. uri mladinska predstava z ameriškim barvnim vistavisionskim filmom: „BAGDADSKI LOPOV"; ob 17. uri redna predstava z istim filmom in ob 19. uri švedski barvni film: „LJUBEZENSKI TRIKOT";

1. februarja ob 17. in 19. uri ameriški barvni vistavisionski film: „MENA NA RIO GRANDE";

2. februarja ob 17. uri ameriški film: „NORA VOJNA BRATOV MARX" in ob 19. uri ameriški barvni vistavisionski film: „MEJA NA RIO GRANDE".

LJUTOMER

28. januarja ob 19.30 uri ter 29. januarja ob 17.15 in 19.30 uri ameriški film: „LOV DO SMRTI";

1. februarja ob 17.15 IN 19.30 uri hongkongški film: „KRALJ BOKSARJEV".

ČRENŠOVCI

27. januarja ameriški barvni film: „SVET SEKSA";

28. in 29. januarja italijanski barvni film: „PAZI, DA NE BO GNEČE";

2. februarja ameriški barvni film: „KALIGULA".

GORNJA RADGONA

27. januarja ob 17. uri ameriški film: „KJE JE KRALJ ZA LJUBEZEN" in ob 19. uri ameriški film: „VROČI ŽVEČILNIK";

28. januarja ob 19. uri ter 29. januarja ob 17. in 19. uri japonski film: „KATAKLIZMA OB 15,30".

prodam

MOTOR IN DRUGE DELE ZA SPAČKA PRODAM. Bojan Kozar, Nunska graba 30, p. Ljutomer. In-36

ZASTAVO 750, staro 6 let, na novo registrirano, prodam. Telefon: (069) 81-795. In-38

ZASTAVO 750, letnik 1977, registrirano do decembra 1984, po ugodni ceni prodam. Anton Gabor, Mostje 93. Le-31

HIŠO z velikim vrtom v Črenšovcih, 20 arov, vseljivo, prodam. Informacije pri zidarskem mojstru Jožetu Horvatu, telefon 70-047. M-5010

HIŠO z gospodarskim poslopjem in zemljiščem v Gornjih Slavečih prodam. Interesenti se naj oglasijo v Šalamencih 21. M-182

ŠKODA 110 L, karambolirana, naprodaj po delih. Martin Zavec, Serdica 110. M-184

tel.: 069/73-137
branko
MOJLOR
radenci
avtokleparstvo·avtoličarstvo
ravnalna miza-komora
zaščita vozil-vlečna služba

SENO PRODAM. Turnišče, Štefana Kovača 136. M-185

KRAVO S TELETOM PRODAM. Jože Kuhar, Bakovci, Mladinska 72. M-186

ZASTAVO 101, letnik 1976, prodam. Ogled v petek dopoldne. Jože Ferencek, Kobilje 165. M-187

OPEL KADET, starejši letnik, prodam. Bakovci, Kroška 4. M-188

KRAVO, staro osem let, brejo osem mesecev, prodam. Naslov v upravi lista. M-190

NSU 1200 C, letnik 1971, dobro ohranjen, prodam. Š. Mlinarič, Turnišče, telefon 70-207. M-191

ZASTAVO 101 in bosch tlačilko za mercedes 1113 prodam. Krašči 42, p. Cankova. M-87

BRANO BATUJE, malo rabljeno, prodam ali zamenjam za večjo. Bratonci 143. M-192

ŽELEZNA DVORIŠČNA VRATA (dolžina 3 m), z vratci in violino, staro 80 let, prodam. Naslov v upravi lista. M-193

DVE TRAKTORSKI PRIKOLICI PRODAM. Telefon 78-225. M-195

FORD TAUNUS 17 M PRODAM. Emil Meško, Orehovski vrh 35, p. Gornja Radgona. M-197

POHIŠTVO ZA SPALNICO, kompletno, prodam. Alojzija Gubič, Murska Sobota, Cankarjeva 61. M-201

KOSILNICO LAVERDO, diesel, prodam. Domanjševci 9. M-202

SOD ZA GNOJEVKO, 1000 l in črpalko prodam. Martjanci 70. M-203

MZ 250, opremljen kot ETZ, skoraj nov (2500 km), prodam. Ogled 28. in 29. do 13. ure. U. Kolarič, Moše Pijade 12. M-204

TRAČNO ŽAGO TŽ 600 PRODAM. Veržej 265, telefon (069) 82-570. M-205

MOPED APN 4 in bencinski stabilni pogonski motor 4-5 KS prodam. Murska Sobota, Lendavska 59. M-208

CIRKULARKO brez motorja prodam. Andrej Žumer, Murska Sobota, Gregorčičeva 64. M-211

AUDI 50, letnik 1977, dobro ohranjen, naprodaj. Telefon 24-842 v popoldanskem času. M-212

PRIKOLICI za živino in za osebni avtomobil, nujno prodam. Janko Hribar, Zg. Konjišče 9, p. Apače. M-214

NJIVO BLIZU ČARDE PRODAM. Naslov v upravi lista. M-216

MOTORNO KOLO TOMOS 15 SLC, novo (cena 60.000 din), dve zimski gumi s platišči za škodo in motorno žago HOMELITE, novo, s triletno garancijo, prodam. Murska Sobota, Lendavska 13. M-218

38 AROV GOZDA prodam ali menjam za njivo v Kobilju. Informacije pri Radešič, St. Rozmana 38, ali telefon 24-580. M-219

TRAKTOR IMT 555 prodam. Krog, Plečnikova 3. M-221

HLADILNIK LTH primeren za gostinski lokal prodam. Natakarico zaposlim. Naslov v upravi lista. M-222

MOTOKULTIVATOR MUTA s prikolico in frezo, malo rabljen, prodam. Gornja Bistrica 80/A. M-223

TRAKTOR ZETOR KRISTAL 8011 prodam. Naslov v upravi lista. M-224

ŠKODA 110, registrirana za leto 1984, naprodaj. Ivan Graj, Gornja Bistrica 57. M-227

BARVNI TELEVIZOR GORENJE PRODAM. Karel Flisar, Kroška 59. M-229

TRAKTOR IMT 539, nov, prodam. Klicati ob delavnikih od 8.—19. ure po telefonu 71-014. M-230

ZASTAVO 750, neregistrirano, prodam. Elizabeta Kovač, Stara 10. M-231

POHIŠTVO ZA SPALNICO Z JOGIJI UGODNO PRODAM. Karel Časar, Puconci 90/B. M-233

RENAULT 4 TLS, letnik 1980, prevoženih 35.000 km, prodam. Kupšinci 4/A, telefon 24-547. M-234

LESLIE FORFISA 100 W s carinsko deklaracijo prodam. Mato Žunič, Križevci pri Ljutomeru, telefon 82-537. In-41

TRAKTORSKI KORUZNI KULTIVATOR, štiriredni, dobro ohranjen, prodam. Janez Pučko, Mota 37, p. Ljutomer. In-40

V gostilni na Hotizi me čaka koledarček z imeni in nagradno številko.

12 AROV VINOGRADA NA BRAJDAH, 5. letnik, sorti rizling in šipon, s kletjo in inventarjem (vodovod, asfalt) prodam. Albin Tivadar, Mostje 56. Le-26

DIANO 6, letnik 1977, registrirano do 6. 1. 1985, prodam. Štefan Pozderec, Lipovci 258 (novo naselje). M-MM

OBRAČALNIK ZA KOSILNICO BCS PRODAM. Alojz Pintarič, Zbigovci 76. GH-3

PRIKOLICO ZA MOPED ALI MOTOR, kolesa JAWE prodam. Razlagova 2/A, Ljutomer. In-44

AVTO KOMBI 850, ZAPOROŽEC v nevoznem stanju, prikolico za živino in rabljač, ročne izdelave, prodam. Milivoj Milisavljević, Selo 73, p. Prosenjakovci. M-235

LES ZA OSTREŠJE (9 x 12) prodam. Naslov v upravi lista. M-236

KOMPLETNE UČBENIKE PSIHOLOŠKE STUDIE-MAGIKE-PARAPSIHOLOGIJE prodam. Naslov v upravi lista. M-237

ZASTAVO 750 de lux, letnik 1976, prodam. Hladnjak, Veržej 89. M-238

ŠKODA, registrirana, ugodno naprodaj. Borejci 32, p. Tišina. M-239

TRAKTOR STEYR 180 s koso prodam. Renkovci 149, p. Turnišče. M-241

STAJALA ZA ČINELE RORERS in PEARL ter ČINELE PAISTE 602-20 prodam. Zorjan, Petanjci 51/A, p. Tišina. M-228

TRAKTOR URSUS, 35 KS, prodam. Avgust Lovrenčec, Renkovci 53/A, p. Turnišče. M-243

ZASTAVO 101, letnik 1975, in zastavo 101 (po delih) prodam. Milan Erjavec, Bratonci 76. M-245

WARTBURG KARAVAN, letnik 1982, registriran, prodam. Grad 200. M-247

OTROŠKO POSTELJO Z JOGIJEM, odejo in prevlekami prodam. Bakovci, Miinska 14. M-249

ZIBELKO IN OTROŠKI SEDEŽ za avtomobil prodam. Telefon 74-815. MR-MM

KRAVO, staro pet let, sedem mesecev brejo, prodam. Trdkova 101, p. Kuzma. M-250

VODOVODNO ČRPALKO, 3,5-LAMELNO, prodam. Ogled v nedeljo od 13. do 14. ure. Ludvik Lajnšček, Dolenci 102, p. Šalovci. M-252

ZASTAVO 101 L, letnik 1978, prodam. Jože Pertoci, Krog, Ulica ob LOŽIČU 18. M-253

HUSVARNA 125, motocros, urejena, naprodaj. Kuzma 25/A. M-255

BARVNI TELEVIZOR GORENJE in kompletno vodovodno črpalko z rezervoarjem prodam. Andrejci 1. M-256

KRAVO, brejo osem mesecev, ali telico, brejo pet mesecev, prodam. Franc Fartek, Trdkova 8, p. Kuzma. M-257

MLADO KRAVO, tretjič brejo, prodam. Dokležovje 56. M-260

ŽITNI KOMBAJN CLAS in MOPED 15 TLS, s petimi prestavami, prodam. Peskovci 39. M-261

MOTOR ZA TRAKTOR FERGUSON, 35 KM, prodam. Avgust Lukač, Krog 146. M-265

TELICO, brejo štiri mesece, prodam. Zavec, Bakovci, Ribiška 15. M-266

RENAULT 4 PRODAM ali zamenjam za manjši moped. Prosenjakovci 41, telefon dopoldne 72-730. M-267

ADAPTER ZMAJ UNIVERZAL za koruzo, samonakladalno prikolico Tehnostroj, 22 kub. m, silažni kombajn FELA za travo in dvobrazdni plug prodam. Jože Hari, Sodišinci 27. M-268

RENAULT 4, letnik december 1978, prodam. Naslov v upravi lista. M-269

ZASTAVO 101, dobro ohranjeno, ugodno prodam. Murska Sobota, Talanjeva 3, telefon 23-846. M-272

ČZ 175, registriran, ŠKODO, letnik 1973, v voznem stanju in električno brizgalko wagner prodam. Zečević, Murska Sobota, Lendavska 25/B. M-273

126 P, letnik 1981, odlično ohranjen, prodam. Murska Sobota, Kopitarjeva 21/A. M-274

Dragemu sinu in bratu STANKU FUJSU, ki služi vojaško rok v Karlovcu, ob praznovanju rojstnega dne iskreno čestitajo ter želijo veliko sreče, uspehov in zdravja v nadaljnjem življenju — mama, sestra Slavica z možem, mala Darja pa pošilja ujcu 20 poljubčkov.

Dragemu možu in svaku VINKU ŠKRLCU iz Nasove pri Apačah želijo ob dvojnem prazniku vse najlepše, veliko zdravih in srečnih let, polnih medsebojnega razumevanja tudi v prihodnje — žena Hilda. Izidor pa pošilja botru poljubčke.

RENAULT-4 TLS, karambolirana, tudi po delih, prodam. Ogled: Murski Črnci 20. M-275

126 P, letnik 1977, prodam. Informacije po telefonu 78-230. M-276

RENAULT 4, letnik 1977, prodam. Informacije: Jurij 15, p. Rogašovci. M-276

FIAT 126, letnik 1981, prodam. Crnkovič, Sodišinci 26/A. M-278

PRIKOLICO ZA PREVOZ ŽIVINE in CB postajo ugodno prodam. Naslov v upravi lista. M-279

KRAVO, staro šest let, brejo 7,5 mesecev, dobro mlekarico, prodam. Marjeta Ružič, Sebeborci 87. M-280

OPEL KADET UGODNO PRODAM. Jože Šadl, Kramarovci 19, p. Rogašovci, telefon od 8.—13. ure: (069) 78-609. M-281

OPEL ASCONA 1.6, tip B, 1976, naprodaj. Adanič, Murska Sobota, Lendavska 4. M-283

GUMI VOZ, 150 l šmarnice, vinsko žganje in 850 kosov rabljene strešne opeke biber, prodam. Krog, Murska 104. M-284

KOMBI PEČ ZA KOPALNICO, staro eno leto, ugodno prodam. Veščica 60 A. M-285

DIANO 6 LUX, registrirano, v voznem stanju in 70 m podzemeljskega kabla 4 x 2,5, za vodovod prodam. Žnidarič, Radenci, Slatinska 6, telefon po 15. uri: 73-204. M-286

TRAKTOR STEYR, 30 KS, s počenim blokom, prodam. Stanjevci 42. M-287

OSEBNI AVTO FIAT 125 P in motorno žago ugodno prodam. Hotiza 98. M-289

DVE TERMOAKUMULACIJSKI PEČI, 2 in 2,5 KW, novi, prodam. Prosenjakovci 10. M-291

OLTOVO KOSO ZA TRAKTOR PRODAM. Trnje 107. M-292

KRAVO, visoko brejo, prodam. Ivanci 48, p. Bogojina. M-293

PRIKOLICO ZA PREVOZ ŽIVINE PRODAM. Franc Grah, Černelavci 51/E, telefon 23-109. M-293

AKUMULATOR 70 A. 12 W, prodam. Kruplivnik 74. M-296

NOV ZADNJI DESNI BLATNIK ZA ŠKODO 100 PRODAM. Sodišinci 19. M-297

ORGLE ELKA X—705 s kompletnimi ritmi in dva boksa SOLTON, 2 x 150 W, prodam. Kacijan, telefon od 7. do 9. ure: 062 74-205. M-OP

NAROČNIKOM IN BRALCEM VESTNIKA IZ RADGONSKE OBČINE!
ODSLEJ BOSTE LAHKO ODDALI MALI OGLAS ZA VESTNIK VPLAČALI NAROČNINO ZA VESTNIK in NAROČILI ČESTITKO PO RADIU MURSKA SOBOTA

VSAK PETEK od 8. do 12. ure v prostorih dopisništva VESTNIKA IN RADIA V UPRAVNI ZGRADBI POMURSKEGA SEJMA V GORNJI RADGONI.

VERIGE ZA TOVORNI AVTO 900 x 20 prodam. Cezanjevci 17/A, p. Ljutomer. In-46

PRENOSNI TELEVIZOR ISKRA „JASNA", nov, in koso za traktor zetor 4911 prodam. Križevci 15, pri Ljutomeru, telefon 82-535. In-47

POČITNIŠKO HIŠO v 3. gradbeni fazi, primerno za stanovanje, ob asfaltni cesti in avtobusni postaji, na Stavešinskem vrhu 28, nedaleč od Gornje Radgone, prodam. Informacije na naslovu: Ernest Grah, Loka, Mišičeva 14, p. Mengeš. M-OP

ŠKOLJKO ZA SPAČKA, starejši tip, prodam. Telefon dopoldne: 75-011 interna 29. M-299

ORGLE CRUMAR ORGANIZER 2 T, LESLIE ALLSOUND, ozvočenje DYNACORD EMINENT 200, zvočnike SOLTON POLYBOON, 2 x 240 W in ojačevalec MELODIJA URAGAN z zvočniki SOLTON, 150 W, prodam. Telefon 069 76-266. M-300

PSA, nemškega ovčarja, starega eno leto, prodam. Kroška 10. M-301

ZASTAVO 101 C, letnik 1981, prevoženih 33.000 km, prodam. Cena 300.000,00 din. Naslov v upravi lista. M-302

VOZNO KRAVO, staro 10 let, prodam. Regina Kerec, Otovci 11. M-302

vsak četrtek VESTNIK

ZASTAVO 101, letnik december 1975, prodam. Ignac Žabot, Dolnja Bistrica 95/A. M-304

ŠKODA Š 100, letnik 1971, naprodaj. Tibor Vida, Motvarjevci 65. M-305

KADET 1,2 S s petimi vrati, bele barve, tovarniško nov, prodam. 071-518-158. M-306

CISTERNO ZA GNOJNICO, dobro ohranjeno, po ugodni ceni prodam. Jože Ferčak, Renkovci 122. M-307

LADA 1500, rdeče barve, po ugodni ceni naprodaj. Bokrači 14, p. Puconci. M-308

PEVSKI MIKROFON SCHURE DINAMIK PRODAM. Oto Dolenc, Černelavci 27. M-311

KRAVO, staro devet let, vozno, prodam. Vidonci 84, p. Grad. M-312

kupim

POSNEMALNIK ZA MLEKO na ročni ali električni pogon kupim. Smodiš. Gornji Petrovci 89. M-198

RABLJENO BCS in IMT (lahko v nevoznem stanju) kupim. Zvonko Pukšič, Zg. Konjišče, p. Apače. M-215

KOSO ZA ZETOR 25 kupim. Emil Obal, Vaneča 55. M-226

TRAKTOR FERGUSON KUPIM. Naslov v upravi lista. M-277

ZAMRZOVALNO SKRINJO ali omaro (220 l) kupim. Ponudbe na upravo lista. M-EP

SMUČI za 10-letnega otroka kupim. Naslov v upravi lista. M-271

sobe

SOBO in kuhinjo ugodno oddam ob majhni pomoči staršem. Herman Fujs, Markišavci 29. M-76

SOBO s souporabo kopalnice v Murski Soboti išče dekle. Naslov v upravi lista. M-225

STANOVANJE ALI SOBO V ČRENŠOVCIH ali bližnji okolici išče družina. Informacije na pošti v Črenšovcih. M-244

zaposlitve

DELAVCA (DELAVKO) za delo pri plastiki sprejmem. Bela Banko, Ciril Metodova 52, telefon 22-725. M-254

PEKOVSKEGA POMOČNIKA ZAPOSLIM TAKOJ. Hrana in stanovanje v hiši. Plača 18.000 din in dodatki. Pekarna Davorin Vidic, Jesenice, Bratov Rupar 9. M-270

SKUPINA IŠČE BASISTA Z OPREMO. Naslov v upravi lista. M-294

razno

OTROKE sprejmem v 8-urno varstvo. Helena Jovanovič, Lendava, Tomšičeva 6. Le-33

STANOVANJE IN GOSPODARSKO POSLOPJE Z ZEMLJO (2 ha) ali brez oddam v najem. Ponudbe na upravo lista. M-200

ZAKONCA iščeta hišo na deželi, možna oskrba. Dobra avtobusna veza, ostalo po dogovoru. Naslov v upravi lista. M-207

IZGUBLJENO!
24. decembra se je iz Pečarovec v neznano zatekla psica — bernardinka, rjavo-bele barve. Sliši na ime PIKA. Vse informacije sporočite Ani Gorza, Pečarovci 106, telefon 77-054. M-220

PREKLIC!
Preklicujem veljavnost spričevala za 8. razred OŠ Velika Polana, za leto 1952. Štefan Kotnjek, Velika Polana 118. M-240

PREKLIC!
Preklicujem veljavnost spričevala za 8. razred OŠ Bakovci, izdano leta 1941. Vera Vrečič, Bakovci 44. M-246

PREKLIC!
PREKLICUJEM VELJAVNOST spričevala za 8. razred OŠ Budinci, izdano leta 1937. Ana Varga, Budinci 39, p. Šalovci. M-248

Ni hujših bolečin, kot je na te boleč spomin . . .

V SPOMIN

Janezu Jauku

iz Serdice

Umiranje je obup in je upanje. To si nam s svojim vzgledom dokazal ti, ljubi mož, dobri oče in brat.
Tvoja vera v življenju nam daje moč. Srčno hvaležni se te spominjamo in se zahvaljujemo vsem, ki so te ohranili v lepem spominu.

Za vedno žalujoča: žena, sin Janez in hčerka Eva z družino ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

V 86. letu nas je zapustila naša draga mama

Irma Berdon

roj. Sommer

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste jo 11. januarja 1984 pospremili na njeni zadnji poti na pokopališču v Murski Soboti.
Posebna zahvala družinama Benko in Inhof za vsestransko pomoč.
Prisrčna zahvala duhovniku za pogrebni obred in pevcem za odpete žalostinke.

Žalujoči: sinova Viljem in Ladislav z družinama, hčerka Alice, snaha Ela, vnuki in pravnuki

VESTNIK

- Glasilo občinskih konferenc SZDL Murska Sobota, Gornja Radgona, Lendava in Ljutomer — Izdaja Zavod za časopisno in radijsko dejavnost Murska Sobota, Titova 29/I — Ureja uredniški odbor:

Stefan Draves (direktor in glavni urednik), Jaš Makovec (pomočnik direktorja in glavnega urednika), Jože Šabjan (odgovorni urednik), Brigita Bavčar, Jani Dominko, Jože Graj, Milan Jerše, Ludvik Kovač, Dušan Lopatnik, Feri Muršec (šport), Vlado Paveo, Štefan Sobočan, Janko Stolnik (dopisništvo), Branko Zunec, Günter Endre (tehnični urednik), Nevenka Emri (lektor). Naslov uredništva in uprave: Murska Sobota, Titova 29/I — Telefoni: novinarji 21-232, 21-064 in 21-383; direktor in glavni urednik, odgovorni urednik, naročniški oddelek, računovodstvo, gospodarsko-propagandna služba in tajništvo 21-064 in 21-383; dopisništvo Gornja Radgona tel. 74-597, dopisništvo Lendava tel. 75-085 in dopisništvo Ljutomer tel. 81-317 — Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo. — Celoletna naročnina 470.00 din, polletna 235,00 din, letna naročnina za inozemstvo 1.100.00 din, celoletna naročnina za delovne organizacije 630.00 din. Tekoči račun pri SDK Murska Sobota 51900-603-30015 — Devizni račun pri Jugobanki Ljubljana 50100S620-90011-2-25739-30-4-01176 — Cena posamezne številke 13.00 din. Tiska ČGP Večer Maribor — Po pristojnem mnenju je Vestnik oproščen plačila temeljnega davka od prometa proizvodov.

Po livadi se ozremo,
hiša prazna tam stoji,
vrata nemo so priprta
ker tebe dragi mož in očka
več tam notri ni.

V SPOMIN

25. januarja je minilo boleče leto, polno žalosti, odkar nas je zapustil dragi mož in očka

Štefan Drvarič

iz Otovec

Hvala vsem, ki obiskujete njegov grob.

Žalujoči: VSI NJEGOVI

A dan je črni moral priti,
bridkosti dan, oj dan solzan,
težko bilo se je ločiti
a solze vse, ves jok zaman.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše drage mame, stare mame in sestre

Kristine Krpič

roj. Žohar
iz G. Slaveč 51

se prisrčno zahvaljujemo vsem sorodnikom, dobrim sosedom, prijateljem in znancem ter vsem, ki ste drago pokojnico v tako velikem številu spremljali na njeni zadnji poti, ji darovali vence in šopke, nam pa izrekli sožalje.

Posebna zahvala duhovniku g. Ernišu za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke, predstavniku KS Viljemu Premu in predstavniku DU Jožetu Zrimu za poslovilne besede ob odprtem grobu.

G. Slaveči, 16. januarja 1984

Žalujoči: sin Ludvik z ženo, hčerka Marija, vnuki Francek, Olgica in Simona, brata Ludvik in Janez z družinama ter ostalo sorodstvo

---

Kje si naša draga mama,
kje tvoj mili je obraz,
kje je tvoja skrbna roka,
ki skrbela je za nas

ZAHVALA

Ob boleči in nenadomestljivi izgubi, ko nas je nepričakovano tiho in brez slovesa v 75. letu starosti za vedno zapustila naša draga mama, stara mama, tašča in sestra

Marija Mörec

iz Puconec

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in znancem, ki so nam v najtežjih trenutkih priskočili na pomoč, nas tolažili in našo drago pokojnico pospremili v tako lepem številu na njeni zadnji poti ter ji darovali vence in cvetje, nam pa izrekli sožalje.

Prisrčna zahvala g. duhovniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke in predstavniku KS Karlu Franku za poslovilne besede ob odprtem grobu.

Vsem še enkrat — prisrčna hvala!

Puconci, 5. januarja 1984

Globoko žalujoči: sin Feri z ženo Ireno in hčerko Lidijo, hčerka Irma z družino, brata Karel in Koloman ter sestra Gizela z družinami in ostalo sorodstvo

---

Že leto dni te zemlja krije,
v gomili tihi mirno spiš,
srce ljubeče več ne bije
in ti se več ne prebudiš.

V SPOMIN

27. januarja mineva leto dni, polne žalosti, odkar je za vedno utihnilo plemenito srce ljubemu možu, očku, dedku, tastu in zetu

Štefanu Prelcu

upokojencu

iz Hodoša — M. Sobota

Odšel si tja, kjer ni bolečin, kjer ni trpljenja, le večni spokoj, blažen mir, vendar spomin na tebe ostane med nami do konca dni.

Prisrčna hvala vsem, ki obiskujete njegov prerani grob in na njem prižigate sveče.

ŽALUJOČI: VSI NJEGOVI

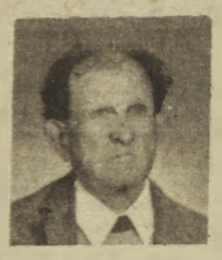

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega očeta

Ludvika Novaka

iz Sela

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in sosedom, ki ste z nami sočustvovali, nam izrazili sožalje, darovali vence in cvetje ter ga pospremili na njegovi zadnji poti.

Posebna zahvala gasilskemu pevskemu zboru in govornikoma za poslovilne besede.

Žalujoči: sin z ženo in ostali sorodniki

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega moža, očeta, brata, dedka, tasta, strica in svaka

Štefana Ščavničarja

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki ste ga pospremili na zadnji poti, darovali vence in cvetje ter nam ustno ali pismeno izrazili sožalje.

Posebna hvala dobrim sosedom, njegovim najožjim sodelavcem UIS SO Murska Sobota za besede slovesa, govorniku KS in pevcem. Hvala č. g. duhovniku za pogrebni obred.

ŽALUJOČI: VSI NJEGOVI

Mineva leto dni
odkar vas med nami ni.
V očeh mila solza se utrne
ker med nasse več ne vrne.

V SPOMIN

25. januarja mineva žalostno leto, odkar je prenehalo biti srce dragega očeta, brata, starega očeta in pradedka

Franca Slivnjeka

iz Doline

Tvoje pridne roke so za vedno omahnile, le sadovi tvojega dela so ostali. Odšel si tja, kjer ni trpljenja, ne bolečine. Čeprav te ni več med nami, boš živel v naših srcih in spomin na tebe ne bo nikoli ugasnil.

Hvala vsem, ki se ga spominjate, na njegov grob prinašate cvetje in na njem prižigate sveče.

VSI, KI SMO TE IMELI RADI

S cvetjem ti grob krasimo,
v trajno ljubezen in spomin,
cvetje s solzami svežimo,
a v srcu je polno bolečin.

V SPOMIN

12. januarja je minilo pet let, odkar nas je zapustil naš dragi sin in brat

Jože Nemec

iz Pertoče

Minevajo leta, a mi še vedno ne moremo verjeti, da si nas za vedno zapustil. Iz večnega spanja te ne obudi nihče več, ne klic naših src in ne naše solze, a v naših srcih živiš in boš živel do konca naših dni.

Hvala vsem, ki se ga še spominjate in prižigate sveče na njegovem grobu.

Žalujoči: oče, mama in brat Drago

Oh koliko duha zaklade
s teboj je temni grob požrl,
načrte tvoje, naše nade
udarec smrti vse je strl!

V SPOMIN

25. januarja mineva žalostno leto, odkar nas je mnogo prezgodaj zapustil naš najdražji

Vinko Antolin

iz Radenc

Še vedno je težko doumeti kruto resnico, da nisi več med nami. Dom, ki si ga imel tako rad, v katerem smo bili srečni, je ostal prazen. Ostali so sledovi tvojih pridnih rok. Tvoja prerana smrt je pustila v naših srcih globoko rano.

Vsem, ki se ga še spominjate, se ustavite ob njegovem preranem grobu, prinašate cvetje in na njem prižigate sveče, prisrčna hvala!

NEUTOLAŽLJIVI VSI TVOJI NAJDRAŽJI

ZAHVALA

Za vso toplino, prijateljstvo in nesebično pomoč ob boleči izgubi našega dragega očeta in starega očeta

Štefana Šiftarja

iz Strukovec

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in znancem, ki ste ga spremljali na njegovi zadnji poti, mu darovali vence in cvetje, nam pa izrekli sožalje. Hvala zdravnikom in osebju kirurškega oddelka Splošne bolnice M. Sobota za zdravljenje in nego v bolnici. Hvala za pozornost sodelavcem Skupne strokovne službe SIS družbenih dejavnosti in VVZ iz M. Sobote, duhovniku za pogrebni obred, predstavnici krajevne skupnosti za poslovilne besede, godbi in pevcem za odigrane in odpete žalostinke, gasilcem in sovaščanom iz Strukovec.

Vsem za vse še enkrat — iskrena hvala!

Strukovci, 12. januarja 1984

Žalujoči: sin Štefan in hčerka Erna z družinama

Ne jokajte ob mojem grobu,
le tiho k njemu pristopite,
spomnite se, kako trpela sem,
in večni mir mi zaželite

ZAHVALA

Ob boleči izgubi, ko nas je v 87. letu starosti zapustila naša draga mama, babica in prababica

Verona Tratnjek

roj. Zver
iz Gaberja

se zahvaljujemo vsem, ki ste jo pospremili na njeni zadnji poti, ji darovali šopke cvetja, nam pa izrekli sožalje.

Zahvala sosedom Zadravčevim in Tratjekovim ter botri Raduhovi za izkazano pomoč, g. kaplanu Režonji za pogrebni obred, ter pevkam za odpete žalostinke na domu in pri odprtem grobu.
Vsem še enkrat — iskrena hvala!

Gaberje, Stara Nova vas, Dombirn

Žalujoči: hčerka Marija, Rozika z družino ter vnuka Jože in Vinko z družinama

---

ZAHVALA

Umrl je

Jožef Tušek

upokojenec

Zahvaljujemo se vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste pokojnika pospremili na njegovi zadnji poti, mu darovali vence in cvetje, sočustvovali z nami in nam izrekli sožalje.

Najlepša hvala govorniku iz Gornje Radgone za lepe in tople besede o njegovem življenjskem liku, pevcem in duhovniku za pogrebni obred.

Vsem in vsakemu posebej še enkrat — iskrena zahvala!

Žalujoči: žena in ostalo sorodstvo

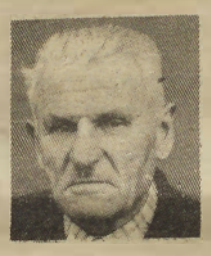

Kje si ljubi mož in oče,
kje tvoj mili je obraz,
kje je tvoja skrbna roka,
ki skrbela je za nas?

ZAHVALA

Tiho, mirno in brez slovesa nas je v 76. letu starosti za vedno zapustil dragi mož, oče, stari oče in svak

Jožef Podnevar

iz Ropoče

Težko je s čustvi izraziti praznino in globoko bolečino, ki je ostala v naših srcih.
Najlepša zahvala vsem sorodnikom, dobrim sosedom za pomoč in darovane vence, gasilskemu sektorju Cankova ter govorniku Štefanu Flisarju za poslovilne besede.
Posebna zahvala g. župniku za pogrebni obred in pevcem za odpete žalostinke.
Vsem še enkrat — iskrena hvala!

Ropoča, 15. I. 1984

Žalujoči: žena Ana, hčerka Marjana z možem Jožetom, vnukinja Anica in ostalo sorodstvo

---

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega moža, očeta, in sina

Matije Kusteca

se zahvaljujemo za tople besede tolažbe in sočustvovanje ter za prelepe vence in cvetje, s katerim ste prekrili njegov prerani grob.
Iskreno se zahvaljujemo duhovščini za pogrebni obred, moškemu in ženskemu pevskemu zboru ter predstavniku gasilskega društva Črenšovci za poslovilne besede ob odprtem grobu. Posebna zahvala vsem sosedom za požrtvovalnost v najtežjih trenutkih ter vsem sorodnikom, znancem in vaščanom, ki ste ga spremljali, na njegovi zadnji poti.

Črenšovci, 6. februarja 1984

Žalujoči: žena Rozalija, hčerka Rozika in sin Matija z družinama ter mama Terezija

---

Ne jokajte ob mojem grobu,
le tiho k njemu pristopite,
spomnite se, kako trpel sem,
in večni mir mi zaželite

ZAHVALA

V 24. letu starosti nas je mnogo prezgodaj, za vedno zapustil sin, brat in stric

Martin Lebar

s Hotize

Prisrčno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste nam v težkih trenutkih priskočili na pomoč, sočustvovali z nami in ga pospremili na njegovi zadnji poti.
Posebna zahvala oktetu iz Velike Polane za žalostinke, predstavniku kolektiva Gradbenika za poslovilne besede, mladincem, nogometnemu klubu in duhovniku za pogrebni obred.
Vsem še enkrat — iskrena hvala!

Hotiza, 18. decembra 1983

Žalujoči: oče, mama ter brat in sestre z družinami

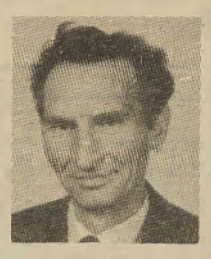

Kje si ljubi mož in oče,
kje tvoj mili je obraz,
kje je tvoja skrbna roka,
ki skrbela je za nas?

ZAHVALA

Ob nenadomestljivi izgubi našega dragega moža, očeta, dedka, sina in tasta

Štefana Nemeta

iz Kobilja

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, gasilcem in znancem, ki ste ga v tako lepem številu pospremili na njegovi zadnji poti, mu poklonili vence in cvetje, nam pa izrekli sožalje.
Prisrčna zahvala g. župniku za pogrebni obred in poslovilne besede, pevcem za odpete žalostinke, govorniku Ivanu Sajku ter medicinskemu osebju urološkega in internega oddelka mariborske bolnišnice.
Vsem še enkrat — prisrčna zahvala!

Žalujoči: žena Marija, hčerki Majda in Mira, vnuk Danilo, oče Mihael ter zeta Pavle in Gusti

---

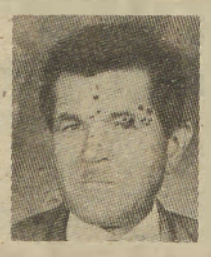

A dan je črni moral priti,
bridkosti dan, oj dan solzan,
težko bilo se je ločiti,
a solze vse, ves jok zaman.

V SPOMIN

13. januarja je minilo eno leto, odkar nas je za vedno zapustil dragi mož, oče in stari oče

Aleksander Šipoš

iz Fokovec

Še vedno je težko doumeti resnico, da nisi več med nami. Dom, ki si ga imel rad, v katerem smo bili srečni, je ostal prazen. Odšel si od nas tja, kjer ni trpljenja in ne bolečine.
Hvala vsem, ki se ga še spominjate, obiskujete njegov grob, ga krasite s cvetjem in na njem prižigate sveče.

Vsi, ki smo te imeli radi

Kje si ljuba mama,
kje tvoj mili je obraz,
kje je tvoja skrbna roka,
ki skrbela je za nas?

ZAHVALA

Po dolgi in težki bolezni nas je v 56. letu starosti zapustila draga žena, mama in stara mama

Sidonija Žiško

roj. Prelec
iz Adrijanec

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, znancem in prijateljem, ki ste jo v tako lepem številu pospremili na njeni zadnji poti, ji poklonili vence in cvetje, nam pa izrekli sožalje.
Prisrčna hvala g. duhovnici Jani za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke, gasilcem in govorniku Kovačecu za poslovilne besede ob odprtem grobu.

Adrijanci, 3. januarja 1984

Žalujoči: mož Koloman, hčerki Elvira z družino in Marta z možem ter ostalo sorodstvo

---

Niti rekla nisi zbogom
niti roke nam podala,
neusmiljena smrt te vzela je,
a v naših srcih boš ostala.

ZAHVALA

Nepričakovano in brez slovesa nas je 26. decembra 1983 v 79. letu starosti za vedno zapustila naša dobra mama in stara mama

Vilma Berglez

roj. Šiftar
iz Lemerja

Hvala vsem sorodnikom, sosedom, znancem, in prijateljem, ki ste v težkih trenutkih sočustvovali z nami, naši dragi mami darovali vence in cvetje ter jo pospremili na njeni zadnji poti k poslednjemu domu.
Še posebej se zahvaljujemo sosedom za pomoč, g. duhovniku, pevcem za žalostinke in predstavniku KS tov. Frančku Gerenčerju za poslovilne besede.
Vsem, ki ste nam kakorkoli pomagali, še enkrat — iskrena hvala!

Žalujoči: hčerka Erika z možem Francem ter vnuka Robert in Branko

---

Žalost in obup
vzela sta mu življenje,
nam pa srečo in veselje . . .

V SPOMIN

18. januarja mineva peto boleče leto, odkar smo tragično izgubili edinega sina

Janka Rajha

iz Pristave pri Ljutomeru

Kje si sinek, kje je tvoj mili obraz, kje so tvoje roke, ki so nam pomagale? Ne mine dan, da se te ne bi spominjali, čakamo, da prideš vesel in nasmejan domov, tako, kot si se vedno vračal. Toda tebe ni in te nikoli več ne bo. Ti si umrl, a v naših srcih živiš in boš živel do konca naših dni.
Neusmiljena smrt je za vedno preprečila uresničitev tvojih in naših načrtov.
Hvala vsem, ki se ga še spominjate, prinašate cvetje na njegov prerani grob, in na njem prižigate sveče.

Globoko prizadeti in neutolažljivi vsi, ki smo te imeli radi

FRANC LUKAČ IZ PINCE VASI JE ZADOVOLJEN

Zemljiški posegi brez težav

V Pince vasi je 80 domačinov imelo v »podaljšku« svojih gruntov 108 hektarjev zamočvirjene zemlje. Pravočasno so spoznali, da tako ne more ostati, saj je moč zemljišča usposobiti za donosno proizvodnjo. Predsednik vaškega odbora krajevne skupnosti Franc Lukač nam je o tem takole pripovedoval:

»V naši vasi je čistih kmetov pravzaprav pet, ostali pa smo zaposleni, vendar zemljo kljub temu visoko cenimo. Misel, da bi te zamočvirjene površine meliorirali, se je porodila že zdavnaj naposled pa smo se odločili za konkretna dejanja: začeli smo zbirati podpise in ljudi prepričevati v pomen melioracije in komasacije. Z zadovoljstvom lahko zatrdim, da je šlo brez večjih težav. Torej smo ustanovili melioracijsko skupnost. Pri vsem tem nam je pomagala seveda zadruga, ki je nosilka investicije, medtem ko melioracijo izvaja Gradbenik iz Lendave.«

— Ali ste meliorirana zemljišča že zložili in jih ponovno razdelili?

»Melioracije sicer še niso povsem končane, vendar naši kmetje že vedo, kje bodo sedaj njihove parcele. Zemljišče smo razdelili tako, da bo vsak dobil eno, v najslabšem primeru pa dve parceli. To je izredna prednost, kajti prej je posameznik imel tudi po 20 krpic zemlje. Razdelitev nam je lepo uspela; pri tem smo si prizadevali, da je posameznik dobil njivo čim bliže svoji domačiji.«

— Koliko pa je stala melioracija oziroma komasacija?

»Z jarki, ki so jih delavci Gradbenika izkopali, smo ustrezno rešili odtok vode z zamočvirjenega sveta in nam torej ni bilo treba urejati drage drenaže, ki velikokrat ne deluje, saj ponavadi pozabijo na vzdrževanje sistema. Za hektar melioriranega zemljišča so nam obračunali 27 tisoč dinarjev, ki jih pa bomo odplačevali 16 let ob nizki obrestni meri.«

— Ste z zemljiškimi posegi pridobili tudi na skupnem obsegu zemljišč?

»Da, več kot 15 hektarjev. Toliko je namreč bilo površin, s katerih prej ni bilo nobenega dohodka, zdaj pa bomo lahko na njih sejali pšenico, koruzo ... pač tisto, kar bo kdo hotel.«

— Torej vam ni uspelo, da bi se dogovorili za enotno poljščino?

»Če bi imeli več zemlje, potem bi šlo tudi na tem področju. Žal pa tod žive lastniki, ki imajo en ali dva hektarja zemlje, zato kolobarjo pač tako, kot je to zanje najbolj ugodno. Smo pa vseeno zadovoljni, saj bo poslej naša zemlja dajala večje pridelke in proizvodnja bo cenejša.«

Š. SOBOČAN

Od „žegnanja" k studencu

Pri Prelogovih na Stari gori (blizu Vidma ob Ščavnici) se ponašajo s 400 let starim studencem. Kot nam je povedal njegov lastnik Roman, je vodnjak globok 36 metrov, v njem je stalno enako visoka voda, ki je kristalno čista. V tem studencu so vodo zajemali ne le številni domačini in okoličani, ampak tudi obiskovalci »žegnanja« na Stari gori. Tam so namreč kupovali pütrice, jih domov grede napolnili z vodo, včasih pa so tudi kako strli ...

Zdaj imajo tudi na Stari gori vodovod, vendar tudi dobri stari vaški vodnjak pri Prelogovih pride velikokrat prav. Tak bo tudi ostal še vrsto let, saj je grajen dokaj močno — s skalami, ki naj bi jih sem pripeljali s Kleka iz Avstrije. Studenec je tudi zgoraj dobro zavarovan in zato se še ni zgodila nobena nesreča (strte pütrice so menda bolj sreča kot nesreča!). Kot vidite na sliki, ima studenec tudi veliko kolo, s katerim je lažje potegniti večje vedro vode, kot pa če bi bilo kolo malo. Tudi nadstrešnica je dokaj trdna. Roman nam je zatrdil, da ima že pripravljene »šopce« (ritovine), s katerimi bo prekril vodnjak in bo imel slamnato streho. Torej tako, kot je bila prvotna.

Roman Prelog s Stare gore bo 400 let star studenec prekril s slamo, da bo tak, kot je bil pred davnimi leti. Foto: Š. S.

Ker je Stara gora prijetna vasica in ker si krajani prizadevajo za napredek — spomnimo naj le na aktivnost gasilcev, ki grade izredno velik gasilski dom — lahko napovedujemo v prihodnje še svetlejšo prihodnost. Verjetno ni več daleč tudi čas, ko bodo dobili asfalt. Vodnjak ima pri značilnostih kraja pomembno mesto.

Š. SOBOČAN

61 let mlinarstva

Ste že bili kdaj v mlinu in poslušali ropot mlinskih kamnov ter raznovrstnih transmisij s trosilnimi stroji? Priznati je treba, da je takih naprav iz preteklosti vse manj. Moka vzeta s police samopostrežne trgovine je domala že v vsakem gospodinjstvu, tudi kmečkem. Najti mlinarja, ki bi mlel za kmete, pa je težko. Mi smo imeli srečo. Obiskali smo najstarejšega mlinarja v občini Gornja Radgona, Jožeta Šarugo na Noričkem vrhu.

Nedaleč od krajevnega središča v Noričkem vrhu stoji veliko še neometano poslopje, ki na zunaj ne kaže na mlin. Vsi smo bili vajeni mlinov na vodo, ta pa je od vsega začetka na suhem in ga poganja elektrika. Jože Šaruga je mlinar že 62 let, rodil pa se je v Nedelici. Oče je v Črešnjevcih na potoku kupil mlin in tam je Jože nabiral izkušnje iz mlinarstva. Poleg njega so se pri očetu izučili tudi drugi mlinarji in dva brata. V domačem mlinu ni bilo dovolj dela, zato se je Jože zaposil v Hiblerjevem mlinu (pozneje Gjerkeševem) na Muri ob železniškem mostu v Gornji Radgoni. Njegova velika želja je bila imeti svoj mlin. Ta se mu je uresničila takoj po svobodi. Ko se je vrnil v domači kraj, je kupil surovo zazidano skladišče in pričel z izgradnjo svojega mlina.

Čeprav je naš mlinar presegel 76 let življenja, še vedno melje. Povedal je, da mu pri tem pomaga tudi hčerka, ki se je mlinarskega poklica izučila pri očetu leta 1949 in je verjetno edina ženska z mlinarskim poklicem v Pomurju. Čeprav mlin ne teče vsak dan, je Jože vedno v beli mlinarski obleki.

Ne more brez mlina. Pravi pa, da je mletja malo. Mlin zapusti le takrat, ko se nabere kakih 3.000 kilogramov zrnja, ker so sicer stroški preveliki. Vedno ima na zalogi dovolj moke, da jo lahko zamenja za zrnje. So pa še tudi taki, ki hočejo moko iz svojega zrnja; tem ustreže le takrat, če pripeljejo 300 ali več kilogramov zrnja.

Še eno zanimivost nam je povedal. Ko zmeljejo šaržo, to je 300 kilogramov, žena speče kruh, tako da se prepriča o kvaliteti moke in se tako izogne ugovorom.

Na sliki: Jože Šaruga z ženo ob mlinskih kamnih.

Ludvik Kramberger

ZAKAJ TAKO?

KLAVRNA USODA SOBOŠKEGA MLINA!

Kar težko je verjeti, da soboški mlin, ki je previharil mnoge viharje, vse bolj propada. Sanje o novem mlinu ob Ledavi v Murski Soboti so se razblinile. Če so nas turbine še nekaj časa mamile, se že nekaj let mlinska kolesa niso nikoli več zavrtela. Sicer pa je mlin s turbinami vred razstavljen, zato brez kakršnekoli koristi rjavi. Niti zapornic ni več, podrtija pa sameva, dokler je ne bo zob časa dokončno sam porušil. Torej, kaj klavrna usoda soboškega mlina!

VODA PA ODTEKA V PRAZNO ...

Ne bomo načenjali vprašanja, kakšen delež in odgovornost ima pri tem ta ali oni »dejavnik«. Neizpodbitna je le resnica, da se za soboški mlin zdaj nihče kaj dosti ne zmeni. Ne maramo biti preveč črnogledi, toda problem je treba vendarle videti v vsej razsežnosti. Resnici na ljubo gotovo preseneča dejstvo, da je soboški mlin odslužil in že pred leti prenehal obratovati. Če ni denarja za njegovo obnovo, pa bi se morala najti kakršnakoli drugačna rešitev. V sedanjih elektrogospodarskih zagatah ni odveč zamisel o ohranitvi starih objektov, ki omogočajo pridobivanje električne energije. Le-to pa so v soboškem mlinu že nekoč proizvajali! Zato čez vse načrte vendarle ne bi kazalo napraviti križa. Če prizadete strani ne zmorejo niti tistega malega, kar je neobhodno potrebno, ne moremo upati, da bo mogoče ohraniti vsaj dosedanje naprave.

Zaradi tega bodo množice obiskovalcev spet lahko ugibale, kdo je kriv, da je sploh moralo priti do tega?

Da ne govorimo posebej o zgodovinski znamenitosti soboškega mlina, ki je bil nekoč last grofa Szaparyja. »Leta 1918 je moj oče kupil turbine v Stockerauu pri Dunaju, od koder so jih v treh dneh s konjsko vprego prepeljali v Mursko Soboto. Voda je omogočala proizvodnjo lastne električne energije za potrebe mletja, žage in izdelovanja olja, za katerim je bilo med kmeti veliko povpraševanje. Dobro se spominjam tudi velike poplave, ki nas je doletela leta 1925, saj je visoka voda Ledave preplavila vse mlinske objekte. Pri tem so nam pomagali tudi vojaki iz Ptuja, da smo lahko pravočasno spravli na varno zrnje, medtem ko je hlodovino raznašalo naokrog. Takrat sem do pasu zabredel v vodo, da sem lahko dvignil zapornice. Z mlinarstvom pa sem se začel ukvarjati leta 1937, ko sem od očeta podedoval mlin,« pojasnjuje nekdanji lastnik soboškega mlina Pavel Šiftar, invalidski upokojenec iz Murske Sobote, ki je pred nedavnim praznoval 70-letnico.

»ZA DVA LITRA VINA REŠEN MLIN!«

»Tudi v času okupacije smo v mlinu delali za kmete, ob koncu vojne pa tudi za potrebe Rusov na fronti, in sicer smo mleli moko. Ko so se Nemci umikali, so z drezino po železniški progi prispeli tudi do našega mlina. Ker so prej vrgli v zrak že mačkovski mlin, so hoteli tudi našega. Uspelo pa mi je pretentati nemškega vojaka, češ da je to izključno kmečki mlin, nato pa sem mu ponudil dva litra vina. To je zaleglo in tako mi je uspelo rešiti mlin, žago in oljarno. Za njimi so prišli Rusi, ki so morali prebresti Ledavo, ker je bil most takrat že porušen. Žanje smo mleli moko in jo vozili na fronto. To je trajalo približno mesec dni,« se še vedno dobro spominja tovariš Šiftar.

NEKDANJI ŠIFTARJEV MLIN — Tako žalostno podobo kaže danes mlin v Murski Soboti, ki je nekoč proizvajal celo električno energijo.

Leta 1948 so soboški mlin nacionalizirali, Pavel Šiftar pa je nato nekaj časa delal na svoji kmetiji. Zatem se je zaposlil v skladišču pekarne Mlinopeka, in tako bil ves čas povezan z mlinsko dejavnostjo. Nič čudnega, če ga danes spravlja v slabo voljo negotova usoda soboškega mlina. »Mlin že nekaj let ne obratuje, ker je porušen s turbinami vred. Zaradi izravnave ceste je moral stari del mlina pač proč, pa tudi zapornic ni več. Tako sameva podrtija, za katero se nihče dosti ne zmeni. Če se spomnim, koliko kubičnih metrov vode je v teh letih odteklo v prazno, lahko pa bi proizvajala električno energijo, ki jo tako potrebujemo, mi postane tesno pri srcu. Poleg tega pa bi bile turbine vsekakor poučne za šolsko mladino, ker bi se lahko v praksi seznanili, kako je nekoč deloval mlin. Tako pa ...« z otožnim glasom zavzdihne Pavel Šiftar, nekdanji lastnik mlina v Murski Soboti.

Milan Jerše

TURBINE POUČNE ZA MLADINO — O tem razmišlja 70-letni Pavel Šiftar, dolgoletni lastnik soboškega mlina, ki mu ni vseeno za njegovo usodo. Foto: M. Jerše.

ČERNELAVCI

Širokosrčna ponudba brez odmeva

Kdaj bo krajevna skupnost Černelavci dobila samopostrežno trgovino, odgovora na to vprašanje ne da nihče, čeprav je od zagotovitve zemljišča minila dolga vrsta let. V Potrošniku so oklevali, bile so tudi pripombe, da predvidena lokacija ne ustreza. Pa še nekaj drugih izgovorov je bilo, čeprav so vsi pomalem čutili, da ob pomanjkanju denarja ni bilo niti prave zavzetosti.

predsednik potrošniškega sveta Jože Mljač:

»S preskrbo smo zadovoljni, le prostora za skladiščenje večjih zalog je premalo. Ni primernega skladišča, zato z nekaterim blagom včasih ne vedo kam. Zaloge pogosto uskladiščujejo kar v tesni prodajalni.«

Kako naprej, kako dolgo bo še tako? Krajevna skupnost je Potrošniku predlagala sorazmerno

Približno tako je ob običajnih dneh v Potrošnikovi poslovalnici v Černelavcih, prava gneča pa je pred koncem in takrat, ko ljudje kupujejo najnujnejše za praznične dni. Skladišče, skladišče in še kak drug prostor rabijo. To pa bi lahko ob razumevanju krajevne skupnosti naredili z majhnimi sredstvi. Foto: A. Abraham

Štiri vasi (Černelavci, Veščica, Kupšinci, Polana in zaselek Pušča) so vezane na preskrbovanje v utesnjeni Potrošnikovi poslovalnici v černelavskem vaškem domu in nič ne kaže, da bi se v kratkem času kaj obrnilo na bolje. Strank je vedno dovolj, saj na tem območju živi 2.250 ljudi, včasih pa pride tudi kdo od drugod. To je, poleg poslovodkinje Pavle Grah, potrdil tudi

poceni rešitev, ker na novo gradnjo ne bi radi čakali v nedogled. Obljubili so, da bodo odstopili še nekaj prostora v vaškem domu, trgovska organizacija pa naj bi se zavzela za razširitev in financirala posodobitve prepotrebne trgovine. Širokosrčna ponudba, ki pa je žal ostala brez odmeva!

J. Stolnik

Nova avto-cisterna

Prizadevni križevski gasilci so se odločili, da bodo kupili avtocisterno, s katero bodo lahko na kraj požara pripeljali 5.000 litrov vode. Ne bo nova, vendar bodo morali za njo odšteti nad dva milijona dinarjev. Od tega bodo sami prispevali skoraj polovico, nekaj bo primaknila OGZ Murska Sobota, precej denarja pa bodo zbrali v okoliških vaseh. Z akcijo so že začeli.

Milan Gašpar